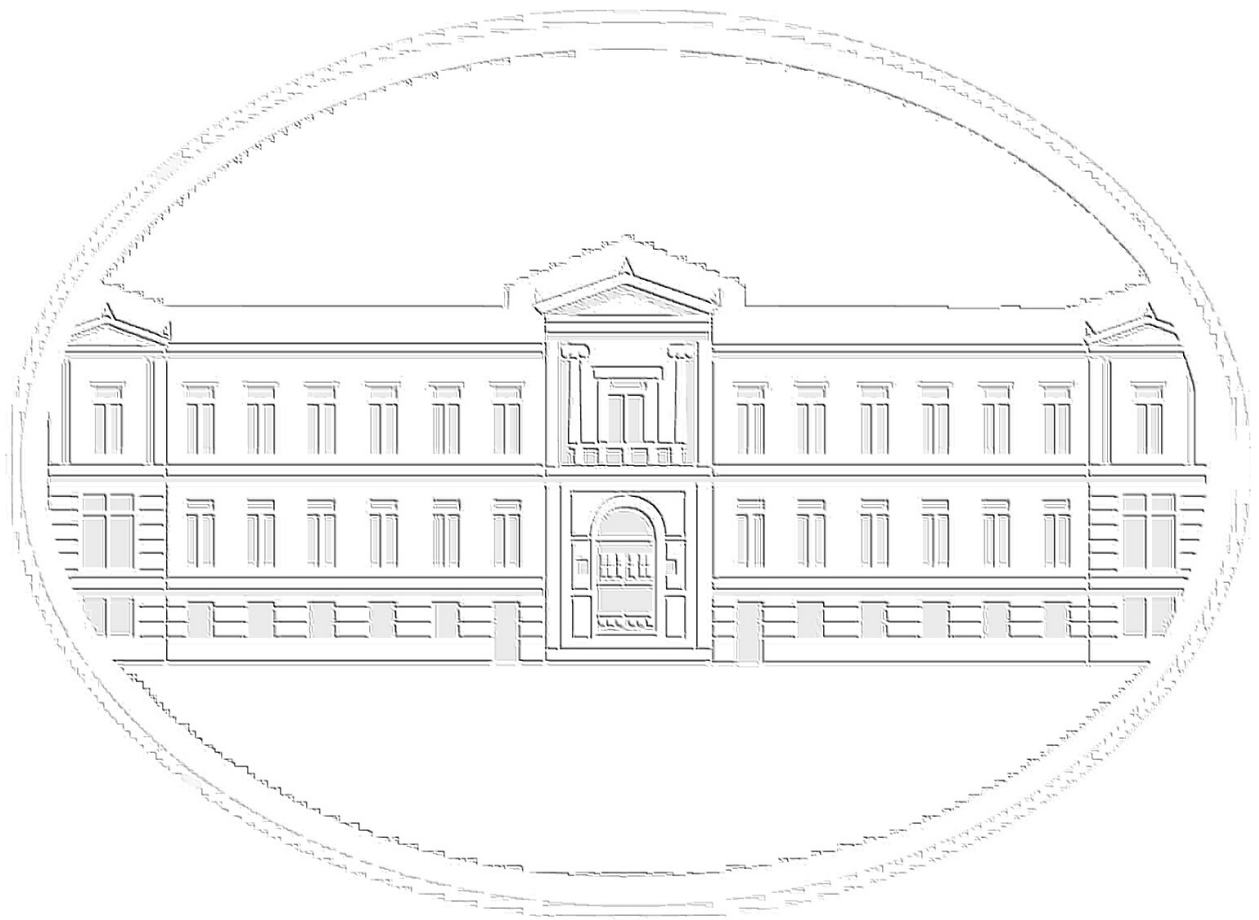

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

Όμιλος και Τράπεζα
Ετήσια Οικονομική Έκθεση
χρήσεως από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2009

Μάρτιος 2010

Πίνακας Περιεχομένων

Δηλώσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	4	2.22 Ακίνητα επενδύσεων	41
Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου	5	2.23 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	42
Επεξηγηματική Έκθεση.....	17	2.24 Ασφαλιστικές δραστηριότητες	42
Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	22	2.25 Μισθώσεις.....	43
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.....	23	2.26 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	44
Κατάσταση Αποτελεσμάτων.....	24	2.27 Προβλέψεις	44
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	25	2.28 Συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης.....	44
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων – Όμιλος.....	26	2.29 Παροχές προς εργαζομένους.....	44
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων – Τράπεζα	27	2.30 Φόροι.....	45
Κατάσταση Ταμειακών Ροών.....	28	2.31 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	45
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες	29	2.32 Μετοχικό κεφάλαιο, ίδιες μετοχές και λοιποί εκδοθέντες μετοχικοί τίτλοι.....	45
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών.....	30	2.33 Τομείς δραστηριότητας	45
2.1 Βάση παρουσίασης.....	30	2.34 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση και διακοπές δραστηριότητες	46
2.2 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.	30	2.35 Κρατικές επιχορηγήσεις.....	46
2.3 Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις	33	2.36 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	46
2.4 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα.....	34	2.37 Θεματοφυλακή και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων τρίτων.....	46
2.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.....	35	2.38 Κέρδη ανά μετοχή	47
2.6 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης.....	35	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών	48
2.7 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	36	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων.....	51
2.8 Μεταφορά χρηματοοικονομικών μέσων.....	37	4.1 Πολιτική διαχείρισης κινδύνων	51
2.9 Εύλογη Αξία χρηματοοικονομικών μέσων.....	38	4.2 Πιστωτικός κίνδυνος.....	51
2.10 Αναγνώριση αναβαλλόμενου κέρδους ή ζημίας της ημέρας συναλλαγής	38	4.3 Κίνδυνος αγοράς	59
2.11 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	38	4.4 Κίνδυνος ρευστότητας.....	68
2.12 Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	39	4.5 Ασφαλιστικός κίνδυνος	69
2.13 Επαναδιαπραγματευθέντα δάνεια.....	40	4.6 Κεφαλαιακή επάρκεια και πιστοληπτική διαβάθμιση.....	73
2.14 Παύση απεικόνισης	40	4.7 Εύλογες αξίες χρημ/νομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού..	74
2.15 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων	40	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Τομείς δραστηριότητας	77
2.16 Δανεισμός Χρεογράφων	40	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Καθαρά έσοδα από τόκους	81
2.17 Αγορές και πωλήσεις κανονικής παράδοσης.....	40	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Καθαρά έσοδα από προμήθειες.....	81
2.18 Συμψηφισμός	41	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	82
2.19 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα και έξοδα.....	41	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	82
2.20 Προμήθειες.....	41		
2.21 Ενσώματα πάγια στοιχεία.....	41		

Πίνακας Περιεχομένων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Καθαρά λουπά έσοδα / (έξοδα).....	83	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: Υποχρεώσεις προς πελάτες	106
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Δαπάνες προσωπικού	83	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	106
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό.....	85	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις.....	107
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Γενικά Διοικητικά και λουπά λειτουργικά έξοδα	88	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις.....	108
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	88	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: Λοιπά στοιχεία παθητικού.....	109
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Φόροι.....	89	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις.....	110
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Κέρδη ανά μετοχή.....	90	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: Μετοχικό κεφάλαιο, Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο & ίδιες μετοχές.....	111
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	90	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα Λουπά Συνολικά Έσοδα	113
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.....	91	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	113
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	91	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: Δικαιώματα Μειοψηφίας	114
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα.....	92	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: Προνομιούχοι Τίτλοι.....	114
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	93	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43: Μέρισμα ανά μετοχή.....	115
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων.....	95	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44: Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	115
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: Ακίνητα επενδύσεων	97	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45: Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	116
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις.....	98	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46: Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών	117
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λουπά άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	99	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47: Ενοποιούμενες Εταιρείες.....	118
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: Ενσώματα πάγια στοιχεία.....	101	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 48: Αμοιβές Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	119
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: Απαιτήσεις & υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	103	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 49: Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού	119
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	104	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 50: Συναλλαγματικές Ισοτιμίες.....	119
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: Λουπά στοιχεία ενεργητικού	104	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 51: Αναμορφώσεις	120
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση	105	Στοιχεία και πληροφορίες	122
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	105	Έκθεση διάθεσης αντληθέντων κεφαλαίων	123
		Έκθεση ελέγχου επί της έκθεσης διάθεσης αντληθέντων κεφαλαίων	124
		Πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν. 3401/2005.....	126
		Διαθεσιμότητα ετήσιας οικονομικής έκθεσης.....	128

Δηλώσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Δήλωση του Προέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου και Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το Άρθρο 4 του Ν. 3556/07

Εμείς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. και ες' όσων γνωρίζουμε, δηλώνουμε ότι:

- (1) Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2009, καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα και απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Τράπεζας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.
- (2) Η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΡΑΠΑΝΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Σ. ΤΑΜΒΑΚΑΚΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Έκθεση Διαχείρισης επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος χρήσεως 2009

Μακροοικονομικές εξελίξεις

Το 2009, η παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα συρρικνώθηκε κατά 0,8%, από 3,0% το 2008, ως απόρροια της διεθνούς χρηματοοικονομικής κρίσης, με το ρυθμό μεταβολής των ανεπτυγμένων οικονομιών να υποχωρεί κατά 3,2% το 2009 από 0,5% το 2008, εισχωρώντας σε βαθύτερη ύφεση, τουλάχιστον κατά το πρώτο μισό του 2009, ενώ οι αναδυόμενες οικονομίες επιδεικνύοντας σχετικά μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στην κρίση, επιβραδύνθηκαν σε 2,1% το 2009, από 6,1% το 2008. Η οικονομία των ΗΠΑ συρρικνώθηκε κατά 2,4% το 2009 από 0,4% το 2008. Παρομοίως, ο ρυθμός αύξησης της οικονομίας της ευρωζώνης υποχώρησε κατά 4,0% το 2009, από 0,5% το 2008 ενώ η οικονομία της Ιαπωνίας συρρικνώθηκε κατά 5,1% το 2009 από -1,2% το 2008. Ωστόσο, η πρωτοφανής επεκτατική δημοσιονομική και νομισματική πολιτική απέδωσε καρπούς, με αποτέλεσμα οι ανεπτυγμένες οικονομίες να επιστρέψουν σε θετικούς τριμηνιαίους ρυθμούς ανάπτυξης κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2009. Προεξοφλώντας τη βελτίωση της οικονομικής δραστηριότητας, οι κεφαλαιαγορές ανέκαμψαν δυναμικά από το τέλος του πρώτου τριμήνου του 2009, με τις μετοχές να κινούνται ανοδικά, τα περιθώρια των εταιρικών ομολόγων να συμπιέζονται και τις τιμές των εμπορευμάτων να κερδίζουν έδαφος.

Οι κεντρικές τράπεζες ενίσχυσαν τις ποικίλες πρακτικές τόνωσης της ρευστότητας και στις περισσότερες περιπτώσεις, διατήρησαν τα επιτόκια σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα κατά το 2009. Συγκεκριμένα, στις ΗΠΑ, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα διατήρησε το επιτόκιο παρέμβασης στο κατώτατο όριο του 0% στη διάρκεια του 2009. Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, μείωσε κατά 150 μονάδες βάσης, το επιτόκιο νομισματικής πολιτικής στο 1,0%, στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του έτους και το διατήρησε αμετάβλητο έως το τέλος του 2009. Επιπλέον, η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Συγκεκριμένα, στις ΗΠΑ, το δημοσιονομικό έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ ανήλθε σε 9,9% το 2009, από 3,2% το 2008 ενώ το δημοσιονομικό έλλειμμα στην ευρωζώνη ως ποσοστό του ΑΕΠ, αυξήθηκε σε 6,4% το 2009, από 2,0% το 2008. Η συμβολή τόσο της νομισματικής, όσο και της δημοσιονομικής επεκτατικής πολιτικής κρίνεται ως καθοριστική για τη σταδιακή οικονομική ανάκαμψη που συντελείται στην παγκόσμια οικονομία από τα μέσα του 2009.

Ο ρυθμός αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα σημείωσε σημαντική κάμψη κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009 (το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 1,5% σε ετήσια βάση), με την ελληνική οικονομία να εισέρχεται σε ύφεση το πρώτο τρίμηνο του 2009, για πρώτη φορά από το 1993. Η εξέλιξη αυτή αντανάκλα την εξασθένηση της ιδιωτικής κατανάλωσης, την υποχώρηση των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου, της εξαγωγικής δραστηριότητας αλλά και του ρυθμού μείωσης των αποθεμάτων οι οποίες υπερκέρασαν τις θετικές επιδράσεις από την επεκτατική δημοσιονομική πολιτική και τη μείωση των εισαγωγών. Η πτωτική πορεία της οικονομικής δραστηριότητας εντάθηκε κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2009 (το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 2,6% σε ετήσια βάση) υπό το βάρος της περαιτέρω συρρίκνωσης της εγχώριας ζήτησης σε συνδυασμό με τη σημαντική απώλεια εισπράξεων που σημειώθηκε στις εξαγωγόμενες υπηρεσίες (τουρισμός και ναυτιλία). Συνολικά, η οικονομική δραστηριότητα εκτιμάται ότι υποχώρησε κατά 2,0% σε ετήσια βάση κατά το 2009, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη μείωση από το 1987, αν κι επέδειξε αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης. Αυτή η σχετική ανθεκτικότητα οφείλεται κυρίως στην πιο περιορισμένη μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης, η οποία με τη σειρά της αντανάκλα την αύξηση των πραγματικών μισθών καθώς επίσης και τις συγκριτικά πιο ευνοϊκές συνθήκες δανεισμού.

Τα ασφάλιστρα κινδύνου για το Ελληνικό χρέος σημείωσαν δραματική άνοδο στο πρώτο τρίμηνο του 2009, αντανάκλωντας την αυξανόμενη αποστροφή των επενδυτών για ανάληψη κινδύνου που οδήγησαν το επιτοκιακό περιθώριο (spread) μεταξύ των δεκαετών ομολόγων του Ελληνικού και του Γερμανικού δημοσίου κοντά στις 300 μονάδες βάσεις. Ο αντίκτυπος από τα μέτρα της ΕΚΤ για την ενίσχυση της ρευστότητας, τα οποία εντάθηκαν τον Ιούνιο με την υιοθέτηση του ετήσιου μηχανισμού χορήγησης ρευστότητας, σε συνδυασμό με τις αυξανόμενες ενδείξεις σταθεροποίησης της παγκόσμιας οικονομίας που άρχισαν να διαφαίνονται από το τρίτο τρίμηνο του 2009, συνέβαλαν στην αποκλιμάκωση των πιέσεων μέχρι το Νοέμβριο, όταν ξεκίνησε ένας νέος γύρος ραγδαίας ανατίμησης αυτή τη φορά κυρίως του εκτιμώμενου πιστωτικού κινδύνου της χώρας. Η διόγκωση των ασφαλιστρών κινδύνου, οφείλεται κατά κύριο λόγο στις σημαντικές αποκλίσεις από τους στόχους του προϋπολογισμού (το έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης εκτοξεύθηκε στο 12,7% του ΑΕΠ το 2009) όπως επίσης και την περαιτέρω διόγκωση του δημόσιου χρέους (στο 113,0% του ΑΕΠ για 2009). Η αποκάλυψη ότι τα δημοσιονομικά μεγέθη της Ελλάδας βρίσκονταν σε πιο δυσμενή θέση από την αναμενόμενη, ακολουθήθηκε από την υποβάθμιση του αξιόχρεου του ελληνικού δημοσίου εκ μέρους των κύριων οίκων αξιολόγησης και πυροδότησε την εκτόξευση του επιτοκιακού περιθωρίου των ελληνικών δεκαετών ομολόγων σε επίπεδα ανάλογα της προ – ONE εποχής.

Κατά το 2009, τα μακροοικονομικά δεδομένα των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης -5 («ΝΑΕ-5») (η οποία περιλαμβάνει τις ακόλουθες χώρες: Αλβανία, Βουλγαρία, FYROM, Ρουμανία και Σερβία) και της Τουρκίας επιδεινώθηκαν σοβαρά λόγω της συγχρονισμένης διεθνούς ύφεσης και της εμβάθυνσης της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Ειδικότερα, ο ρυθμός ανάπτυξης, που κυμάνθηκε γύρω από το επίπεδο της μακροχρόνιας τάσης, 6,0%, στο διάστημα 2002-2008, έπεσε σε χαμηλά αρνητικά επίπεδα (5,6% στις χώρες της

NAE-5 και 5,5% στην Τουρκία) εξαιτίας της μειωμένης ζήτησης στις κύριες αγορές των εξαγωγών τους, της επιβράδυνσης της εγχώριας ζήτησης καθώς και δυσκολιών στην πρόσβαση σε περιορισμένη και υψηλού κόστους χρηματοδότηση.

Παρά ταύτα, η διεθνής οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση οδήγησε σε σημαντική προσαρμογή των εξωτερικών ανισορροπιών των ανωτέρω οικονομιών. Πράγματι, το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών, η «Αχίλλειος πτέρνα» της NAE-5 και της Τουρκίας τα προηγούμενα έτη, μειώθηκε σημαντικά κατά το 2009 λόγω της κάμψης της εγχώριας ζήτησης, των χαμηλότερων διεθνών τιμών πετρελαίου και τροφίμων και του περιορισμού της χρηματοδότησης κρατών, τραπεζών και εταιρειών (κατά 40,0%-50,0% περίπου). Συγκεκριμένα, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε κατά τα δύο τρίτα περίπου, σε ετήσια βάση, τόσο στις χώρες της NAE-5 όσο και στην Τουρκία (σε πιο διατηρήσιμα επίπεδα, 5,9% του ΑΕΠ και 2,2% του ΑΕΠ, αντίστοιχα).

Ο Όμιλος της Εθνικής Τράπεζας («Όμιλος»), αναγνωρίζοντας ότι οι προκλήσεις για την ελληνική οικονομία και τον τραπεζικό κλάδο είναι μεγάλες, έχει λάβει από νωρίς κάθε δυνατό μέτρο για τη θωράκισή του απέναντι στην οικονομική κρίση. Σε αυτό συνέβαλαν η υψηλή κερδοφορία των τελευταίων ετών, αλλά και η διαφοροποίηση των πηγών κερδοφορίας με την επέκταση στις αναπτυσσόμενες αγορές της Τουρκίας και της ΝΑ Ευρώπης. Η έκδοση προνομιούχων μετοχών και η αύξηση κεφαλαίου το 2009 ισχυροποίησε περαιτέρω τον Όμιλο, ενισχύοντας τα ίδια κεφάλαια, τα οποία έφτασαν τα €8,5 δισ. Σημαντικότερη δικλείδα ασφαλείας παραμένει η υψηλή ρευστότητα, με το δείκτη δανείων προς καταθέσεις να διατηρείται άνω από το 100,0%.

Οι προσπάθειες όλων στην παρούσα φάση απαιτείται να είναι ακόμη μεγαλύτερες. Η Εθνική Τράπεζα («Τράπεζα»), με δεδομένο τον πρωταγωνιστικό της ρόλο στην τραπεζική αγορά, πρωτοστατεί στο εγχείρημα αυτό, γεγονός που είναι ήδη φανερό στο μερίδιο χρηματοδότησης της εγχώριας οικονομίας, παραμένοντας βασικό όχημα ανάπτυξης και στήριξης της υγιούς επιχειρηματικότητας. Πιστεύουμε ότι η επόμενη μέρα θα μας βρει ακόμα πιο έτοιμους να συμβάλλουμε στην ανόρθωση της Ελληνικής οικονομίας και την ανάκτηση της εμπιστοσύνης στην ικανότητά της να διέρχεται κρίσεις και δοκιμασίες.

Αναμενόμενες εξελίξεις (κίνδυνοι και αβεβαιότητες)

Ο ρυθμός μεταβολής της οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα αναμένεται να παραμείνει σε αρνητικό έδαφος το 2010 (-2% περίπου), καθώς η συστατική επίδραση από την έναρξη της προσπάθειας για δημοσιονομική εξυγίανση σε συνδυασμό με την επίδραση της αβεβαιότητας στις αποφάσεις του ιδιωτικού τομέα για δαπάνες, αναμένεται να αντισταθμίσουν τα ενδεχόμενα οφέλη από τη σταδιακή ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας.

Η καταναλωτική δαπάνη θα παραμείνει ασθενής για το μεγαλύτερο μέρος του 2010 υπό την πίεση των μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής. Η προγραμματισμένη μείωση των μισθών του Δημοσίου Τομέα κατά 7,0% αναμένεται να συγκρατήσει και τους μισθούς του ιδιωτικού τομέα, ενώ οι υψηλότεροι έμμεσοι φόροι σε συνδυασμό με την επιδείνωση των συνθηκών στην αγορά εργασίας θα οδηγήσουν σε μείωση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος. Επιπροσθέτως, η ασθενής εγχώρια ζήτηση, σε συνδυασμό με το αυξημένο κόστος χρηματοδότησης (λόγω του υψηλότερου κόστους χρηματοδότησης του δημοσίου χρέους) θα εξακολουθήσουν να επιδρούν ανασταλτικά στις επιχειρηματικές επενδύσεις παγίου κεφαλαίου όπως επίσης και στην οικοδομική δραστηριότητα το 2010.

Η αναστροφή της πτωτικής πορείας της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας τοποθετείται χρονικά στο τέλος του 2010, όταν η θετική επίδραση από τη συνεπή εκτέλεση της στρατηγικής για δημοσιονομική προσαρμογή (όπως αυτή περιγράφεται στο επικαιροποιημένο Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας για την περίοδο 2010 – 2013) θα ενισχυθεί από την ανάκαμψη της διεθνούς ζήτησης και την επακόλουθη βελτίωση των εξαγωγών. Η διόρθωση των σημαντικών εξωτερικών ανισορροπιών που αντανακλώνται στο υψηλό έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (11,2% του ΑΕΠ για το 2009) θα συνεχιστεί, με το έλλειμμα να υποχωρεί περαιτέρω στο 8,0% του ΑΕΠ το 2010.

Εντούτοις, σημαντικοί κίνδυνοι εξακολουθούν να περιβάλλουν τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές της Ελληνικής οικονομίας αντανακλώντας i) τη δυσμενή επίδραση της χαμηλής ρευστότητας στην εγχώρια οικονομική δραστηριότητα της περαιτέρω κάμψης της πιστωτικής επέκτασης, κυρίως στην περίπτωση που το κόστος χρηματοδότησης του δημοσίου χρέους παραμείνει στα τρέχοντα πολύ υψηλά επίπεδα και ii) την αβεβαιότητα ως προς την πλήρη επίτευξη των στόχων του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης και την περαιτέρω επιβάρυνση της οικονομικής δραστηριότητας από το ενδεχόμενο επιπλέον μέτρων δημοσιονομικής σταθεροποίησης.

Ως προς τη θετική πλευρά, η βελτίωση του εγχωρίου μακροοικονομικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα θα μπορούσε να επιταχυνθεί υπό την προϋπόθεση ότι: i) η ασκούμενη οικονομική πολιτική θα επιτύχει να αντλήσει σημαντικά οφέλη αξιοπιστίας μέσω της ικανότητάς της να ανταποκριθεί με συνέπεια στο πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής και ii) η οικονομία θα επωφεληθεί από μία πιο δυναμική απ' ό,τι αναμένεται ανάκαμψη της διεθνούς οικονομικής δραστηριότητας.

Κατά το 2010, αναμένεται βελτίωση των μακροοικονομικών επιδόσεων των χωρών της NAE-5 και της Τουρκίας, παράλληλα με τη συνεχιζόμενη διεθνή ανάκαμψη, τη σταδιακή χαλάρωση των όρων παροχής διεθνούς ρευστότητας και τη συνεχή χρηματοδοτική στήριξη των διεθνών χρηματοοικονομικών οργανισμών. Ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να επανέλθει σε θετικά επίπεδα κατά το τρέχον έτος, αλλά θα παραμείνει όμως σε επίπεδα χαμηλότερα της μακροχρόνιας τάσης (1,0% και 4,0%, αντίστοιχα, στις χώρες της NAE-5 και την Τουρκία).

Όμως, η αναμενόμενη ήπια ανάκαμψη και η μείωση του ρυθμού κάμψης των εισαγωγών προβλέπεται να οδηγήσει σε περιορισμένη αύξηση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών σε 6,1% του ΑΕΠ και 3,3% του ΑΕΠ, αντίστοιχα, στις χώρες της NAE-5 και την Τουρκία.

Η χρηματοδότηση των ανωτέρω, χαμηλών σχετικά, ελλειμμάτων θα είναι άνετη μέσω υψηλότερων εισροών άμεσων ξένων επενδύσεων και δανείων, εξέλιξη που αναμένεται ότι θα αυξήσει την πιθανότητα σημαντικής ανατίμησης των εγχώριων νομισμάτων.

Ο κύριος κίνδυνος στις γενικά θετικές προσδοκίες μας προέρχεται από ενδεχόμενη ανατροπή της πρόσφατης θετικής τάσης στις διεθνείς χρηματαγορές και τη διεθνή οικονομική ανάκαμψη.

Όσον αφορά τον τραπεζικό κλάδο ειδικότερα, το 2010 αναμένεται να είναι έτος προκλήσεων. Οι ελληνικές τράπεζες καλούνται να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις από τους κλυδωνισμούς της εντεινόμενης ύφεσης στην εγχώρια οικονομία αλλά και τον απόηχο της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης. Συγκεκριμένα,

- Η πιστωτική επέκταση, που αποτέλεσε το βασικό μοχλό ανάπτυξης του τραπεζικού κλάδου στο παρελθόν, έχει επιβραδυνθεί δραματικά.
- Ενδεχόμενη απόσυρση των εκτάκτων μέτρων στήριξης από την ΕΚΤ θα επηρεάσει τη ρευστότητα των τραπεζών και θα αυξήσει το κόστος χρηματοδότησής τους. Παράλληλα η προσφυγή των κυβερνήσεων σε δανεισμό προκειμένου να χρηματοδοτήσουν τα ιστορικά υψηλά ελλείμματα που έχουν διαμορφωθεί από την αντιμετώπιση των εκτάκτων συνθηκών της πιστωτικής κρίσης του 2008 δυσχεραίνει περαιτέρω την άντληση κεφαλαίων.
- Η ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου που κατά το 2009 παρουσίασε σημάδια επιδείνωσης σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές αναμένεται να επιβαρυνθεί περαιτέρω ιδιαίτερα στην Ελλάδα λόγω των εντεινόμενων υφισιακών πιέσεων, της επίδρασης των μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής στο διαθέσιμο εισόδημα και της επαπειλούμενης μείωση της απασχόλησης
- Το κανονιστικό πλαίσιο όσον αφορά τη χρηματοδότηση, τη ρευστότητα και τα κεφάλαια των τραπεζών γίνεται αυστηρότερο γεγονός που αναμένεται να επιφέρει δομικές μεταβολές στη χρηματοδότηση των τραπεζών και σε κάποιες περιπτώσεις θα επηρεάσει ακόμη και τα επιχειρηματικά τους μοντέλα

Ο Όμιλος της Εθνικής Τράπεζας, με ισχυρή κεφαλαιακή βάση και επαρκή αποθέματα ρευστότητας είναι σε πλεονεκτική θέση έναντι του ανταγωνισμού. Η υψηλή κερδοφορία του τα προηγούμενα έτη επέτρεψε την περαιτέρω θωράκισή του απέναντι στη χρηματοπιστωτική κρίση.

Κατά τη διάρκεια των επόμενων μηνών θα ενταθούν οι προσπάθειες για τη διατήρηση επαρκούς ρευστότητας αφενός μέσω των καταθέσεων αλλά και της χρησιμοποίησης των σημαντικών αποθεμάτων στοιχείων ενεργητικού που διαθέτει ο Όμιλος ως καλύμματος για την άντληση ρευστότητας. Επιπλέον, μέσω της τήρησης συνετών πιστωτικών κριτηρίων, της έντασης των προσαρτημάτων στον τομέα των επανεισπράξεων αλλά και της δημιουργίας προϊόντων αναχρηματοδότησης, ο Όμιλος αποσκοπεί στη θωράκιση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου του. Ταυτόχρονα θα συνεχιστεί η ομαλή ροή χρηματοδότησης της υγιούς επιχειρηματικότητας και των νοικοκυριών, λαμβάνοντας παράλληλα νέες πρωτοβουλίες για την υποστήριξη κλάδων της οικονομίας και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων που πλήττονται ιδιαίτερα από την εξελισσόμενη κρίση.

Οικονομικά αποτελέσματα

Σε €971 εκατ. διαμορφώθηκαν τα αποτελέσματα του Ομίλου το 2009, μειωμένα κατά 37% σε σχέση με το 2008. Μετά την έκτακτη φορολογική εισφορά τα καθαρά κέρδη του 2009 διαμορφώνονται σε €923 εκατ., επιβαρυνμένα κυρίως από τις αυξημένες προβλέψεις συνολικού ύψους €1.057 εκατ. και τις απομειώσεις του χαρτοφυλακίου ομολόγων και μετοχών συνολικού ύψους €238 εκατ.

Αντίθετα, η οργανική κερδοφορία (προ προβλέψεων και φόρων) διαμορφώθηκε σε €2.585 εκατ. αυξημένη κατά 2% έναντι του 2008, γεγονός που υπογραμμίζει τη σταθερότητα του επιχειρηματικού μοντέλου του Ομίλου ακόμα και σε περιόδους κρίσης και αναδεικνύει τη σημασία της γεωγραφικής διασποράς των πηγών εσόδων του Ομίλου.

Σε μια περίοδο που χαρακτηρίστηκε από ακραίες συνθήκες στο διεθνές πιστωτικό σύστημα και τη ραγδαία επιδείνωση των δημοσιονομικών μεγεθών της Εθνικής Οικονομίας, ο Όμιλος κατάφερε να διευρύνει περαιτέρω τη ρευστότητα του, να ενισχύσει την κεφαλαιακή του επάρκεια και να διατηρήσει ικανοποιητικά επίπεδα κερδοφορίας θωρακίζοντας παράλληλα τον Ισολογισμό του με υψηλές προβλέψεις. Οι επιδόσεις αυτές καταδεικνύουν την αντοχή του Ομίλου σε ιδιαίτερα αντίξοες συνθήκες και του επιτρέπει να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις από θέση ισχύος.

Τα έσοδα του Ομίλου από Τραπεζικές εργασίες (εξαιρουμένων των διαπραγματευτικών κερδών) κατέγραψαν αύξηση 6% κυρίως λόγω της περαιτέρω ενίσχυσης του επιτοκιακού αποτελέσματος (10% σε σχέση με το 2008). Το επιτοκιακό περιθώριο σημείωσε αύξηση έναντι του προηγούμενου τριμήνου με αποτέλεσμα να διατηρηθεί για το σύνολο του έτους σε επίπεδα άνω του 4%, παρά την εντεινόμενη ανταγωνιστική πίεση στην τιμολόγηση των καταθετικών προϊόντων.

Οι λειτουργικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος εξαιτίας της αύξησης των δαπανών προσωπικού από την εφαρμογή διαιτητικών αποφάσεων στην Ελλάδα, της έκτακτης δαπάνης πρόσληψης ανέργων στο πλαίσιο της συμβολής της Τράπεζας στην άμβλυνση των επιπτώσεων της κρίσης στην Ελληνική οικονομία και της ετήσιας εισφοράς στο ΙΚΑ ύψους €25,5 εκατ. λόγω της ένταξης του Ταμείου Συντάξεων των υπαλλήλων της Τράπεζας σε αυτό. Αντίθετα, αποκλιμάκωση καταγράφεται στην Τουρκία και τις χώρες της ΝΑ Ευρώπης όπου οι λειτουργικές δαπάνες μειώθηκαν κατά 6% και 2% αντίστοιχα σε ετήσια βάση.

Η εικόνα της κερδοφορίας του Ομίλου ανά περιοχή δραστηριότητας είναι η ακόλουθη:

- Τα καθαρά κέρδη από δραστηριότητες στην Ελλάδα ανήλθαν σε €398 εκατ., σημειώνοντας υστέρηση κατά 57% σε σχέση με το 2008. Η κάμψη αυτή οφείλεται στο διπλασιασμό σχεδόν των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις οι οποίες το 2009 ανήλθαν σε €618 εκατ. έναντι €322 εκατ. το 2008, στη διενέργεια προβλέψεων απομείωσης για ομόλογα και μετοχές ύψους €237 εκατ. έναντι μόλις €18 εκατ. το 2008 και στην έκτακτη φορολογική εισφορά ύψους €49 εκατ. Αντίθετα, τα οργανικά κέρδη προ φόρων και προβλέψεων σημείωσαν μικρή μόνο κάμψη 4% επιβεβαιώνοντας την ανθεκτικότητα των οργανικών πηγών κερδοφορίας της Τράπεζας παρά την ύφεση της οικονομικής δραστηριότητας.
- Τα καθαρά κέρδη της Finansbank στο 2009 αυξήθηκαν 14% έναντι του 2008 και ανήλθαν σε TRY 916 εκατ. (€425 εκατ.) παρά τον υπερδιπλασιασμό των προβλέψεων στο 2009 και τη δριμεία ύφεση που αντιμετώπισε η γειτονική χώρα. Το ύψος των προβλέψεων της Finansbank για το 2009 ανήλθε σε TRY 539 εκατ., έναντι μόλις TRY 217 εκατ. το προηγούμενο έτος. Ειδικά τα προ φόρων και προβλέψεων κέρδη αυξήθηκαν κατά 28% έναντι του 2008. Είναι χαρακτηριστικό της δυναμικής της Finansbank το γεγονός ότι οι επιδόσεις αυτές, που πραγματοποιήθηκαν σε μια εξαιρετικά δυσμενή συγκυρία για την οικονομία της γειτονικής χώρας, υπερβαίνουν τις προ-κρίσης επιδόσεις της.
- Τέλος, τα καθαρά κέρδη των μονάδων που δραστηριοποιούνται στη Νοτιοανατολική Ευρώπη (περιλαμβανομένης και της Κύπρου) προσέγγισαν τα €100 εκατ. Εν τούτοις, τα προ φόρων και προβλέψεων κέρδη διαμορφώνονται σε €298 εκατ. μειωμένα σε σχέση με το προηγούμενο έτος μόλις κατά 5%. Παρά τα αυξημένα επίπεδα προβλέψεων (αύξηση μεγαλύτερη του 100%) και τις γενικότερες επιπτώσεις της αρνητικής συγκυρίας των οικονομιών της περιοχής, ο Όμιλος συνεχίζει να εμφανίζει κέρδη σε όλες τις χώρες της ΝΑ Ευρώπης.

Ποιότητα χαρτοφυλακίου χορηγήσεων: περιορισμένη επίπτωση παρά την ύφεση

Τα παραπάνω αποτελέσματα επιτεύχθηκαν μέσα σε ένα δυσμενές περιβάλλον που συνεχίζει να επηρεάζει αρνητικά τον τραπεζικό κλάδο και επιβαρύνει ιδιαίτερα την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζών. Ο Όμιλος επέδειξε αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα σε αυτές τις προκλήσεις. Η σχέση των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των χορηγήσεων διαμορφώθηκε σε 5,4% ενώ οι καθυστερήσεις ανέρχονται σε 6,4% του συνολικού χαρτοφυλακίου. Είναι σημαντικό ότι το τελευταίο τρίμηνο του έτους η τάση δημιουργίας νέων καθυστερήσεων σταθεροποιείται παρά το ότι δεν έχει ακόμα αρχίσει η προσπάθεια αναδιάρθρωσης και αναχρηματοδότησης των χαρτοφυλακίων αυτών.

Ο Όμιλος διενήργησε πάνω από €1 δισ. προβλέψεις το 2009 με αποτέλεσμα οι συσσωρευμένες προβλέψεις να προσεγγίζουν ήδη τα €2,5 δισ., ήτοι 3,4% των συνολικών χορηγήσεων του Ομίλου. Το ποσοστό κάλυψης των μη εξυπηρετούμενων δανείων διαμορφώθηκε σε 64%, πριν βεβαίως ληφθούν υπόψη οι πάσης φύσεως εμπράγματα εξασφαλίσεις. Το χαμηλό ποσοστό των δανείων σε καθυστέρηση αλλά και η υπερκάλυψή τους από προβλέψεις και εμπράγματα εξασφαλίσεις είναι απόρροια της διαχρονικά συντηρητικής διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την επικέντρωση του δανειακού χαρτοφυλακίου σε κλάδους χαμηλού κινδύνου και υψηλών διασφαλίσεων σε ποσοστό που υπερβαίνει το 82% του συνολικού χαρτοφυλακίου χορηγήσεων του Ομίλου.

Επέκταση χαρτοφυλακίου χορηγήσεων

Ο Όμιλος συνεχίζει με συνέπεια την πολιτική στήριξης της Εθνικής Οικονομίας αλλά και των πελατών του στην ευρύτερη περιοχή. Ο Όμιλος αύξησε τις χορηγήσεις το 2009 κατά 8% και ποσό €5,5 δισ., με αποτέλεσμα το ύψος των χορηγήσεων να υπερβαίνει τα €71,5 δισ.

Η αύξηση των χορηγήσεων οφείλεται κατά κύριο λόγο στην πιστωτική επέκταση στην Ελλάδα και την Τουρκία, ενώ τα χαρτοφυλάκια της Νοτιοανατολικής Ευρώπης εμφανίζουν ελαφρά κάμψη.

Ελλάδα: €4,5 δισ. αύξηση των δανείων

Σε €4,5 δισ. ή 10% σε ετήσια βάση διαμορφώθηκε η καθαρή αύξηση του δανειακού χαρτοφυλακίου στην Ελλάδα, υπογραμμίζοντας την προσήλωση της Τράπεζας στην απρόσκοπτη χρηματοδότηση των ελληνικών επιχειρήσεων και νοικοκυριών.

Τα στεγαστικά δάνεια και οι χορηγήσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δύο από τους πλέον ευαίσθητους τομείς της ελληνικής οικονομίας πρωταγωνιστούν στην προσπάθεια ενίσχυσης της χρηματοδότησης. Συγκεκριμένα:

- Αύξηση κατά 10% σε σχέση με το 2008 καταγράφουν τα στεγαστικά δάνεια τα οποία πλέον υπερβαίνουν τα €20,5 δισ.
- Οι εκταμιεύσεις νέων στεγαστικών δανείων διαμορφώθηκαν σε €3 δισ. το 2009 και αντιπροσωπεύουν το 38% των συνολικών εκταμιεύσεων της αγοράς ενισχύοντας περαιτέρω το μερίδιο αγοράς της Τράπεζας στα νέα στεγαστικά δάνεια κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2008.
- Σημαντική αύξηση κατά 25% σε σχέση με το 2008 σημειώνουν οι χορηγήσεις προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις το ύψος των οποίων στο τέλος του έτους ξεπέρασε τα €5 δισ. Οι εκταμιεύσεις προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις μέσω του Ταμείου Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ) προσεγγίζουν τα €1,7 δισ. και αφορούν σε 18 χιλιάδες επιχειρήσεις, αντιστοιχούν δε σε μερίδιο της τάξης του 34% στο σύνολο του προγράμματος.
- Τα καταναλωτικά δάνεια (συμπεριλαμβανομένων των υπολοίπων των πιστωτικών καρτών) αυξήθηκαν με ρυθμό 10% σε σχέση με το 2008. Η τάση αυτή είναι αντίθετη με τη γενικότερη συρρίκνωση του μεγέθους της καταναλωτικής πίστης με αποτέλεσμα να ενισχύεται το μερίδιο αγοράς της Τράπεζας κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες από την αρχή του έτους σε περίπου 20%.
- Τέλος, το δανειακό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας προς μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις ενισχύεται κατά 6% σε ετήσια βάση και υπερβαίνει τα €17,5 δισ.

Ενίσχυση της καταθετικής βάσης παρά τον εντεινόμενο ανταγωνισμό

Αύξηση 3% σε σχέση με το προηγούμενο έτος καταγράφουν οι καταθέσεις στην Ελλάδα. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι διατηρείται η τάση ενίσχυσης των καταθέσεων ταμειευτηρίου που αποτελούν βασική δεξαμενή χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της Τράπεζας ενώ παραμένουν αμετάβλητα τα υπόλοιπα των καταθέσεων προθεσμίας σε σχέση με το 2008.

Η επιτυχής έκδοση καλυμμένων ομολογιών €1,5 δισ. 7ετούς διάρκειας στο τέταρτο τρίμηνο του 2009 σε συνδυασμό με το σημαντικό μέγεθος του αποθέματος καλύμματος για μελλοντικές εκδόσεις καλυμμένων ομολογιών τα προσεχή έτη, προσδίδουν περαιτέρω ευελιξία στον Όμιλο για άντληση μακροπρόθεσμης ρευστότητας από τις διεθνείς αγορές σε ιδιαίτερα ανταγωνιστικό κόστος. Το ύψος και η σταθερότητα των πηγών ρευστότητας του Ομίλου σε συνδυασμό με τα χαμηλά επίπεδα μόχλευσης (σχέση δανείων προς καταθέσεις 97%) αποτελούν ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα ιδίως στην τρέχουσα συγκυρία.

Finansbank: Διατήρηση της κερδοφορίας στα προ κρίσης επίπεδα

Τα καθαρά κέρδη της Finansbank το 2009, ανήλθαν σε TRY 916 εκατ. (€425 εκατ.), αυξημένα κατά 14% έναντι του 2008 αντιπροσωπεύοντας το 46% των συνολικών κερδών του Ομίλου. Ειδικότερα, τα αποτελέσματα από τις οργανικές πηγές κερδοφορίας της Finansbank ενισχυθήκαν κατά 28% σε σχέση με το 2008.

Η επίδοση αυτή είναι εξαιρετικά σημαντική δεδομένου ότι υπερβαίνει τις προ-κρίσης επιδόσεις της Finansbank σε μία περίοδο όπου η οικονομία της γειτονικής χώρας αντιμετώπισε ακραίες υφειακές πιέσεις. Η διαγραφόμενη ανάκαμψη της Τουρκικής οικονομίας δημιουργεί εύλογες προσδοκίες για περαιτέρω ενίσχυση της αναπτυξιακής πορείας της Finansbank. Συγκεκριμένα:

- Αύξηση κατά 23% καταγράφεται στο καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα το οποίο ανήλθε στο 2009 σε TRY 2.037 εκατ. (€944 εκατ.).
- Οριακή κάμψη 1% κατέγραψαν τα έσοδα από προμήθειες που ανήλθαν σε TRY 549 εκατ. (€255 εκατ.).
- Τα μέτρα περιστολής του κόστους της Finansbank είχαν ως αποτέλεσμα ο ρυθμός αύξησης των λειτουργικών δαπανών να περιοριστεί σημαντικά στα επίπεδα του 7% έναντι του 2008 με το δείκτη αποτελεσματικότητας να διαμορφώνεται σε 40%, επίπεδο που την τοποθετεί μεταξύ των πλέον αποδοτικών τραπεζών διεθνώς.

Στο τέλος του 2009, οι συνολικές χορηγήσεις της Finansbank ανέρχονταν σε TRY 25,3 δισ. (€11,8 δισ.) σημειώνοντας αύξηση κατά 11% σε ετήσια βάση, παρά το γεγονός ότι ο αρνητικός ρυθμός ανάπτυξης της Τουρκικής οικονομίας κατά τη διάρκεια του 2009 είχε σαν αποτέλεσμα τη δραματική αποκλιμάκωση της πιστωτικής επέκτασης.

Οι χορηγήσεις λιανικής τραπεζικής εξακολουθούν να αποτελούν την αιχμή της αναπτυξιακής προοπτικής της Finansbank και συνεχίζουν να αυξάνονται με εντυπωσιακούς ρυθμούς της τάξης του 28% ετησίως. Το 2009 ανήλθαν σε TRY 12,8 δισ. (€5,9 δισ.). Ιδιαίτερη δυναμική παρουσιάζουν οι χορηγήσεις στεγαστικής και καταναλωτικής πίστης. Συγκεκριμένα:

- Το μερίδιο αγοράς της Finansbank στη στεγαστική πίστη ανήλθε σε 11% το Δεκέμβριο 2009 από 10,2% στο τέλος 2008.
- Στα καταναλωτικά δάνεια το μερίδιο διαμορφώθηκε σε 4,7% από 3,5% το 2008.
- Στις πιστωτικές κάρτες ο Όμιλος ελέγχει το 11,8% της αγοράς έναντι 10% το 2008.

Οι χορηγήσεις επιχειρηματικής πίστης ανήλθαν σε TRY 12,5 δισ. (€5,8 δισ.) σημειώνοντας αύξηση 4% μέσα στο τελευταίο τρίμηνο παρά την αναπροσαρμογή της τιμολόγησης των πιστωτικών κινδύνων στην Τουρκία, αντανακλώντας τη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος κατά το τελευταίο τρίμηνο.

Η ποιότητα του χαρτοφυλακίου επηρεάστηκε από την οικονομική συγκυρία με αποτέλεσμα το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων να διαμορφωθεί σε 5,7% επί του συνολικού χαρτοφυλακίου, σημειώνοντας αύξηση κατά 2,5 ποσοστιαίες μονάδες έναντι του 2008. Η αύξηση των επισφαλειών κατά το τελευταίο τρίμηνο υπολείπεται σημαντικά του αντίστοιχου ρυθμού αύξησης των επισφαλειών του τρίτου (60 μονάδες βάσης), εξέλιξη που συμβαδίζει με τη σταδιακή ανάκαμψη της Τουρκικής οικονομίας και σηματοδοτεί τη σταδιακή αποκλιμάκωση του ρυθμού των νέων επισφαλειών.

Θετικές επιδόσεις επιτεύχθηκαν στα συνολικά υπόλοιπα καταθέσεων της Finansbank τα οποία εξακολουθούν να αυξάνονται σαν αποτέλεσμα της στρατηγικής της τράπεζας να διευρύνει την καταθετική της βάση, ιδίως όσον αφορά τις καταθέσεις σε τοπικό νόμισμα, οι οποίες κατέγραψαν αύξηση 20%.

Η επέκταση της καταθετικής βάσης της Finansbank είχε σαν αποτέλεσμα η σχέση χορηγήσεων προς καταθέσεις της τράπεζας να διαμορφωθεί σε 115% έναντι 125% το 2008, εξέλιξη θετική αν ληφθεί υπόψη ότι το υπερβάλλον ύψος χορηγήσεων χρηματοδοτείται από μεσοπρόθεσμο δανεισμό από τις διεθνείς αγορές (εκτός Ομίλου) με λήξεις που εκτείνονται ως το 2013.

NA Ευρώπη: Ικανοποιητική οργανική κερδοφορία

Σε €93 εκατ. ανήλθαν τα καθαρά κέρδη στη Νοτιοανατολική Ευρώπη το 2009 έναντι €190 εκατ. το 2008 λόγω υψηλών προβλέψεων που ανήλθαν σε €177 εκατ. Τα οργανικά κέρδη προ προβλέψεων ανήλθαν σε €278 εκατ. Παρά το σχηματισμό υψηλών προβλέψεων όλες οι θυγατρικές του Ομίλου στην περιοχή παρέμειναν κερδοφόρες σε επίπεδο καθαρών κερδών, αφού η διατήρηση της οργανικής κερδοφορίας στα επίπεδα του προηγούμενου έτους απορρόφησε τις αυξημένες προβλέψεις για επισφαλή δάνεια.

Τα λειτουργικά έξοδα στη NA Ευρώπη περιορίστηκαν περαιτέρω κατά 5% έναντι του προηγούμενου έτους ως αποτέλεσμα της επίμονης και διαρκούς προσπάθειας περικοπής δαπανών.

Το συνολικό ύψος χορηγήσεων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη διαμορφώθηκε σε €8,0 δισ. μειωμένο κατά 4% έναντι του 2008 λόγω της γενικότερης συρρίκνωσης της αγοράς εξαιτίας της συνεχιζόμενης απομόχλευσης των οικονομιών της περιοχής.

Το συνολικό ύψος των καταθέσεων διαμορφώθηκε σε €4,7 δισ., παρουσιάζοντας αύξηση κατά 10% έναντι του 2008 και 2% από το προηγούμενο τρίμηνο, εξέλιξη ιδιαίτερα θετική καθώς ο Όμιλος διευρύνει έτσι τις πηγές χρηματοδότησής του με αποτέλεσμα να βελτιώνεται ο δείκτης δανείων προς καταθέσεις στη ΝΑ Ευρώπη κατά 41 ποσοστιαίες μονάδες μέσα σε ένα έτος.

Η ποιότητα του χαρτοφυλακίου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη αντανακλά το γενικότερο αρνητικό περιβάλλον της τοπικής αγοράς με τα δάνεια σε καθυστέρηση να διαμορφώνονται στο 5,8% του συνολικού χαρτοφυλακίου από 2,4% στο τέλος του 2008. Η εξέλιξη αυτή, αν και δυσμενής, επιβεβαιώνει τις εκτιμήσεις μας για την πορεία των επισφαλειών στην περιοχή, επιβαρύνοντας σημαντικά τον Όμιλο παρά το ότι η συντριπτική πλειοψηφία των χορηγήσεων του Ομίλου στην περιοχή καλύπτονται από εμπράγματα εξασφαλίσεις.

Ισχυρή κεφαλαιακή βάση

Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου στο τέλος του 2009 διαμορφώθηκε στα €8,5 δισ. αυξημένο κατά €2,5 δισ. έναντι του 2008. Το αποτέλεσμα αυτό οφείλεται στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά €1,2 δισ., την έκδοση των προνομιούχων μετοχών ύψους €350 εκατ. υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου και την κερδοφορία του έτους.

Ο Δείκτης Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Tier I) διαμορφώνεται σε 11,3% με βάση τον οποίο η Τράπεζα κατατάσσεται στις ισχυρότερες κεφαλαιακά τράπεζες της Ευρώπης. Εξαιρουμένων των υβριδικών κεφαλαίων, των προνομιούχων μετοχών του Δημοσίου και των δικαιωμάτων μειοψηφίας ο Δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Core Tier I) υπολογίζεται σε 9,5% επίπεδο κορυφαίο και από πλευράς τόσο απόλυτου μεγέθους όσο και ποιοτικής διάρθρωσης των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου.

Σημαντικά γεγονότα χρήσης 2009

1. Την 22 Ιανουαρίου 2009, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την έκδοση 70.000.000 εξαγοράσιμων προνομιούχων μετοχών ονομαστικής αξίας €5,00, με κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης των υφιστάμενων μετόχων υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τις αναλυτικές διατάξεις του Ν. 3723/2008 για την ενίσχυση της ρευστότητας της Ελληνικής οικονομίας. Στις 24 Φεβρουαρίου 2009, με την Κ2-1950 απόφαση που καταχωρήθηκε στο Μητρώο Α.Ε., το Υπουργείο Ανάπτυξης ενέκρινε την προαναφερόμενη έκδοση. Την 21 Μαΐου 2009, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας πιστοποίησε την ολοσχερή καταβολή της εν λόγω εκδόσεως από το Ελληνικό Δημόσιο. Η έκδοση καλύφθηκε με την μεταβίβαση προς την Τράπεζα ισόποσης (αποτιμηθείσας) αξίας ομολόγων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου, επιτοκίου ίσου με Euribor 6-μηνών προσαυξημένου κατά 130 μονάδων βάσης. Στις 25 Μαΐου 2009, το πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας σχετικά με την προαναφερόμενη πιστοποίηση, καταχωρήθηκε στο Μητρώο Α.Ε. (Κ2-5300 απόφαση).
2. Από τις 6.456.504 ίδιες μετοχές που κατείχε η Τράπεζα την 1 Ιανουαρίου 2009, την 15 Απριλίου 2009 πώλησε 5.954.000 ίδιες μετοχές με τιμή €13,50 ανά μετοχή και την 15 Σεπτεμβρίου 2009 τις υπόλοιπες με τιμή €21,40 ανά μετοχή. Τα κεφάλαια που αντλήθηκαν βελτίωσαν την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας.
3. Τον Ιούλιο 2009 και βάσει της από 18 Ιουνίου 2009 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα προχώρησε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών και δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών κατόχων κοινών μετοχών με αναλογία 2 νέες προς 9 παλαιές μετοχές. Ειδικότερα αποφασίστηκε η έκδοση 110.367.615 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών ονομαστικής αξίας €5,00 και τιμής διάθεσης €11,30 η κάθε μία. Από το ποσό της αύξησης €1.247,2 εκατ., ποσό ύψους €551,8 εκατ. εμφανίστηκε στο λογαριασμό «Μετοχικό κεφάλαιο», ενώ το υπόλοιπο αφαιρουμένων των εξόδων αύξησης κεφαλαίου πιστώθηκε στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο». Οι νέες μετοχές διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ») από την 30 Ιουλίου 2009.
4. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας την 22 Δεκεμβρίου 2009, αυξήθηκε το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας κατά €99,0 χιλ. με την έκδοση 19.693 κοινών μετοχών προερχόμενες από την εξάσκηση μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης σύμφωνα με τα προγράμματα Α και Β.
5. Την 2 Ιουνίου 2009, η ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας αποφάσισε τα ακόλουθα:
  - i. Ενέκρινε την καταβολή του προμερίσματος ποσού €32,7 εκατ. (USD 42,2 εκατ.) προς τους κατόχους προνομιούχων μετοχών άνευ δικαιώματος ψήφου και άνευ σωρευτικού μερίσματος για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2008, η καταβολή του οποίου είχε αποφασιστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 17 Νοεμβρίου 2008.
  - ii. Αποφάσισε την διανομή μερίσματος προς τους κατόχους προνομιούχων μετοχών άνευ δικαιώματος ψήφου και άνευ σωρευτικού μερίσματος ποσού €42,2 εκατ. (USD 56,25 εκατ.), σύμφωνα με τους όρους έκδοσης των μετοχών αυτών.
  - iii. Αποφάσισε την μη διανομή μερίσματος προς τους κατόχους κοινών μετοχών, σύμφωνα με τους όρους συμμετοχής της Τράπεζας στο Πρόγραμμα ενίσχυσης της ρευστότητας της Ελληνικής οικονομίας.
6. Την 22 Ιουνίου 2009, η Τράπεζα προέβη σε προαιρετική πρόταση για την απόκτηση έως και του συνόλου των πέντε διαφορετικών σειρών προνομιούχων τίτλων (υβριδικοί τίτλοι) έκδοσης της θυγατρικής της εταιρείας NBG Funding Limited. Η πρόταση αφορούσε το σύνολο των υβριδικών τίτλων ονομαστικής αξίας €1.050 εκατ. περίπου, στους οποίους δεν συμπεριλαμβάνονται αυτοί που η Τράπεζα είχε ήδη αποκτήσει από την αγορά, ονομαστικής αξίας €450 εκατ. περίπου. Την 7 Ιουλίου 2009, η Τράπεζα ανακοίνωσε τα αποτελέσματα της προαιρετικής πρότασης, όπου κάτοχοι υβριδικών τίτλων συνολικής ονομαστικής αξίας €450 εκατ. περίπου (ήτοι 43% των υβριδικών τίτλων που αφορούσε η πρόταση) προσέφεραν τους υβριδικούς τους τίτλους σε αξία χαμηλότερη της ονομαστικής. Η ημερομηνία εκκαθάρισης της εξαγοράς από την Τράπεζα των υβριδικών τίτλων ήταν η 8 Ιουλίου 2009 και χρηματοδοτήθηκε από υφιστάμενη ρευστότητα της Τράπεζας. Μεταγενέστερα της 7ης Ιουλίου 2009 (ημερομηνία λήξης της προθεσμίας προαιρετικής πρότασης), η Τράπεζα προέβη σε περαιτέρω απόκτηση προνομιούχων τίτλων σε κυκλοφορία συνολικής

ονομαστικής αξίας €19,1 εκατ. της σειράς A, B και D, GBP 46,6 εκατ. της σειράς E and USD 0,8 εκατ. της σειράς C. Αποτέλεσμα των ανωτέρω συναλλαγών ήταν η πρόσθετη ενίσχυση των κυρίων στοιχείων των βασικών εποπτικών κεφαλαίων της Τράπεζας (Core Tier I) κατά €318,4 εκατ. περίπου (μετά από φόρους).

7. Στα πλαίσια της αναδιοργάνωσης των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων η Τράπεζα:
  - i. συμμετείχε με 21,83% στην ίδρυση της ΠΥΡΡΙΧΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ, μιας εταιρείας που δραστηριοποιείται στο χώρο διαχείρισης ακινήτων, ίδρυσε την Εθνική Factors Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορείας Επιχειρηματικών Απαιτήσεων, στην οποία κατέχει ποσοστό 100,00% και ενοποιεί την Titlos Plc, Εταιρεία Ειδικού Σκοπού με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο, και αντικείμενο δραστηριότητας την τιτλοποίηση δανείων του Ελληνικού Δημοσίου, στην οποία η Τράπεζα είναι ο βασικός δικαιούχος.
  - ii. και η εταιρεία «ΤΟΜΗ Ανώνυμη Βιομηχανική-Εμπορική-Τεχνική Εταιρεία» (ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ) του Ομίλου της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. υπέγραψαν ιδιωτικό συμφωνητικό σύμφωνα με το οποίο αποκτούν κοινό έλεγχο της επιχείρησης «ΑΚΤΩΡ Facility Management Διαχείριση και Συντήρηση Κτιρίων Α.Ε.» (ΑΚΤΩΡ FM), μέσω της αγοράς μειοψηφικού πακέτου μετοχών της ΑΚΤΩΡ FM από την Τράπεζα. Η Τράπεζα διέθεσε την 18 Ιανουαρίου 2010 σε μετρητά το ποσό των €161,5 χιλ. αγοράζοντας 53.846 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές στην ονομαστική τους αξία των €3,00 ανά μετοχή, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 35% του μετοχικού κεφαλαίου της ΑΚΤΩΡ FM.
  - iii. πώλησε μέρος της συμμετοχής της στην Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών, ποσοστού 20,0%, και πώλησε, μαζί με την Εθνική Κεφαλαίου Α.Ε., την συμμετοχή της στην Βιομηχανία Φωσφορικών Λιπασμάτων Α.Ε.Επιπλέον η Finansbank:
  - i. ίδρυσε την Finans Factoring Hizmetleri A.S., στην οποία κατέχει ποσοστό 100,0% και συμμετείχε με 33,33% στην ίδρυση της Bantas A.S., μιας εταιρείας που δραστηριοποιείται στο χώρο παροχής υπηρεσιών ασφαλείας και μεταφοράς χρημάτων.
  - ii. πώλησε την θυγατρική της Finans Malta Holdings Ltd στην NBG International Holdings B.V. (Θυγατρική 100,0% της Τράπεζας). Από την πώληση, η οποία έγινε σε τιμές αγοράς, δεν προέκυψε κέρδος ή ζημιά στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.Ακόμα, η UBB ίδρυσε την UBB Factoring EOOD, στην οποία κατέχει ποσοστό 100,0%. Τέλος, οι εταιρείες NBG Luxembourg Holding S.A. και NBG Luxfinance Holding S.A. συγχωνεύθηκαν, με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη. Η νέα εταιρεία μετονομάσθη σε NBG Asset Management Luxembourg S.A.
8. Την 14 Οκτωβρίου 2009, η Τράπεζα συμμετείχε μερικώς στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΛΑΡΚΟ Α.Ε. Η συνεισφορά της Τράπεζας στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ανήλθε σε €20.513 χιλ. Μετά την ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, στην οποία συμμετείχε και το Ελληνικό Δημόσιο, η συμμετοχή της Τράπεζας μειώθηκε από 36,43% σε 33,36%.
9. Την 1 Σεπτεμβρίου 2009, η Τράπεζα διέθεσε σε θεσμικούς επενδυτές μέρος εκδόσεων καλυμμένων ομολογιών του 2008, συνολικού ποσού ονομαστικής αξίας €100 εκατ. Την 7 Οκτωβρίου 2009, η Τράπεζα εξέδωσε την τρίτη σειρά καλυμμένων ομολογιών ποσού €1,5 δισ., διάρκειας 7 ετών, με κύρια εξασφάλιση (κάλυμμα) στεγαστικά δάνεια ιδιωτών και με ετήσια πληρωμή τόκων σταθερού επιτοκίου 3,875%. Η τρίτη σειρά καλυμμένων ομολογιών αξιολογήθηκε από τους οίκους πιστοληπτικής διαβάθμισης Moody's και Fitch με την πιστοληπτική διαβάθμιση Aaa και AA, αντίστοιχα. Οι εκδοθείσες καλυμμένες ομολογίες εισήχθησαν προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λουξεμβούργου. Η έκδοση έλαβε χώρα στο πλαίσιο προγράμματος έκδοσης καλυμμένων ομολογιών μέχρι ποσού €10 δισ.
10. Την 14 Ιανουαρίου 2010, η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την εισφορά ακίνητης περιουσίας της Τράπεζας λογιστικής αξίας €614.953, στην ανώνυμη εταιρεία επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΝΓΑΙΑ Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων Ακίνητης Περιουσίας». Η εισφορά της ακίνητης περιουσίας αντιπροσωπεύει εισφορά σε είδος έναντι υποχρέωσης κάλυψης κεφαλαίου από την Τράπεζα, ως μοναδικού μετόχου της θυγατρικής.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού της 31ης Δεκεμβρίου 2009

Την 18 Φεβρουαρίου 2010, η Β' Επαναληπτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την εκχώρηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του δικαιώματος για έκδοση ομολογιακών δανείων με ομολογίες μετατρέψιμες σε μετοχές κατά τις διατάξεις του άρθρου 3α, 13 Κ.Ν. 2190/1920 και του άρθρου 5 του Καταστατικού της Τράπεζας, για μία πενταετία, και μέχρι ποσού που αντιστοιχεί στο 50,0% του καταβεβλημένου κατά το χρόνο της εκχώρησης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, ήτοι μέχρι ποσού €1.696.354 χιλ., αποφασίζοντας κατά την κρίση του τους αναλυτικούς όρους έκδοσης αυτών, καθώς και κάθε λεπτομέρεια για την έκδοση του ομολογιακού δανείου και για τη διαδικασία μετατροπής ομολογιών σε μετοχές.

Διαχείριση κινδύνων

Ο Όμιλος, ως οργανισμός που δραστηριοποιείται σε ένα ταχύτατα αναπτυσσόμενο και μεταβαλλόμενο περιβάλλον, αναγνωρίζει την έκθεσή του σε τραπεζικούς κινδύνους και την ανάγκη αποτελεσματικής διαχείρισής τους. Η διαχείριση και ο έλεγχος των κινδύνων αυτών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της δέσμευσης του Ομίλου να επιδιώκει σταθερά υψηλές αποδόσεις για τους μετόχους του.

Από την 1 Ιανουαρίου 2008, η Τράπεζα ακολουθεί την Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι πιστωτικού κινδύνου, για τα χαρτοφυλάκια επιχειρηματικών και στεγαστικών δανείων που αποτελούν το 74,5% του συνολικού δανειακού της χαρτοφυλακίου σε ατομική βάση. Παράλληλα, συνεχίστηκε η υλοποίηση των έργων του Προγράμματος «Βασιλεία II» σε επίπεδο Ομίλου στοχεύοντας, αφενός στη σταδιακή εφαρμογή του νέου εποπτικού πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας, αφετέρου στην περαιτέρω ενίσχυση των δυνατοτήτων και της ποιότητας της διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαίου. Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των έργων του Προγράμματος που συνεχίζουν να υλοποιούνται αφορά στα θυγατρικά πιστωτικά ιδρύματα και εκτελείται χωρίς αξιοσημείωτες αποκλίσεις από το σχετικό χρονοπρογραμματισμό.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στη βέλτιστη διαχείριση και αντιμετώπιση του πιστωτικού κινδύνου που απορρέει από την πιθανή αδυναμία ενός ή περισσοτέρων πιστούχων (αντισυμβαλλομένων της) να εκπληρώσουν οποιαδήποτε υποχρέωσή τους έναντι της Τράπεζας ή / και θυγατρικών της. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί για κάθε μορφή πιστοδότησης συστήματα αξιολόγησης και μέτρησης πιστωτικού κινδύνου τα οποία διαφοροποιούνται με βάση τα χαρτοφυλάκιά του (π.χ. το Υπόδειγμα Αξιολόγησης Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, εγκριτικά και συμπεριφορικά υποδείγματα για τα χαρτοφυλάκια Λιανικής Τραπεζικής κ.λπ.). Η χρήση των συστημάτων αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου έχει ως σκοπό την αξιόπιστη κατάταξη των πιστούχων σε βαθμίδες πιστοληπτικής ικανότητας, την εκτίμηση των παραμέτρων της αναμενόμενης και μη αναμενόμενης ζημίας και εν τέλει, την προστασία της κερδοφορίας και της κεφαλαιακής βάσης του Ομίλου.

Η προστασία έναντι του πιστωτικού κινδύνου επιτυγχάνεται μέσω:

- Της εφαρμογής κατάλληλων ορίων πιστωτικού ανοίγματος έναντι μεμονωμένων πιστούχων, ομίλων πιστούχων, συγκέντρωσης σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας κ.α.
- Της χρήσης τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου (εξασφαλίσεις, εγγυήσεις),
- Της προσαρμογής της τιμολόγησης των διαφόρων προϊόντων,
- Της συμμετοχής της Διεύθυνσης στη λήψη πιστοδοτικών αποφάσεων.

Κίνδυνος αγοράς

Για την αποτελεσματική μέτρηση του κινδύνου αγοράς, που προκύπτει εξαιτίας ενδεχόμενης μεταβολής σε στοιχεία της αγοράς όπως, για παράδειγμα, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες, τα επιτόκια, οι τιμές των μετοχών και οι τιμές των παραγώγων προϊόντων, ο Όμιλος χρησιμοποιεί υποδείγματα Μέγιστης Δυνητικής Ζημιάς (ΜΔΖ) για τις θέσεις του Εμπορικού και του Διαθέσιμου προς Πώληση χαρτοφυλακίου του σε όλα τα νομίσματα. Για τον έλεγχο και τη διαχείριση των αναλαμβανόμενων κινδύνων αγοράς, έχει θεσπιστεί ένα πλέγμα ορίων ΜΔΖ, τα οποία καλύπτουν τόσο τους επιμέρους κινδύνους (επιτοκιακό, συναλλαγματικό, τιμών μετοχών), όσο και το συνολικό κίνδυνο αγοράς.

Για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας του εσωτερικού υποδείγματος μέτρησης του κινδύνου αγοράς, εφαρμόζεται πρόγραμμα δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back testing), ενώ για τη διασφάλιση της Τράπεζας έναντι ακραίων συνθηκών διενεργείται σε εβδομαδιαία και μηνιαία βάση πρόγραμμα προσομοίωσης καταστάσεων κρίσεως (stress testing).

Λειτουργικός κίνδυνος

Κατά το 2009, υλοποιήθηκε ο τρίτος κύκλος εφαρμογής του πλαισίου διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου στην Τράπεζα βάσει των θεσπισμένων πολιτικών και μεθοδολογιών και εντός του προγραμματισμένου χρονοδιαγράμματος. Παράλληλα, ολοκληρώθηκε η εφαρμογή του πλαισίου για δεύτερη χρονιά σε έξι θυγατρικά πιστωτικά ιδρύματα του εξωτερικού και σε τρεις θυγατρικές εταιρείες του εσωτερικού.

Επιπλέον, εναρμονίζοντας τις Πολιτικές Ευθυγράμμισης των Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων τους με την αντίστοιχη Πολιτική της Τράπεζας, οι εν λόγω θυγατρικές υιοθέτησαν την Τυποποιημένη Προσέγγιση, ικανοποιώντας παράλληλα τον στόχο που είχε θέσει η Τράπεζα για υπολογισμό των κεφαλαιακών τους απαιτήσεων έναντι λειτουργικού κινδύνου σε ενοποιημένη βάση και με την συγκεκριμένη μεθοδολογία με στοιχεία 31 Δεκεμβρίου 2009.

Κατά τη δεύτερη φάση υλοποίησης του πλαισίου στον Όμιλο παρατηρήθηκε:

- Σημαντική βελτίωση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αυτοαξιολόγησης Κινδύνων και Περιβάλλοντος Ελέγχου, μέσω της οποίας εντοπίστηκαν και αξιολογήθηκαν από τους αρμοδίους των Μονάδων (risk owners) οι λειτουργικοί κίνδυνοι που ενυπάρχουν στις δραστηριότητές τους
- Αναβάθμιση της διαδικασίας ορισμού και παρακολούθησης Σχεδίων Δράσης Άμβλυνσης, για τους σημαντικότερους εντοπισμένους λειτουργικούς κινδύνους
- Η θέσπιση ενός αριθμού Βασικών Δεικτών Κινδύνων (KRIs) με στόχο την αντικειμενική ποσοτικοποίηση του επιπέδου έκθεσης ορισμένων θυγατρικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε λειτουργικό κίνδυνο και την διαχρονική παρακολούθηση της μεταβολής του
- Βελτίωση της διαδικασίας συλλογής στοιχείων ζημιολογών γεγονότων λειτουργικού κινδύνου από όλο το φάσμα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του Ομίλου και εμπλουτισμός της σχετικής βάσης δεδομένων.

Παράλληλα και κατά τη διάρκεια του 2009, επελέγη μέσω διαγωνισμού η μηχανογραφική εφαρμογή OpVaR της Algorithmics η οποία θα υποστηρίξει από το επόμενο έτος την διαδικασία υλοποίησης του Πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου στην Τράπεζα και τον Όμιλο.

Κίνδυνος επιτοκίων στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο και κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος διαχειρίζεται συστηματικά τον επιτοκιακό κίνδυνο που αφορά στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο καθώς και τον κίνδυνο ρευστότητας, μέσω:

- Αναλύσεων των ανοιγμάτων ρευστότητας και αναχρηματοδότησης,
- Μετρήσεων ευαισθησίας της αξίας των ιδίων κεφαλαίων και του καθαρού εσόδου από τόκους σε πιθανές και ακραίες μεταβολές των επιτοκίων,
- Διεύρυνσης και διαφοροποίησης των πηγών χρηματοδότησής του,
- Διατήρησης επαρκούς επιπέδου ρευστοποιήσιμων στοιχείων ενεργητικού και
- Εφαρμογής σχετικών ορίων.

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

Χρήση χρηματοπιστωτικών μέσων

Ο Όμιλος αντισταθμίζει σημαντικό μέρος του επιτοκιακού κινδύνου που απορρέει από το χαρτοφυλάκιο των ομολόγων σταθερού επιτοκίου, εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ), με συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης επί ομολόγων εκδόσεως Γερμανικού Δημοσίου βραχυπρόθεσμης καθώς και μέσο-μακροπρόθεσμης διάρκειας.

Επιπλέον, ο Όμιλος υπεισέρχεται σε συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων προκειμένου να αντισταθμίσει τον επιτοκιακό κίνδυνο που απορρέει από δάνεια και απαιτήσεις σταθερού επιτοκίου.

Ίδιες Μετοχές

Μετά την απόφαση της Τράπεζας να συμμετάσχει στο Πρόγραμμα ενίσχυσης της ρευστότητας της Ελληνικής οικονομίας και βάσει των διατάξεων του Ν. 3723/2008 και του άρθρου 28 του Ν. 3756/2009, η Τράπεζα δεν επιτρέπεται να προβεί σε αγορά ιδίων μετοχών, καθόλη την διάρκεια συμμετοχής της στο πρόγραμμα αυτό. Κατά την διάρκεια της χρήσης 2009, η Τράπεζα διέθεσε τις 6.456.504 ίδιες μετοχές που κατείχε στις 31 Δεκεμβρίου 2008 αντί ποσού €90,2 εκατ., ενώ κατά την ίδια περίοδο οι θυγατρικές της εταιρείες απέκτησαν 11.505.151 μετοχές της Τράπεζας συνολικής αξίας €228,5 εκατ. και από αυτές διέθεσαν 11.167.801 μετοχές αντί ποσού €221,4 εκατ. Την 31 Δεκεμβρίου 2009, η Τράπεζα δεν κατείχε ίδιες μετοχές, ενώ η Εθνική Π&Κ Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. που διενεργεί συναλλαγές σε μετοχές της Τράπεζας, κατείχε 337.350 μετοχές συνολικής αξίας €10,6 εκατ.

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέλη

Σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, στην ετήσια έκθεση του Δ.Σ. προς την Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, πρέπει να αναφέρονται οι πάσης φύσεως συναλλαγές μεταξύ της Τράπεζας και του Ομίλου με τα συνδεδεμένα μέρη, όπως αυτά ορίζονται στο ΔΛΠ 24, που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της οικονομικής χρήσης και που επηρέασαν ουσιαστικά τη χρηματοοικονομική θέση ή τις επιδόσεις της Τράπεζας. Επίσης, απαιτείται από τα παραπάνω στοιχεία, να παρατίθενται διακριτά, οι συνολικές αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της διοίκησης, καθώς και οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις τους.

Όλες οι συναλλαγές των συνδεδεμένων μερών με την Τράπεζα και τις εταιρείες του Ομίλου, γίνονται στα πλαίσια των συνήθων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, διενεργούνται με συνθήκες και όρους αγοράς και εγκρίνονται από τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας.

13

Συναλλαγές του Ομίλου και της Τράπεζας με τα μέλη των Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης για το 2009

(€ χιλ.)	Όμιλος	Τράπεζα
Συνολικές απολαβές	26.021	9.589
Λοιπά έσοδα	8.686	-
Δάνεια	24.839	15.871
Καταθέσεις	77.967	39.561
Λοιπές Υποχρεώσεις	240	-
Εγγυητικές Επιστολές	12.263	-

Διεταιρικές Συναλλαγές την 31.12.2009 - Τράπεζα

Συγγενείς και Λοιπές Συμμετοχές (>10%)

(€ χιλ.)	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Τάξεως (καθαρό υπόλοιπο)
ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΛΩΔΙΩΝ Α.Ε.	5.828	211	621	3	-
Διατραπεζικά Συστήματα "ΔΙΑΣ"	61	3.453	456	1.018	-
PLANET Α.Ε.	1.322	17	38	-	1.416
ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικών Οργανισμών	-	3.661	-	108	-
ΛΑΡΚΟ Γενική Μεταλλευτική & Μεταλλουργική Α.Ε.	-	289	-	1	-
ΚΟΣΜΟ ΟΥΑΝ ΕΛΛΑΣ ΜΑΡΚΕΤ ΣΑΙΤ Α.Ε.	-	297	-	-	-
ΕΒΙΟΠ-ΤΕΜΠΟ ΑΕ	-	3	-	21	-
Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών "ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ"	63	1.490	94	1.543	-
ΠΥΡΡΙΧΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	4.240	-	-	-	-
Bantas A.S.	-	133	1	-	-
UBB AIG Insurance & Reinsurance Company	-	3.533	-	35	-
UBB AIG Life Insurance Company	8	2.033	465	404	-
Σύνολο	11.522	15.120	1.675	3.133	1.416

Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

Θυγατρικές (€ χιλ.)	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Τάξεως (καθαρό υπόλοιπο)
Εθνική Π&Κ Χρηματοπιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ.	7.656	37.355	7.391	2.354	105.859
Εθνική Κεφαλαίου Α.Ε.	24.766	339.746	106	10.675	27.841
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	10.587	10.783	13.596	3.091	430
Εθνική Leasing Α.Ε.	744.640	353	15.367	108	436
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε.	-	1.094	-	1.515	-
Προνομιούχος Α.Ε. Γενικών Αποθηκών Ελλάδος	981	12.857	1.412	1.715	-
NBG Greek Fund Ltd	-	4.690	-	98	-
NBG Bancassurance S.A. Ασφαλ. Πρακτόρευσης	-	2.395	88	232	203
The South African Bank of Athens Ltd (S.A.B.A.)	12.308	160	345	-	-
NBG Cyprus Ltd	668.056	338.372	4.779	8.763	83.719
Storanska Banka A.D.-Skopje	82.175	12.091	1.942	78	-
United Bulgarian Bank A.D. - Sofia (UBB)	1.278.199	449	45.547	-	-
NBG International Ltd	153	1.106	104	2	-
NBG Finance Plc.	-	522.510	-	71.173	-
Interlease E.A.D. (Sofia)	580.058	752	13.848	-	-
ETEBA Romania S.A	147	44	34	69	-
Καινοτόμες Επιχειρήσεις Α.Ε (I-Ven)	-	2.005	-	-	-
NBG Funding Ltd	-	276.471	-	83	-
Banca Romaneasca S.A.	522.338	4.567	23.428	6.949	-
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική»	1.163	492.893	2.602	22.183	-
ΑΣΤΗΡ Παλλάς Βουλιαγμένης ΑΞΕ	17.492	3.912	830	88	2.853
Grand Hotel Summer Palace Α.Ε.	3.084	643	142	25	-
Εκπαιδευτικό Κέντρο Ε.Τ.Ε. Α.Ε.	965	561	117	156	-
Εθνodata Α.Ε.	249	7.934	156	8.064	322
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	-	11	-	-	-
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	-	32	-	-	-
Κτηματική Κατασκευαστική Α.Ε. "ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ"	63	507	46	9	590
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Α.Ε.	-	904	-	-	-
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	70	61	-	-	-
Εθνοplan Α.Ε.	2	3.128	56	3.329	58
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Α.Ε.	4.109	893	153	-	-
NBGI Private Equity FUNDS	96.201	4.049	95	51	-
NBG International Holdings B.V.	-	993	-	8	-
NBG Leasing IFN S.A.	229.804	280	6.910	-	-
Finansbank A.S.	1.642.793	3.226	34.025	4.335	5.451
Vojvodjanska Banka a.d. Novi Sad	42.651	791	2.469	6.407	-
NBG Leasing d.o.o. - Belgrade	61.524	115	1.310	2	-
CPT Investments Ltd	229.509	42.552	1.266	8.110	-
NBG Finance (Dollar) Plc.	-	70.710	-	4.901	-
NBG Finance (Sterling) Plc.	-	158.041	-	25.842	-
Finansbank Malta Ltd	380.034	-	7.314	29	-
Εθνική Factors Α.Ε.	10.067	19.606	204	90	-
Σύνολο	6.651.844	2.379.642	185.682	190.534	227.762
Σύνολο Διεταιρικών	6.663.366	2.394.762	187.357	193.667	229.178

Η Τράπεζα προσφέρει ρευστότητα στις θυγατρικές της στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Τουρκία ύψους περίπου €5,1 δισ. Η Τράπεζα χρησιμοποιεί τις NBG Finance Plc, NBG Finance (Dollar) Plc και NBG Finance (Sterling) Plc ως χρηματοδοτικά οχήματα (€0,8 δισ.).

Εξωτερικοί ελεγκτές

Η Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου εξετάζει το διορισμό των εξωτερικών ελεγκτών, καθώς επίσης και τη σχέση τους με τον Όμιλο, συμπεριλαμβανομένης της ανάθεσης μη ελεγκτικών εργασιών, καθώς και τη σχέση μεταξύ αμοιβών για ελεγκτικές και μη ελεγκτικές εργασίες.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Η Εθνική Τράπεζα αναγνωρίζει την αξία της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης ως απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης του Οργανισμού και προσεγγίζει όλο και πιο συστηματικά την έννοια της Κοινωνικής Υπευθυνότητας, που ήταν πάντοτε και παραμένει ουσιαστική προτεραιότητα για την Τράπεζα.

Στο πλαίσιο αυτό, το 2009, παρά τις δυσκολίες και το γενικότερο αρνητικό κλίμα, η Τράπεζα κατάφερε σε μεγάλο ποσοστό να ολοκληρώσει με επιτυχία τους στόχους της, υλοποιώντας τις δεσμεύσεις της για την ανάπτυξη, την πρόοδο και την ευημερία της Ελληνικής κοινωνίας:

- Με πρωτοβουλίες για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων, επαγγελματιών και νοικοκυριών, καθώς και με μέτρα στήριξης των ευαίσθητων ομάδων του πληθυσμού, η Τράπεζα συνέβαλε στον περιορισμό των επιπτώσεων από την παγκόσμια οικονομική κρίση με αύξηση των υπολοίπων χορηγήσεων κατά €4,5 δισ.
- Με σκοπό τη δημιουργία Αξίας τόσο για την Τράπεζα, όσο και για τον εργαζόμενο, μέσω της βελτίωσης των γνώσεων, δεξιοτήτων και συμπεριφορών, πραγματοποιήθηκαν 600 διοργανώσεις με 10.400 συμμετοχές σε ενδοεπιχειρησιακά και εκτός Τραπεζής Εκπαιδευτικά Προγράμματα και καταγράφηκαν 206.000 ανθρωποώρες εκπαίδευσης, επενδύοντας συνολικά €3,8 εκατ.
- Υλοποιήθηκε το Πρόγραμμα Απασχόλησης Ανέργων Νέων, που περιελάμβανε την εφαρμογή κυλιόμενου προγράμματος πλήρως αμειβόμενης και ασφαλιζόμενης απασχόλησης με σύμβαση διάρκειας 6 μηνών, σε ολόκληρη τη χώρα, 600, καταρχήν, ανέργων νέων, ηλικίας έως 30 ετών.
- Στο πλαίσιο εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Πολιτικής της και του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, κατά το 2009, υλοποιήθηκαν τα ακόλουθα μέτρα:
  - επεκτάθηκε η εφαρμογή του Συστήματος Ηλεκτρονικής Διακίνησης Αλληλογραφίας σε 57 Μονάδες Διοίκησης και 575 Καταστήματα του Δικτύου (ποσοστό εφαρμογής σχεδόν 100,0%),
  - συνεχίστηκε η προμήθεια ανακυκλωμένου και μη λευκασμένου χαρτιού σε ποσοστό που έφτασε στο 77,0% των συνολικών προμηθειών σε χαρτί μεγέθους Α4 και Α3,
  - εφαρμόστηκαν, με τη συμμετοχή των εργαζομένων, προγράμματα ανακύκλωσης υλικών. Ενδεικτικά, ανακυκλώθηκαν 572 τόνοι χαρτιού, περισσότερα από 20.000 κιλά μικρών και μεγάλων μπαταριών, καθώς και πάνω από 320 τόνοι Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού εξοπλισμού
  - ενισχύθηκε η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού σε θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης μέσω του intranet της Τράπεζας.
- Υλοποίησε πρόγραμμα εταιρικής κοινωνικής δράσης ύψους €18,3 εκατ. περίπου, μέσω του οποίου χορήγησε ένα ευρύτατο φάσμα δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών με έμφαση στον Άνθρωπο, το Περιβάλλον και τον Πολιτισμό.
- Η Τράπεζα υποστήριξε τις περιοχές που επλήγησαν από τις καταστροφικές πυρκαγιές το καλοκαίρι του 2007, διαθέτοντας την περίοδο 2007 – 2009 το ποσό των €35,3 εκατ.

Εταιρική διακυβέρνηση

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει το διεθνές και ελληνικό νομικό, θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου. Τα μέλη του Δ.Σ. εκλέγονται από τους μετόχους στη Γενική Συνέλευση για τριετή θητεία, με δυνατότητα επανεκλογής. Ο μη εκτελεστικός Πρόεδρος του Δ.Σ. είναι ο κ. Βασίλειος Ράπανος και Διευθύνων Σύμβουλος ο κ. Απόστολος Ταμβακάκης. Τα υπόλοιπα 11 μέλη του Δ.Σ. είναι μη εκτελεστικά. Με την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης της 14 Ιανουαρίου 2010 ορίστηκαν 8 ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη. Ο κ. Αλέξανδρος Μακρίδης, Οικονομολόγος, ορίστηκε από το Ελληνικό Δημόσιο, ως εκπρόσωπός του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 3723/2008 «για την ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης». Το Δ.Σ. έχει συστήσει και λειτουργούν σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου οι Επιτροπές Ελέγχου, Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών, Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, Διαχείρισης Κινδύνων και Στρατηγικής.

Το Φεβρουάριο του 2006 το Δ.Σ. υιοθέτησε τις «Κατευθυντήριες Γραμμές Εταιρικής Διακυβέρνησης», που περιγράφουν με σαφή και αναλυτικό τρόπο και με πλήρη διαφάνεια τη δομή και την πολιτική εταιρικής διακυβέρνησης της ΕΤΕ. Βασίζονται στις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές και αποτελούν ένα πλαίσιο το οποίο, αν και μη υποχρεωτικό από το νόμο, προάγει τη συνέχεια, τη συνέπεια και την αποτελεσματικότητα του τρόπου λειτουργίας του Δ.Σ. αλλά και της διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου. Οι «Κατευθυντήριες Γραμμές» αφορούν την εσωτερική λειτουργία της Τράπεζας και του Διοικητικού της Συμβουλίου και έχουν δημοσιοποιηθεί στην ειδική ενότητα της ιστοσελίδας της Τράπεζας για την Εταιρική Διακυβέρνηση.

Σε εφαρμογή της ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006, η οποία διέπει την οργάνωση και αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου στο σύνολό του, και με απώτερο στόχο την επίτευξη της πλήρους συμμόρφωσης με αυτήν, η Τράπεζα έχει συστήσει την Εκτελεστική Επιτροπή καθώς και την Ειδική Συντονιστική Επιτροπή για την Πληροφορική σε επίπεδο Διοίκησης και έχει συσταθεί και λειτουργεί ανεξάρτητη Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Τράπεζας και του Ομίλου. Επίσης έχει υιοθετηθεί Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και

Δεοντολογίας και τροποποιήθηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Έλεγχου, προκειμένου να εναρμονιστεί πλήρως με τις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006.

Κατά την τριετία 2007-2009 η Τράπεζα ενέτεινε τις προσπάθειες της για την επίτευξη υψηλού επιπέδου εταιρικής διακυβέρνησης και συμμόρφωσης με το διεθνές πλαίσιο τραπεζικών προτύπων και εν γένει, ενίσχυσης του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων. Οι σημαντικότεροι στόχοι που υλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των ετών αυτών περιλαμβάνουν:

- Τη χορήγηση ασφαλιστικής κάλυψης στα μέλη του Δ.Σ. (D&O Insurance) σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης.
- Την υιοθέτηση Πολιτικής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ), η οποία προσδιορίζει το στόχο και τις βασικές αξίες που διέπουν τη δράση τόσο της Τράπεζας όσο και των θυγατρικών της.
- Την υιοθέτηση Πολιτικής Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών Δ.Σ. της Τράπεζας.
- Την υιοθέτηση Πολιτικής Προϋπολογισμού, η οποία υποστηρίζει τους μακροχρόνιους στρατηγικούς στόχους της διοίκησης και συνάδει με τις μακροοικονομικές, πολιτικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις στις περιοχές που ο Όμιλος δραστηριοποιείται.
- Την επικύρωση Πολιτικών σύμφωνα με το Ν.3606/2007 για τις Αγορές Χρηματοπιστωτικών μέσων (Οδηγία MiFID).
- Την υιοθέτηση της Πολιτικής του Ομίλου για την καταπολέμηση νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της Πολιτικής Αποδοχής Πελατών.
- Την υιοθέτηση της Πολιτικής Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Ανώτατα και Ανώτερα Στελέχη της Τράπεζας.
- Την πραγματοποίηση σεμιναρίων θεωρίας και θεμάτων Διαχείρισης Κινδύνων στο πλαίσιο συνεχούς εκπαίδευσης των μελών του Δ.Σ.
- Την τακτική ενημέρωση της Επιτροπής Ελέγχου του Δ.Σ. για την πρόοδο των έργων του Προγράμματος Βασιλεία II, καθώς και για τη λειτουργία των μηχανισμών παρακολούθησης και περιορισμού των κινδύνων, μεσοσύσης της χρηματοοικονομικής κρίσης, και ανάλυση των επιπτώσεων της στην Τράπεζα.
- Την υιοθέτηση Αρχών Καθορισμού Αμοιβών του Ομίλου και την πολιτική καθορισμού αμοιβών των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ., η οποία προσδιορίζει το διαφανές πλαίσιο καθορισμού αμοιβών ανωτάτων διοικητικών στελεχών, με σαφή προώθηση της αξιοκρατίας και τη διαμόρφωση νοοτροπίας προσανατολισμένης προς την απόδοση.
- Το πρόγραμμα διάθεσης δικαιωμάτων προαίρεσως αγοράς μετοχών της Τράπεζας, στα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., στα διευθυντικά στελέχη και στο προσωπικό της Τράπεζας, ως και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών.

16

Μερισματική πολιτική

Η Τράπεζα, διένειμε ως μέρισμα για τις 25.000.000 εξαγοράσιμες Προνομιούχες ονομαστικές μετοχές Άνευ δικαιώματος Ψήφου και άνευ σωρευτικού μερίσματος (ΠΑΨ), το ποσό των €42,2 εκατ., σύμφωνα με τους όρους έκδοσης των μετοχών και την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας την 2 Ιουνίου 2009. Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας θα κληθεί να αποφασίσει για τη χορήγηση μερίσματος ύψους \$2,25 ανά μετοχή κατά το τρέχον έτος για τις 25.000.000 ΠΑΨ.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας θα κληθεί να αποφασίσει τη διανομή της σταθερής απόδοσης/μερίσματος ύψους €35 εκατ. στο Δημόσιο για τις 70.000.000 εξαγοράσιμες προνομιούχες μετοχές που κατέχει, μετά την συμμετοχή της Τράπεζας στα προγράμματα ενίσχυσης της ρευστότητας της οικονομίας των άρθρων 1 και 2 του Ν.3723/2008.

Η Τράπεζα δε θα διανείμει μέρισμα σε μετρητά στις κοινές μετοχές, για τη χρήση 2009, λόγω της σχετικής απαγόρευσης εξαιτίας της συνέχισης, και στην εν λόγω χρήση, συμμετοχής της στα προαναφερθέντα προγράμματα.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος
Απόστολος Ταμβακάκης

Επεξηγηματική Έκθεση

Προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007

Σύμφωνα με τα άρθρο 4 του Ν. 3556/2007, οι εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο υποχρεούνται να υποβάλουν επεξηγηματική έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων τους με αναλυτικές πληροφορίες για συγκεκριμένα θέματα. Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας περιέχει αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα αυτά.

A) Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου

Το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανέρχεται σε €3.392.707.885, διαιρούμενο α) 607.041.577 κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας €5,00 η κάθε μία β) σε 25.000.000 εξαγοράσιμες προνομιούχες ονομαστικές μετοχές άνευ δικαιώματος ψήφου και άνευ σωρευτικού μερίσματος, κατά τα αναφερόμενα στο εδάφιο μζ' της παρ. 2 του άρθρου 4 του Καταστατικού της Τράπεζας, ονομαστικής αξίας €0,30 η κάθε μία και γ) σε 70.000.000 εξαγοράσιμες προνομιούχες μετοχές ονομαστικής αξίας €5,00 υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου κατά τα αναφερόμενα στο εδάφιο (μθ) της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του καταστατικού της Τράπεζας.

Οι κοινές μετοχές της Τράπεζας είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του ΧΑ και με τη μορφή των ADRs στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης.

Τα δικαιώματα των μετόχων της Τράπεζας που πηγάζουν από τη μετοχή της είναι ανάλογα με το ποσοστό του κεφαλαίου, στο οποίο αντιστοιχεί η καταβεβλημένη αξία της μετοχής. Κάθε μετοχή ενσωματώνει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπει ο Νόμος και το Καταστατικό της Τράπεζας, και ειδικότερα:

(α) Όσον αφορά τις Κοινές μετοχές (που αποτελούν το 89,46% του συνολικού κεφαλαίου)

- Το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση της Τράπεζας.
- Το δικαίωμα επί του μερίσματος από τα ετήσια ή τα κατά την εκκαθάριση κέρδη της Τράπεζας, το οποίο ανέρχεται σε ποσοστό 35% των καθαρών κερδών μετά από αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού και των κερδών από την εκποίηση μετοχών οι οποίες κατέχονται τουλάχιστον από δεκαετίας και αντιπροσωπεύουν συμμετοχή ανώτερη του 20,0% επί του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής της εταιρείας, σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 45 του ΚΝ 2190/1920 όπως ισχύει. Πλέον των παραπάνω, το καθαρό κέρδος που απομένει από την αποτίμηση χρηματοπιστωτικών μέσων στην εύλογη αξία τους μετά την αφαίρεση των ζημιών από την ίδια αιτία δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του υποχρεωτικού μερίσματος που προβλέπεται από την υφιστάμενη νομοθεσία. Το εναπομείναν μέρος των καθαρών κερδών κάθε χρήσης διανέμεται στους μετόχους ως πρώτο μέρισμα, ενώ η χορήγηση πρόσθετου μερίσματος αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση. Μέρισμα δικαιούται κάθε μέτοχος, ο οποίος αναφέρεται στο τηρούμενο από την Τράπεζα μητρώο μετόχων κατά την ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων μερίσματος. Το μέρισμα κάθε μετοχής καταβάλλεται στο μέτοχο εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης που ενέκρινε τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Ο τρόπος και ο τόπος καταβολής ανακοινώνεται μέσω του Τύπου. Το δικαίωμα είσπραξης του μερίσματος παραγράφεται και το αντίστοιχο ποσό περιέρχεται στο Δημόσιο μετά την παρέλευση πέντε (5) ετών από το τέλος του έτους, κατά το οποίο ενέκρινε τη διανομή του η Γενική Συνέλευση.
- Το δικαίωμα προτίμησης σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με μετρητά και την ανάληψη νέων μετοχών.
- Το δικαίωμα λήψης αντιγράφου των οικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων των ανεξάρτητων ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.
- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας διατηρεί όλα τα δικαιώματά της κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης (σύμφωνα με το άρθρο 38 του Καταστατικού της).
- Μετά την υπαγωγή της Τράπεζας στις διατάξεις του Ν. 3723/2008, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 3756/2009, και του σχεδίου νόμου που κατατέθηκε στην Ελληνική Βουλή στις 17 Μαρτίου 2010, η διανομή μερίσματος στις κοινές μετοχές, για τις χρήσεις 2008 και 2009, περιορίζεται αποκλειστικά στη διανομή μετοχών. Οι μετοχές αυτές δεν πρέπει να προέρχονται από επαναγορά. Στις ανωτέρω διατάξεις δεν περιλαμβάνεται η απόδοση των προνομιούχων μετοχών που έχουν εκδοθεί προς το εξωτερικό.

(β) Όσον αφορά τις Προνομιούχες μετοχές (που αποτελούν το 0,22% του συνολικού κεφαλαίου)

- Τα προνόμια των Προνομιούχων Μετοχών συνίστανται (i) στην προνομαϊκή απόληψη, πριν από τις Κοινές Μετοχές και (εφόσον υφίσταται) άλλη κατηγορία προνομιούχων μετοχών της Τράπεζας, τα προνόμια των οποίων περί απολήψεως μερίσματος έπονται αυτών των Προνομιούχων Μετοχών, ποσού μερίσματος κατ' έτος εκπεφρασμένου σε Ευρώ (το οποίο δύναται να ορίζεται ότι ισούται με ποσό Δολαρίων ΗΠΑ), το οποίο ποσό μερίσματος δύναται να καταβάλλεται από την Τράπεζα σε Δολάρια ΗΠΑ («Μέρισμα ΠΑΨ»). (ii) στην προνομαϊκή απόληψη του Μερίσματος ΠΑΨ και εκ ποσών μερίσματος που διανέμονται σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ. 2 του ΚΝ 2190/1920 και μέχρι εξαντλήσεως των ποσών αυτών και (iii) στην προνομαϊκή απόληψη εκ του προϊόντος της εκκαθάρισης της Τραπεζής (συμπεριλαμβανομένων των υπέρ το άρτιο αποθεματικών που σχηματίστηκαν από την έκδοση των Προνομιούχων Μετοχών) πριν από τις Κοινές Μετοχές και τις Απαιτήσεις που Έπονται κατά Κατάταξη ποσού εκπεφρασμένου σε Ευρώ, που ισούται με την ονομαστική αξία και το υπέρ το άρτιο που έχουν καταβληθεί κατά την έκδοση των Προνομιούχων Μετοχών, το οποίο ποσό δύναται να υπολογίζεται επί τη βάσει σταθερού ποσού Δολαρίων ΗΠΑ και το οποίο η Τράπεζα δύναται να καταβάλλει σε Δολάρια ΗΠΑ («Ποσό Εκκαθάρισης ΠΑΨ»).

- Οι Προνομιούχες Μετοχές δεν παρέχουν δικαίωμα σωρευτικού μερίσματος και δεν εκδίδονται ως μετατρέψιμες σε κοινές μετοχές. Οι Προνομιούχες Μετοχές εκδίδονται άνευ δικαιώματος ψήφου, πλην των περιπτώσεων που προβλέπονται υποχρεωτικά εκ του Νόμου.
- Η έγκριση της καταβολής μερίσματος ΠΑΨ προς τις Προνομιούχες Μετοχές πραγματοποιείται σε ετήσια βάση κατά την απόλυτη διακριτική ευχέρεια της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας από τα κεφάλαια που δύναται να διανεμηθούν κατά την έννοια του άρθρου 44 (α) παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/1920 κατά την τρέχουσα χρήση στους μετόχους της Τράπεζας. Με την επιφύλαξη των οριζόμενων στα 8 και 9, του εδαφίου μζ της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του Καταστατικού της Τράπεζας, δεν πραγματοποιείται καταβολή Μερίσματος ΠΑΨ στους Προνομιούχους Μετόχους, εφόσον είτε το άθροισμα των ήδη διανεμηθέντων ή των εγκεκριμένων προς διανομή ποσών (i) μερίσματος προς τους Προνομιούχους Μετόχους, και (ii) για Συντρέχουσες Απαιτήσεις Μερίσματος κατά το τρέχον οικονομικό έτος υπερβαίνει τα Διανεμητέα Κεφάλαια του 44α είτε η Τράπεζα της Ελλάδος έχει ζητήσει εγγράφως τη μη διανομή μερίσματος (συμπεριλαμβανομένων ποσών μερίσματος που διανέμονται σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ. 2 του ΚΝ 2190/1920) προς τους Κοινούς και Προνομιούχους Μετόχους της Τράπεζας.
- Οι Προνομιούχες Μετοχές εκδίδονται ως εξαγοράσιμες από την Τράπεζα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17β του Κ.Ν. 2190/1920. Η Τράπεζα δικαιούται να προβαίνει στην εξαγορά των Προνομιούχων Μετοχών κατά την Αρχική Ημερομηνία Εξαγοράς, καθώς και καθ' οιανδήποτε επόμενη ημερομηνία, απευθύνοντας σχετική πρόσκληση προς το σύνολο των Προνομιούχων Μετόχων. Η εξαγορά πραγματοποιείται με την καταβολή προς έκαστο Προνομιούχο Μέτοχο ποσού ίσου με το Ποσό Εξαγοράς. Η απόφαση για την εν λόγω εξαγορά προϋποθέτει την συναίνεση της Τράπεζας της Ελλάδος.

Οι προνομιούχες μετοχές της Τράπεζας διατέθηκαν με την μορφή American Deposits Receipts (ADRs) στις ΗΠΑ. Τα ADRs αντιπροσωπεύουν American Deposit Shares (ADSs), καθένα από τα οποία αντιστοιχεί σε μια προνομιούχο μετοχή και διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης.

(γ) Όσον αφορά τις προνομιούχες μετοχές του Ν. 3723/2008 (που αποτελούν το 10,32% του συνολικού κεφαλαίου) έχουν τα εξής προνόμια:

α) δικαίωμα απόληψης σταθερής απόδοσης λογιζόμενης με ποσοστό δέκα τοις εκατό (10,0%) επί της τιμής διαθέσεως εκάστης των Προνομιούχων Μετόχων στο Ελληνικό Δημόσιο:

(i) πριν από τις κοινές μετοχές,

(ii) πριν από τα ποσά μερίσματος που διανέμονται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 1 του Ν. 3723/2008 και

(iii) ανεξαρτήτως διανομής ποσών μερίσματος προς τους λοιπούς μετόχους της Τράπεζας, και εφόσον κατόπιν καταβολής της εν λόγω απόδοσης οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας σε απλή ενοποιημένη βάση ικανοποιούν τους εκάστοτε οριζόμενους από την Τράπεζα της Ελλάδος ελάχιστους δείκτες.

Η σταθερή απόδοση υπολογίζεται δεδουλευμένη σε ετήσια βάση, αναλογικά προς το χρόνο παραμονής του Ελληνικού Δημοσίου ως προνομιούχο μέτοχο, και καταβάλλεται εντός μηνός από την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της αντίστοιχης χρήσης από την Τακτική Γενική Συνέλευση, τελεί δε υπό την προϋπόθεση ύπαρξης διανεμητέων ποσών κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 44α του κ.ν. 2190/1920 και ειδικότερα κερδών της τελευταίας ή και προηγούμενων χρήσεων ή και αποθεματικών, εφόσον έχει προηγηθεί σχετική απόφαση περί διανομής τους από την Γενική Συνέλευση των Κοινών Μετόχων της Τράπεζας. Επί ανεπαρκείας των ως άνω διανεμητέων ποσών, παρέχεται δικαίωμα προνομιακής (προ των κοινών μετόχων) απολήψεως της ως άνω αποδόσεως έως εξαντλήσεως των ποσών αυτών.

β) δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση των προνομιούχων μετόχων στις περιπτώσεις που ορίζει ο κ.ν. 2190/1920.

γ) δικαίωμα συμμετοχής στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, μέσω ενός εκπροσώπου του, που ορίζεται ως πρόσθετο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

δ) δικαίωμα αρνησικυρίας του ορισθέντος ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου εκπροσώπου του Δημοσίου στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και πολιτική παροχών προς τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και τους Γενικούς Διευθυντές και τους αναπληρωτές τους, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ή εφόσον ο εκπρόσωπος κρίνει ότι η απόφαση αυτή του Δ.Σ. δύναται να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντα των καταθετών ή να επηρεάσει ουσιαστικά τη φερεγγυότητα και την εύρυθμη λειτουργία της Τράπεζας.

ε) δικαίωμα παράστασης στη Γενική Συνέλευση των κοινών μετόχων της Τράπεζας και δικαίωμα αρνησικυρίας του εν λόγω ορισθέντος ως πρόσθετο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, κατά τη συζήτηση και τη λήψη απόφασης για τα ίδια ως άνω θέματα.

στ) δικαίωμα του εκπροσώπου του Δημοσίου ελεύθερης πρόσβασης στα βιβλία και στοιχεία της Τράπεζας για τους σκοπούς του Ν.3723/2008.

ζ) δικαίωμα προνομιακής ικανοποίησης από το προϊόν εκκαθάρισης έναντι όλων των άλλων μετόχων, σε περίπτωση που η Τράπεζα τεθεί σε εκκαθάριση.

Β) Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας γίνεται όπως ορίζει ο Νόμος και δεν υφίστανται εκ του καταστατικού της περιορισμοί στη μεταβίβασή τους.

Γ) Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν. 3556/2007

Δεν υπάρχουν σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν.3556/2007 με ποσοστό μεγαλύτερο άμεσα ή έμμεσα από 5,0% του συνολικού αριθμού των κοινών μετόχων της Τράπεζας.

Δ) Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Τράπεζας που παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου με την κατωτέρω εξαίρεση.

Το 2009, μετά την συμμετοχή της Τράπεζας στο Πρόγραμμα ενίσχυσης ρευστότητας της Ελληνικής οικονομίας, την προβλεπόμενη έκδοση μετοχών σύμφωνα με τον Ν. 3723/2008 και τον διορισμό εκπροσώπου του Ελληνικού κράτους στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, το Ελληνικό κράτος διαμέσου του εκπροσώπου του μπορεί να θέτει δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών προς τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τους γενικούς διευθυντές ή αναπληρωτές τους.

Ε) Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται στο καταστατικό της Τράπεζας περιορισμοί του δικαιώματος ψήφου που απορρέουν από τις κοινές μετοχές της.

Σύμφωνα με το καταστατικό της Τράπεζας, οι κάτοχοι Προνομιούχων Μετοχών δεν έχουν δικαίωμα ψήφου, πλην των περιπτώσεων που προβλέπονται υποχρεωτικά εκ του Νόμου και ειδικότερα των διατάξεων του Ν. 3723/2008 όπως περιγράφονται στο ανωτέρω εδάφιο Α.

ΣΤ) Συμφωνίες μετόχων της Τράπεζας

Δεν είναι γνωστή στην Τράπεζα η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

Ζ) Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών Δ.Σ. και τροποποίησης καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Τράπεζας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της και την τροποποίηση των διατάξεών του δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Κ.Ν. 2190/1920.

Μετά την συμμετοχή της Τράπεζας στο Πρόγραμμα ενίσχυσης της ρευστότητας της Ελληνικής οικονομίας και τις διατάξεις του Ν. 3723/2008, το Ελληνικό κράτος διορίζει έναν εκπρόσωπό του στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, για όσο διάστημα η Τράπεζα συμμετέχει στο εν λόγω Πρόγραμμα.

Η) Αρμοδιότητα του Δ.Σ. για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

1) Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1, άρθρου 13 Κ.Ν. 2190/1920, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει το δικαίωμα, κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του Κ.Ν. 2190/1920, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας με την έκδοση νέων μετοχών, με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του. Στην περίπτωση αυτή, και σύμφωνα με το άρθρο 5 του Καταστατικού της Τράπεζας, το μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται μέχρι το ποσό του κεφαλαίου που είναι καταβεβλημένο κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο η εν λόγω εξουσία από τη Γενική Συνέλευση. Η ως άνω εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία για κάθε ανανέωση.

Στις 15 Μαΐου 2008, η Β' Επαναληπτική Γενική Συνέλευση εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο να δύναται εντός χρονικού διαστήματος τριών ετών από την ημερομηνία της παρούσας συνέλευσης, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας μέχρι ποσού που αντιστοιχεί στο 50,0% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας (που ανερχόταν τότε σε €2.386,0 εκατ.), έναντι 100,0% που προβλέπεται από το νόμο, με έκδοση κοινών μετοχών, αποφασίζοντας κατά την κρίση του τους όρους της αύξησης κεφαλαίου, κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 13 Κ.Ν. 2190/1920. Σε ολόκληρο το νέο μετοχικό κεφάλαιο θα υπάρχει δικαίωμα προτίμησης υπέρ των κοινών μετόχων κατά το χρόνο της έκδοσης, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στο τότε υφιστάμενο μετοχικό κεφάλαιο κοινών μετόχων.

Την 18 Φεβρουαρίου 2010, η Β' Επαναληπτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την εκχώρηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του δικαιώματος για έκδοση ομολογιακών δανείων με ομολογίες μετατρέψιμες σε μετοχές κατά τις διατάξεις του άρθρου 3α, 13 Κ.Ν. 2190/1920 και του άρθρου 5 του Καταστατικού της Τράπεζας, για μία πενταετία, και μέχρι ποσού που αντιστοιχεί στο 50,0% του καταβεβλημένου κατά το χρόνο της εκχώρησης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, ήτοι μέχρι ποσού €1.696,4 εκατ., αποφασίζοντας κατά την κρίση του τους αναλυτικούς όρους έκδοσης αυτών, καθώς και κάθε λεπτομέρεια για την έκδοση του ομολογιακού δανείου και για τη διαδικασία μετατροπής ομολογιών σε μετοχές.

Τον Ιούλιο 2009 και βάσει της από 18 Ιουνίου 2009 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα προχώρησε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά €551,8 εκατ. με καταβολή μετρητών και δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών κατόχων κοινών μετοχών με αναλογία 2 νέες προς 9 παλαιές μετοχές. Ειδικότερα αποφασίστηκε η έκδοση 110.367.615 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών ονομαστικής αξίας €5,00 και τιμής διάθεσης €11,30 η κάθε μία. Από το ποσό της αύξησης €1.247,2 εκατ. ποσό ύψους €551,8 εκατ. εμφανίστηκε στο λογαριασμό «Μετοχικό κεφάλαιο», ενώ το υπόλοιπο αφαιρουμένων των εξόδων αύξησης κεφαλαίου πιστώθηκε στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο». Οι νέες μετοχές διαπραγματεύονται στο ΧΑ από την 30 Ιουλίου 2009.

2) Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 13, άρθρου 13 Κ.Ν. 2190/1920, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να θεσπισθεί πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό, με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών κατά τους ειδικότερους όρους της απόφασης αυτής. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης ορίζει, ιδίως, τον ανώτατο αριθμό μετοχών που μπορεί να εκδοθούν, ο οποίος βάσει του νόμου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/10 των υφιστάμενων μετοχών, εάν οι δικαιούχοι ασκήσουν το δικαίωμα (option) αγοράς μετοχών, την τιμή και τους όρους διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, με απόφασή του, ρυθμίζει κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια, που δε ρυθμίζεται διαφορετικά από τη Γενική Συνέλευση, εκδίδει τα πιστοποιητικά δικαιώματος αγοράς μετοχών το μήνα Δεκέμβριο κάθε έτους και στη συνέχεια εκδίδει τις αντίστοιχες μετοχές στους δικαιούχους, που άσκησαν το δικαίωμά τους, αυξάνοντας αντίστοιχα το μετοχικό κεφάλαιο και πιστοποιώντας τη σχετική αύξηση αυτού.

Μετά την υπαγωγή της Τράπεζας στις διατάξεις του Ν. 3723/2008 και σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 3756/2009, για όσο διάστημα η Τράπεζα συμμετέχει στο Πρόγραμμα ενίσχυσης της ρευστότητας της Ελληνικής οικονομίας δεν επιτρέπεται η αγορά ιδίων μετοχών.

Σε εφαρμογή των ως άνω διατάξεων, η Β' επαναληπτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας την 22 Ιουνίου 2005 ενέκρινε πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών (το «πρόγραμμα Α») προς τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη της διοίκησης και τους εργαζομένους του Ομίλου. Το πρόγραμμα Α έχει διάρκεια 5 ετών και λήγει το 2010. Η εφάπαξ ή τμηματική χορήγηση των ανωτέρω δικαιωμάτων προαίρεσης τελεί υπό τη διακριτική ευχέρεια των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και δύναται να πραγματοποιηθεί σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή. Ο μέγιστος αριθμός μετοχών που θα εκδοθεί βάσει αυτού του προγράμματος ανέρχεται σε 3,5 εκατ. Η τιμή εξάσκησης των δικαιωμάτων θα κυμαίνεται εντός του εύρους των €5,00 και ποσοστού 70,0% της μέσης χρηματιστηριακής τιμής της περιόδου από 1 Ιανουαρίου της χρήσης στην οποία διατέθηκαν τα δικαιώματα μέχρι και την πρώτη ημερομηνία εξάσκησης τους.

Την 1 Ιουνίου 2006, η δεύτερη επαναληπτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας, ενέκρινε νέο πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών (το «πρόγραμμα Β») προς τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη της διοίκησης και τους εργαζομένους του Ομίλου. Το πρόγραμμα Β, έχει διάρκεια 5 ετών και λήγει το 2011. Ο μέγιστος αριθμός μετοχών που θα εκδοθεί βάσει αυτού του προγράμματος ανέρχεται σε 3,5 εκατ. Η τιμή εξάσκησης των δικαιωμάτων θα κυμαίνεται εντός του εύρους των €5,00 και ποσοστού 70,0% της μέσης χρηματιστηριακής τιμής της περιόδου από την 1 Ιουνίου 2006 (ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης) μέχρι και την ημερομηνία της πρώτης εξάσκησης των δικαιωμάτων.

Την 28 Ιουνίου 2007, η δεύτερη επαναληπτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε τρίτο πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών (το «πρόγραμμα Γ») προς τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη της διοίκησης και τους εργαζομένους του Ομίλου. Το πρόγραμμα Γ, έχει διάρκεια 8 ετών και λήγει το 2015. Ο μέγιστος αριθμός μετοχών που θα εκδοθεί ανέρχεται σε 12 εκατ. Η τιμή εξάσκησης των δικαιωμάτων θα κυμαίνεται εντός του εύρους των €5,00 και ποσοστού 85,0% της μέσης χρηματιστηριακής τιμής της περιόδου από 1 Ιανουαρίου μέχρι την 31 Οκτωβρίου της χρήσης στην οποία διατέθηκαν τα δικαιώματα. Τα δικαιώματα θα πρέπει να χορηγηθούν μέχρι το 2010 και ο μέγιστος αριθμός που μπορεί να χορηγείται κατ' έτος στους δικαιούχους στο σύνολό τους, δεν πρέπει να υπερβαίνει το 1,0% των κοινών μετοχών της Τράπεζας.

Την 29 Νοεμβρίου 2006, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την έκδοση 2.992.620 δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος Α. Η τιμή άσκησης του δικαιώματος τέθηκε στα €23,80 ανά μετοχή. Οι προϋποθέσεις κατοχύρωσης των δικαιωμάτων είναι οι εξής: Το 15,0% του συνόλου των δικαιωμάτων κατοχυρώθηκε άμεσα, το 35,0% του συνόλου των δικαιωμάτων κατοχυρώθηκε το 2007 και το 50,0% του συνόλου των δικαιωμάτων κατοχυρώθηκε το 2008. Κατά την τρίτη περίοδο άσκησης (1 – 10 Δεκεμβρίου 2008) δεν ασκήθηκε κανένα δικαίωμα προαίρεσης.

Την 1 Νοεμβρίου 2007, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την έκδοση 496.500 δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος Α με τις ίδιες προϋποθέσεις κατοχύρωσης και την ίδια τιμή εξάσκησης. Κατά τη δεύτερη περίοδο άσκησης (1 – 10 Δεκεμβρίου 2008) δεν ασκήθηκε κανένα δικαίωμα προαίρεσης.

Την 1 Νοεμβρίου 2007, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε τη χορήγηση 3.014.100 δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών βάσει του προγράμματος Β σε τιμή €23,00 ανά μετοχή. Οι προϋποθέσεις κατοχύρωσης των δικαιωμάτων είναι οι εξής: Το 15,0% των δικαιωμάτων κατοχυρώθηκε άμεσα, το επόμενο 15,0% των δικαιωμάτων κατοχυρώθηκε το 2008, το επόμενο 30,0% των δικαιωμάτων θα κατοχυρωθεί μετά από 1,5 χρόνο και υπό την αίρεση της εκπλήρωσης του κατώτατου στόχου του Δείκτη «Κέρδη ανά μετοχή» για το 2008 ή μετά από 2,5 χρόνια υπό την αίρεση της εκπλήρωσης του κατώτατου στόχου του Δείκτη «Κέρδη ανά μετοχή» για το 2009. Το υπόλοιπο 40,0% θα κατοχυρωθεί μετά από 2,5 χρόνια υπό την αίρεση της εκπλήρωσης του κατώτατου στόχου του Δείκτη «Κέρδη ανά μετοχή» για το 2009. Κατά την δεύτερη περίοδο άσκησης (1 – 10 Ιουνίου 2008) ασκήθηκαν 387.970 δικαιώματα προαίρεσης για τα οποία καταβλήθηκε το συνολικό ποσό των €8,6 εκατ.

Τον Αύγουστο 2009, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας τροποποίησε την τιμή εξάσκησης και τον αριθμό των δικαιωμάτων προαίρεσης με βάση το συντελεστή 1,082 προκειμένου να ενσωματώσει την επίπτωση από τη διαφορά μεταξύ της τιμής έκδοσης και της τρέχουσας χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής κατά την αύξηση κεφαλαίου τον Ιούνιο του 2009. Η τιμή εξάσκησης για το πρόγραμμα Α και Β ορίστηκε σε €21,15 και €20,45 αντίστοιχα. Επιπλέον, δόθηκε η δυνατότητα στους κατόχους δικαιωμάτων προαίρεσης του προγράμματος Β να εξασκήσουν τα δικαιώματά τους το Δεκέμβριο του 2009.

Την 22 Δεκεμβρίου 2009, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου:

- α) κατά €63,2 χιλ. με την έκδοση 12.648 κοινών μετοχών προερχόμενες από την εξάσκηση μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης σύμφωνα με το πρόγραμμα Α.
- β) κατά €35,2 χιλ. με την έκδοση 7.045 κοινών μετοχών προερχόμενες από την εξάσκηση μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης σύμφωνα με το πρόγραμμα Β.

Κατά την διάρκεια του 2009, 152.923 δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών ακυρώθηκαν.

3) Σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5 έως 9 του άρθρου 16 του Κ.Ν. 2190/1920, οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών εταιρείες μπορούν, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων τους, να αποκτούν ίδιες μετοχές μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών μέχρι ποσοστού 10,0% του συνόλου των μετοχών τους. Όμως και για όσο διάστημα η Τράπεζα συμμετέχει στο Πρόγραμμα ενίσχυσης της ρευστότητας της Ελληνικής οικονομίας και βάσει των περιορισμών που τίθενται από τον Ν. 3723/2008, απαγορεύεται να αγοράσει ίδιες μετοχές.

Κατά την διάρκεια της χρήσης 2009, η Τράπεζα διέθεσε τις 6.456.504 ίδιες μετοχές που κατείχε στις 31 Δεκεμβρίου 2008 αντί ποσού €90.201 χιλ., ενώ κατά την ίδια περίοδο οι θυγατρικές της εταιρείες απέκτησαν 11.505.151 μετοχές της Τράπεζας συνολικής αξίας €228,5 εκατ. και από αυτές διέθεσαν 11.167.801 μετοχές αντί ποσού €221,4 εκατ. Την 31 Δεκεμβρίου 2009, η Τράπεζα δεν κατείχε ίδιες μετοχές, ενώ η Εθνική Π&Κ Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. που διενεργεί συναλλαγές σε μετοχές της Τράπεζας, κατείχε 337.350 μετοχές που αντιστοιχούν στο 0,06% του εκδοθέντος κοινού μετοχικού κεφαλαίου, συνολικής αξίας €10,6 εκατ.

Θ) Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υφίστανται συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Τράπεζας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

Ι) Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή ανώτερα διευθυντικά στελέχη της Τράπεζας

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα καταγγελίας των συμβάσεων των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ανωτέρων διευθυντικών στελεχών για λόγους που ελευθέρως κρίνει η Τράπεζα χωρίς όμως αυτοί να συνιστούν σπουδαίο λόγο, καταβάλλοντας ως αποζημίωση ποσό ίσο με τους μισθούς που θα ελάμβαναν για το εναπομένον διάστημα από την καταγγελία της σύμβασης και μέχρι τη λήξη της.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος
Απόστολος Ταμβακάκης

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (η «Τράπεζα») και των θυγατρικών της (συνολικά ο «Όμιλος»), που αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2009, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και την περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και τις λυπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλείδες που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι εταιρικές και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις εταιρικές και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλείδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις και όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλείδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Τράπεζας και του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2009, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αναφορά επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Θεμάτων

Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43α, 107 και 37 του Κ.Ν. 2190/1920.

Αθήνα, 30 Μαρτίου 2010

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Νικόλαος Κ. Σοφινιάς
Αρ Μ ΣΟΕΛ 12231
Deloitte.

Χατζηπαύλου, Σοφινιάς & Καμπάνης Ανώνυμη Εταιρία
Ορκωτών Ελεγκτών
Λ.Κηφισίας 250-254, 152 31 Χαλάνδρι
Αρ. Μ. ΣΟΕΛ Ε 120

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

31 Δεκεμβρίου 2009

Χιλιάδες €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	17	4.252.854	4.145.395	2.073.721	1.959.249
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	18	3.707.911	2.490.064	5.881.701	5.202.048
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	19	4.066.059	2.190.604	3.003.966	1.717.902
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	20	1.875.851	1.590.320	1.670.914	1.303.708
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	21	74.752.545	69.897.602	58.129.698	53.440.200
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	22	16.315.150	12.909.576	9.892.407	10.066.441
Ακίνητα επενδύσεων	23	164.895	148.073	-	-
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	46	-	-	8.064.609	7.149.862
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	24	42.680	55.683	27.631	6.921
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	25	2.486.943	2.473.994	124.854	111.285
Ενσώματα πάγια στοιχεία	26	2.099.152	1.982.768	381.642	986.405
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	27	174.218	258.819	82.094	173.947
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	28	805.960	707.721	-	-
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		189.481	113.903	189.481	113.903
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	29	2.460.484	2.241.827	1.697.746	1.587.984
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	30	-	116.893	-	-
Σύνολο ενεργητικού		113.394.183	101.323.242	91.220.464	83.819.855
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	31	21.643.338	14.840.030	18.390.685	13.801.415
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	20	1.329.164	1.567.815	1.204.621	1.426.951
Υποχρεώσεις προς πελάτες	32	71.194.471	67.656.948	58.081.167	56.291.053
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	33	1.859.699	1.813.678	1.485.109	-
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	34	1.224.973	1.922.873	1.209.377	3.874.881
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	35	2.581.323	2.266.256	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	27	137.336	104.443	-	-
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	12	245.301	230.747	134.284	108.057
Φόρος εισοδήματος		74.924	12.428	60.497	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	36	3.276.136	2.632.114	2.430.563	1.883.712
Στοιχεία παθητικού προοριζόμενα προς πώληση	30	-	8.856	-	-
Σύνολο παθητικού		103.566.665	93.056.188	82.996.303	77.386.069
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	38	3.392.708	2.490.771	3.392.708	2.490.771
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	38	3.335.881	2.682.050	3.335.881	2.682.050
Μείον: Ίδιες μετοχές	38	(10.626)	(145.277)	-	(145.277)
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον	40	1.735.487	944.063	1.495.572	1.406.242
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας		8.453.450	5.971.607	8.224.161	6.433.786
Δικαιώματα μειοψηφίας	41	857.376	842.408	-	-
Προνομιούχοι τίτλοι	42	516.692	1.453.039	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και δικαιωμάτων μειοψηφίας		9.827.518	8.267.054	8.224.161	6.433.786
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων		113.394.183	101.323.242	91.220.464	83.819.855

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ο ΒΟΗΘΟΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΡΑΠΑΝΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Σ. ΤΑΜΒΑΚΑΚΗΣ

ΑΝΘΙΜΟΣ Κ. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάσταση Αποτελεσμάτων για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2009

Χιλιάδες €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1.1 έως		Από 1.1 έως	
		31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		6.551.829	6.941.418	3.677.056	4.065.836
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(2.611.540)	(3.361.884)	(1.445.996)	(2.018.256)
Καθαρά έσοδα από τόκους	6	3.940.289	3.579.534	2.231.060	2.047.580
Έσοδα προμηθειών		741.733	841.252	306.465	307.689
Έξοδα προμηθειών		(55.319)	(69.183)	(27.027)	(28.402)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	7	686.414	772.069	279.438	279.287
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες		936.091	713.441	-	-
Έξοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες		(840.539)	(590.561)	-	-
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	8	95.552	122.880	-	-
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	9	428.415	427.289	197.413	24.725
Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα)	10	(73.575)	24.059	(71.629)	1.795
Καθαρά λειτουργικά έσοδα		5.077.095	4.925.831	2.636.282	2.353.387
Δαπάνες προσωπικού	11 & 12	(1.577.474)	(1.447.667)	(995.114)	(885.102)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	13	(725.032)	(771.742)	(338.872)	(338.656)
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης αξίας ενσώματων παγίων στοιχείων		(197.842)	(163.499)	(105.581)	(75.957)
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων αναγνωρισμένων σε συνενώσεις επιχειρήσεων		(24.071)	(27.406)	-	-
Χρηματοοικονομικό κόστος δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών μειοψηφίας		(5.556)	(11.940)	(5.556)	(11.940)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	14	(1.295.172)	(537.631)	(787.532)	(408.558)
Αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	24	117	(28.932)	-	-
Κέρδη προ φόρων		1.252.065	1.937.014	403.627	633.174
Έκτακτη εισφορά κοινωνικής αλληλεγγύης	15	(47.736)	-	(45.669)	-
Φόροι	15	(240.984)	(352.071)	(132.973)	(152.868)
Καθαρά κέρδη		963.345	1.584.943	224.985	480.306
Αναλογούντα σε:					
Μετόχους της μειοψηφίας	41	40.777	38.931	-	-
Μετόχους της Τράπεζας		922.568	1.546.012	224.985	480.306
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) - Βασικά	16	1,48	2,71	0,32	0,84
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) - Προσαρμοσμένα	16	1,48	2,70	0,32	0,84

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ο ΒΟΗΘΟΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΡΑΠΑΝΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Σ. ΤΑΜΒΑΚΑΚΗΣ

ΑΝΘΙΜΟΣ Κ. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2009

Χιλιάδες €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1.1 έως		Από 1.1 έως	
		31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Καθαρά κέρδη		963.345	1.584.943	224.985	480.306
Λοιπά συνολικά έσοδα, μετά από φόρους:					
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση, μετά από φόρους		(193.759)	(814.646)	(47.767)	(626.003)
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους		(28.111)	(1.115.491)	93	(515)
Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης, μετά από φόρους		(111.208)	(148.607)	-	-
Καθαρά λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα), μετά από φόρους	39	(333.078)	(2.078.744)	(47.674)	(626.518)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους		630.267	(493.801)	177.311	(146.212)
Αναλογούντα σε:					
Μετόχους της μειοψηφίας		16.255	(87.791)	-	-
Μετόχους της Τράπεζας		614.012	(406.010)	177.311	(146.212)

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ο ΒΟΗΘΟΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΡΑΠΑΝΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Σ. ΤΑΜΒΑΚΑΚΗΣ

ΑΝΘΙΜΟΣ Κ. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Όμιλος για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2009

Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας

Χιλιάδες €	Μετοχικό Κεφάλαιο		Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		Ίδιες μετοχές	Αποθεματικό διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων	Αποθεματικό συναλ/κών διαφορών	Αντιστάθμισ η καθαρής επένδυσης	Αποθεματικά & αποτ/ματα εις νέον	Σύνολο	Δικαιώματα μειοψηφίας & Προνομ/χοι	
	Κοινές μετοχές	Προνομιούχες	Κοινές μετοχές	Προνομιούχες							Τίτλοι	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2008	2.385.992	-	2.292.753	-	(21.601)	(24.501)	264.529	(23.239)	1.596.487	6.470.420	2.071.515	8.541.935
Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	-	-	-	-	(814.608)	(927.219)	(148.607)	(61.588)	(1.952.022)	(126.722)	(2.078.744)
Καθαρά Κέρδη/(Ζημιές) περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	1.546.012	1.546.012	38.931	1.584.943
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα	-	-	-	-	-	(814.608)	(927.219)	(148.607)	1.484.424	(406.010)	(87.791)	(493.801)
Συγχώνευση θυγατρικών	-	-	41	-	-	-	-	-	(582)	(541)	-	(541)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	95.339	7.500	-	395.138	-	-	-	-	(95.339)	402.638	-	402.638
Έξοδα αύξησης κεφαλαίου, μετά από φόρους	-	-	(161)	(12.363)	-	-	-	-	-	(12.524)	-	(12.524)
Εξάσκηση μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης	1.940	-	6.642	-	-	-	-	-	-	8.582	-	8.582
Μερίσματα προνομιούχων τίτλων	-	-	-	-	-	-	-	-	(66.824)	(66.824)	-	(66.824)
Μερίσματα κοινών και προνομιούχων μετοχών	-	-	-	-	-	-	-	-	(223.336)	(223.336)	-	(223.336)
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	-	-	-	-	-	-	-	-	10.503	10.503	-	10.503
Εξαγορές / πωλήσεις & συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου θυγατρικών & συγγενών εταιρειών (Αγορές) / πωλήσεις ιδίων μετοχών & προνομιούχων τίτλων	-	-	-	-	-	-	-	-	(26.925)	(26.925)	311.723	284.798
	-	-	-	(123.676)	-	-	-	-	(60.700)	(184.376)	-	(184.376)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008 και 1 Ιανουαρίου 2009	2.483.271	7.500	2.299.275	382.775	(145.277)	(839.109)	(662.690)	(171.846)	2.617.708	5.971.607	2.295.447	8.267.054
Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	-	-	-	-	(162.823)	(36.228)	(111.208)	1.703	(308.556)	(24.522)	(333.078)
Καθαρά Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	922.568	922.568	40.777	963.345
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα	-	-	-	-	-	(162.823)	(36.228)	(111.208)	924.271	614.012	16.255	630.267
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	551.838	350.000	695.316	-	-	-	-	-	-	1.597.154	-	1.597.154
Έξοδα αύξησης κεφαλαίου, μετά από φόρους	-	-	(41.798)	-	-	-	-	-	(3.420)	(45.218)	-	(45.218)
Εξάσκηση μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης	99	-	313	-	-	-	-	-	-	412	-	412
Έκδοση και επαναγορά προνομιούχων τίτλων	-	-	-	-	-	-	-	-	305.481	305.481	(943.114)	(637.633)
Μερίσματα προνομιούχων τίτλων	-	-	-	-	-	-	-	-	(87.038)	(87.038)	-	(87.038)
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	-	-	-	-	-	-	-	-	12.707	12.707	-	12.707
Εξαγορές / πωλήσεις & συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου θυγατρικών & συγγενών εταιρειών (Αγορές) / πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	-	-	-	-	-	-	1.237	1.237	5.480	6.717
	-	-	-	134.651	-	-	-	-	(51.555)	83.096	-	83.096
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2009	3.035.208	357.500	2.953.106	382.775	(10.626)	(1.001.932)	(698.918)	(283.054)	3.719.391	8.453.450	1.374.068	9.827.518

26

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Τράπεζα για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2009

Χιλιάδες €	Μετοχικό Κεφάλαιο		Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		Ίδιες μετοχές	Αποθεματικό διαθέσιμων προς πώληση αξιογράφων	Αποθεματικό συναλ/κών διαφορών	Αποθεματικά & αποτ/ματα εις νέον	Σύνολο
	Κοινές μετοχές	Προνομιούχες	Κοινές μετοχές	Προνομιούχες					
1 Ιανουαρίου 2008	2.385.992	-	2.292.753	-	(21.601)	(37.794)	-	1.916.571	6.535.921
Λοιπά Συνολικά Έσοδα Καθαρά Κέρδη/(Ζημίες) περιόδου	-	-	-	-	-	(626.003)	(515)	-	(626.518)
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα	-	-	-	-	-	(626.003)	(515)	480.306	(146.212)
Συγχώνευση θυγατρικών	-	-	41	-	-	-	-	(18.124)	(18.083)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	95.339	7.500	-	395.138	-	-	-	(95.339)	402.638
Έξοδα αύξησης κεφαλαίου, μετά από φόρους	-	-	(161)	(12.363)	-	-	-	-	(12.524)
Εξάσκηση μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης	1.940	-	6.642	-	-	-	-	-	8.582
Μερίσματα κοινών και προνομιούχων μετόχων	-	-	-	-	-	-	-	(223.363)	(223.363)
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	-	-	-	-	-	-	-	10.503	10.503
(Αγορές) / πωλήσεις ιδίων μετοχών & προνομιούχων τίτλων	-	-	-	-	(123.676)	-	-	-	(123.676)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008 και 1 Ιανουαρίου 2009	2.483.271	7.500	2.299.275	382.775	(145.277)	(663.797)	(515)	2.070.554	6.433.786
Λοιπά Συνολικά Έσοδα Καθαρά Κέρδη/(Ζημίες) περιόδου	-	-	-	-	-	(47.767)	93	-	(47.674)
Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα	-	-	-	-	-	(47.767)	93	224.985	177.311
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	551.838	350.000	695.316	-	-	-	-	-	1.597.154
Έξοδα αύξησης κεφαλαίου, μετά από φόρους	-	-	(41.798)	-	-	-	-	(3.420)	(45.218)
Εξάσκηση μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης	99	-	313	-	-	-	-	-	412
Μερίσματα προνομιούχων μετοχών	-	-	-	-	-	-	-	(42.192)	(42.192)
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	-	-	-	-	-	-	-	12.707	12.707
(Αγορές) / πωλήσεις ιδίων μετοχών & προνομιούχων τίτλων	-	-	-	-	145.277	-	-	(55.076)	90.201
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2009	3.035.208	357.500	2.953.106	382.775	-	(711.564)	(422)	2.207.558	8.224.161

Κατάσταση Ταμειακών Ροών για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2009

Χιλιάδες €	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως 31.12.2009	31.12.2008	Από 1.1 έως 31.12.2009	31.12.2008
Ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων				
Καθαρό αποτέλεσμα περιόδου	963.345	1.584.943	224.985	480.306
Προσαρμογές για:				
Μη ταμειακά στοιχ. & λοιπές προσαρμ. που περιλαμβ. στο καθ. αποτ. της περιόδου:	1.333.302	858.083	818.551	452.163
Αποσβέσεις, απομείωση αξίας ενσώματων παγίων στοιχείων, αύλων & ακινήτων επενδύσεων	221.913	190.904	105.581	75.957
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	12.707	10.503	11.471	9.141
Ζημίες / (ανακτήσεις) από απομείωση αξίας επενδύσεων	237.790	17.772	170.331	86.361
Αποσβέσεις διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο επενδ. χαρτ/κίου και απαιτήσεων πελατών	(197.093)	(43.138)	(186.671)	(41.300)
Προβλέψεις πιστωτικών και λοιπών κινδύνων	1.070.664	557.425	610.529	330.597
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	78.783	37.160	36.069	6.278
Λοιπές προβλέψεις	19.064	3.286	12.311	9.799
Αναλογία επί αποτελεσμάτων συγγενών εταιρειών	(117)	28.932	-	-
Χρηματοοικονομικό έξοδο επί δικαιωμάτων προαίρεσης πώλησης της μειοψηφίας	5.556	11.940	5.556	11.940
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος - έξοδο / (έσοδο)	125.010	179.897	108.369	61.224
Εσοδα από μερίσματα αξιογράφων επενδύσεων	(5.579)	(16.319)	(51.020)	(82.683)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων & ακινήτων επενδύσεων	(764)	(47.586)	(635)	(42.331)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση συγγενών εταιρειών	9.378	(1.306)	(1.034)	(4.613)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση αξιογράφων επενδύσεων	(133.077)	(25.338)	85.275	62.696
Τόκοι χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων	24.472	32.429	47.824	47.575
Προσαρμογές χρημ. περιουσιακών στοιχείων μέσω αποτελεσμάτων σε εύλογη αξία	(135.405)	(78.478)	(135.405)	(78.478)
Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:	(9.583.871)	(11.629.989)	(7.595.421)	(10.080.567)
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	(32.095)	(514.779)	6.931	(271.727)
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(1.216.431)	529.554	(533.266)	(188.533)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(1.714.473)	5.444.391	(1.167.181)	5.778.171
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ενεργητικού	(298.908)	(1.195.416)	(418.327)	(945.970)
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(5.925.863)	(15.808.523)	(5.300.027)	(14.220.725)
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	(396.101)	(85.216)	(183.551)	(231.783)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:	10.876.779	11.620.323	6.981.375	12.807.764
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	6.803.308	4.465.950	4.589.270	4.865.830
Υποχρεώσεις προς πελάτες	3.537.523	7.126.537	2.003.626	7.019.785
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα παθητικού	(367.893)	297.866	(222.330)	846.889
Υποχρεώσεις από παροχές προς το προσωπικό	(64.324)	(43.557)	(9.842)	(8.761)
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	315.067	98.636	-	-
Φόρος εισοδήματος που καταβλήθηκε	(76.392)	(33.739)	-	(580)
Λοιπά στοιχεία παθητικού	729.490	(291.370)	620.651	84.601
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από λειτουργικές δραστηριότητες	3.589.555	2.433.360	429.490	3.659.666
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων				
Απόκτηση θυγατρικών εταιρειών (εκτός ταμειακών διαθεσίμων που αποκτήθηκαν)	-	(495.714)	-	(21.059)
Συμμετοχή στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	-	-	(299.444)	(1.220.856)
Απόκτηση συγγενών εταιρειών (εκτός ταμειακών διαθεσίμων που αποκτήθηκαν)	(24.457)	(11.811)	(20.945)	(94)
Διάθεση συγγενών εταιρειών (εκτός ταμειακών διαθεσίμων που διατέθηκαν)	17.919	15.493	1.269	14.926
Εισπραχθέντα μερίσματα από χαρτοφυλάκιο επενδύσεων και συγγενείς εταιρείες	5.968	18.208	51.020	82.683
Απόκτηση παγίων και αύλων στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων	(272.487)	(344.088)	(130.862)	(163.615)
Διάθεση ενσώματων παγίων στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων	7.641	116.173	1.219	66.408
Απόκτηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	(24.891.461)	(18.699.256)	(7.800.530)	(6.507.008)
Εσοδα από πώληση και εξόφληση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	21.797.389	13.714.071	8.003.362	1.769.660
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από επενδυτικές δραστηριότητες	(3.359.488)	(5.686.924)	(194.911)	(5.978.955)
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων				
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	1.247.566	411.220	1.247.566	411.220
Εκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	2.456.075	1.020.169	2.079.386	497.693
Αποπληρωμή πιστωτικών τίτλων, λοιπών δανειακών υποχρεώσεων και προνομιούχων τίτλων	(3.597.153)	(1.346.970)	(3.168.623)	-
Πώληση ιδίων μετοχών	311.562	149.667	90.201	-
Αγορά ιδίων μετοχών	(228.466)	(279.249)	-	(123.676)
Μερίσματα πληρωθέντα σε κοινούς και προνομιούχους μετόχους	(42.835)	(212.145)	(42.835)	(212.172)
Μερίσματα προνομιούχων τίτλων	(37.783)	(59.268)	-	-
Εισφορά μετοχικού κεφαλαίου από μετόχους μειοψηφίας	-	310.097	-	-
Εξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	(58.002)	(16.700)	(58.002)	(16.700)
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	50.964	(23.179)	147.693	556.365
Επίπτωση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα	15.167	(265.200)	4.401	(19.008)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδύναμων	296.198	(3.541.943)	386.673	(1.781.932)
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	2.622.978	6.164.921	3.674.864	5.456.449
Προσαρμογές στο ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα λόγω συγχωνεύσεων	-	-	-	347
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	2.919.176	2.622.978	4.061.537	3.674.864

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής η «Τράπεζα») ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1880. Οι μετοχές της Τράπεζας (σε μορφή ADRs) έχουν επίσης εισαχθεί στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης από το 1999. Η Τράπεζα έχει την έδρα της στην οδό Αιόλου 86, Αθήνα, (αριθμ. Μ.Α.Ε 6062/06/Β/86/01), τηλ.: (+30) 210 334 1000, www.nbg.gr. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει υποκαταστήματα, πρακτορεία και γραφεία αντιπροσωπείας οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια των 169 ετών λειτουργίας της, έχει επεκτείνει το φάσμα των τραπεζικών

υπηρεσιών που προσφέρει, και καλύπτει όλα τα σύγχρονα τραπεζικά προϊόντα. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») παρέχουν ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει λιανική και επιχειρηματική τραπεζική, διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, διαχείριση και εκμετάλλευση ακινήτων, χρηματιστηριακές, επενδυτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες διεθνώς. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, στην Τουρκία, στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, στην Κύπρο, στη Μάλτα, στην Αίγυπτο και στη Νότια Αφρική.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η εξής:

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου (Μη Εκτελεστικό Μέλος)
Βασίλειος Θ. Ράπανος

Ο Διευθύνων Σύμβουλος (Εκτελεστικό Μέλος)
Απόστολος Σ. Ταμβακάκης

Μη Εκτελεστικά Μέλη
Ιωάννης Κ. Γιαννίδης

Ιωάννης Π. Παναγόπουλος

Αβραάμ Ι. Τριανταφυλλίδης*

Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη
Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ιωαννίνων Θεόκλητος
Στέφανος Χ. Βαβαλίδης

Γεώργιος Π. Ζανιάς

Βασίλειος Κ. Κωνσταντακόπουλος
Αλεξάνδρα Θ. Παπαλεξοπούλου - Μπενοπούλου
Πέτρος Κ. Σαμπατακάκης
Μαρία Σ. Σκλαβενίτου

Εκπρόσωπος του Ελληνικού Κράτους
Αλέξανδρος Ν. Μακρίδης

*Την 18 Μαρτίου 2010, ο κ. Αβραάμ Ι. Τριανταφυλλίδης εξελέγη μέλος του Δ.Σ. της Τράπεζας ως αντικαταστάτης του κ. Αλέξανδρου Γ. Σταύρου.

Τα μέλη εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων (Γ.Σ.), για περίοδο τριών ετών με δυνατότητα επανεκλογής. Η θητεία των παραπάνω μελών λήγει το 2013 κατόπιν της εκλογής τους από την έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, την 14 Ιανουαρίου 2010.

Μετά την απόφαση της Τράπεζας να συμμετέχει στο πρόγραμμα ενίσχυσης ρευστότητας, το Ελληνικό Δημόσιο τοποθέτησε τον κ.

Καθηγητής Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών και Νομικός Σύμβουλος
Εκπρόσωπος εργαζομένων, Πρόεδρος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.)
Εκπρόσωπος εργαζομένων

Μητροπολίτης Ιωαννίνων
Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD)
Οικονομολόγος, Πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων (ΣΟΕ)
Εφοπλιστής
Μέλος Δ.Σ., της TITAN Τσιμέντα Α.Ε.
Οικονομολόγος
Πρόεδρος Δ.Σ. της Ι. & Σ. Σκλαβενίτης Α.Ε.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος της Χρυσασφίδης Α.Ε.

Αλέξανδρο Μακρίδη ως εκπρόσωπό του στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας.

Οι οικονομικές καταστάσεις υπόκεινται στην έγκριση της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας.

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 18 Μαρτίου 2010.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και οι ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2009 (οι «οικονομικές καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «Δ.Π.Χ.Α.») που έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα υιοθετημένα από την Ε.Ε. Δ.Π.Χ.Α. μπορεί να διαφέρουν από αυτά που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αν νέα ή τροποποιημένα Δ.Π.Χ.Α. δεν υιοθετηθούν από την Ε.Ε. Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2009 δεν υπήρχαν πρότυπα που δεν είχαν υιοθετηθεί και να είναι σε ισχύ για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2009 τα οποία να επηρέαζαν τις ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις. Επίσης δεν υπήρχαν διαφορές μεταξύ των υιοθετημένων από την Ε.Ε. Δ.Π.Χ.Α. και αυτών που έχουν εκδοθεί από το IASB και εφαρμόζονται από την Τράπεζα ή τον Όμιλο. Ως εκ τούτου, οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2009 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. όπως αυτά έχουν εκδοθεί από το IASB. Τα ποσά απεικονίζονται σε χιλιάδες Ευρώ (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά).

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση το χαρτοφυλάκιο των διαθέσιμων προς πώληση αξιόγραφων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και όλα τα συμβόλαια παραγώγων, τα οποία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και η άσκηση εκτιμήσεων και παραδοχών στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων στις ακόλουθες περιοχές: αποτίμηση μη διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένη αγορά παραγώγων, χρεογράφων και μετοχών, υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία, αποτίμηση και αναγνώριση των εξόδων που αφορούν σε δικαιώματα προαίρεσης μετοχών, ασφαλιστικά αποθέματα, προβλέψεις απομείωσης αξίας δανείων και λουπών απαιτήσεων, ενδεχόμενες υποχρεώσεις από εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και ανοιχτές φορολογικές χρήσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τα δημοσιευμένα.

Οι περιοχές που εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό εκτιμήσεων και παραδοχών ή πολυπλοκότητας, ή περιοχές όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις έχουν σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται στη Σημείωση 3.

2.2 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α.

Νέα Δ.Π.Χ.Α., διερμηνείες και τροποποιήσεις που τέθηκαν σε ισχύ από τη 1 Ιανουαρίου 2009

- **Δ.Π.Χ.Α. 8 «Τομείς Δραστηριότητας»** (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2009). Σύμφωνα με το Πρότυπο, ο τρόπος επιμέτρησης και παρουσίασης των πληροφοριών κατά τομέα δραστηριότητας αλλά και ο τρόπος προσδιορισμού των τομέων, θα βασίζεται στις εσωτερικές αναφορές που χρησιμοποιούνται από την εταιρεία στην λήψη αποφάσεων για τον καταμερισμό των πόρων ανά τομέα και την αξιολόγηση της απόδοσης των. Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει το Πρότυπο αυτό για τις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας όπως περιγράφεται στη Σημείωση 5.

- **Δ.Λ.Π. 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων»** (Αναθεωρημένο) (σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2009). Απαιτείται οι πληροφορίες στις οικονομικές καταστάσεις να συγκεντρώνονται σε κατηγορίες σύμφωνα με τη φύση ή τη λειτουργία τους και εισάγει κατάσταση συσσωρευμένων κερδών μέσω της καθαρής θέσης (comprehensive income statement). Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει το αναθεωρημένο Δ.Λ.Π. 1 το 2009.

- **Δ.Π.Χ.Α. 7 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις»** (Τροποποίηση, Μάρτιος 2009) (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη την 1 Ιανουαρίου 2009 και μετά). Οι τροποποιήσεις εισάγουν μία ιεράρχηση τριών επιπέδων για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας και απαιτούν την παροχή πρόσθετων γνωστοποιήσεων σχετικά με την συγκριτική αξιοπιστία της επιμέτρησης της εύλογης αξίας. Επιπρόσθετα, οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν και αυξάνουν τις απαιτήσεις γνωστοποιήσεων για τον κίνδυνο ρευστότητας. Η εφαρμογή του Προτύπου απαιτεί πρόσθετες γνωστοποιήσεις, οι οποίες περιέχονται σε αυτές τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας, αλλά δεν επηρεάζει την οικονομική θέση ή τα συνολικά έσοδα του Ομίλου ή της Τράπεζας.

- **Δ.Λ.Π. 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση» και Διερμηνεία 9 «Επαναξιολόγηση Ενσωματωμένων Παραγώγων»** (Τροποποίηση, Μάρτιος 2009) (σε ισχύ για χρήσεις που λήγουν την 30 Ιουνίου 2009 και μετά). Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι κατά την μεταφορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από την κατηγορία «σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων», όλα τα ενσωματωμένα παράγωγα πρέπει να αξιολογούνται και εφόσον κριθεί απαραίτητο να αντιμετωπίζονται λογιστικά ως ξεχωριστά χρηματοοικονομικά μέσα στις οικονομικές καταστάσεις. Η τροποποίηση αυτή δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας γιατί ο ανωτέρω χειρισμός είναι ίδιος με την πολιτική που εφάρμοζε ο Όμιλος.

- **Δ.Λ.Π. 23 «Κόστος δανεισμού»** (Αναθεωρημένο) (σε ισχύ για έσοδα δανεισμού που αφορούν σε πάγια που πληρούν τις προϋποθέσεις και με ημερομηνία έναρξης κεφαλαιοποίησης από την 1η Ιανουαρίου 2009). Απαιτείται η κεφαλαιοποίηση των εξόδων δανεισμού που αφορούν στην απόκτηση, κατασκευή, ή παραγωγή ενός παγίου που πληροί τις προϋποθέσεις (ένα πάγιο για το οποίο απαιτείται σημαντικό χρονικό διάστημα προκειμένου να καταστεί έτοιμο προς χρήση ή πώληση) σαν μέρος της αξίας απόκτησης του παγίου. Η επιλογή να αναγνωρίζονται τα έξοδα δανεισμού αποτελέσματα καταργείται. Ο Όμιλος εφάρμοσε το Δ.Λ.Π. 23 (Αναθεωρημένο) από την 1 Ιανουαρίου

2009, ωστόσο δεν είχε σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

- **Δ.Π.Χ.Α. 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2009). Η τροποποίηση πραγματεύεται δύο θέματα. Αποσαφηνίζει ότι οι συνθήκες κατοχύρωσης αφορούν τις προϋποθέσεις παρέλευσης καθορισμένου χρόνου παροχής υπηρεσιών και τις προϋποθέσεις επίτευξης συγκεκριμένης απόδοσης και μόνο. Άλλα χαρακτηριστικά παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών δε συνιστούν συνθήκες κατοχύρωσης. Επίσης καθορίζει ότι όλες οι ακυρώσεις είτε από την εταιρεία είτε από άλλα μέρη θα πρέπει να αντιμετωπιστούν λογιστικά με τον ίδιο τρόπο. Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει αυτή την τροποποίηση από τη χρήση που αρχίζει την 1 Ιανουαρίου 2009, ωστόσο δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

- **Δ.Λ.Π. 32 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση» και Δ.Λ.Π. 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2009). Η τροποποίηση απαιτεί από τις εταιρείες να κατατάσσουν τους ακόλουθους τύπους χρηματοοικονομικών μέσων ως στοιχεία της καθαρής θέσης, υπό τον όρο ότι αυτά έχουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις:

- χρηματοοικονομικά μέσα που παρέχουν το δικαίωμα στον κάτοχό τους να απαιτήσει την αποπληρωμή τους (παράδειγμα, ορισμένες μετοχές που εκδόθηκαν από συνεργαζόμενες εταιρείες)
- μέσα ή συστατικά των μέσων, που επιβάλλουν στην εταιρεία μία υποχρέωση να παράσχει σε τρίτο μέρος αναλογία της καθαρής της θέσης μόνο σε περίπτωση που τεθεί σε εκκαθάριση (για παράδειγμα, μερικά συμμετοχικά δικαιώματα και μερικές μετοχές που έχουν εκδοθεί από εταιρείες περιορισμένης διάρκειας ζωής).

Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει αυτή την τροποποίηση από τη χρήση που αρχίζει την 1 Ιανουαρίου 2009, ωστόσο δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

- **Δ.Π.Χ.Α. 1 «Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς» και Δ.Λ.Π. 27 «Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2009). Οι τροποποιήσεις:

- Επιτρέπουν, κατά την πρώτη υιοθέτηση, την χρήση της εύλογης αξίας ή του λογιστικού υπολοίπου με τις προηγούμενες λογιστικές αρχές ως τεκμαιρόμενου κόστους κατά την αρχική επιμέτρηση του κόστους συμμετοχής σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις, και
- Αφαίρεση του ορισμού της μεθόδου του κόστους από το Δ.Λ.Π. 27 και αντικατάσταση αυτού με την απαίτηση να απεικονίζονται τα μερίσματα ως έσοδα στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις.

Αναφορικά με την αρχική επιμέτρηση του κόστους στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις μίας νέας μητρικής επιχείρησης που προέκυψε από αναδιοργάνωση, οι τροποποιήσεις του Δ.Λ.Π. 27 απαιτούν η νέα μητρική να επιμετρήσει το κόστος συμμετοχής στην προηγούμενη μητρική, στην λογιστική αξία του μεριδίου της στα ίδια κεφάλαια της προηγούμενης, κατά την ημερομηνία της αναδιοργάνωσης.

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει αυτή την τροποποίηση από τη χρήση που αρχίζει την 1 Ιανουαρίου 2009 και δεν αναμένεται να έχει επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας.

- **Διερμηνεία 13 «Προγράμματα επιβράβευσης πελατών»**, (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουλίου 2008 και μετά). Η Διερμηνεία ορίζει τον λογιστικό χειρισμό των επιβραβεύσεων που χορηγεί μια επιχείρηση στους πελάτες της, στο πλαίσιο μιας συναλλαγής πώλησης. Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει την Διερμηνεία αυτή από την 1 Ιανουαρίου 2009, ωστόσο δεν είχε σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

- **Διερμηνεία 16 «Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης σε εκμετάλλευση στο εξωτερικό»**, (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Οκτωβρίου 2008 και μετά).

- **Βελτιώσεις σε Δ.Π.Χ.Α. Μάιος 2008** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2009 και μετά, εκτός από τις τροποποιήσεις που αφορούν στο Δ.Π.Χ.Α. 5 που τίθενται σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουλίου 2009 και μετά). Οι βελτιώσεις αυτές περιλαμβάνουν αλλαγές που θεωρούνται αναγκαίες, αλλά όχι επιτακτικές και που δεν θα περιληφθούν σε κάποιο μεγαλύτερο έργο.

Ο Όμιλος εφάρμοσε αυτές τις τροποποιήσεις από την 1 Ιανουαρίου 2009 (εκτός από εκείνες που αφορούν στο Δ.Π.Χ.Α. 5), ωστόσο δεν είχαν σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

- **Βελτιώσεις σε Δ.Π.Χ.Α. Απρίλιος 2009**. Οι τροποποιήσεις που αφορούν στο Δ.Λ.Π. 18 ισχύουν από το 2009 και δεν είχαν επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας. Ο Όμιλος εφάρμοσε από το 2009 τις τροποποιήσεις που αφορούν στη Διερμηνεία 16. Όλες οι υπόλοιπες τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουλίου 2009 και μετά.

- **Διερμηνεία 15 «Συμβάσεις για την κατασκευή ακίνητης περιουσίας»**, (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2009 και μετά).

- **Διερμηνεία 18 «Μεταφορές περιουσιακών στοιχείων από πελάτες»**, (σε ισχύ για μεταφορές που λαμβάνονται από την 1 Ιουλίου 2009 και μετά).

Οι Διερμηνείες αυτές δεν είχαν σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

Νέα Δ.Π.Χ.Α., διερμηνείες και τροποποιήσεις που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2009

- **Δ.Π.Χ.Α. 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» και Δ.Λ.Π. 27 «Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ για Συνενώσεις Επιχειρήσεων για τις οποίες η ημερομηνία εξαγοράς είναι από την αρχή της πρώτης χρήσης που ξεκινάει από την 1 Ιουλίου 2009 και μετά). Οι βασικές τροποποιήσεις περιλαμβάνουν:

- Μερική εξαγορά. Δικαιώματα μειοψηφίας αποτιμώνται είτε με το ποσοστό συμμετοχής τους επί της καθαρής θέσης (σύμφωνα με το αρχικό Δ.Π.Χ.Α. 3) ή με την εύλογη αξία.
- Τμηματικές εξαγορές. Καταργήθηκε η απαίτηση να αποτιμώνται όλα τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού στην εύλογη αξία τους σε κάθε τμήμα της εξαγοράς για σκοπούς υπολογισμού μέρους της υπεραξίας. Ως εκ τούτου, η υπεραξία

προσδιορίζεται κατά την ημερομηνία της εξαγοράς ως η διαφορά μεταξύ του αθροίσματος της εύλογης αξίας της επένδυσης που προϋπήρχε στην εταιρεία και του τιμήματος που καταβλήθηκε, και της καθαρής θέσης που εξαγοράστηκε.

- Έξοδα που αφορούν σε εξαγορές. Έξοδα που σχετίζονται με την εξαγορά συνήθως αναγνωρίζονται ως έξοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων (αντί να συμπεριληφθούν στην υπεραξία).
- Ενδεχόμενο κόστος εξαγοράς. Το ενδεχόμενο κόστος εξαγοράς πρέπει να αναγνωρίζεται και να αποτιμάται στην εύλογη αξία την ημέρα της εξαγοράς. Μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται σύμφωνα με άλλα Δ.Π.Χ.Α., συνήθως στην κατάσταση αποτελεσμάτων (αντί της αναπροσαρμογής της υπεραξίας).
- Συναλλαγές με δικαιώματα μειοψηφίας. Μεταβολές στη συμμετοχή της μητρικής σε θυγατρική που δεν έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια του ελέγχου λογιστικοποιούνται ως μεταβολές στην καθαρή θέση.

Οι τροποποιήσεις αυτές θα έχουν επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας σε σχέση με συνενώσεις επιχειρήσεων από την 1 Ιανουαρίου 2010 ή μεταγενέστερα.

- **Δ.Λ.Π. 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επimέτρηση»** (Τροποποίηση «Κατάλληλα αντισταθμισμένα στοιχεία») (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουλίου 2009 και μετά). Η τροποποίηση διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να εφαρμόζονται οι υφιστάμενες αρχές που διέπουν την λογιστική αντιστάθμισης κατά τον προσδιορισμό:
(α) ενός μονομερούς κινδύνου σε ένα αντισταθμιζόμενο στοιχείο, και
(β) του πληθωρισμού σε ένα χρηματοοικονομικό αντισταθμιζόμενο στοιχείο.

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει αυτές τις τροποποιήσεις από τη χρήση που αρχίζει την 1 Ιανουαρίου 2010 και δεν αναμένεται να έχει επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας.

- **Διερμηνεία 17 «Διανομές μη ταμειακών περιουσιακών στοιχείων στους ιδιοκτήτες»**, (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουλίου 2009 και μετά). Η Διερμηνεία διευκρινίζει ότι:

- μέρισμα πληρωτέο πρέπει να αναγνωρίζεται όταν το μέρισμα έχει εγκριθεί από τα αρμόδια όργανα της οντότητας και η διανομή του δεν εναπόκειται πλέον στην διακριτική ευχέρεια της οντότητας,
- το μέρισμα πληρωτέο πρέπει να επιμετρώνται στην εύλογη αξία των καθαρών στοιχείων ενεργητικού που διανέμονται,
- η διαφορά μεταξύ του μερίσματος που καταβάλλεται και της λογιστικής αξίας των καθαρών στοιχείων ενεργητικού που διανέμονται αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Επίσης, η Διερμηνεία απαιτεί να παρέχονται επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις εάν τα καθαρά στοιχεία ενεργητικού που κατέχονται προς διανομή στους μετόχους εμπίπτουν στον ορισμό της διακοπείσας δραστηριότητας.

Η Διερμηνεία 17 εφαρμόζεται στις κατ' αναλογία διανομές μη ταμειακών στοιχείων ενεργητικού, εκτός από συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων που τελούν υπό κοινό έλεγχο.

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει αυτή την τροποποίηση από τη χρήση που αρχίζει την 1 Ιανουαρίου 2010 και δεν αναμένει να έχει επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας.

- **Δ.Π.Χ.Α. 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2013 και μετά). Το Δ.Π.Χ.Α. 9 καθορίζει πως η οντότητα θα πρέπει να κατατάσσει και να υπολογίζει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων και κάποιων υβριδικών συμβολαίων. Το νέο πρότυπο απαιτεί όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία να:

- (α) ταξινομούνται βάσει του επιχειρησιακού μοντέλου της οντότητας σχετικά με τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τα χαρακτηριστικά των ταμειακών ροών των στοιχείων.
- (β) αποτιμώνται αρχικά στην εύλογη αξία πλέον των δαπανών συναλλαγής, εκτός από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, για τα οποία οι δαπάνες συναλλαγής δεν περιλαμβάνονται.
- (γ) αποτιμώνται μεταγενέστερα υπολογισμένα στο αποσβέσιμο κόστος ή στη εύλογη αξία.

Ο Όμιλος δεν έχει εφαρμόσει αυτό το Πρότυπο και αξιολογεί την επίδραση του Δ.Π.Χ.Α. 9 επί των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας, καθώς και τον χρόνο εφαρμογής του.

- **Βελτιώσεις σε Δ.Π.Χ.Α. Απρίλιος 2009** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουλίου 2009 και μετά) με εξαίρεση τις τροποποιήσεις στο Δ.Λ.Π. 18 που είναι σε ισχύ για το 2009, βλ. παραπάνω). Ο Όμιλος θα εφαρμόσει αυτές τις τροποποιήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2010, εκτός από την τροποποίηση στο Δ.Λ.Π. 18 που ισχύει για το 2009 και δεν είχε επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας και την τροποποίηση στη Διερμηνεία 16 που εφαρμόστηκε πρόωρα για την χρήση που άρχισε την 1 Ιανουαρίου 2009.

- **Δ.Π.Χ.Α. 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2010). Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν:

- το πεδίο εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 2. Μια οντότητα που λαμβάνει αγαθά ή υπηρεσίες στα πλαίσια ενός προγράμματος παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών πρέπει να αναγνωρίζει αυτά τα αγαθά ή υπηρεσίες, ανεξάρτητα από ποια οντότητα στον Όμιλο εκκαθαρίζει τη συναλλαγή και αν η συναλλαγή εκκαθαρίζεται με μετοχές ή μετρητά.
- την αλληλεπίδραση του Δ.Π.Χ.Α. 2 με τα υπόλοιπα πρότυπα. Το Συμβούλιο διευκρινίζει ότι στο Δ.Π.Χ.Α. 2 ο «Όμιλος» έχει την ίδια σημασία όπως στο Δ.Λ.Π. 27 «Ενοποιημένες και Ατομικές οικονομικές καταστάσεις», που περιλαμβάνει τη μητρική εταιρεία και τις θυγατρικές της.
- το λογιστικό χειρισμό κάποιων παροχών του Ομίλου που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών. Μια οντότητα πρέπει να αποτιμά τα αγαθά ή υπηρεσίες που λαμβάνει ως μία συναλλαγή που είτε διακανονίζεται με μετοχές, είτε διακανονίζεται με μετρητά. Η αποτίμηση γίνεται αξιολογώντας την συναλλαγή από την δική της οπτική διάσταση, η οποία μπορεί να μην είναι πάντα ίδια με την αποτίμηση που αναγνωρίζεται στον Όμιλο.

Η τροποποίηση αυτή δεν αναμένεται να έχει επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας.

- **Δ.Π.Χ.Α. 1 «Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2010). Οι τροποποιήσεις αφορούν την

αναδρομική εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Α. σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Η τροποποίηση αυτή δεν θα έχει επίδραση επί των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας.

- **Διερμηνεία 14 «Δ.Λ.Π. 19 - Περιορισμοί στα περιουσιακά στοιχεία καθορισμένων παροχών, ελάχιστες απαιτήσεις χρηματοδότησης και αλληλεπίδραση αυτών»** (Τροποποίηση «Προκαταβολές ελάχιστων απαιτήσεων χρηματοδότησης» Νοέμβριος 2009) (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2011 και μετά). Ο Όμιλος δεν έχει εφαρμόσει αυτή την τροποποίηση.

- **Διερμηνεία 19 “Εξόφληση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων μέσω κεφαλαιακών τίτλων** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουλίου 2010 και μετά). Ο Όμιλος δεν έχει εφαρμόσει αυτή την Διερμηνεία.

- **Δ.Λ.Π. 32 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση» και Δ.Λ.Π. 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Φεβρουαρίου 2010 και μετά). Η τροποποίηση αφορά στον λογιστικό χειρισμό δικαιωμάτων επί μετοχών σε νόμισμα αναφοράς διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα του εκδότη. Πριν την τροποποίηση τέτοια δικαιώματα αντιμετωπιζόνταν λογιστικά ως υποχρεώσεις παραγώντων προϊόντων. Η τροποποίηση απαιτεί, εφόσον ικανοποιούνται κάποια κριτήρια, τα δικαιώματα αυτά να αποτυπώνονται στα ίδια κεφάλαια ανεξάρτητα από το νόμισμα αναφοράς της τιμής άσκησης του δικαιώματος. Ο Όμιλος δεν έχει εφαρμόσει αυτή την τροποποίηση.

- **Δ.Λ.Π. 24 «Συνδεδεμένα Μέρη»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2011 και μετά). Το αναθεωρημένο πρότυπο παρέχει μερική απαλλαγή για οντότητες που σχετίζονται με κράτη και αναθεωρεί τον ορισμό του συνδεδεμένου μέρους. Ο Όμιλος δεν έχει εφαρμόσει αυτή την τροποποίηση.

2.3 Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις

Συνένωση Επιχειρήσεων: Όλες οι εξαγορές επιχειρήσεων καταχωρούνται με τη μέθοδο της αγοράς όπως αυτή ορίζεται από το Δ.Π.Χ.Α. 3, κατά την ημερομηνία που ο Όμιλος αποκτά ουσιαστικά τον έλεγχο της εκάστοτε εξαγοραζόμενης επιχείρησης. Ο Όμιλος έχει συμπεριλάβει στην κατάσταση αποτελεσμάτων και έχει αναγνωρίσει στην κατάσταση οικονομικής θέσης του αντίστοιχα, το αποτέλεσμα και όλα τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις των επιχειρήσεων που έχουν εξαγορασθεί, καθώς επίσης και την τυχόν υπεραξία που προέκυψε από την εξαγορά. Όλες οι εξαγορές επιχειρήσεων έχουν καταχωρηθεί στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει τη συνολική εύλογη αξία κατά την ημέρα της συναλλαγής, των εισφερόμενων περιουσιακών στοιχείων, των αναληφθέντων υποχρεώσεων και συμμετοχικών τίτλων της αποκτώσας που εκδόθηκαν σε ανταλλαγή του ελέγχου της αποκτηθείσας επιχείρησης συμπεριλαμβανομένων και οποιονδήποτε δαπανών που αφορούν αποκλειστικά τις συναλλαγές αυτές. Για τον επιμερισμό της αξίας κτήσης, όλα τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία αγοράς και τυχόν προκύπτοντα δικαιώματα μειοψηφίας, υπολογίζονται με βάση το ποσοστό της μειοψηφίας επί της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της εξαγορασθείσας επιχείρησης, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 3.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και όλων των θυγατρικών της, συμπεριλαμβανομένων και εταιρειών ειδικού σκοπού, όπου απαιτείται.

Συνένωση Επιχειρήσεων σε διαδοχικά στάδια: Όταν ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο μίας θυγατρικής με διαδοχικές αγορές μετοχών (δηλ. «τμηματική εξαγορά»), κάθε σημαντική συναλλαγή αντιμετωπίζεται ξεχωριστά και τα προσδιορίσιμα περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται, απεικονίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία εξαγοράς, η οποία ορίζεται ως η ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου.

Η υπεραξία υπολογίζεται ξεχωριστά για κάθε συναλλαγή, βάσει του κόστους κάθε μίας συναλλαγής και το κατάλληλο μερίδιο από τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της εξαγοραζόμενης επιχείρησης υπολογισμένο στις καθαρές εύλογες αξίες την χρονική στιγμή της κάθε συναλλαγής. Κάθε διόρθωση στις εύλογες αξίες σχετιζόμενη με συμμετοχή που ήδη κατέχεται (περιλαμβανομένου αλλά όχι περιορισμένου σε συμμετοχές οι οποίες είχαν λογιστικοποιηθεί στις συμμετοχές σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις») είναι επανεκτίμηση, που λογιστικοποιείται ως αναπροσαρμογή στην καθαρή θέση. Τέτοια επανεκτίμηση δεν υποδηλώνει πως έχει εφαρμοσθεί η πολιτική των επανεκτιμήσεων σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 16.

Όπως και στη περίπτωση της εξαγοράς με μία μεμονωμένη συναλλαγή, τα δικαιώματα μειοψηφίας υπολογίζονται με βάση το ποσοστό μειοψηφίας επί της καθαρής εύλογης αξίας των προσδιορίσιμων περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων.

Μεταβολή στο ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρική μετά την απόκτηση του ελέγχου της: Τυχόν μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής σε μια θυγατρική μετά τη απόκτηση του ελέγχου της, οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου της, καταχωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ μετόχων. Το τυχόν κέρδος ή ζημιά που προκύπτει δεν μεταφέρεται στα αποτελέσματα χρήσης. Το υπόλοιπο του λογαριασμού «Δικαιώματα μειοψηφίας» αναπροσαρμόζεται, προκειμένου να απεικονιστεί η μεταβολή στο ποσοστό συμμετοχής της μητρικής εταιρείας επί του καθαρού ενεργητικού της θυγατρικής. Τυχόν διαφορά μεταξύ της προσαρμογής των δικαιωμάτων μειοψηφίας και της εύλογης αξίας του τιμήματος που καταβλήθηκε ή εισπράχθηκε, καταχωρείται απ' ευθείας στην καθαρή θέση που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής. Συγχωνεύσεις μεταξύ εταιρειών που βρίσκονται σε κοινό έλεγχο, λογιστικοποιούνται με την παρούσα μέθοδο. Η ημερομηνία ισχύος αυτών των συναλλαγών θεωρείται η ημερομηνία συγχώνευσης.

Δικαιώματα πώλησης μετοχών μειοψηφίας: Σε ορισμένες περιπτώσεις συμβάσεων εξαγορών, ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει τις μετοχές των μετόχων της μειοψηφίας ή οι μέτοχοι της μειοψηφίας δικαιούνται να πωλήσουν τις μετοχές τους στον Όμιλο.

Σε αυτές τις περιπτώσεις ο Όμιλος εφαρμόζει το Δ.Λ.Π. 32.23 που απαιτεί σε επίπεδο ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, τα δικαιώματα πώλησης να παρουσιάζονται ως υποχρέωση. Η αναγνώριση της υποχρέωσης έχει ως αποτέλεσμα τον υπολογισμό του δικαιώματος πώλησης σαν να έχει ήδη ασκηθεί. Κατά συνέπεια δεν αναγνωρίζονται δικαιώματα μειοψηφίας για σκοπούς παρουσίασης αναφορικά με μετοχές που υπόκεινται σε

δικαιώματα πώλησης ή δεσμεύσεις. Η υποχρέωση επιμετρύται στην εύλογη αξία, με τη χρήση μεθόδων αποτίμησης βάσει των καλύτερων δυνατών εκτιμήσεων που βρίσκονται στη διάθεση της διοίκησης. Η (τυχόν) διαφορά ανάμεσα στην εύλογη αξία της υποχρέωσης και στο νόμιμο μερίδιο των μετόχων μειοψηφίας επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων αναγνωρίζεται ως υπεραξία. Μεταγενέστερες μεταβολές στην αποτίμηση των δικαιωμάτων πώλησης καταχωρούνται ως μεταβολές της υποχρέωσης και της υπεραξίας, χωρίς καμία επίδραση στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων.

Θυγατρικές εταιρείες: Θυγατρικές νοούνται οι εταιρείες στις οποίες η Τράπεζα είτε συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό μεγαλύτερο από το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου είτε ασκεί δεσπόζουσα επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Ο Όμιλος υποχρεούται να ενοποιεί όλες τις θυγατρικές εταιρείες από την ημερομηνία απόκτησης ελέγχου επί αυτών, ενώ αντίστοιχα η υποχρέωση ενοποίησης παύει να υφίσταται από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος αυτός εκλείπει. Όλες οι διεταιρικές συναλλαγές, τα λογιστικά υπόλοιπα καθώς και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται κατά την ενοποίηση. Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές απαλείφονται επίσης, ωστόσο αποτελούν ένδειξη απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Όπου κρίθηκε αναγκαίο, οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών έχουν αλλάξει ώστε να είναι συμβατές με τις πρακτικές που υιοθετεί ο Όμιλος.

Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ο Όμιλος χρηματοδοτεί τον σχηματισμό εταιρειών ειδικού σκοπού («ΕΕΣ»), με πρωταρχικό σκοπό την μεταβίβαση συγκεκριμένων δικαιωμάτων επί περιουσιακών στοιχείων καθώς για την άντληση ρευστότητας για τον Όμιλο. Ο Όμιλος ενοποιεί εταιρείες ειδικού σκοπού στις οποίες ασκεί έλεγχο.

Εισφορά περιουσιακών στοιχείων σε θυγατρική με ανταλλαγή μετοχών έκδοσης της θυγατρικής: Στην περίπτωση που η Τράπεζα εισφέρει ενσώματα πάγια στοιχεία, άυλα περιουσιακά στοιχεία ή επενδυτικά ακίνητα σε ήδη υπάρχουσα ή νεοϊδρυθείσα θυγατρική εταιρεία με αντάλλαγμα μετοχές έκδοσης της θυγατρικής, η Τράπεζα στις ατομικές της οικονομικές καταστάσεις καταχωρεί την αξία της συμμετοχής της στη λογιστική αξία που ήταν αναγνωρισμένα τα εισφερθέντα περιουσιακά στοιχεία. Αυτού του είδους οι συναλλαγές δεν έχουν καμία επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Συγγενείς εταιρείες: Συγγενείς νοούνται οι εταιρείες στις οποίες το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου κυμαίνεται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου, και επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή αλλά δεν ελέγχει. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι επενδύσεις (σε συγγενείς εταιρείες) καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους. Η υπεραξία που προκύπτει κατά την απόκτηση μιας συγγενούς εταιρείας συμπεριλαμβάνεται στην αξία κτήσης της επένδυσης (μετά από οποιοδήποτε σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης – εφόσον υφίστανται). Η αξία της επένδυσης αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη ή ζημιές της συγγενούς εταιρείας μετά την εξαγορά (και αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου) και από τις κινήσεις στα αποθεματικά (που αναγνωρίζονται στα αποθεματικά). Το ποσό των μερισμάτων που

εισπράχθηκαν από τη συγγενή εταιρεία κατά τη διάρκεια της χρήσης μειώνει τη λογιστική αξία της συγκεκριμένης επένδυσης. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες που πραγματοποιήθηκαν με αποκλειστικό σκοπό τη διάθεσή τους εντός ενός έτους από την ημερομηνία αγοράς τους, όταν δηλαδή η ουσιώδη επιρροή που ασκεί ο Όμιλος κρίνεται προσωρινή, καταχωρούνται στο λογαριασμό «μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα προς πώληση». Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιρειών, απαλείφονται σε ποσοστό που αφορά τη συμμετοχή του Ομίλου στις εταιρείες αυτές. Τυχόν τέτοιες ζημιές, που επίσης απαλείφονται, αποτελούν ένδειξη απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα οικονομικά στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης τροποποιήθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέπειά τους με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

Κοινοπραξίες: Κοινοπραξία ορίζεται ως μία οντότητα στην οποία ο Όμιλος ασκεί έλεγχο από κοινού με άλλα μέρη. Τα δικαιώματα του Ομίλου σε κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται βάση της μεθόδου καθαρής θέσης (βλ. παραπάνω).

Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις: Στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας οι θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες καταχωρούνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν πρόβλεψη απομείωσης.

Έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας επιχειρήσεων και των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις: Ο Όμιλος ελέγχει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι μία επένδυση σε θυγατρική, συγγενή ή κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Εάν υπάρχει τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης. Όταν η λογιστική αξία επένδυσης υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία, τότε η λογιστική αξία απομειώνεται στην ανακτήσιμη.

2.4 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία που περιέχουν οι οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών του Ομίλου καταχωρούνται στο νόμισμα εκείνο που αποδίδει καλύτερα την οικονομική πραγματικότητα των υποκείμενων γεγονότων και συνθηκών που αφορούν την κάθε εταιρεία (“λειτουργικό νόμισμα”). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ (€), που είναι το συναλλακτικό νόμισμα της Τράπεζας.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία διενέργειας της εκάστοτε συναλλαγής. Τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την εκκαθάριση αυτών των συναλλαγών και από τη μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται στα αποτελέσματα, εκτός εάν αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα ως κέρδη ή ζημιές από αποτελεσματική αντιστάθμιση ταμειακών ροών ή καθαρής επένδυσης. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των χρεογράφων και άλλων νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες καταχωρούνται στο λογαριασμό Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή

των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτελούν συστατικό στοιχείο της μεταβολής της εύλογης αξίας τους και καταχωρούνται είτε στα αποτελέσματα (π.χ. μετοχές του εμπορικού χαρτοφυλακίου) είτε στα Λοιπά συνολικά έσοδα (π.χ. μετοχές του χαρτοφυλακίου επενδύσεων). Μη νομισματικά στοιχεία που καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται χρησιμοποιώντας την συναλλαγματική ισοτιμία την ημερομηνία της συναλλαγής.

Κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των οικονομικών μονάδων της αλλοδαπής μετατρέπονται σε Ευρώ χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, ενώ τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με βάση τις μέσες συναλλαγματικές ισοτιμίες της περιόδου. Οι προκύπτουσες διαφορές από τη χρήση των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά την ημερομηνία ισολογισμού και των μέσων ισοτιμιών της περιόδου καθώς και από την επανεκτίμηση των εκ μεταφοράς ιδίων κεφαλαίων της οικονομικής οντότητας με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού, καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά έσοδα στο λογαριασμό «συναλλαγματικές διαφορές».

Στην περίπτωση που ένα νομισματικό στοιχείο, αποτελεί μέρος της καθαρής επένδυσης της Τράπεζας στο εξωτερικό και είναι σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου ή της οντότητας στο εξωτερικό, οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις, αναγνωρίζονται κατά την ενοποίηση στα Λοιπά συνολικά έσοδα. Κατά την πώληση μιας τέτοιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού, οι εν λόγω συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Η τυχόν υπεραξία και οι αναπροσαρμογές σε εύλογες αξίες που προκύπτουν κατά την εξαγορά μιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού αντιμετωπίζονται λογιστικά όπως όλα τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της οντότητας εξωτερικού και μετατρέπονται με την συναλλαγματική ισοτιμία της ημερομηνίας ισολογισμού.

2.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Η κατηγορία αυτή έχει δύο υποκατηγορίες:

α) Εμπορικό χαρτοφυλάκιο

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει χρεόγραφα που αποκτώνται είτε για την δημιουργία κέρδους από την βραχυπρόθεσμη μεταβολή στην τιμή ή το περιθώριο του διαπραγματευτή ή είναι χρεόγραφα που ανήκουν σε ένα χαρτοφυλάκιο χρεογράφων για τα οποία υπάρχει ιστορικό βραχυπρόθεσμης δημιουργίας κέρδους. Τα παράγωγα ανήκουν επίσης στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο εκτός εάν έχουν χαρακτηριστεί ως και είναι αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης.

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο μπορεί να περιλαμβάνει χρεόγραφα που υπόκεινται σε συμφωνία πώλησης και επαναγοράς (βλ. παρακάτω).

β) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προσδιορισμένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Κατά την αρχική αναγνώριση ο Όμιλος προσδιορίζει οποιοδήποτε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, ως

χρηματοοικονομικό μέσο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία του μέσω των αποτελεσμάτων όταν:

(α) Απαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση (ορισμένες φορές αναφερόμενη ως «λογιστική ασυμμετρία») που θα προέκυπτε εάν τα σχετιζόμενα παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα αντιμετωπιζόνταν λογιστικά ως χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και τα υποκείμενα χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώνται στο αποσβέσιμο κόστος, όπως είναι δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους.

(β) Μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων ή και των δύο τυγχάνει διαχείρισης και η απόδοσή της αξιολογείται σε βάση εύλογης αξίας, σύμφωνα με την τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων ή επενδύσεων και η πληροφόρηση σχετικά με την ομάδα παρέχεται εσωτερικά σε αυτό το επίπεδο στη διοίκηση του Ομίλου.

(γ) Τα χρηματοοικονομικά μέσα περιέχουν ένα ή περισσότερα ενσωματωμένα παράγωγα, η ύπαρξη των οποίων τροποποιεί ουσιαστικά τις ταμειακές ροές και για τον λόγο αυτό θα έπρεπε να απεικονίζονται σε διακεκριμένη βάση εάν δεν είχαν ταξινομηθεί σε αυτή την κατηγορία.

Ο προσδιορισμός κάποιου χρηματοοικονομικού στοιχείου ως αποτιμώμενο σε εύλογη αξία είναι αμετάκλητος.

Επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (εμπορικό χαρτοφυλάκιο και προσδιορισμένο) αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους.

Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες από τη διάθεση ή εξαγορά των ανωτέρω στοιχείων αλλά και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές στη εύλογη αξία τους, περιλαμβάνονται στα Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου.

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα) όταν έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα είσπραξης των μερισμάτων και αυτή είναι η ημερομηνία έγκρισης των μερισμάτων από τη Γενική Συνέλευση.

Το ποσό της μεταβολής στην περίοδο και σωρευτικά, στις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και δανείων και απαιτήσεων το οποίο αποδίδεται σε αλλαγές στον πιστωτικό τους κίνδυνο υπολογίζονται ως το ποσό αλλαγής της εύλογης αξίας το οποίο δεν αποδίδεται σε αλλαγές στις συνθήκες αγοράς που προκαλούν αύξηση του κινδύνου αγοράς.

2.6 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης

Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, τα οποία περιλαμβάνουν συμβόλαια επί συναλλαγματικών ισοτιμιών, προθεσμιακά συμβόλαια, συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, δικαιώματα προαίρεσης επί επιτοκίων και συναλλάγματος (πωληθέντα και αγορασθέντα) και άλλα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, καταχωρούνται στην κατάσταση οικονομικής θέσης αρχικά και αποτιμώνται μεταγενέστερα στην εύλογη αξία τους. Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα εμφανίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν είναι προς όφελος του Ομίλου ή ως υποχρεώσεις όταν είναι προς όφελος των αντισυμβαλλόμενων. Τα πραγματοποιηθέντα

καθώς και τα εξ' αποτιμήσεως κέρδη και ζημιές των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης.

Ένα παράγωγο μπορεί να είναι ενσωματωμένο σε ένα άλλο χρηματοοικονομικό μέσο, το οποίο ονομάζεται «κύριο συμβόλαιο». Σε αυτές τις περιπτώσεις, το παράγωγο διαχωρίζεται από το κύριο συμβόλαιο και καταχωρείται ως μεμονωμένο παράγωγο, υπό την προϋπόθεση ότι τα οικονομικά χαρακτηριστικά και το χαρακτηριστικά κινδύνου του δεν συνδέονται άμεσα με τα αντίστοιχα οικονομικά χαρακτηριστικά του κυρίου συμβολαίου, ότι πληροί το ορισμό ενός παράγωγου και ότι το κύριο συμβόλαιο δεν επιμετράται στην εύλογη αξία του με τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές να παρουσιάζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Η διενέργεια συγκεκριμένων πράξεων σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα στοχεύει στην αποτελεσματική οικονομική αντιστάθμιση κινδύνων σύμφωνα με τις απόψεις της Διοίκησης του Ομίλου και δεν εμπίπτουν στην λογιστική αντιστάθμιση συμβατή με τους συγκεκριμένους κανόνες του Δ.Λ.Π. 39. Κατά συνέπεια οι συγκεκριμένες πράξεις αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως τα παράγωγα μέσα του εμπορικού χαρτοφυλακίου.

Ο Όμιλος επίσης χρησιμοποιεί παράγωγα μέσα σαν μέρος της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με σκοπό την διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από διακυμάνσεις επιτοκίων, συναλλαγματικών ισοτιμιών, πιστοληπτικής ικανότητας και προθεσμιακών συναλλαγών. Ο Όμιλος εφαρμόζει αντιστάθμιση εύλογης αξίας, ταμειακών ροών, ή καθαρής επένδυσης όταν οι συναλλαγές αυτές πληρούν τα συγκεκριμένα κριτήρια αναγνώρισης αντιστάθμισης. Τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να καταχωρήσει ένα παράγωγο χρηματοπιστωτικό μέσο ως κατεχόμενο για σκοπούς αντιστάθμισης περιλαμβάνουν:

- Η ύπαρξη κατά τη σύναψη της συναλλαγής επίσημης τεκμηρίωσης α) του μέσου αντιστάθμισης, β) του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, γ) του σκοπού και της στρατηγικής αντιστάθμισης και δ) της αντισταθμιστικής σχέσης μεταξύ μέσου αντιστάθμισης και αντισταθμιζόμενου στοιχείου,
- Η αντιστάθμιση τεκμηριώνεται εφόσον καταδεικνύεται ότι είναι άκρως αποτελεσματική ως προς το συμψηφισμό των κινδύνων που απορρέουν από το αντισταθμιζόμενο στοιχείο καθ' όλη τη διάρκεια της αντισταθμιστικής σχέσης. Μία αντιστάθμιση κρίνεται ως άκρως αποτελεσματική όταν επιτυγχάνεται ο συμψηφισμός των μεταβολών της εύλογης αξίας που απορρέουν από τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο σε ποσοστό μεταξύ 80% και 125% και
- Η αντιστάθμιση είναι αποτελεσματική σε συνεχή βάση.

2.6.1 Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Για να αναγνωρισθούν συναλλαγές αντιστάθμισης εύλογης αξίας, η μεταβολή της εύλογης αξίας του μέσου αντιστάθμισης καταχωρείται στα αποτελέσματα μαζί με την αντίστοιχη μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, η οποία αφορά τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Στην περίπτωση όπου, η σχέση αντιστάθμισης διακόπτεται για λόγους διαφορετικούς από εκείνους που επιβάλλουν τη διαγραφή ενός αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή ανακαλείται η αντισταθμιστική χρήση, η συνολική προσαρμογή της λογιστικής αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου για τα τοκοφόρα στοιχεία, αποσβένεται στα αποτελέσματα στην υπολειπόμενη διάρκεια της αρχικής συναλλαγής αντιστάθμισης. Αντίθετα, στη περίπτωση ενός

άτοκου αντισταθμιζόμενου στοιχείου, η ανωτέρω διαφορά μεταφέρεται εξ' ολοκλήρου στα αποτελέσματα. Στη περίπτωση όπου το αντισταθμιζόμενο στοιχείο διαγράφεται λόγω πώλησης ή αποπληρωμής, το αναπόσβεστο ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας μεταφέρεται άμεσα στα αποτελέσματα.

2.6.2 Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών

Τα κέρδη ή ζημιές που αφορούν το αποτελεσματικό μέρος μιας αντιστάθμισης ταμειακών ροών, καταχωρούνται αρχικά στα Λοιπά συνολικά έσοδα. Όταν καταβληθούν οι ταμειακές ροές τις οποίες αντισταθμίζει το παράγωγο χρηματοπιστωτικό μέσο (στις οποίες περιλαμβάνονται και ταμειακές ροές από συναλλαγές που είχαν προβλεφθεί κατά το χρόνο δημιουργίας της αντισταθμιστικής σχέσης) και δημιουργούνται κέρδη ή ζημιές, τότε τα σχετιζόμενα κέρδη ή ζημιές στο παράγωγο αντιστάθμισης μεταφέρονται στα αποτελέσματα από τα Λοιπά συνολικά έσοδα.

Όταν η σχέση αντιστάθμισης των ταμειακών ροών μιας συναλλαγής, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο μέλλον, δεν θεωρείται πλέον αποτελεσματική ή διακόπτεται, τότε τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που αφορούν το μέσο αντιστάθμισης παραμένουν στα Λοιπά συνολικά έσοδα έως ότου η ανωτέρω συναλλαγή πραγματοποιηθεί οπότε και μεταφέρονται από τα Λοιπά συνολικά έσοδα στα αποτελέσματα.

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος μιας πολύ πιθανής διεταιρικής συναλλαγής μπορεί να αποτελεί αντισταθμιζόμενο στοιχείο στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) η συναλλαγή να είναι εκφρασμένη σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα λειτουργίας της εταιρείας που πραγματοποιεί την συναλλαγή και β) ο συναλλαγματικός κίνδυνος να επηρεάζει τα αποτελέσματα του Ομίλου.

2.6.3 Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης

Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης στο εξωτερικό λογιστικοποιούνται όπως και οι αντισταθμίσεις ταμειακών ροών. Το κέρδος ή ζημία του αποτελεσματικού μέρους του αντισταθμιστικού μέσου αναγνωρίζεται στα Λοιπά συνολικά έσοδα, ενώ το κέρδος ή ζημία του μη αποτελεσματικού μέρους απευθείας στα αποτελέσματα. Τα σωρευμένα κέρδη ή ζημιές στα Λοιπά συνολικά έσοδα περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα με την πώληση της επένδυσης στο εξωτερικό.

2.6.4 Έλεγχος αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης

Προκειμένου να πληρούνται τα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης, ο Όμιλος απαιτεί ότι κατά την σύναψη της αντιστάθμισης και καθ' όλη τη διάρκειά της, κάθε αντιστάθμιση θα πρέπει να αναμένεται να είναι αποτελεσματική και να επιδεικνύει πραγματική αποτελεσματικότητα (αναδρομικός έλεγχος) σε συνεχή βάση.

Η τεκμηρίωση κάθε αντισταθμιστικής σχέσης καθορίζει πόσο αποτελεσματικά αξιολογείται η αντιστάθμιση. Η μέθοδος την οποία υιοθετεί ο Όμιλος για να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης εξαρτάται από την στρατηγική διαχείρισης κινδύνου.

Το ποσό αναποτελεσματικότητας μιας αντιστάθμισης καταχωρείται στα αποτελέσματα.

2.7 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

Το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων αρχικά αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία (συμπεριλαμβανομένων των δαπανών συναλλαγής) και περιλαμβάνει τίτλους που ταξινομούνται ως διαθέσιμοι προς πώληση, διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη, ή δάνεια και απαιτήσεις

βάσει των χαρακτηριστικών των τίτλων και της πρόθεσης της διοίκησης του Ομίλου κατά την ημερομηνία αγοράς των τίτλων. Οι αγορές και πωλήσεις των τίτλων αυτών καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις κατά την ημερομηνία συναλλαγής, η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Όλες οι υπόλοιπες αγορές ή πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων οι οποίες δεν εντάσσονται στις πρακτικές της αγοράς, καταχωρούνται, μέχρι την ημερομηνία διακανονισμού τους, ως προθεσμιακές συναλλαγές παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, στην οποία περιλαμβάνονται και οι δαπάνες συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Στην περίπτωση όπου η εύλογη αξία των συγκεκριμένων τίτλων δεν δύναται να προσδιοριστεί κατά τρόπο αξιόπιστο και αντικειμενικό, τότε οι τίτλοι αυτοί απεικονίζονται στην αξία κτήσης τους. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων καταχωρούνται στα Λοιπά συνολικά έσοδα, μετά την αφαίρεση του φόρου που τους αναλογεί (όπου απαιτείται), έως ότου οι συγκεκριμένοι τίτλοι πωληθούν, εισπραχθούν ή διατεθούν με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ή έως ότου διαπιστωθεί ότι υπάρχει απομείωση της αξίας τους.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι είναι δυνατόν να πωληθούν προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες ρευστότητας ή να αντιμετωπισθούν μεταβολές στα επιτόκια, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και στις τιμές χρεογράφων. Στη περίπτωση όπου ένας διαθέσιμος προς πώληση τίτλος πωλείται ή υφίσταται απομείωση της αξίας του, τα σωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες της περιόδου, που περιλαμβάνονται στα Λοιπά συνολικά έσοδα, μεταφέρονται από τα ίδια κεφάλαια στη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στο λογαριασμό «αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Τα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν κατά τη πώληση των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων προσδιορίζονται με τη μέθοδο του κυλιόμενου μέσου σταθμικού κόστους.

Οι **διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη** επενδυτικοί τίτλοι περιλαμβάνουν τίτλους που δεν είναι παράγωγα, διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές, με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και έχουν καθορισμένη λήξη, και για τους οποίους υπάρχει, από τη διοίκηση του Ομίλου, πρόθεση και ικανότητα διαρκούς κατοχής τους μέχρι την ημερομηνία λήξης τους.

Οι επενδυτικοί τίτλοι που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως **δάνεια και απαιτήσεις** περιλαμβάνουν τίτλους που δεν είναι παράγωγα, έχουν καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές.

Οι επενδυτικοί τίτλοι που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη ή δάνεια και απαιτήσεις καταχωρούνται στην αποσβέσιμη αξία τους εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μετά την αφαίρεση οποιασδήποτε απομείωσης της αξίας τους. Επιπλέον, ο υπολογισμός της αποσβέσιμης αξίας περιλαμβάνει οποιαδήποτε υπέρ (premium) ή υπό (discount) το άρτιο διαφορά προέκυψε κατά την ημερομηνία απόκτησής, πλέον των εξόδων συναλλαγής, προμηθειών και μονάδων βάσης (μ.β.) πληρωθέντων ή εισπραχθέντων.

Απομείωση: Ο Όμιλος υπολογίζει σε κάθε ημερομηνία οικονομικών καταστάσεων εάν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ένας επενδυτικός τίτλος ή ομάδα αυτών έχει υποστεί απομείωση της αξίας του.

Ειδικά για επενδυτικούς μετοχικούς τίτλους που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμοι προς πώληση, η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας ενός χρεογράφου χαμηλότερα της αξίας κτήσης χρησιμοποιείται ως κριτήριο αξιολόγησης αν τα στοιχεία αυτά έχουν απομειωθεί.

Αν υπάρχουν κάποιες αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης για τα διαθέσιμα προς πώληση περιουσιακά στοιχεία, η σωρευμένη ζημία (που επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μειούμενη από τυχόν πρόβλεψη απομείωσης στο στοιχείο αυτό, η οποία είχε αναγνωρισθεί στο παρελθόν στα αποτελέσματα) μεταφέρεται από τα Λοιπά συνολικά έσοδα στα αποτελέσματα. Πρόβλεψη απομείωσης καταχωρημένη στα αποτελέσματα που αφορά σε μετοχικούς τίτλους δεν αντλογίζεται στα αποτελέσματα. Αν σε μια μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός διαθέσιμου προς πώληση χρεογράφου αυξηθεί, και η αύξηση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την καταχώρηση στα αποτελέσματα της πρόβλεψης απομείωσης, η πρόβλεψη απομείωσης αντλογίζεται στα αποτελέσματα.

Για τους τίτλους του επενδυτικού χαρτοφυλακίου στις κατηγορίες διακρατούμενα στη λήξη και δάνεια και απαιτήσεις, τα οποία αποτιμώνται στο αποσβέσιμο κόστος, το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας τους, υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας τους και της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Τα έσοδα από τόκους που αφορούν τίτλους χαρτοφυλακίου επενδύσεων καταχωρούνται στα έσοδα από τόκους.

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα είσπραξης των μερισμάτων. Αυτή είναι η ημερομηνία κατοχύρωσης των μερισμάτων, τα οποία απεικονίζονται ξεχωριστά στον λογαριασμό «καθαρά λοιπά έσοδα/ (έξοδα)»

2.8 Μεταφορά χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος μεταφέρει μη παράγωγα χρεόγραφα από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο ή το χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση στο χαρτοφυλάκιο δανείων και απαιτήσεων, εφόσον τα χρεόγραφα ικανοποιούν τον ορισμό της κατηγορίας αυτής κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης και ο Όμιλος έχει την πρόθεση και δυνατότητα να κρατήσει τα χρεόγραφα για το προσεχές μέλλον ή μέχρι την λήξη τους.

Σε περίπτωση που σπανίζουσες περιστάσεις προκαλούν σημαντική επιδείνωση της συναλλακτικής δραστηριότητας ή επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τις αγοραίες τιμές μη παραγώνων στοιχείων του εμπορικού χαρτοφυλακίου, ο Όμιλος μεταφέρει τα μέσα αυτά από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο στο χαρτοφυλάκιο διακρατούμενων στη λήξη ή διαθέσιμων προς πώληση, εφόσον τα στοιχεία ικανοποιούν τον ορισμό της αντίστοιχης κατηγορίας κατά την ημερομηνία της μεταφοράς και ο Όμιλος δεν έχει την πρόθεση να τα πουλήσει σύντομα.

Εάν υπάρχει μεταβολή στην πρόθεση ή την δυνατότητα διακράτησης ενός χρεογράφου μέχρι την λήξη, ο Όμιλος μεταφέρει τα χρεόγραφα αυτά από την κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση στην κατηγορία διακρατούμενα στη λήξη, εφόσον τα μέσα ικανοποιούν τον ορισμό της τελευταίας κατά την ημερομηνία της αναταξινόμησης.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που μεταφέρονται ως ανωτέρω, η εύλογη αξία κατά την ημερομηνία μεταφοράς θεωρείται το νέο αποσβέσιμο κόστος κατά την ημερομηνία αυτή. Όταν μέσα που μεταφέρονται από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο περιέχουν ενσωματωμένα παράγωγα, ο Όμιλος επανεξετάζει κατά την ημερομηνία μεταφοράς εάν τα ενσωματωμένα παράγωγα χρειάζεται να διαχωριστούν από το κύριο συμβόλαιο βάσει των συνθηκών που ίσχυαν όταν ο Όμιλος απέκτησε το στοιχείο.

Ο Όμιλος μεταφέρει χρεόγραφα που έχουν μεταφερθεί στα δάνεια και απαιτήσεις από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο ή το χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση στο χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση εάν τα χρεόγραφα, μεταγενέστερα διαπραγματεύονται σε οργανωμένη αγορά και ο Όμιλος δε σκοπεύει να τα κρατήσει για το προσεχές μέλλον ή μέχρι την λήξη τους. Η εύλογη αξία των χρεογράφων την ημέρα της μεταφοράς θεωρείται το νέο αποσβέσιμο κόστος κατά την ημερομηνία αυτή. Η διαφορά μεταξύ του αποσβέσιμου κόστους αμέσως πριν την μεταφορά και της εύλογης αξίας την ημερομηνία της μεταφοράς αναγνωρίζεται στο «Αποθεματικό διαθεσίμων προς πώληση αξιολογίων» μέσω της «Κατάστασης λουτών συνολικών εσόδων» και αποσβένεται στην «Κατάσταση αποτελεσμάτων».

2.9 Εύλογη Αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος υπολογίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων βάσει ενός πλαισίου υπολογισμού της εύλογης αξίας που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά μέσα σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων των δεδομένων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

Επίπεδο 1: Χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργή αγορά πανομοιότυπων χρηματοοικονομικών μέσων. Στο Επίπεδο 1 περιλαμβάνονται χρεόγραφα, μετοχές και παράγωγα που διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά.

Επίπεδο 2: Παρατηρήσιμα δεδομένα εκτός από τιμές του Επιπέδου 1, όπως χρηματιστηριακές τιμές παρόμοιων μέσων, τιμές από αγορές που δεν είναι ενεργές, ή άλλα δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα ή μπορούν να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα δεδομένα (για παράδειγμα τιμές που προκύπτουν από παρατηρήσιμα δεδομένα) για σχεδόν το σύνολο της διάρκειας του μέσου. Στο Επίπεδο 2 περιλαμβάνονται χρεόγραφα με τιμές σε μη ενεργές αγορές, καθώς και χρεόγραφα χωρίς τιμή από κάποια αγορά και παράγωγα των οποίων οι αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, με δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα στην αγορά ή μπορούν να υπολογιστούν ή να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα στοιχεία από την αγορά. Αυτή η κατηγορία γενικά περιλαμβάνει κρατικά και εταιρικά ομόλογα με τιμές σε αγορές που δε είναι ενεργές και κάποια παράγωγα.

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που υποστηρίζονται από λίγες ή καθόλου συναλλαγές σε ενεργή αγορά και επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία. Εάν η αποτίμηση ενός στοιχείου χρησιμοποιεί παρατηρήσιμα δεδομένα που απαιτούν σημαντικές προσαρμογές βασισμένες σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, αυτό το μέσο κατατάσσεται στο Επίπεδο 3. Σ' αυτό το επίπεδο περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η αξία

υπολογίζεται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, καθώς και μέσα για τα οποία ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας απαιτεί κρίση ή εκτίμηση από τη Διοίκηση.

Το επίπεδο στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο οποίο κατατάσσεται ένας υπολογισμός εύλογης αξίας προσδιορίζεται με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της εύλογης αξίας και έχουν σημαντική επίδραση. Για το σκοπό αυτό η σημαντικότητα ενός δεδομένου αξιολογείται σε σχέση με την συνολική εύλογη αξία.

2.10 Αναγνώριση αναβαλλόμενου κέρδους ή ζημίας της ημέρας συναλλαγής

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η εύλογη αξία χρηματοοικονομικών προϊόντων προσδιορίζεται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης, τα οποία βασίζονται σε στοιχεία τιμών ή δεικτών τα οποία δεν είναι πάντοτε διαθέσιμα στην αγορά. Στις περιπτώσεις αυτές αρχικά, το χρηματοοικονομικό προϊόν αναγνωρίζεται από τον Όμιλο στη τιμή συναλλαγής, η οποία αποτελεί την ακριβέστερη ένδειξη της εύλογης αξίας του, παρά το γεγονός ότι ενδέχεται να διαφέρει από την αξία που παρέχει ένα ανάλογο μοντέλο αποτίμησης. Η διαφορά μεταξύ της τιμής συναλλαγής και της αξίας που προκύπτει από το μοντέλο αποτίμησης αναφέρεται ως αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής. Η διαφορά αυτή δεν αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα αποτελέσματα.

Το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της συναλλαγής. Μη αναγνωρισμένο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής μεταφέρεται άμεσα στα αποτελέσματα εφόσον η εύλογη αξία του συγκεκριμένου χρηματοοικονομικού μέσου δύναται να προσδιορισθεί, είτε μέσω της χρήσης στοιχείων τα οποία διατίθενται από την αγορά, είτε μέσω αναφοράς στη τιμή ενός διαθέσιμου στην αγορά χρηματοοικονομικού προϊόντος με συναφή χαρακτηριστικά ή κατά τον διακανονισμό.

Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής διενεργείται αποτίμηση του χρηματοοικονομικού προϊόντος στην εύλογη αξία του, αναμορφωμένη ως προς το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής. Μεταγενέστερες μεταβολές της εύλογης αξίας αναγνωρίζονται άμεσα στη κατάσταση των αποτελεσμάτων, χωρίς ωστόσο να αντλιογίζεται το άμεσο αναβαλλόμενο κέρδος και ζημία της ημέρας συναλλαγής.

2.11 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών περιλαμβάνουν δάνεια χορηγηθέντα από τον Όμιλο απευθείας στο δανειολήπτη.

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών με σκοπό την πώλησή τους καταχωρούνται ως περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ή ως διαθέσιμα προς πώληση χρεόγραφα.

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις την ημερομηνία εκταμίευσης των κεφαλαίων προς τους δανειολήπτες. Η αρχική καταχώρηση γίνεται στην εύλογη αξία που γενικά είναι το καθαρό ποσό της εκταμίευσης και περιλαμβάνει τα πρόσθετα έξοδα που αφορούν άμεσα στην έκδοση του δανείου και αμοιβές ή προμήθειες (διοργάνωσης ή διαχείρισης) που λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του πραγματικού επιτοκίου του δανείου. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβέσιμο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, εκτός εάν έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (βλέπε Σημείωση 2.5(β)).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

2.12 Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Ο Όμιλος εξετάζει κατά την ήμερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι ένα δάνειο (ή ομάδα δανείων) έχει υποστεί απομείωση.

Ένα δάνειο (ή μία ομάδα δανείων) έχει υποστεί απομείωση και αναγνωρίζονται προβλέψεις απομείωσης εάν και μόνο εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ως αποτέλεσμα ενός ή περισσοτέρων γεγονότων που έχουν συμβεί μετά την αρχική αναγνώριση του δανείου («ζημιγόνο γεγονός») και το ζημιγόνο γεγονός (ή γεγονότα) επηρεάζει τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του δανείου (ή της ομάδας δανείων) και η επίδραση μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Πρόβλεψη για απομείωση της αξίας μιας απαίτησης σχηματίζεται όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι ο Όμιλος δεν πρόκειται να εισπράξει το σύνολο των εισπρακτέων ποσών σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της σύμβασης.

Αντικειμενικές αποδείξεις ότι μία απαίτηση έχει υποστεί απομείωση αξίας περιλαμβάνουν παρατηρήσιμες πληροφορίες που περιέχονται στη γνώση του Ομίλου σχετικά με τα ακόλουθα ζημιγόνα γεγονότα:

- (α) σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη ή του υπόχρεου,
- (β) αθέτηση όρων συμβολαίου, όπως στάση ή πλημμέλεια στις καταβολές τόκου ή κεφαλαίου,
- (γ) παροχή έκπτωσης από τον Όμιλο προς τον οφειλέτη, για λόγους οικονομικούς ή νομικούς που αφορούν την οικονομική δυσχέρεια του οφειλέτη, την οποία ο Όμιλος δεν θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση,
- (δ) η αύξηση του ενδεχομένου ότι ο οφειλέτης θα πτωχεύσει ή θα προβεί σε άλλη οικονομική αναδιοργάνωση,
- (ε) η εξαφάνιση μιας ενεργούς αγοράς για αυτό το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο λόγω οικονομικών δυσχερειών ή
- (στ) παρατηρήσιμα στοιχεία που υποδεικνύουν την ύπαρξη μετρήσιμης μείωσης των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών από ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από την αρχική αναγνώριση των στοιχείων αυτών, αν και η μείωση δεν μπορεί ακόμα να εξατομικευθεί σε σχέση με τα μεμονωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που συνθέτουν την ομάδα, στα οποία περιλαμβάνονται:
  - (i) δυσμενείς μεταβολές στην κατάσταση πληρωμών των οφειλετών της ομάδας (ήτοι αυξημένος αριθμός καθυστερημένων πληρωμών) ή
  - (ii) εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες που συσχετίζονται με τις αθετήσεις επί των περιουσιακών στοιχείων της ομάδας.

Οι προβλέψεις απομείωσης απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης μέσω λογαριασμού προβλέψεων. Πρόσθετες προβλέψεις απομείωσης αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στις προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων.

Ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης σε ατομικό επίπεδο για σημαντικά δάνεια και ατομικά ή συλλογικά για δάνεια που δεν θεωρούνται σημαντικά.

Σε περιπτώσεις ύπαρξης βάσιμων ενδείξεων απομείωσης της αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που καταχωρούνται στο αποσβέσιμο κόστος, το ποσό της ζημίας υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της

απαίτησης και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρουμένων μελλοντικών ζημιών που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένες με α) το αρχικό πραγματικό επιτόκιο της απαίτησης, εφόσον η απαίτηση είναι σταθερού επιτοκίου, ή β) το τρέχον πραγματικό επιτόκιο, για απαιτήσεις κυμαινόμενου επιτοκίου.

Ο υπολογισμός της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων ταμειακών ροών απαίτησης με εξασφάλιση λαμβάνει υπόψη τις πιθανές ταμειακές ροές από την απόκτηση και πώληση της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από την πιθανότητα πλειστηριασμού.

Για σκοπούς διενέργειας εκτίμησης της απομείωσης, σε συλλογικό επίπεδο, οι απαιτήσεις κατηγοριοποιούνται με βάση ομοειδή χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου. Τα δάνεια σε επιχειρήσεις ομαδοποιούνται βάσει των ημερών καθυστέρησης, του τύπου του δανείου, του τομέα δραστηριότητας της επιχείρησης και του μεγέθους αυτής, του τύπου των εξασφαλίσεων και λοιπών σχετικών χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου. Στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια ομαδοποιούνται αντίστοιχα βάσει των ημερών καθυστέρησης και του τύπου του δανείου. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών σε κοινές ομάδες απαιτήσεων με την έννοια ότι είναι ενδεικτικά της δυνατότητας των πιστούχων να αποπληρώσουν τις οφειλές τους, και συνεκτιμώμενα με τα ιστορικά δεδομένα απομείωσης της αξίας απαιτήσεων των ομάδων με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου αποτελούν τη βάση για τον υπολογισμό της απομείωσης της αξίας τους. Τα ιστορικά δεδομένα απομείωσης της αξίας απαιτήσεων αναπροσαρμόζονται με τα τρέχοντα δεδομένα, προκειμένου να απεικονίσουν τις παρούσες συνθήκες οι οποίες δεν υφίσταντο και δεν είχαν επηρεάσει τα ιστορικά δεδομένα όπως αυτά διαμορφώθηκαν και να εξαλείψουν τυχόν ιστορικές επιδράσεις που δεν παρατηρούνται στην παρούσα περίοδο.

Ο Όμιλος εξετάζει τακτικά την μεθοδολογία και τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται κατά την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, ώστε να μην υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ των εκτιμώμενων και των πραγματικών ζημιών.

Αναφορικά με τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε χώρες με αυξημένο κίνδυνο εξυπηρέτησης του εξωτερικού δανεισμού τους, ο Όμιλος διενεργεί εκτίμηση των οικονομικών και πολιτικών συνθηκών και όπου κρίνεται απαραίτητο διενεργεί πρόσθετη πρόβλεψη σε επίπεδο χώρας.

Όταν μία απαίτηση καταστεί μη-εισπράξιμη ή διακανονισθεί, τότε δύναται να διαγραφεί έναντι του ποσού της σχηματισθείσας πρόβλεψης για τη συγκεκριμένη απαίτηση εφόσον αυτό αναγνωρίζεται από την εκάστοτε φορολογική νομοθεσία. Μεταγενέστερα της διαγραφής της, οποιοσδήποτε εισπράξεις καταχωρούνται σε πίστωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων «πρόβλεψη απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών».

Αν, σε μια μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης (όπως η βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας ενός οφειλέτη), η προγενέστερα καταχωρημένη πρόβλεψη απομείωσης αντιλογίζεται αναμορφώνοντας το ποσό πρόβλεψης. Το αντιλογισθέν ποσό καταχωρείται στα αποτελέσματα, στο λογαριασμό «πρόβλεψη απομείωσης αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών».

2.13 Επαναδιαπραγματευθέντα δάνεια

Σε περίπτωση που οι όροι ενός δανείου έχουν επαναδιαπραγματευθεί και έχει καταβληθεί ο ελάχιστος αριθμός πληρωμών και έχουν τηρηθεί όλοι οι όροι της νέας ρύθμισης, το δάνειο δεν θεωρείται πλέον ληξιπρόθεσμο. Ο Όμιλος παρακολουθεί συστηματικά τα επαναδιαπραγματευθέντα δάνεια ώστε να διασφαλίσει ότι τηρούνται οι όροι και ότι οι μελλοντικές πληρωμές θα πραγματοποιηθούν.

2.14 Παύση απεικόνιση

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή αν ισχύει, μέρος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδα παρόμοιων τέτοιων στοιχείων) παύει να απεικονίζεται όταν:

- εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου
- διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση να καταβάλλει χωρίς σημαντική καθυστέρηση τις ταμειακές ροές σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες (pass-through διακανονισμό)
- ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και είτε (α) έχει μεταβιβάσει πραγματικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου ή (β) δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε πραγματικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου.

Όταν ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και δεν έχει ούτε μεταβιβάσει, ούτε πραγματικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, ούτε έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στον βαθμό της συνεχιζόμενης ανάμειξης του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο. Η συνεχής ανάμειξη με την μορφή της εγγύησης επί του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου επιμετράται στο χαμηλότερο μεταξύ της λογιστικής αξίας του και του μέγιστου εκτιμώμενου ποσού που μπορεί ο Όμιλος να κληθεί να πληρώσει.

Ως μέρος των εργασιών της, η Τράπεζα μεταβιβάζει δικαιώματα περιουσιακών στοιχείων, κυρίως με την πώληση αυτών των περιουσιακών στοιχείων σε εταιρείες ειδικού σκοπού, οι οποίες εκδίδουν χρεόγραφα τα οποία είναι πλήρως εξασφαλισμένα από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.

Στην περίπτωση που η Τράπεζα πωλήσει τα χρεόγραφα αυτά σε συναλλασσόμενο τρίτο, τα μεταφερόμενα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να πληρούν μερικώς ή πλήρως την προϋπόθεση παύσης απεικόνισης. Κέρδη ή ζημιές από μεταβίβαση δικαιωμάτων βασίζονται στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που πληρούν την προϋπόθεση παύσης απεικόνισης και το μερίδιο που παραμένει στον Όμιλο, υπολογισμένο με βάση τις σχετικές εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία μεταφοράς.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται όταν ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται πλέον. Όταν μια υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίστανται από μια άλλη από τον ίδιο δανειστή με σημαντικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η αλλαγή ή τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας

και η διαφορά στα αντίστοιχα λογιστικά υπόλοιπα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.15 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων

Χρεόγραφα τα οποία πωλούνται στα πλαίσια μιας σύμβασης «πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων» σε μια προσυμφωνημένη τιμή (Repos) εξακολουθούν να καταχωρούνται στην Κατάσταση οικονομικής θέσης, ενώ η αντίστοιχη υποχρέωση απεικονίζεται κατά περίπτωση ως υποχρέωση προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρέωση προς πελάτες ή λοιπές καταθέσεις. Χρεόγραφα τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια μιας σύμβασης «αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων» (“Reverse Repos”) καταχωρούνται ως απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή δάνεια και δανείζονται κατά πελατών αντίστοιχα. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς καταχωρείται στο λογαριασμό «τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα» και αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της σύμβασης Repos (ή Reverse Repos), με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.16 Δανεισμός Χρεογράφων

Χρεόγραφα που δανείζονται από ή δανείζονται σε τρίτους καταχωρούνται στο ποσό της εξασφάλισης σε μετρητά που προκαταβλήθηκαν ή εισπράχθηκαν πλέον του δεδουλευμένου τόκου. Χρεόγραφα που δανείζονται από ή δανείζονται σε τρίτους ως εξασφάλιση για συναλλαγές δανεισμού χρεογράφων προς τρίτους δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις έως ότου ο έλεγχος των συμβατικών δικαιωμάτων των μεταβιβασθέντων χρεογράφων αποκτηθεί ή πωληθεί σε τρίτους. Σε αυτήν την περίπτωση, η αγορά και πώληση καταχωρούνται στα αποτελέσματα του εμπορικού χαρτοφυλακίου. Η υποχρέωση να επιστραφούν καταχωρείται στην εύλογη αξία ως υποχρέωση συναλλαγών.

Αντίστοιχα, χρεόγραφα που δανείζονται από ή δανείζονται σε τρίτους ως εξασφάλιση για συναλλαγές δανεισμού χρεογράφων από τρίτους δεν παύουν να απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις εκτός και αν ο έλεγχος των συμβατικών δικαιωμάτων των μεταβιβαζόμενων χρεογράφων παύει να ισχύει. Ο Όμιλος παρακολουθεί την αγοραία αξία των χρεογράφων που δανείζονται από ή δανείζονται σε τρίτους σε τακτική βάση και προσφέρει ή απαιτεί πρόσθετες εξασφαλίσεις σε αντιστοιχία με τις υποκείμενες συμφωνίες. Οι αμοιβές και οι τόκοι που λαμβάνονται ή πληρώνονται καταχωρούνται ως έσοδο ή έξοδο από τόκους αντίστοιχα, σταδιακά όταν καταστούν δεδουλευμένα.

2.17 Αγορές και πωλήσεις κανονικής παράδοσης

Ο Όμιλος καταχωρεί όλες τις συναλλαγές αγοράς και πώλησης «κανονικής παράδοσης» χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων την ημερομηνία διακανονισμού (“settlement date”) με εξαίρεση τις συναλλαγές που αφορούν σε τίτλους του χαρτοφυλακίου συναλλαγών και του χαρτοφυλακίου επενδύσεων, καθώς και σε όλα τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, τα οποία καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής (“trade date”), η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο. Σε διαφορετική περίπτωση, οι ανωτέρω συναλλαγές αντιμετωπίζονται ως παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα έως την ημερομηνία διακανονισμού τους (“settlement date”).

2.18 Συμψηφισμός

Η απεικόνιση στις οικονομικές καταστάσεις του καθαρού ποσού που προκύπτει από συμψηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων επιτρέπεται, μόνο εφόσον υφίσταται συμβατικό δικαίωμα που επιτρέπει το συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

2.19 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα και έξοδα

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους που αφορούν όλα τα έντοκα χρηματοπιστωτικά μέσα καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Ο υπολογισμός των ανωτέρω εσόδων και εξόδων διενεργείται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα έσοδα από τόκους αφορούν τόκους από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, τοκομερίδια τίτλων σταθερής απόδοσης που περιλαμβάνονται τόσο στο χαρτοφυλάκιο επενδύσεων όσο και στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών καθώς και δεδουλευμένα έσοδα/έξοδα από κρατικά και άλλα χρεόγραφα.

Αμοιβές και άμεσα έξοδα που αφορούν στην έκδοση δανείου ή στην αγορά χρεογράφων, χρηματοδότηση ή τροποποίηση και σε δεσμεύσεις για δάνεια αναγνωρίζονται σταδιακά στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια του στοιχείου με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Όταν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα παρόμοιων τέτοιων στοιχείων έχει υποστεί απομείωση, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας το επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για να προεξοφληθούν οι μελλοντικές ταμειακές ροές για τον σκοπό της επιμέτρησης της ζημίας απομείωσης.

2.20 Προμήθειες

Γενικά, οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα καταχωρούνται κατά τη διάρκεια της περιόδου στην οποία παρασχέθηκαν οι σχετικές με αυτά υπηρεσίες. Οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα που προκύπτουν από διαπραγματεύσεις, συναλλαγές ή συμμετοχή σε διαπραγματεύσεις για λογαριασμό τρίτων, όπως η αγορά απαιτήσεων από δάνεια, μετοχών ή άλλων αξιόγραφων και η αγορά ή πώληση οικονομικών μονάδων, καταχωρούνται κατά το χρόνο ολοκλήρωσης της υποκείμενης συναλλαγής.

2.21 Ενσώματα πάγια στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία περιλαμβάνουν γήπεδα και ακίνητα, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, μεταφορικά μέσα και εξοπλισμό, τα οποία κατέχονται από τον Όμιλο με σκοπό τη λειτουργική χρησιμοποίησή τους, αλλά και για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στη αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται προκειμένου ένα πάγιο να τεθεί σε κατάσταση λειτουργίας.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα της απόκτησης ενός παγίου που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό «ενσώματα πάγια στοιχεία», κεφαλαιοποιούνται μόνο στη περίπτωση όπου θεωρείται πιθανό ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη

για τον Όμιλο, πέρα από εκείνα τα οποία αναμένονταν αρχικά κατά την απόκτηση του παγίου. Σε διαφορετική περίπτωση, οι συγκεκριμένες δαπάνες μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου αρχίζει με την έναρξη χρησιμοποίησής του και διακόπτεται μόνο με τη πώληση ή μεταβίβαση του ενσώματος παγίου στοιχείου. Κατά συνέπεια, η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου το οποίο παύει να χρησιμοποιείται, δεν διακόπτεται εκτός εάν έχει πλήρως αποσβεσθεί. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, με επανεκτίμηση της ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων ανά κατηγορία, έχει ως εξής:

Γήπεδα	Δεν αποσβένονται
Κτήρια (Ιδιο-χρησιμοποιούμενα)	έως 50 έτη
Κτήρια (Μη ίδιο-χρησιμοποιούμενα)	έως 50 έτη
Βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων	Κατά την υπολειπόμενη διάρκεια της μίσθωσης, μη υπερβαίνουσα ωστόσο τα 10 έτη
Έπιπλα και λουπός εξοπλισμός	έως 12 έτη
Μεταφορικά μέσα	έως 10 έτη
Ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	έως 5 έτη

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι κάποιο ενσώματο πάγιο στοιχείο έχει υποστεί απομείωση της αξίας του. Αν υπάρχει μια τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ανακτήσιμο ποσό του ενσώματος παγίου στοιχείου. Όταν η λογιστική αξία ενός ενσώματος παγίου στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ο Όμιλος σχηματίζει ανάλογη πρόβλεψη απομείωσης προκειμένου η λογιστική αξία του παγίου να απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία του. Τα κέρδη και ζημίες από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων προσδιορίζονται βάσει της λογιστικής αξίας τους και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των λειτουργικών αποτελεσμάτων.

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς περιλαμβάνουν κυρίως ακίνητα τα οποία αποκτώνται από τον Όμιλο μέσω της διαδικασίας πλειστηριασμού προς πλήρη ή μερική ικανοποίηση των απαιτήσεων του. Τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία μείον τα εκτιμώμενα έξοδα πώλησης, στην οποία περιλαμβάνονται οι δαπάνες συναλλαγής και περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Λοιπά στοιχεία ενεργητικού. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα συγκεκριμένα ακίνητα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας τους, μετά την αφαίρεση των εκτιμώμενων δαπανών διάθεσής τους. Τα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς ή από επανεκτίμηση της αξίας τους περιλαμβάνονται στα Καθαρά Λοιπά Έσοδα/(Έξοδα).

2.22 Ακίνητα επενδύσεων

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γήπεδα και κτήρια που είναι ιδιόκτητα (ή έχουν περιέλθει στη κατοχή του Ομίλου στα πλαίσια μίας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης), τα οποία κατέχονται με σκοπό την είσπραξη μισθωμάτων ή / και την αποκόμιση κεφαλαιακών κερδών. Οι επενδύσεις σε ακίνητα καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει και τις δαπάνες συναλλαγής. Ένα ενσώματο πάγιο στοιχείο το οποίο έχει περιέλθει στη κατοχή του Ομίλου στα

πλαίσια μιας σύμβασης λειτουργικής μίσθωσης, δύναται να καταχωρηθεί στο λογαριασμό «ακίνητα επενδύσεων» εφόσον, α) το περιουσιακό στοιχείο πληροί τα κριτήρια ορισμού μιας επένδυσης σε ακίνητο, ή β) η σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης καταχωρείται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που καταχωρείται μία σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στην αξία κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία δεν διαφέρει σημαντικά από την ωφέλιμη ζωή αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «ενσώματα πάγια στοιχεία». Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται σε περιοδική βάση από εξωτερικούς κυρίως εκτιμητές, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους.

2.23 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

Η **υπεραξία** επιχειρήσεων αντιπροσωπεύει το υπερβάλλον τίμημα εξαγοράς μίας επιχείρησης έναντι της εύλογης αξίας του μεριδίου της καθαρής θέσης της εξαγορασθείσας επιχείρησης που αποκτά ο Όμιλος κατά την ημερομηνία εξαγοράς. Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής της, η υπεραξία επιχειρήσεων αποτιμάται στην αξία κτήσης της μείον τις όποιες προβλέψεις από απομείωση της αξίας της.

Εάν κατά την ημερομηνία εξαγοράς το ποσό που καταβάλλεται στον πωλητή υπολείπεται της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που αποκτώνται, αναγνωρίζεται από τον Όμιλο ως αρνητική υπεραξία επιχειρήσεων, στο βαθμό που αναλογεί στο ποσοστό του αγοραστή. Με τη διαπίστωση της ύπαρξης αρνητικής υπεραξίας, ο Όμιλος (α) επαναπροσδιορίζει και επιμετρά τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις του πωλητή καθώς και το ποσό το οποίο κατέβαλλε στο πωλητή και (β) αναγνωρίζει άμεσα στη κατάσταση αποτελεσμάτων, τυχόν κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν μετά τον επαναπροσδιορισμό.

Για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, η υπεραξία κατανέμεται σε Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών («ΜΔΤΡ»). Η κατανομή γίνεται σε εκείνες τις ΜΔΤΡ, οι οποίες αναμένεται να επωφεληθούν από την επιχειρηματική συνένωση από την οποία προέκυψε η υπεραξία.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση, ή νωρίτερα, τη λογιστική αξία της υπεραξίας των επιχειρήσεων, προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας της. Κατά την αξιολόγηση αυτή, συγκρίνεται η λογιστική αξία της ΜΔΤΡ στο οποίο έχει κατανεμηθεί η υπεραξία με το ανακτήσιμο ποσό της, το οποίο είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης αξίας μείον εξόδων πώλησης και της αξίας από τη χρήση. Η εύλογη αξία εκτιμάται βάσει της αγοραίας αξίας, εφόσον υπάρχει διαθέσιμη, ή προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εκτιμητή ή προκύπτει από μοντέλο αποτίμησης. Κατά την εκτίμηση της εύλογης αξίας, η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, όπως περιγράφεται στην Σημείωση 25. Εάν η ανακτήσιμη αξία υπολείπεται της λογιστικής, αναγνωρίζεται μή αναστρέψιμη πρόβλεψη απομείωσης και η υπεραξία απομειώνεται κατά του πλεονάσματος της λογιστικής αξίας της ΜΔΤΡ επί της ανακτήσιμης αξίας.

Η αξία κτήσης **λογισμικού** περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα και διακριτά προϊόντα λογισμικού που ελέγχει ο Όμιλος και από τα οποία αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οφέλη για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους και τα οποία θα υπερβαίνουν τα σχετικά με αυτά έξοδα κτήσης. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν τη λειτουργία των λογισμικών προγραμμάτων πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, κεφαλαιοποιούνται και προστίθενται στην αρχική αξία κτήσης τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την ανάπτυξη των λογισμικών προγραμμάτων, αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία και αποσβένονται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, σε περίοδο όμως η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τα 12 έτη.

Τα **άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτήθηκαν από επιχειρηματικές συνενώσεις** περιλαμβάνουν εμπορικά σήματα, τα οποία έχουν αορίστου διάρκειας ωφέλιμη ζωή καθώς επίσης προσέλευση καταθέσεων και σχέσεις με πελάτες οι οποίες αποσβένονται ισόποσα κάθε χρόνο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους που κυμαίνεται από 6 έως 11 χρόνια.

Δαπάνες όπως οι δαπάνες ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης επιχειρησιακών μονάδων ή υποκαταστημάτων, δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού, δαπάνες διαφήμισης και προβολής και δαπάνες μετεγκατάστασης και αναδιοργάνωσης τμήματος ή όλου του Ομίλου, αναγνωρίζονται ως έξοδα κατά το χρόνο πραγματοποιήσεώς τους.

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει την αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται περίπτωση απομείωσης της αξίας τους. Εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί ανάλυση προκειμένου να διαπιστώσει εάν η λογιστική αξία των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων μπορεί πλήρως να ανακτηθεί. Όταν η λογιστική αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη για απομείωση.

Εσωτερικώς δημιουργούμενα άυλα περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το άθροισμα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το άυλο περιουσιακό στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωριστεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν.

2.24 Ασφαλιστικές δραστηριότητες

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 4, ο Όμιλος χαρακτηρίζει τα συμβόλαια σε ασφαλιστικά και επενδυτικά.

α. Ασφαλιστικά συμβόλαια

Τα ασφαλιστικά συμβόλαια είναι τα συμβόλαια που περιλαμβάνουν σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο κατά την έναρξη του συμβολαίου. Ένα συμβόλαιο το οποίο εκθέτει την ασφαλιστική εταιρεία σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο, χωρίς σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο, δεν χαρακτηρίζεται ως ασφαλιστικό συμβόλαιο. Ο Όμιλος χαρακτηρίζει τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που έχουν εκδοθεί από την ασφαλιστική εταιρεία ως ασφαλιστικά συμβόλαια.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Τα ασφαλιστικά συμβόλαια κατηγοριοποιούνται σε δυο κατηγορίες, σύμφωνα με τη φύση του ασφαλιστικού κινδύνου.

α1. Ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής ασφαλίζουν, στην πλειοψηφία τους, γεγονότα που αναμένεται να συμβούν μακροπρόθεσμα. Τα αναλογούντα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται στην έκδοση ή στην ανανέωση των συμβολαίων.

α2. Ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικών ασφαλίσεων

Τα ασφάλιστρα εγγράφονται με την έναρξη του συμβολαίου και αναγνωρίζονται ως έσοδα (Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα) σε αναλογική βάση κατά την διάρκεια του συμβολαίου. Τα αναβαλλόμενα έσοδα μεταφέρονται στο απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων. Τα συμβόλαια αυτά δεν περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα.

β. Επενδυτικά συμβόλαια

Ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια (DAF): Τα συμβόλαια αυτά προσφέρουν εγγυημένη επενδυτική απόδοση στις εισφορές των κατόχων, καθώς επίσης και χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής σε επιπρόσθετες παροχές. Υπάρχουν συμβόλαια που απευθύνονται σε υπαλλήλους εταιρειών και προσδιορίζουν τις μελλοντικές τους παροχές. Οι χαμηλότερες αποδόσεις από τις εγγυημένες καλύπτονται από την εταιρεία που ανήκει το προσωπικό. Ο Όμιλος δεν έχει καμία υποχρέωση σε πιθανόν αναλογιστικό έλλειμμα.

γ. Αναβαλλόμενα έσοδα πρόσκτησης συμβολαίων (DAC)

Προμήθειες και άλλα έσοδα πρόσκτησης που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της οικονομικής περιόδου για την έκδοση νέων συμβολαίων ή την ανανέωση υφιστάμενων συμβολαίων και τα οποία αφορούν μεταγενέστερες οικονομικές χρήσεις, μεταφέρονται και αναγνωρίζονται στην περίοδο που αναγνωρίζεται το έσοδο.

δ. Ασφαλιστικές υποχρεώσεις

Τα ασφαλιστικά αποθέματα αντικατοπτρίζουν τρέχουσες εκτιμήσεις μελλοντικών χρηματοοικονομικών ροών που θα προκύψουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια (Ζωής και Γενικών ζημιών). Ο υπολογισμός των ασφαλιστικών αποθεμάτων διενεργείται κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων και περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

Μαθηματικά αποθέματα: Το μαθηματικό απόθεμα αντιπροσωπεύει την τρέχουσα αξία των μελλοντικών υποχρεώσεων, μειωμένο με την παρούσα αξία των ασφαλίσεων που θα εισπραχθούν, λαμβάνοντας υπόψη τις κατάλληλες αναλογιστικές παραδοχές και τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Απόθεμα εκκρεμών αποζημιώσεων: Το απόθεμα αυτό συμπεριλαμβάνει τις υποχρεώσεις που δεν έχουν εξοφληθεί, αναγγελθείσες και μη (IBNR) και αντιπροσωπεύει το εκτιμώμενο συνολικό κόστος των πληρωτέων απαιτήσεων. Το απόθεμα εκκρεμών αποζημιώσεων υπολογίζεται με την μέθοδο «φάκελο προς φάκελο» και οι μη αναγγελθείσες ζημιές υπολογίζονται με βάση την προηγούμενη εμπειρία. Το απόθεμα συμπεριλαμβάνει όλα τα έξοδα διεκπεραίωσης των ζημιών.

Εξέταση επάρκειας της ασφαλιστικής υποχρέωσης (LAT): Ο Όμιλος αξιολογεί την επάρκεια των αναγνωριζόμενων ασφαλιστικών προβλέψεων εφαρμόζοντας το έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών υποχρεώσεων χρησιμοποιώντας τρέχουσες εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Στην περίπτωση που οι προκύπτουσες, από τον έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών αποθεμάτων, υποχρεώσεις του Ομίλου υπερβαίνουν τα ασφαλιστικά αποθέματα που έχουν υπολογισθεί, η επιπρόσθετη πρόβλεψη αυξάνει τα αποθέματα

των κλάδων τους οποίους αφορά και επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης για την οποία διενεργείται ο έλεγχος.

ε. Αντασφάλιση

Ο Όμιλος έχει συνάψει αντασφαλιστικές συμβάσεις βάσει των οποίων μεταφέρεται σημαντικός ασφαλιστικός κίνδυνος. Οι υποχρεώσεις των αντασφαλιστικών συμβάσεων υπολογίζονται βάσει μικτού κόστους αντασφάλισης και αναγνωρίζονται διακριτά ως στοιχεία ενεργητικού «Απαιτήσεις από Αντασφαλιστές».

2.25 Μισθώσεις

Η αξιολόγηση του εάν μια σύμβαση είναι ή εμπεριέχει μίσθωση βασίζεται πάντα στην ουσία της εν λόγω σύμβασης. Κατά την αξιολόγηση θα πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον: α) η εκπλήρωση μιας σύμβασης εξαρτάται από τη χρήση ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου ή στοιχείων και β) η σύμβαση εκχωρεί δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου.

α. Ο Όμιλος ως μισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από τις οποίες προκύπτει ότι ο Όμιλος διατηρεί όλους τους κινδύνους και οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα των ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης, στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των μισθωμένων ενσώματων παγίων στοιχείων και της παρούσας αξίας των ελάχιστα καταβαλλόμενων μισθωμάτων. Κάθε ένα από τα μισθώματα που καταβάλλεται, επιμερίζεται μεταξύ του ποσού που αφορά την αποπληρωμή του κεφαλαίου και του ποσού που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται ένας σταθερός συντελεστής αποπληρωμής του ανεξόφλητου υπολοίπου της χρηματοδότησης. Το ποσό που αφορά το ανεξόφλητο κεφάλαιο των υποχρεώσεων από μίσθωση ενσώματων παγίων στοιχείων, καταχωρείται στο λογαριασμό «Λοιπά στοιχεία παθητικού». Το ποσό που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, μεταφέρεται σταδιακά στη κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια μίας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, υπόκεινται σε απόσβεση. Η απόσβεση των συγκεκριμένων ενσώματων παγίων στοιχείων γίνεται στο μικρότερο διάστημα μεταξύ της ωφέλιμης ζωής τους και της διάρκειας της μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις:

Οι συμβάσεις μίσθωσης ενσώματων παγίων στοιχείων από τις οποίες προκύπτει ότι ο εκμισθωτής διατηρεί ένα σημαντικό μέρος από τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία, καταχωρούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Το σύνολο των καταβαλλόμενων μισθωμάτων (στα οποία δεν περιλαμβάνεται η αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) μεταφέρεται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού στη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Στην περίπτωση όπου μια σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης διακοπεί πριν από την ημερομηνία λήξης της, το ποσό που καταβάλλεται στον εκμισθωτή με τη μορφή αποζημίωσης, αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά τη περίοδο στην οποία διακόπτεται η σύμβαση.

β. Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Όταν τα ενσώματα πάγια στοιχεία έχουν μισθωθεί με χρηματοδοτική μίσθωση, η παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων που πρέπει να καταβληθούν απεικονίζεται ως απαίτηση. Τα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη

μέθοδο της καθαρής επένδυσης (προ φόρων), η οποία αντικατοπτρίζει ένα σταθερό συντελεστή απόδοσης. Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών».

Λειτουργικές μισθώσεις: Τα περιουσιακά στοιχεία που εκμισθώνονται στα πλαίσια συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης, απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης ανάλογα με τη λειτουργική φύση τους. Τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται συστηματικά κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία θα πρέπει να συμπίπτει με την ωφέλιμη ζωή ομοειδών ενσώματων παγίων στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τις λειτουργικές ανάγκες του Ομίλου. Τα έσοδα από μισθώματα (μείον την αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.26 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Για τους σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «ταμείο», «μη δεσμευμένα χρηματικά διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες», «απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων» και τα υψηλής ρευστότητας χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διάρκειας μικρότερης των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους όπως «έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα», «χαρτοφυλάκιο επενδύσεων» και «εμπορικό χαρτοφυλάκιο», των οποίων ο κίνδυνος μεταβολής της εύλογης αξίας τους είναι ασήμαντος και τα οποία χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για την εξυπηρέτηση των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων του.

2.27 Προβλέψεις

Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και κινδύνους όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρομένη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, μεγάλη πιθανότητα εκροής πόρων που εμπεριέχουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της υποχρέωσης και είναι εφικτό να εκτιμηθεί αξιόπιστα το ποσό της υποχρέωσης.

2.28 Συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης

Συμβόλαιο χρηματοοικονομικής εγγύησης είναι το συμβόλαιο βάσει του οποίου ο εκδότης δεσμεύεται να πραγματοποιήσει καθορισμένες πληρωμές προκειμένου να αποζημιώσει τον κάτοχο, για ζημιές λόγω εκπροθέσμων πληρωμών από τον οφειλέτη, βάσει των αρχικών ή των τροποποιημένων όρων ενός χρεωστικού τίτλου.

Τα συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης, εκτός αυτών που έχουν χαρακτηριστεί ως ασφαλιστήρια συμβόλαια, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην υψηλότερη από (α) την αξία του αναπόσβεστου υπολοίπου των εισπραχθέντων αμοιβών και των αμοιβών επομένων περιόδων και (β) την καλύτερη εκτίμησης του ποσού που θα απαιτηθεί για το διακανονισμό της αναληφθείσας δέσμευσης κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

2.29 Παροχές προς εργαζομένους

Οι εταιρείες του Ομίλου καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που επικρατούν στην κάθε χώρα. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

2.29.1 Συνταξιοδοτικά προγράμματα

α. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση συγκεκριμένες παραμέτρους όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας ή ο μισθός. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, μετά από προσαρμογή για μη αναγνωρισθέντα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές καθώς και του κόστους παρελθόντων υπηρεσιών. Ο Όμιλος εφαρμόζει τον «κανόνα περιθωρίου» του Δ.Λ.Π. 19 «Παροχές σε εργαζομένους», σύμφωνα με τον οποίο μέρος από τα κέρδη ή ζημιές που έχουν προκύψει από αναλογιστικές μελέτες δύναται να μην αναγνωριστούν και να αποσβεσθούν επί του μέσου χρόνου που απομένει ως τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή επιτόκιο που λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο και τη διάρκεια της υποχρέωσης, όπου το βάθος αγοράς για τέτοια ομόλογα κρίνεται ανεπαρκές. Τα έξοδα της υποχρέωσης καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της παροχής των υπηρεσιών των ασφαλισμένων. Τα έξοδα για προγράμματα καθορισμένων παροχών, όπως εκτιμώνται, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στις Δαπάνες προσωπικού.

β. Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται το πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, σύμφωνα με το οποίο ο εργοδότης καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο χωρίς καμία άλλη νομική ή συμβατική υποχρέωση για περαιτέρω εισφορές στην περίπτωση που το Ταμείο δεν έχει τα απαιτούμενα περιουσιακά στοιχεία ώστε να πληρώσει όλες τις παροχές των ασφαλισμένων που αφορούν στην τρέχουσα και προηγούμενες περιόδους. Οι εισφορές του Ομίλου στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορούν και περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Δαπάνες Προσωπικού».

2.29.2 Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Η Τράπεζα εφαρμόζει πρόγραμμα προαίρεσης δικαιωμάτων μετοχών για τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα διευθυντικά στελέχη και το προσωπικό του Ομίλου. Η εύλογη αξία των υπηρεσιών που παρέχονται από τους εργαζόμενους ως αντάλλαγμα των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγούνται επιμετρούνται με βάση την εύλογη αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης κατά την ημερομηνία χορήγησης και αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων καθ' όλη τη διάρκεια της παροχής των υπηρεσιών, η οποία αποτελεί και την περίοδο κατοχύρωσης. Το συνολικό ποσό που πρέπει να επιβαρύνει τα αποτελέσματα κατά την περίοδο κατοχύρωσης, προσδιορίζεται με αναφορά στην εύλογη αξία των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγήθηκαν. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται με τη χρήση μοντέλου αποτίμησης, το οποίο λαμβάνει υπόψη την τιμή της μετοχής την ημερομηνία της

χορήγησης των δικαιωμάτων, την τιμή άσκησης των δικαιωμάτων, την εκτιμώμενη περίοδο των δικαιωμάτων, την εκτιμώμενη διακύμανση της τιμής της μετοχής καθ' όλη τη διάρκεια των δικαιωμάτων, το εκτιμώμενο ύψος των μερισμάτων των μετοχών και το εκτιμώμενο επιτόκιο (μηδενικού κινδύνου) για την διάρκεια των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών εκδίδονται νέες μετοχές και το ποσό που εισπράττεται (αφού αφαιρεθούν τυχόν έξοδα συναλλαγής) απεικονίζεται στο λογαριασμό «Μετοχικό Κεφάλαιο» μέχρι την ονομαστική αξία των μετοχών που εκδίδονται ενώ το υπερβάλλον στο λογαριασμό «Αποθεματικό υπέρ το άρτιο».

2.30 Φόροι

Η υποχρέωση της καταβολής φόρου εισοδήματος επί των κερδών προσδιορίζεται με βάση την εκάστοτε φορολογική νομοθεσία και αναγνωρίζεται ως έξοδο στη χρήση στην οποία πραγματοποιούνται τα κέρδη.

Ο υπολογισμός του αναβαλλόμενου φόρου γίνεται με τη μέθοδο του ισολογισμού και προσδιορίζεται για όλες τις προσωρινές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν μεταξύ της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις και της φορολογικής αξίας που αποδίδεται σε αυτά σύμφωνα με τις εκάστοτε φορολογικές διατάξεις.

Οι σημαντικότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων χρεογράφων και παραγώγων, από τα ασφαλιστικά αποθέματα και τις προβλέψεις για παροχές για έξοδο από την υπηρεσία. Τα φορολογικά οφέλη τα οποία δύνανται να προκύψουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για το συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι αναμένεται ότι θα ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση. Ο προσδιορισμός των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών βασίζεται σε νόμους που έχουν ψηφιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Υποχρέωση αναβαλλόμενου φόρου αναγνωρίζεται σε όλες τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες, και κοινοπραξίες εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η χρονική στιγμή της αντιστροφής της προσωρινής διαφοράς μπορεί να ελεγχθεί από τον Όμιλο και υπάρχει σημαντική πιθανότητα ότι η διαφορά δεν θα αντιστραφεί στο προσεχές μέλλον.

Οι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους που αφορούν μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων και αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, οι οποίες καταχωρούνται σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων, καταχωρούνται επίσης σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων και μεταφέρονται στα αποτελέσματα, όταν μεταφερθούν στα αποτελέσματα και τα σχετιζόμενα κέρδη/ζημίες.

2.31 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία των κεφαλαίων που λαμβάνονται (τα έσοδα της έκδοσης), μετά την αφαίρεση των πραγματοποιηθέντων εξόδων που αφορούν την έκδοσή τους. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος (εκτός εάν έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων) και η οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των καθαρών εσόδων από την έκδοση των πιστωτικών τίτλων και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις και του ποσού που απαιτείται για την αποπληρωμή τους, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σταδιακά κατά τη διάρκεια των τίτλων με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.32 Μετοχικό κεφάλαιο, ίδιες μετοχές και λοιποί εκδοθέντες μετοχικοί τίτλοι

Έξοδα εκδόσεως μετοχικού κεφαλαίου και λοιπών μετοχικών τίτλων: Τα έξοδα που πραγματοποιούνται για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από τις περιπτώσεις συνένωσης επιχειρήσεων, απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων μετά τον υπολογισμό της μείωσης του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά.

Μερίσματα επί κοινών μετοχών και προνομιούχων μετοχών και προνομιούχων τίτλων: Τα μερίσματα που αναλογούν στις κοινές μετοχές, αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο στην οποία εγκρίνονται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας. Μερίσματα επί προνομιούχων μετοχών και προνομιούχων τίτλων καταχωρημένων στα Ίδια Κεφάλαια αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο που ο Όμιλος δεσμεύεται να καταβάλλει το μέρισμα.

Ίδιες μετοχές: Οι μετοχές της Τράπεζας που κατέχονται από τον Όμιλο, καταχωρούνται στην αξία κτήσης τους, περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Ίδιες μετοχές» και απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου έως ότου ακυρωθούν, επανεκδοθούν ή επαναπωληθούν. Η αξία κτήσης των ιδίων μετοχών περιλαμβάνει και δαπάνες συναλλαγών, μετά την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά. Ο αριθμός των ιδίων μετοχών που κατέχονται από τον Όμιλο δεν μειώνει τον αριθμό των μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία, ωστόσο επηρεάζει τον αριθμό των μετοχών που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή. Οι ίδιες μετοχές που κατέχονται από τη Τράπεζα δεν ενσωματώνουν δικαίωμα είσπραξης μερίσματος. Η διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης και του οριστικού τιμήματος από την επαναπώληση (ή επανέκδοση) των ιδίων μετοχών, καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια και δεν περιλαμβάνεται στο προσδιορισμό του καθαρού αποτελέσματος της χρήσης.

2.33 Τομείς δραστηριότητας

Οι τομείς δραστηριότητας στις οικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται με τρόπο αντίστοιχο με τους τομείς δραστηριότητας στις εσωτερικές αναφορές οι οποίες χρησιμοποιούνται από τον αρμόδιο επικεφαλής ή το αρμόδιο όργανο για την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο αρμόδιος επικεφαλής ή το αρμόδιο όργανο είναι υπεύθυνο για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τον καταμερισμό των πόρων ανά τομέα δραστηριότητας και την αξιολόγηση της απόδοσής του. Ο Όμιλος όρισε ως αρμόδιο όργανο για την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, την Εκτελεστική Επιτροπή της Τράπεζας.

Όλες οι συναλλαγές μεταξύ των τομέων δραστηριότητας διεξάγονται με όρους αγοράς, ενώ οι συναλλαγές μεταξύ τομέων απαλείφονται. Τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με τον κάθε τομέα λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση της απόδοσης του.

2.34 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ή ομάδες στοιχείων) των οποίων η λογιστική αξία πρόκειται να ανακτηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσω πώλησης παρά μέσω συνεχόμενης χρήσης τους, καταχωρούνται ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση.

Για να ταξινομηθούν ως τέτοια, τα περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες στοιχείων) πρέπει να είναι διαθέσιμα για άμεση πώληση στην τρέχουσα κατάσταση τους και η πώλησή τους πρέπει να είναι πολύ πιθανή.

Η Διοίκηση πρέπει να έχει δεσμευτεί για την πώληση, η οποία θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός έτους από την ημερομηνία ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων (ή ομάδων στοιχείων) ως στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση υπό τις εξαιρέσεις του Δ.Π.Χ.Α. 5 και οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να υποδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανό να γίνουν σημαντικές μεταβολές στο πρόγραμμα ή το πρόγραμμα να ανακληθεί.

Κατά την αρχική καταχώρησή τους ως μη κυκλοφορούντα στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, η αξία τους προσδιορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και εύλογης αξίας αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης και απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης ξεχωριστά από τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία. Δεν επιτρέπεται ο συμψηφισμός των περιουσιακών στοιχείων με υποχρεώσεις.

Κατά την αρχική καταχώρηση των προοριζόμενων προς πώληση περιουσιακών στοιχείων, οποιαδήποτε απομείωση της αξίας τους περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, ακόμα και στην περίπτωση της αναπροσαρμογής. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση κερδών ή ζημιών που προκύπτουν από μεταγενέστερες επανεπιμετρήσεις.

Αν ο Όμιλος έχει κατατάξει περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδες στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση, αλλά δεν πληρούνται πλέον τα κριτήρια για την ταξινόμηση ως τέτοιο, ο Όμιλος παύει να ταξινομεί το περιουσιακό στοιχείο (ή την ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση.

Ο Όμιλος επιμετρά το μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο που παύει να ταξινομείται ως προοριζόμενο προς πώληση (ή που παύει να συμπεριλαμβάνεται σε ομάδα στοιχείων που προορίζεται προς πώληση) στην χαμηλότερη αξία μεταξύ:

α) της λογιστικής αξίας πριν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση, προσαρμοσμένη με τυχόν αποσβέσεις ή αναπροσαρμογές που θα είχαν αναγνωριστεί αν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) δεν είχε ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση και

β) του ανακτήσιμου ποσού του κατά την ημερομηνία της μεταγενέστερης απόφασης να μην πωληθεί.

Μία διακοπείσα δραστηριότητα αποτελεί μέρος της δραστηριότητας του Ομίλου και αντιπροσωπεύει μία κύρια ξεχωριστή δραστηριότητα ή γεωγραφική περιοχή λειτουργίας, η οποία είτε έχει πωληθεί είτε έχει καταχωρηθεί ως στοιχείο προοριζόμενο προς πώληση, είτε αποτελεί μία θυγατρική η οποία αποκτήθηκε με σκοπό τη μεταπώλησή της. Ο χαρακτηρισμός μίας δραστηριότητας ως διακοπείσας γίνεται κατά τη πώληση ή όταν η εν λόγω δραστηριότητα πληροί τα κριτήρια των στοιχείων που προορίζονται προς πώληση.

Τα αποτελέσματα από τις διακοπείσες δραστηριότητες απεικονίζονται ως ένα ποσό στη κατάσταση αποτελεσμάτων, το οποίο αποτελείται από τα κέρδη ή ζημίες μετά από φόρους από τη λειτουργία των διακοπείσων δραστηριοτήτων και από τα κέρδη ή ζημίες μετά από φόρους τα οποία αναγνωρίζονται είτε λόγω επιμέτρησης αυτών στην εύλογη αξία αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης ή λόγω πώλησης των διακοπείσων δραστηριοτήτων.

2.35 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους. Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, μεταφέρονται και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν. Οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με τα ενσώματα πάγια, περιλαμβάνονται στις λοιπές υποχρεώσεις και μεταφέρονται ως έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων με την σταθερή μέθοδο κατά την αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

2.36 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνονται επιχειρήσεις, στις οποίες η Τράπεζα διατηρεί τον έλεγχο ή ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Επίσης, ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα μέλη της διοίκησης του Ομίλου, στενά συγγενικά με αυτά πρόσωπα, εταιρείες που κατέχονται από αυτά ή στις οποίες τα τελευταία έχουν ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Όλες οι τραπεζικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, πραγματοποιούνται ουσιαστικά με όρους ίδιους με εκείνους που ισχύουν για παρόμοιες συναλλαγές με μη συνδεδεμένα μέρη, συμπεριλαμβανομένων επιτοκίων και εξασφαλίσεων και δεν εμπεριέχουν κίνδυνο υψηλότερο του κανονικού.

2.37 Θεματοφυλακή και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων τρίτων

Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες θεματοφυλακής και διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, κατά τις οποίες φυλάσσει, διαχειρίζεται και επενδύει τα κεφάλαια τρίτων σε διάφορα χρηματοοικονομικά προϊόντα κατόπιν υποδείξεων των κατόχων τους. Για τη παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών ο Όμιλος εισπράττει προμήθεια. Τα ανωτέρω περιουσιακά στοιχεία δεν αποτελούν ιδιοκτησία του Ομίλου και ως εκ τούτου δεν απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Ο Όμιλος δεν παρέχει καμία εγγύηση στους κατόχους των περιουσιακών στοιχείων για την απόδοση των τοποθετήσεων που πραγματοποιεί για λογαριασμό τους και συνεπώς δεν διατρέχει κανένα πιστωτικό κίνδυνο αναφορικά με τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία διαχειρίζεται.

2.38 Κέρδη ανά μετοχή

Ο δείκτης των βασικών κερδών ανά μετοχή (EPS) υπολογίζεται διαιρώντας το καθαρό κέρδος ή τη ζημία της περιόδου που αναλογεί στους κοινούς μετόχους με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου, αφαιρουμένων των μετοχών που αποκτήθηκαν από τον Όμιλο και διακρατούνται ως ίδιες μετοχές.

Ο δείκτης των «προσαρμοσμένων» κερδών ανά μετοχή υπολογίζεται με την ίδια μέθοδο όπως και του δείκτη των

βασικών κερδών ανά μετοχή, ωστόσο τα κέρδη και ο αριθμός των μετοχών προσαρμόζονται ανάλογα, προκειμένου να απεικονίσουν την ενδεχόμενη μείωση των κερδών ανά μετοχή που θα μπορούσε να επιφέρει η μετατροπή τυχόν μετατρέψιμων ομολογιών ή η άσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών ή άλλων συναφών συμβολαίων, σε κοινές μετοχές.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών από τη διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τα έσοδα και έξοδα που αναγνωρίστηκαν στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας. Η διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων αντικατοπτρίζουν επαρκώς τα γεγονότα και τις συνθήκες που επικρατούσαν κατά την 31η Δεκεμβρίου 2009.

Οι πιο σημαντικές περιπτώσεις όπου ο Όμιλος διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών είναι οι ακόλουθες:

Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων

Στην περίπτωση που τα χρηματοοικονομικά μέσα δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές ή οι τιμές τους δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία τους προσδιορίζεται με τη χρήση διαφόρων μεθόδων αποτίμησης. Αυτές περιλαμβάνουν μεθόδους προεξόφλησης χρηματοροών, καθώς και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε προσδιορίσιμες κατ' αντικειμενικό τρόπο παραμέτρους (observable parameters) και σε μικρότερο βαθμό σε μη προσδιορίσιμες κατ' αντικειμενικό τρόπο παραμέτρους (unobservable parameters).

Τα μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων που διαπραγματεύονται εξωχρηματιστηριακά (OTC). Όλα τα μοντέλα αποτίμησης πριν εφαρμοσθούν, ελέγχονται ως προς την εγκυρότητά τους ενώ μεταγενέστερα υπόκεινται σε περιοδική αξιολόγηση από εξειδικευμένο προσωπικό, που είναι ανεξάρτητο από το προσωπικό που ανέπτυξε το μοντέλο. Όπου είναι εφικτό, γίνεται σύγκριση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τα μοντέλα αποτίμησης τόσο με τις τιμές χρηματιστηριακών αγορών για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα, όσο και με πραγματικές τιμές, με σκοπό το περαιτέρω έλεγχο της εγκυρότητας και αξιοπιστίας των μοντέλων. Μεταξύ των μεταβλητών που ενσωματώνονται στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται στον Όμιλο, περιλαμβάνονται πραγματικές και προβλεπόμενες τιμές και δείκτες αγοράς, όπως δείκτες διακύμανσης και χρονικές αξίες, δείκτες βάθους αγοράς και ρευστότητας, καθώς και μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο που αφορά στη ίδια την Τράπεζα (own credit risk) για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

Τα μοντέλα αυτά εφαρμόζονται με συνέπεια από περίοδο σε περίοδο, εξασφαλίζοντας έτσι τη συγκρισιμότητα και τη συνέχεια της αποτίμησης διαχρονικά. Ωστόσο, ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας εμπεριέχει σημαντικό βαθμό κρίσης. Για το λόγο αυτό, η διοίκηση επανεξετάζει τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τα ανωτέρω μοντέλα, προκειμένου να καλύψει τους εγγενείς κινδύνους που συνδέονται με τα μοντέλα αποτίμησης (π.χ. παραμέτρους μη προσδιορίσιμες κατ' αντικειμενικό τρόπο, παραδοχές).

Παρόλο που σε ορισμένες περιπτώσεις ο προσδιορισμός των εύλογων αξιών προϋποθέτει σε αρκετά σημαντικό βαθμό τη διενέργεια κρίσης, η διοίκηση πιστεύει ότι οι εύλογες αξίες που

έχουν καταχωρηθεί στην κατάσταση οικονομικής θέσης καθώς και οι αλλαγές στις εύλογες αξίες που έχουν καταχωρηθεί στη κατάσταση των αποτελεσμάτων, έγιναν σύμφωνα με την αρχή της συντηρητικότητας και αντικατοπτρίζουν τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες, βάσει των μηχανισμών ελέγχου και των διαδικασιών διασφάλισης που εφαρμόζονται.

Αναγνώριση και επιμέτρηση άυλων περιουσιακών στοιχείων από επιχειρηματικές συνενώσεις

Όλες οι εξαγορές επιχειρήσεων καταχωρούνται με τη μέθοδο της αγοράς, η οποία απαιτεί την αναγνώριση των περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται και των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής στην εύλογη αξία τους.

Ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας των άυλων και ενσώματων περιουσιακών στοιχείων, καθώς και των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής απαιτεί εκτιμήσεις και υποθέσεις. Επιπρόσθετα, πρέπει να προσδιοριστούν οι εύλογες ζωές των άυλων και ενσώματων περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται. Οι κρίσεις που διενεργούνται στο πλαίσιο της κατανομής του τιμήματος εξαγοράς δύναται να επηρεάσουν σημαντικά τα μελλοντικά αποτελέσματα του Ομίλου. Για το σκοπό αυτό, για σημαντικές εξαγορές, ο Όμιλος χρησιμοποιεί εξωτερικούς συμβούλους εξειδικευμένους σε θέματα αποτίμησης αντίστοιχων στοιχείων. Οι αποτιμήσεις γίνονται βάσει των πληροφοριών που ήταν διαθέσιμες κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Οι σημαντικές κρίσεις και υποθέσεις που έγιναν σε σχέση με κατανομή του τιμήματος εξαγοράς για τις εξαγορές της Finansbank και της Vojvodjanska, περιλαμβάνουν τις ακόλουθες: Για την αποτίμηση των βασικών καταθέσεων χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της εναλλακτικής πηγής κεφαλαίων. Η αξία των βασικών καταθέσεων (Core Deposits Intangible "CDI") επιμετρήθηκε ως η παρούσα αξία της διαφοράς ή του περιθωρίου μεταξύ του συνεχιζόμενου κόστους του CDI και του κόστους αντικατάστασής του από εναλλακτική διαθέσιμη στην αγορά χρηματοδότηση. Γενικά, τα αποκτώμενα CDIs παρέχουν στον αγοραστή μία χαμηλού κόστους πηγή κεφαλαίων. Η εναλλακτική ενός δυνητικού αγοραστή για την σύντομη αντικατάσταση αυτών των υφιστάμενων καταθέσεων χαμηλού κόστους θα ήταν να χρησιμοποιήσει κεφάλαια υψηλότερου κόστους βάσει των επιτοκίων που ισχύουν στην αγορά. Τα αποτελέσματα της αποτίμησης υπόκεινται σε ανάλυση ευαισθησίας.

Για την αποτίμηση των πελατειακών σχέσεων χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος των πρόσθετων κερδών πολλαπλών περιόδων (multi-period excess of earnings). Τα πρόσθετα κέρδη μπορούν να ορισθούν ως η διαφορά μεταξύ των καθαρών λειτουργικών κερδών που αντιστοιχούν στους υφιστάμενους πελάτες την ημερομηνία της εξαγοράς και του απαιτούμενου κόστους επενδυμένου κεφαλαίου για όλα τα άλλα περιουσιακά στοιχεία (συνεισφέροντα περιουσιακά στοιχεία, όπως πάγια, CDIs, σήματα, ανθρώπινο δυναμικό, λογισμικό) που χρησιμοποιούνται για την παροχή του προϊόντος ή την διατήρηση της πελατειακής σχέσης. Η αξία εκτιμάται ως το άθροισμα των προεξοφλημένων πρόσθετων κερδών που αντιστοιχούν στους υφιστάμενους πελάτες κατά την υπολειπόμενη διάρκεια της πελατειακής

σχέσης. Τα αποτελέσματα της αποτίμησης υπόκεινται σε ανάλυση ευαισθησίας.

Για την αποτίμηση των εμπορικών σημάτων χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της απαλλαγής δικαιώματος, η οποία βασίζεται στα υποθετικά έσοδα από δικαιώματα που αντιστοιχούν στο περιουσιακό στοιχείο. Συγκεκριμένα, εκτιμάται η αναμενόμενη εξοικονόμηση από το κόστος δικαιωμάτων εξαιτίας της κατοχής των εμπορικών σημάτων για τα οποία δεν χρειάζεται να καταβάλλονται δικαιώματα. Το άυλο περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στην παρούσα αξία του ποσού που εξοικονομείται. Τα αποτελέσματα της αποτίμησης υπόκεινται σε ανάλυση ευαισθησίας. Τα αναγνωρίσιμα εμπορικά σήματα των Τραπεζών Finansbank και Vojvodjanska υπολογίζεται ότι έχουν αορίστου διάρκειας ωφέλιμη ζωή σύμφωνα με τα ποιοτικά τους χαρακτηριστικά όπως ιστορικότητα, δυναμική και αναγνωρισιμότητα, καθώς επίσης και οι συνθήκες κάτω από τις οποίες εξαγοράστηκαν τα συγκεκριμένα εμπορικά σήματα.

Για την αποτίμηση του λογισμικού χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος του κόστους. Η μέθοδος κόστους βασίζεται στις οικονομικές αρχές της αντικατάστασης και της ισορροπίας των τιμών και στην παραδοχή ότι ένας συντηρητικός επενδυτής δεν θα πλήρωνε για ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο παραπάνω από το κόστος που απαιτείται για την αγορά ενός αντίστοιχου περιουσιακού στοιχείου. Η μέθοδος του κόστους αναπαραγωγής βασίζεται στην παραδοχή ότι η αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου ισούται με το κόστος κατασκευής ή αγοράς ενός ακριβές αντιγράφου του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου.

Έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας επιχειρήσεων στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, και των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις

Στις Σημειώσεις 2.23 και 25, περιγράφεται η μέθοδος με την οποία αναγνωρίζεται λογιστικά σε επίπεδο Ομίλου η υπεραξία από συνενώσεις επιχειρήσεων καθώς και ο τρόπος με τον οποίο ελέγχεται το ενδεχόμενο απομείωσης αυτής. Στην Σημείωση 2.3 περιγράφεται αντίστοιχα ο τρόπος με τον οποίο ελέγχεται το ενδεχόμενο απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις. Ο έλεγχος αυτός απαιτεί τη διενέργεια παραδοχών και εκτιμήσεων, για τις οποίες η διοίκηση πιστεύει ότι αντικατοπτρίζουν τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς και επιπλέον, είναι ανάλογες των κινδύνων που απορρέουν από τα περιουσιακά στοιχεία που εξετάζονται. Ωστόσο, διαφορετικές εκτιμήσεις και παραδοχές θα οδηγούσαν σε διαφορετικά αποτελέσματα.

Προβλέψεις για ζημιές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Οι προβλέψεις ζημιών από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που σχηματίζονται είναι αποτέλεσμα συνεχούς αξιολόγησης του χαρτοφυλακίου των απαιτήσεων και των πιθανών ζημιών του. Η αξιολόγηση των απαιτήσεων διενεργείται από μέλη της διοίκησης που είναι υπεύθυνα για τις διάφορες κατηγορίες πιστοδοτήσεων, με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας και οδηγιών που επανεξετάζονται και βελτιώνονται συνεχώς.

Η μεθοδολογία αυτή αποτελείται από δύο βασικά συστατικά μέρη: τις ατομικές προβλέψεις κατά πελατών και τις προβλέψεις σε συλλογικό επίπεδο όπως αυτά περιγράφονται στη Σημείωση 2.12.

Η εφαρμογή της μεθοδολογίας αυτής απαιτεί από τη διοίκηση να προβεί σε εκτιμήσεις της παρούσας αξίας των αναμενόμενων ταμειακών εισροών. Για την εκτίμηση των ταμειακών ροών, η διοίκηση διενεργεί εκτιμήσεις για την οικονομική κατάσταση του συγκεκριμένου πελάτη καθώς και για την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία οποιουδήποτε προσημειωμένου ακινήτου ή ληφθείσας εγγύησης. Κάθε απαίτηση που έχει υποστεί απομείωση της αξίας της αξιολογείται, με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, ενώ η ακολουθούμενη μεθοδολογία και οι εκτιμήσεις για τις ανακτήσιμες ταμειακές ροές της απαίτησης, επανεξετάζονται από ανεξάρτητα μέρη.

Για την αξιολόγηση της ανάγκης διενέργειας προβλέψεων ζημιών από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε συλλογικό επίπεδο, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη της παράγοντες όπως πιστωτική ποιότητα, μέγεθος χαρτοφυλακίου, συγκέντρωση καθώς και άλλους οικονομικούς παράγοντες. Για την εκτίμηση της απαιτούμενης πρόβλεψης, διενεργούνται παραδοχές για το καθορισμό τόσο του τρόπου μοντελοποίησης των ζημιών, όσο και για το καθορισμό των απαιτούμενων παραμέτρων, με βάση την εμπειρία και τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες. Η ακρίβεια των προβλέψεων που διενεργούνται εξαρτάται από το μοντέλο των παραδοχών και παραμέτρων που χρησιμοποιείται για το καθορισμό των προβλέψεων σε συλλογικό επίπεδο. Παρόλο που τα παραπάνω εμπεριέχουν κρίση, η διοίκηση πιστεύει ότι οι διενεργηθείσες προβλέψεις είναι λογικές και δικαιολογούνται επαρκώς.

Στη περίπτωση των θυγατρικών της Τράπεζας στο εξωτερικό, ο υπολογισμός των προβλέψεων για πιθανές ζημιές από το χαρτοφυλάκιο απαιτήσεων γίνεται από τη κάθε μία θυγατρική με τη χρήση παρόμοιων κριτηρίων με αυτά που εφαρμόζει η Τράπεζα στην Ελλάδα. Καθώς η διαδικασία της αξιολόγησης της επάρκειας των προβλέψεων προϋποθέτει την υποκειμενική και σύνθετη κρίση της διοίκησης σχετικά με την επίδραση παραγόντων που θεωρούνται αβέβαιοι, η μεταγενέστερη αξιολόγηση του χαρτοφυλακίου απαιτήσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες, μπορεί να οδηγήσει σε αλλαγές στο ύψος των προβλέψεων.

Ασφαλιστικά αποθέματα

Ο υπολογισμός των ασφαλιστικών αποθεμάτων ζωής (μακροπρόθεσμα συμβόλαια) γίνεται με τη χρήση αναγνωρισμένων αναλογιστικών μεθόδων που βασίζονται μεταξύ άλλων σε παραδοχές για τη μελλοντική απόδοση των επενδύσεων, θνησιμότητα, διαχειριστικά έξοδα, επιλογές και εγγυήσεις, ατυχήματα και εξαγορές. Τα ασφαλιστικά αποθέματα του κλάδου ζημιών (βραχυπρόθεσμα συμβόλαια) προσδιορίζονται με τη χρήση ιστορικών στοιχείων για ζημιές. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται αναθεωρούνται τακτικά, με τη βοήθεια πιστοποιημένων αναλογιστών ώστε να είναι συμβατές με τις τρέχουσες συνθήκες. Επιπλέον ζημιές που προέρχονται από την αναθεώρηση των παραδοχών βαρύνουν τα αποτελέσματα της περιόδου.

Η διοίκηση παρακολουθεί σε συνεχή βάση την πιθανότητα αλλαγών στις εκτιμήσεις ζημιών, ώστε τα αποθέματά σε κάθε περίοδο να βρίσκονται στο επιθυμητό επίπεδο βάσει των τρεχουσών συνθηκών.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Καθαρό κόστος προγραμμάτων περιοδικών παροχών

Το καθαρό κόστος προγραμμάτων περιοδικών παροχών εκτιμάται με αναλογιστικές μεθόδους με τη χρήση παραδοχών για το επιτόκιο προεξόφλησης, την αύξηση αποδοχών και συντάξεων και την αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων. Οι παραδοχές αυτές διαμορφώνονται ουσιαστικά βάσει της ετήσιας μισθολογικής πολιτικής του Ομίλου. Η αναμενόμενη μακροπρόθεσμη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων αντιπροσωπεύει τις εκτιμήσεις της διοίκησης ως προς τη μέση απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων των προγραμμάτων. Για τον προσδιορισμό της παραδοχής της μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων, ο Όμιλος και οι σύμβουλοί του βασίζονται τόσο σε υποθέσεις για μελλοντικές συνθήκες, βάσει ιστορικών αποδόσεων και διακυμάνσεων για κάθε κατηγορία περιουσιακού στοιχείου όσο και σε συσχετίσεις μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών περιουσιακών στοιχείων. Η παραδοχή της μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων προσαρμόζεται ετησίως βάσει αναθεωρημένων εκτιμήσεων για τη μελλοντική απόδοση των επενδύσεων των προγραμμάτων, την πορεία των κεφαλαιαγορών καθώς και τις αλλαγές των κανονιστικών πλαισίων στα οποία υπόκεινται τα διάφορα προγράμματα και είναι πιθανόν να επηρεάζουν την πολιτική επενδύσεων των προγραμμάτων αυτών.

Απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων

Ο Όμιλος εφαρμόζει το Δ.Λ.Π. 39 για τον προσδιορισμό χρεογράφων του χαρτοφυλακίου επενδύσεων που έχουν υποστεί απομείωση. Ο προσδιορισμός αυτός απαιτεί την εφαρμογή κρίσης σε σημαντικό βαθμό. Κατά τη διαδικασία αυτή, ο Όμιλος αξιολογεί, μεταξύ άλλων παραγόντων, εάν έχει επέλθει σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας της επένδυσης και η οποία υπολείπεται της λογιστικής της αξίας. Ο προσδιορισμός αυτός προϋποθέτει κρίση για τη διενέργεια της οποίας η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει, ανάμεσα σε άλλους παράγοντες, τη φυσιολογική διακύμανση της τιμής της μετοχής στην αγορά, την οικονομική κατάσταση και τη βραχυπρόθεσμη

προοπτική της επιχείρησης στην οποία γίνεται η επένδυση, λαμβάνοντας επίσης υπόψη παράγοντες όπως η απόδοση του κλάδου που αυτή ανήκει, αλλαγές στη τεχνολογία, λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

Δικαιώματα πώλησης μετοχών μειοψηφίας

Πωληθέντα δικαιώματα πώλησης μετοχών μειοψηφίας τα οποία αποτελούν μέρος των συνενώσεων επιχειρήσεων, παρουσιάζονται ως υποχρέωση (βλέπε Σημείωση 2.3). Η υποχρέωση επιμετράται στην εύλογη αξία, με τη χρήση μεθόδων αποτίμησης βάσει των καλύτερων δυνατών εκτιμήσεων που βρίσκονται στη διάθεση της διοίκησης.

Ενοποίηση των ΕΕΣ

Η διενέργεια εκτίμησης και προσδιορισμό του βαθμού στον οποίο ο Όμιλος ασκεί έλεγχο σε ΕΕΣ (βλέπε Σημείωση 2.3), απαιτεί παραδοχές σε σχέση με την έκθεση του Ομίλου στους κινδύνους και τα οφέλη καθώς και την ικανότητα του να πάρει λειτουργικές αποφάσεις.

Φόροι εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σε διάφορες χώρες. Ο υπολογισμός της συνολικής πρόβλεψης φόρου εισοδήματος προϋποθέτει την άσκηση υποκειμενικής κρίσης. Στο πλαίσιο της συνήθους δραστηριότητας του Ομίλου, υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους είναι αβέβαιος ο προσδιορισμός του φόρου. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για φόρο εισοδήματος από ενδεχόμενο φορολογικό έλεγχο βασιζόμενος σε εκτιμήσεις. Σε περίπτωση που το τελικό ύψος του φόρου εισοδήματος που θα προκύψει είναι διαφορετικό από τα ποσά που είχαν αρχικά προβλεφθεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν τον φόρο εισοδήματος και τους αναβαλλόμενους φόρους της περιόδου στην οποία γίνεται ο προσδιορισμός του φόρου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

Ο Όμιλος θεωρεί την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων ως βασικό παράγοντα για την ικανότητά του να αποφέρει σημαντικές αποδόσεις σε βάθος χρόνου στους μετόχους του. Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος χρησιμοποιεί σημαντικό μέρος των πόρων του, προκειμένου να αναβαθμίσει τις πολιτικές του, τις μεθόδους του και τις υποδομές του για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, καθώς και τις επιταγές της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία.

4.1 Πολιτική διαχείρισης κινδύνων

Ο Όμιλος στοχεύει στην υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών αναφορικά με την διαχείριση κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και εποπτικές απαιτήσεις, όπως προσδιορίζονται από την Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τραπεζικών Εποπτών, την Τράπεζα της Ελλάδος, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς καθώς και αποφάσεις των αρμόδιων αρχών που εποπτεύουν τις εταιρείες του Ομίλου.

Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου αποτελείται από διάφορα συστατικά στοιχεία. Συγκεκριμένα, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει συστήσει την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία εποπτεύει όλες τις λειτουργίες διαχείρισης κινδύνων στον Όμιλο. Όλες οι μονάδες διαχείρισης κινδύνων και οι πιστοδοτικές μονάδες του Ομίλου, περιλαμβανομένης της μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου, αναφέρονται στο Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων. Μία ξεχωριστή μονάδα συμμόρφωσης έχει την ευθύνη για όλα τα θέματα εσωτερικής και εξωτερικής συμμόρφωσης, όπως πρότυπα, νομοθεσία και κανονισμοί. Η μονάδα εσωτερικού ελέγχου, η οποία αναφέρεται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, συμπληρώνει το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, δρώντας ως ανεξάρτητο ελεγκτικό όργανο, επικεντρώνοντας στην αποτελεσματικότητα του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων και του περιβάλλοντος ελέγχου.

Η οργανωτική δομή διαχείρισης κινδύνου του Ομίλου διασφαλίζει την ύπαρξη ξεκάθαρων τομέων ευθύνης, τον αποτελεσματικό διαχωρισμό αρμοδιοτήτων και την αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων σε όλα τα επίπεδα.

4.1.1 Πολιτικές διαχείρισης κινδύνων

Οι πολιτικές διαχείρισης των κινδύνων του Ομίλου εγκρίνονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και δύο μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Επιτροπή λαμβάνει όλες τις στρατηγικές αποφάσεις σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων, οι οποίες περιλαμβάνουν έγκριση και αναθεώρηση της στρατηγικής σε σχέση με τους κινδύνους, τις πολιτικές, την κεφαλαιακή επάρκεια και κατανομή, ενώ έχει υπό την εποπτεία της και τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου («GRMD»).

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου είναι υπεύθυνη για την προστασία του Ομίλου έναντι απρόβλεπτων ζημιών και τη διατήρηση της σταθερότητας των κερδών μέσω αναγνώρισης και αξιολόγησης των επιμέρους κινδύνων, για την ανάπτυξη της οργανωτικής δομής του Ομίλου με βάση τις βέλτιστες τραπεζικές πρακτικές για τη διαχείριση των κινδύνων, για την ανάπτυξη διαφανούς, αντικειμενικού και συνεπούς συστήματος πληροφόρησης για τη διαχείριση κινδύνων, με σκοπό την ασφαλή λήψη αποφάσεων και τον

προσδιορισμό της αποδοτικότητας του Ομίλου υπό το πρίσμα διαφόρων κινδύνων και επιμερισμού των κεφαλαίων του Ομίλου για τη μεγιστοποίηση των προοπτικών αύξησης της κερδοφορίας. Επιπλέον, η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου είναι υπεύθυνη για την ορθή πληροφόρηση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων με ακριβή στοιχεία και αναλύσεις που απαιτούνται για τη μέτρηση, παρακολούθηση και διαχείριση των κινδύνων, καθώς και για την υποστήριξη της εφαρμογής των αποφάσεών της.

4.1.2 Διαχείριση ενεργητικού – παθητικού

Οι πολιτικές διαχείρισης του ενεργητικού/παθητικού και των κινδύνων του Ομίλου αποσκοπούν στη σύνθεση του ισολογισμού κατά τρόπο που αφενός να περιορίζεται ο κίνδυνος ρευστότητας και η έκθεση σε συναλλαγματικό και επιτοκιακό κίνδυνο και αφετέρου να δίνεται στον Όμιλο η δυνατότητα να εκμεταλλεύεται τις δυνατότητες της αγοράς, οι οποίες θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στην κερδοφορία του.

Η πολιτική διαχείρισης Ενεργητικού/Παθητικού της Τράπεζας και των θυγατρικών της σχεδιάζεται και εφαρμόζεται από κάθε εταιρία του Ομίλου ξεχωριστά, ενώ το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής της Τράπεζας (εφεξής “ALCO”) χαράζει τη γενικότερη πολιτική για τη διαχείριση του Ενεργητικού και Παθητικού. Η ALCO χαράζει τη στρατηγική και τακτική πολιτική της Τράπεζας σε θέματα διάρθρωσης και διαχείρισης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού (Asset Liability Management), λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες συνθήκες στις αγορές και τα όρια κινδύνου που η Τράπεζα έχει ορίσει. Η ALCO συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά το μήνα και απαρτίζεται από το Διευθύνοντα Σύμβουλο, ως Πρόεδρο, καθώς και τους Γενικούς Διευθυντές και το Βοηθό Γενικό Διευθυντή που εμπλέκονται στην κατανομή των περιουσιακών στοιχείων και τη διαχείριση των κινδύνων της Τράπεζας. Η παρακολούθηση σε καθημερινή βάση της διαχείρισης Ενεργητικού/Παθητικού έχει ανατεθεί στη Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων της Τράπεζας.

4.1.3 Εσωτερικός έλεγχος

Ο εσωτερικός έλεγχος, σε επίπεδο Ομίλου, είναι μία ανεξάρτητη, αντικειμενική και συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει λειτουργίες. Συμβάλλει στην επίτευξη των εταιρικών στόχων (α) εισάγοντας μία συστηματική και πειθαρχημένη προσέγγιση στην εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης κινδύνων, των εσωτερικών μηχανισμών ελέγχου και της εταιρικής διακυβέρνησης, (β) προτείνοντας κατάλληλα μέτρα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας και (γ) επιβλέποντας την εφαρμογή των διορθωτικών ενεργειών.

4.1.4 Διαχείριση συγκεκριμένων κινδύνων

Οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου διαχωρίζουν τα ακόλουθα είδη κινδύνων που σχετίζονται με χρηματοοικονομικά στοιχεία: πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς, κίνδυνο ρευστότητας και ασφαλιστικό κίνδυνο.

4.2 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας εξαιτίας αδυναμίας του αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε σύμβασή του με τον Όμιλο. Προέρχεται από τις δανειοδοτικές δραστηριότητες καθώς και άλλες δραστηριότητες που δημιουργούν έκθεση σε κίνδυνο αθέτησης, όπως οι δραστηριότητες μας σε

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

χρηματοπιστωτικές αγορές, αγορές κεφαλαίου και εκκαθαρίσεις συναλλαγών. Αυτός είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών διενεργείται ξεχωριστά από την Τράπεζα και κάθε μία από τις θυγατρικές της. Κάθε μία από τις διαδικασίες αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών που εφαρμόζεται από τις θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου, συντονίζεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου.

4.2.1 Διαδικασίες διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες του Ομίλου περιλαμβάνουν:

- Κριτήρια πιστοδοτήσεων, σαφώς προσδιορισμένα βάσει της συγκεκριμένης αγοράς που στοχοθετείται, των δανειοληπτών ή αντισυμβαλλομένων, καθώς και του σκοπού, του είδους της χρηματοδότησης, και της πηγής αποπληρωμής.
- Όρια πιστοδοτήσεων τα οποία επιτρέπουν την ομαδοποίηση και τη σύγκριση σε διάφορα επίπεδα διαφορετικών μορφών έκθεσης σε κίνδυνο.
- Θεσμοθετημένες και σαφώς οριοθετημένες διαδικασίες έγκρισης νέων πιστοδοτήσεων καθώς και αναδιάρθρωσης, ανανέωσης και αναχρηματοδότησης των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων.

Ο Όμιλος τηρεί διαδικασίες υποστήριξης, μέτρησης και παρακολούθησης των πιστοδοτήσεων σε συνεχή βάση, στις οποίες περιλαμβάνονται ειδικότερα:

- Τεκμηριωμένες πολιτικές διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων.
- Εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης κινδύνων.
- Συστήματα πληροφορικής και αναλυτικές τεχνικές που εξασφαλίζουν τη μέτρηση των εγγενών πιστωτικών κινδύνων για όλες τις σχετικές δραστηριότητες.

Οι εσωτερικοί έλεγχοι του Ομίλου για τις διαδικασίες που σχετίζονται με πιστωτικούς κινδύνους περιλαμβάνουν:

- Κατάλληλη διαχείριση των λειτουργιών πιστοδοτήσεων.
- Τακτικές και έγκαιρες διορθωτικές ενέργειες για τη διαχείριση των προβληματικών πιστοδοτήσεων.

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο προ εξασφαλίσεων και λουπών πιστωτικών αναβαθμίσεων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	3.707.911	2.490.064	5.881.701	5.202.048
Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο (Σημείωση 19)	3.976.090	2.064.942	3.001.891	1.715.786
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (Σημείωση 19)	34.017	100.110	-	-
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.875.851	1.590.320	1.670.914	1.303.708
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	74.752.545	69.897.602	58.129.698	53.440.200
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων (Σημείωση 22)	15.402.614	12.056.779	9.370.638	9.599.532
Λουπά στοιχεία ενεργητικού	2.056.490	1.932.630	1.446.269	1.396.022
Δανειακές δεσμεύσεις (Σημείωση 37)*	26.463.545	25.474.238	18.568.183	18.553.504
Σύνολο	128.269.063	115.606.685	98.069.294	91.210.800

* Οι Δανειακές δεσμεύσεις την 31 Δεκεμβρίου 2009 περιλαμβάνουν Εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια, Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές και Ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση (βλέπε Σημείωση 37). Οι Εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια περιλαμβάνουν ποσό €1.597 εκατ. για τον Όμιλο (2008: €1.985 εκατ.) και €396 εκατ. για την Τράπεζα (2008: €412 εκατ.), τα οποία αφορούν Εγκεκριμένα Πιστωτικά Όρια τα οποία δεν μπορούν να ακυρωθούν και συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό των Σταθμισμένων για Κίνδυνο Στοιχείων Ενεργητικού με τη Μέθοδο Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (βλέπε Σημείωση 4.6).

- Ανεξάρτητη αξιολόγηση των διαδικασιών διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, ειδικότερα όσον αφορά τα συστήματα/ υποδείγματα διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων που εφαρμόζονται στον Όμιλο.

4.2.2 Πιστοληπτική διαβάθμιση

Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών αναλαμβάνεται κεντρικά από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου, η οποία συνεργάζεται στενά με τις πιστοδοτικές Διευθύνσεις που είναι υπεύθυνες για συγκεκριμένες κατηγορίες χορηγήσεων.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί συστήματα αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου τα οποία διαφοροποιούνται με βάση τα χαρτοφυλάκιά της. Η χρήση των συστημάτων αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου έχει ως στόχο τη διαβάθμιση των πιστούχων. Επίσης, η χρήση των υποδειγμάτων μέτρησης πιστωτικού κινδύνου έχει ως απώτερο στόχο τη στατιστική εκτίμηση της Αναμενόμενης Ζημίας (Expected Loss) μέσω υπολογισμού των παραμέτρων κινδύνου, ήτοι της Πιθανότητας Αθέτησης (Probability of Default), της Ζημίας σε περίπτωση Αθέτησης (Loss Given Default) και της Έκθεσης σε Κίνδυνο (Exposure At Default).

4.2.3 Πολιτική προβλέψεων

Η πολιτική προβλέψεων και απομείωσης που ακολουθεί ο Όμιλος περιγράφεται στη Σημείωση 2.12.

4.2.4 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο πριν τη λήψη εξασφαλίσεων

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει το χειρίστο σενάριο έκθεσης του Ομίλου και της Τράπεζας σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την 31 Δεκεμβρίου 2009 και 2008 αντίστοιχα, πριν ληφθούν υπόψη τυχόν ληφθείσες εξασφαλίσεις. Για να εκτιμηθεί η επίδραση του κινδύνου όπως παρατίθεται κατωτέρω, για τα εντός ισολογισμού περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν τα λογιστικά υπόλοιπα όπως αυτά εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

4.2.5 Εξασφαλίσεις

Η δραστηριοποίηση του Ομίλου σε εξωχρηματιστηριακά παράγωγα προϊόντα και συναλλαγές δανειοδοσίας και δανειοληψίας τίτλων συνεπάγεται την ανάληψη πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου. Ως κίνδυνος αντισυμβαλλομένου θεωρείται ο κίνδυνος να αθετήσει ο αντισυμβαλλόμενος σε μία συναλλαγή τις υποχρεώσεις του πριν τον οριστικό διακανονισμό των χρηματοροών της συναλλαγής.

Ο Όμιλος, με στόχο τον περιορισμό του εν λόγω κινδύνου, έχει συνάψει με τους σημαντικότερους αντισυμβαλλόμενους του συμβάσεις κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (ISDA Credit Support Annexes, GMRA, GMSLA). Με τις συμβάσεις αυτές τίθενται οι όροι και διασφαλίζεται η αμοιβαία παροχή εξασφαλίσεων (μετρητά ή χρεωστικοί τίτλοι) σε ημερήσια βάση σύμφωνα με την τρέχουσα αξία κάθε προϊόντος. Το ύψος των εξασφαλίσεων εξαρτάται από την αγοραία αξία της εκάστοτε συναλλαγής.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η συνηθέστερη πρακτική που χρησιμοποιεί ο Όμιλος στη μείωση του πιστωτικού κινδύνου είναι η λήψη εξασφαλίσεων για τη χορήγηση των δανείων. Ο Όμιλος έχει θέσει σε εφαρμογή οδηγίες σχετικά με την αποδοχή συγκεκριμένων κατηγοριών εξασφαλίσεων. Οι βασικότερες κατηγορίες εξασφαλίσεων για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών είναι:

- Προσημειώσεις υποθήκης επί κατοικιών
- Υποθήκευση και ενεχυρίαση περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης όπως εγκαταστάσεων, πλοίων, οχημάτων, αποθεμάτων και απαιτήσεων εισπρακτέων
- Ενεχυρίαση επί χρηματοοικονομικών μέσων όπως χρεωστικών και συμμετοχικών τίτλων
- Εξασφαλίσεις μετρητών
- Κρατικές, τραπεζικές ή προσωπικές εγγυήσεις.

Μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις και δάνεια σε επιχειρήσεις είναι γενικώς εξασφαλισμένα ενώ οι ανοιχτοί αλληλόχρεοι λογαριασμοί συνήθως δεν έχουν εξασφαλίσεις. Επιπρόσθετα, για να ελαχιστοποιηθεί η πιστωτική ζημία, ο Όμιλος ζητά πρόσθετες εξασφαλίσεις από τον αντισυμβαλλόμενο όταν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης για τις σχετικές απαιτήσεις. Χρεωστικοί τίτλοι, έντοκα γραμμάτια και λοιπά αξιόγραφα γενικώς δεν έχουν εξασφαλίσεις.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

4.2.6 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

Η πιστωτική ποιότητα των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων συνοψίζεται ως ακολούθως:

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων- Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2009	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Σύνολο Καταν/κής Πίστης	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Χορηγήσεις σε Επιχειρήσεις και Δημόσιο	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	3.186.812	5.747.027	8.933.839	20.633.566	5.355.019	29.437.319	64.359.743	3.705.615
Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	686.881	1.082.545	1.769.426	2.860.329	1.412.468	1.857.876	7.900.099	10.311
Απομειωμένα – συλλογική αξιολόγηση	547.927	1.005.761	1.553.688	926.200	427.982	278.298	3.186.168	-
Απομειωμένα – ατομική αξιολόγηση	2.682	31.651	34.333	61.778	165.917	1.503.678	1.765.706	1.261
Σύνολο πριν από προβλέψεις	4.424.302	7.866.984	12.291.286	24.481.873	7.361.386	33.077.171	77.211.716	3.717.187
Προβλέψεις για απομείωση	(370.266)	(506.870)	(877.136)	(170.245)	(404.238)	(1.007.552)	(2.459.171)	(9.276)
Σύνολο μετά από προβλέψεις	4.054.036	7.360.114	11.414.150	24.311.628	6.957.148	32.069.619	74.752.545	3.707.911

31 Δεκεμβρίου 2008	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Σύνολο Καταν/κής Πίστης	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Χορηγήσεις σε Επιχειρήσεις και Δημόσιο	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	2.924.296	5.605.811	8.530.107	18.704.909	4.700.400	29.356.958	61.292.374	2.489.157
Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	522.214	1.257.911	1.780.125	3.038.986	1.174.104	1.169.505	7.162.720	-
Απομειωμένα – συλλογική αξιολόγηση	216.360	443.929	660.289	511.957	177.208	157.219	1.506.673	-
Απομειωμένα – ατομική αξιολόγηση	2.266	44.692	46.958	22.838	99.277	1.387.185	1.556.258	10.455
Σύνολο πριν από προβλέψεις	3.665.136	7.352.343	11.017.479	22.278.690	6.150.989	32.070.867	71.518.025	2.499.612
Προβλέψεις για απομείωση	(166.452)	(285.868)	(452.320)	(128.866)	(213.428)	(825.809)	(1.620.423)	(9.548)
Σύνολο μετά από προβλέψεις	3.498.684	7.066.475	10.565.159	22.149.824	5.937.561	31.245.058	69.897.602	2.490.064

Πιστωτική ποιότητα μη ληξιπρόθεσμων και μη απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2009	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Σύνολο Καταν/κής Πίστης	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Χορηγήσεις σε Επιχειρήσεις και Δημόσιο	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
Αποδεκτού επιπέδου κινδύνου	3.186.812	5.747.027	8.933.839	20.633.566	4.508.401	28.182.210	62.258.016	3.705.615
Υπό παρακολούθηση ή αυξημένου επιπέδου κινδύνου	-	-	-	-	846.618	1.255.109	2.101.727	-
Σύνολο	3.186.812	5.747.027	8.933.839	20.633.566	5.355.019	29.437.319	64.359.743	3.705.615

31 Δεκεμβρίου 2008	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Σύνολο Καταν/κής Πίστης	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Χορηγήσεις σε Επιχειρήσεις και Δημόσιο	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
Αποδεκτού επιπέδου κινδύνου	2.924.296	5.605.811	8.530.107	18.704.909	4.547.897	27.564.842	59.347.755	2.489.157
Υπό παρακολούθηση ή αυξημένου επιπέδου κινδύνου	-	-	-	-	152.503	1.792.116	1.944.619	-
Σύνολο	2.924.296	5.605.811	8.530.107	18.704.909	4.700.400	29.356.958	61.292.374	2.489.157

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ενηλικίωση ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2009	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Σύνολο Καταν/κής Πίστης	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Χορηγήσεις σε Επιχειρήσεις και Δημόσιο	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
Ληξιπρόθεσμα μέχρι 30 μέρες	454.176	701.148	1.155.324	1.476.842	754.154	1.287.941	4.674.261	-
Από 31-90 μέρες	232.705	381.397	614.102	829.640	471.724	501.068	2.416.534	-
Πάνω από 90 μέρες	-	-	-	553.847	186.590	68.867	809.304	10.311
Σύνολο	686.881	1.082.545	1.769.426	2.860.329	1.412.468	1.857.876	7.900.099	10.311

31 Δεκεμβρίου 2008	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Σύνολο Καταν/κής Πίστης	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Χορηγήσεις σε Επιχειρήσεις και Δημόσιο	Σύνολο χορηγήσεων	
Ληξιπρόθεσμα μέχρι 30 μέρες	307.302	807.785	1.115.087	1.788.151	740.572	840.960	4.484.770	
Από 31-90 μέρες	214.912	450.126	665.038	870.071	293.694	236.478	2.065.281	
Πάνω από 90 μέρες	-	-	-	380.764	139.838	92.067	612.669	
Σύνολο	522.214	1.257.911	1.780.125	3.038.986	1.174.104	1.169.505	7.162.720	

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων- Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2009	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Σύνολο Καταν/κής Πίστης	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Χορηγήσεις σε Επιχειρήσεις και Δημόσιο	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	1.236.059	3.973.871	5.209.930	17.326.355	3.771.818	25.309.149	51.617.252	5.880.293
Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	378.516	676.790	1.055.306	2.443.320	811.460	538.035	4.848.121	1.408
Απομειωμένα – συλλογική αξιολόγηση	335.500	704.586	1.040.086	885.560	348.822	194.032	2.468.500	-
Απομειωμένα – ατομική αξιολόγηση	-	2.353	2.353	9.033	86.263	539.574	637.223	-
Σύνολο πριν από προβλέψεις	1.950.075	5.357.600	7.307.675	20.664.268	5.018.363	26.580.790	59.571.096	5.881.701
Προβλέψεις για απομείωση	(209.048)	(291.481)	(500.529)	(145.491)	(270.964)	(524.414)	(1.441.398)	-
Σύνολο μετά από προβλέψεις	1.741.027	5.066.119	6.807.146	20.518.777	4.747.399	26.056.376	58.129.698	5.881.701

31 Δεκεμβρίου 2008	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Σύνολο Καταν/κής Πίστης	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Χορηγήσεις σε Επιχειρήσεις και Δημόσιο	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	1.352.995	3.547.004	4.899.999	15.576.415	2.975.879	23.774.621	47.226.914	5.202.048
Ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	255.768	1.025.199	1.280.967	2.798.305	854.990	490.638	5.424.900	-
Απομειωμένα – συλλογική αξιολόγηση	141.941	325.197	467.138	494.991	145.750	117.368	1.225.247	-
Απομειωμένα – ατομική αξιολόγηση	-	19.483	19.483	7.082	58.664	434.855	520.084	-
Σύνολο πριν από προβλέψεις	1.750.704	4.916.883	6.667.587	18.876.793	4.035.283	24.817.482	54.397.145	5.202.048
Προβλέψεις για απομείωση	(87.538)	(166.591)	(254.129)	(120.653)	(150.513)	(431.650)	(956.945)	-
Σύνολο μετά από προβλέψεις	1.663.166	4.750.292	6.413.458	18.756.140	3.884.770	24.385.832	53.440.200	5.202.048

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Πιστωτική ποιότητα μη ληξιπρόθεσμων και μη απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2009	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Σύνολο Καταν/κής Πίστης	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Χορηγήσεις σε Επιχειρήσεις και Δημόσιο	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
Αποδεκτού επιπέδου κινδύνου	1.236.059	3.973.871	5.209.930	17.326.355	2.987.415	24.456.789	49.980.489	5.880.293
Υπό παρακολούθηση ή αυξημένου επιπέδου κινδύνου	-	-	-	-	784.403	852.360	1.636.763	-
Σύνολο	1.236.059	3.973.871	5.209.930	17.326.355	3.771.818	25.309.149	51.617.252	5.880.293

31 Δεκεμβρίου 2008	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Σύνολο Καταν/κής Πίστης	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Χορηγήσεις σε Επιχειρήσεις και Δημόσιο	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
Αποδεκτού επιπέδου κινδύνου	1.352.995	3.547.004	4.899.999	15.576.415	2.827.632	23.074.428	46.378.474	5.202.048
Υπό παρακολούθηση ή αυξημένου επιπέδου κινδύνου	-	-	-	-	148.247	700.193	848.440	-
Σύνολο	1.352.995	3.547.004	4.899.999	15.576.415	2.975.879	23.774.621	47.226.914	5.202.048

Ενηλικίωση ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2009	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Σύνολο Καταν/κής Πίστης	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Χορηγήσεις σε Επιχειρήσεις και Δημόσιο	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων
Ληξιπρόθεσμα μέχρι 30 μέρες	252.109	434.018	686.127	1.218.922	459.678	432.342	2.797.069	-
Από 31-90 μέρες	126.407	242.772	369.179	688.230	216.333	75.057	1.348.799	-
Πάνω από 90 μέρες	-	-	-	536.168	135.449	30.636	702.253	1.408
Σύνολο	378.516	676.790	1.055.306	2.443.320	811.460	538.035	4.848.121	1.408

31 Δεκεμβρίου 2008	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Σύνολο Καταν/κής Πίστης	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Χορηγήσεις σε Επιχειρήσεις και Δημόσιο	Σύνολο χορηγήσεων
Ληξιπρόθεσμα μέχρι 30 μέρες	161.690	676.412	838.102	1.653.740	526.799	378.286	3.396.927
Από 31-90 μέρες	94.078	348.787	442.865	772.556	206.238	37.875	1.459.534
Πάνω από 90 μέρες	-	-	-	372.009	121.953	74.477	568.439
Σύνολο	255.768	1.025.199	1.280.967	2.798.305	854.990	490.638	5.424.900

Επαναδιαπραγματευθέντα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.13, ο Όμιλος μπορεί να επαναδιαπραγματευτεί τους όρους συγκεκριμένων δανείων τα οποία είτε είναι ληξιπρόθεσμα είτε απομειωμένα. Γενικώς, τέτοια δάνεια κατατάσσονται ως ληξιπρόθεσμα ή απομειωμένα βασιζόμενα στους αρχικούς όρους της σύμβασης του δανείου. Τα επαναδιαπραγματευθέντα δάνεια τα οποία θα είχαν χαρακτηριστεί ως ληξιπρόθεσμα ή απομειωμένα, στις 31 Δεκεμβρίου 2009 ανέρχονται σε €287.444 (2008: €114.364). Τα αντίστοιχα ποσά για την Τράπεζα είναι €88.760 στις 31 Δεκεμβρίου 2009 (2008: €40.993).

Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Κατά τη διάρκεια του 2009, περιουσιακά στοιχεία ποσού €64.469 (2008: €25.620) περιήλθαν στην κυριότητα του Ομίλου από ανάκτηση ληφθέντων εξασφαλίσεων. Τα αντίστοιχα ποσά για την Τράπεζα είναι €5.209 στις 31 Δεκεμβρίου 2009 (2008: €5.850).

Όλες σχεδόν οι ανακτηθείσες εξασφαλίσεις αφορούν σε ακίνητα. Τα ακίνητα που ανακτήθηκαν εκποιούνται το συντομότερο δυνατό. Τα ανωτέρω ακίνητα εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης στα λοιπά στοιχεία ενεργητικού.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.2.7 Κατανομή πιστωτικού κινδύνου

Συγκέντρωση ανά γεωγραφική περιοχή του χαρτοφυλακίου των δανείων

Η γεωγραφική κατανομή των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και των δανειακών δεσμεύσεων του Ομίλου και της Τράπεζας συνοψίζεται στους παρακάτω πίνακες:

Γεωγραφική κατανομή των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και των δανειακών δεσμεύσεων (μετά από προβλέψεις) - Όμιλος

	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών				Δανειακές δεσμεύσεις			
	31.12.2009		31.12.2008		31.12.2009 *		31.12.2008 *	
Ελλάδα	53.134.042	71%	48.749.831	70%	17.217.951	65%	17.209.959	68%
Τουρκία	10.994.741	15%	10.648.608	15%	6.826.144	26%	5.596.732	22%
N.A. Ευρώπη και Κύπρος	9.003.710	12%	9.263.287	13%	1.038.345	4%	1.382.637	5%
Δυτική Ευρώπη	1.459.363	2%	1.127.219	2%	1.339.616	5%	1.220.110	5%
Αφρική	160.689	-	108.657	-	41.489	-	64.800	-
Σύνολο	74.752.545		69.897.602		26.463.545		25.474.238	

Γεωγραφική κατανομή των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών και των δανειακών δεσμεύσεων (μετά από προβλέψεις) - Τράπεζα

	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών				Δανειακές δεσμεύσεις			
	31.12.2009		31.12.2008		31.12.2009 *		31.12.2008 *	
Ελλάδα	52.998.688	91%	49.085.251	91%	17.096.100	92%	17.198.506	93%
Τουρκία	981.968	1%	724.637	1%	-	-	-	-
N.A. Ευρώπη και Κύπρος	2.616.798	5%	2.504.650	6%	111.008	1%	111.647	1%
Δυτική Ευρώπη	1.467.924	3%	1.094.204	2%	1.328.686	7%	1.198.845	6%
Αφρική	64.320	-	31.458	-	32.389	-	44.506	-
Σύνολο	58.129.698		53.440.200		18.568.183		18.553.504	

* Οι Δανειακές δεσμεύσεις την 31 Δεκεμβρίου 2009 περιλαμβάνουν Εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια, Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές και Ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση (βλέπε Σημείωση 37). Οι Εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια περιλαμβάνουν ποσό €1.597 εκατ. για τον Όμιλο (2008: €1.985 εκατ.) και €396 εκατ. για την Τράπεζα (2008: €412 εκατ.), τα οποία αφορούν Εγκεκριμένα Πιστωτικά Όρια τα οποία δεν μπορούν να ακυρωθούν και συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό των Σταθμισμένων για Κίνδυνο Στοιχείων Ενεργητικού με τη Μέθοδο Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (βλέπε Σημείωση 4.6).

Η κατανομή των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών ανά κλάδο δραστηριότητας του Ομίλου και της Τράπεζας συνοψίζεται στον παρακάτω πίνακα:

Κατανομή των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών (μετά από προβλέψεις) ανά κλάδο δραστηριότητας

	Όμιλος				Τράπεζα			
	31.12.2009		31.12.2008		31.12.2009		31.12.2008	
Ιδιώτες	36.253.528	49%	33.031.942	48%	27.325.905	47%	25.008.243	47%
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	10.481.852	15%	9.820.125	14%	10.143.086	17%	9.394.245	18%
Ελεύθεροι επαγγελματίες	1.741.872	2%	1.609.411	2%	469.038	1%	442.101	1%
Βιομηχανία και ορυχεία-μεταλλεία	5.549.710	7%	5.693.159	8%	3.590.859	6%	3.471.228	6%
Βιοτεχνία	2.927.130	4%	2.915.925	4%	1.605.401	3%	1.438.288	3%
Δημόσιο και δημόσιες επιχειρήσεις	9.106.094	12%	8.101.348	12%	9.067.481	16%	8.089.290	15%
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	3.196.633	4%	3.081.671	4%	1.792.423	3%	1.572.226	3%
Ναυτιλία	1.669.764	2%	1.734.504	2%	1.651.911	3%	1.716.601	3%
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες (εκτός ναυτιλίας)	1.277.488	2%	1.229.787	2%	723.330	1%	647.803	1%
Ενέργεια	792.139	1%	720.850	1%	616.284	1%	508.034	1%
Τουρισμός	834.416	1%	839.059	1%	527.094	1%	449.789	1%
Λουπά	921.919	1%	1.119.821	2%	616.886	1%	702.352	1%
Σύνολο	74.752.545		69.897.602		58.129.698		53.440.200	

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.2.8 Χρεωστικοί τίτλοι

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν μία ανάλυση των χρεωστικών τίτλων, των εντόκων γραμματίων και άλλων αξιογράφων ανά συντελεστή διαβάθμισης των τίτλων στις 31 Δεκεμβρίου 2009 και 2008, βάσει αξιολογήσεων της Moody's ή των αντίστοιχών τους:

Πιστοληπτική Διαβάθμιση χρεογράφων – Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2009	Χρεόγραφα για εμπορικούς σκοπούς	Χαρακτηρισμένα σε εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων	Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	Χρεόγραφα διακρατηθέντα μέχρι την λήξη	Δάνεια και Απαιτήσεις	Σύνολο
Aaa	19.972	-	428.986	60.214	39.595	548.767
Aa1 έως Aa3	241.859	-	386.265	-	155.352	783.476
A1 έως A3	3.402.229	-	8.973.965	39.404	1.658.384	14.073.982
Χαμηλότερα από A3	310.682	34.017	3.597.998	-	21.258	3.963.955
Χωρίς διαβάθμιση	1.348	-	37.948	-	3.245	42.541
Σύνολο	3.976.090	34.017	13.425.162	99.618	1.877.834	19.412.721

Πιστοληπτική Διαβάθμιση χρεογράφων – Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2008	Χρεόγραφα για εμπορικούς σκοπούς	Χαρακτηρισμένα σε εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων	Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	Χρεόγραφα διακρατηθέντα μέχρι την λήξη	Δάνεια και Απαιτήσεις	Σύνολο
Aaa	682.169	-	446.429	61.458	66.916	1.256.972
Aa1 έως Aa3	41.169	-	379.502	-	395.778	816.449
A1 έως A3	1.136.020	-	5.618.855	67.349	2.679.799	9.502.023
Χαμηλότερα από A3	203.683	100.110	2.255.777	7.222	23.069	2.589.861
Χωρίς διαβάθμιση	1.901	-	36.287	5.033	13.305	56.526
Σύνολο	2.064.942	100.110	8.736.850	141.062	3.178.867	14.221.831

Πιστοληπτική Διαβάθμιση χρεογράφων – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2009	Χρεόγραφα για εμπορικούς σκοπούς	Χαρακτηρισμένα σε εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων	Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	Χρεόγραφα διακρατηθέντα μέχρι την λήξη	Δάνεια και Απαιτήσεις	Σύνολο
Aaa	12.978	-	428.986	-	39.595	481.559
Aa1 έως Aa3	107.176	-	225.848	-	145.876	478.900
A1 έως A3	2.728.715	-	5.619.200	-	1.286.854	9.634.769
Χαμηλότερα από A3	153.022	-	680.857	806.801	11.227	1.651.907
Χωρίς διαβάθμιση	-	-	-	125.394	-	125.394
Σύνολο	3.001.891	-	6.954.891	932.195	1.483.552	12.372.529

Πιστοληπτική Διαβάθμιση χρεογράφων – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2008	Χρεόγραφα για εμπορικούς σκοπούς	Χαρακτηρισμένα σε εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων	Χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	Χρεόγραφα διακρατηθέντα μέχρι την λήξη	Δάνεια και Απαιτήσεις	Σύνολο
Aaa	22.409	-	422.276	-	66.916	511.601
Aa1 έως Aa3	506.775	-	276.822	-	363.613	1.147.210
A1 έως A3	1.048.864	-	5.359.409	-	1.813.158	8.221.431
Χαμηλότερα από A3	137.738	-	449.723	7.220	23.069	617.750
Χωρίς διαβάθμιση	-	-	3.314	722.698	91.314	817.326
Σύνολο	1.715.786	-	6.511.544	729.918	2.358.070	11.315.318

4.3 Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς προέρχεται από την αβεβαιότητα σε σχέση με τις μεταβολές των επιτοκίων και των τιμών των μετοχών, των μετοχικών δεικτών και των συναλλαγματικών ισοτιμιών, καθώς και τη μεταβλητότητά τους. Τα τελευταία έτη, ο Όμιλος έχει επεκτείνει τη συναλλακτική του δραστηριότητα σε ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων με στόχο τη βελτίωση της κερδοφορίας του και των υπηρεσιών που παρέχει στην πελατεία. Η δραστηριότητα αυτή περιλαμβάνει την ανάληψη κινδύνου αγοράς, τον οποίο ο Όμιλος επιδιώκει να εντοπίζει, να εκτιμά, να παρακολουθεί και να διαχειρίζεται αποτελεσματικά βάσει ενός πλαισίου αρχών, διαδικασιών εκτίμησης και μίας επαρκούς δομής ορίων που εφαρμόζονται σε όλες τις συναλλαγές του Ομίλου. Τα σημαντικότερα είδη κινδύνου αγοράς για τον Όμιλο είναι ο επιτοκιακός κίνδυνος, ο μετοχικός κίνδυνος και ο συναλλαγματικός κίνδυνος.

Ο **επιτοκιακός κίνδυνος** είναι ο κίνδυνος που αφορά στην πιθανή ζημία στο χαρτοφυλάκιο του Ομίλου εξαιτίας δυσμενών μεταβολών των επιτοκίων. Μία βασική πηγή επιτοκιακού κινδύνου αποτελούν το εμπορικό και διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο ομολόγων του Ομίλου καθώς και οι συναλλαγές που αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα επί επιτοκίων (χρηματοστηριακά και εξωχρηματοστηριακά).

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα διατηρεί σημαντικό χαρτοφυλάκιο σε ομόλογα εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου, ενώ διαθέτει και χαρτοφυλάκιο με ελληνικές και διεθνείς εταιρικές εκδόσεις. Για την αντιστάθμιση του επιτοκιακού κινδύνου που απορρέει από τις θέσεις σε ομόλογα σταθερού επιτοκίου εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου, η Τράπεζα αναλαμβάνει θέσεις σε συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (ΣΜΕ) 2, 5 και 10 ετών επί ομολόγων εκδόσεως Γερμανικού Δημοσίου. Περιστασιακά, η Τράπεζα αναλαμβάνει θέσεις σε Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης επί χρεογράφων και επιτοκίων για την αποκόμιση κερδών. Επίσης, η Τράπεζα δραστηριοποιείται στην αγορά εξωχρηματοστηριακών παραγώγων, με τη σύνθεση συμβολαίων ανταλλαγής επιτοκίου, απλής και σύνθετης δομής. Οι εν λόγω συμβάσεις χρησιμοποιούνται τόσο ως μέσα αντιστάθμισης του επιτοκιακού κινδύνου, όσο και για την αποκόμιση κερδών. Ως μέσα αντιστάθμισης, οι Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων εξυπηρετούν στη μετατροπή του επιτοκίου από σταθερό σε κυμαινόμενο, περιορίζοντας με τον τρόπο αυτό την έκθεση της Τράπεζας σε επιτοκιακό κίνδυνο.

Εκτός της Τράπεζας, σε επίπεδο Ομίλου, η παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς εστιάζεται στο εμπορικό και διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο της θυγατρικής Finansbank. Ο σημαντικότερος εκ των επιμέρους κινδύνων (επιτοκιακός, μετοχικός, συναλλαγματικός) που ενέχει το συνολικό χαρτοφυλάκιο της θυγατρικής, είναι ο επιτοκιακός κίνδυνος. Αυτό κυρίως οφείλεται στη διατήρηση σημαντικού χαρτοφυλακίου χρεογράφων έκδοσης Τουρκικού Δημοσίου σε τοπικό νόμισμα. Επίσης, η θυγατρική συνάπτει Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων είτε για την αντιστάθμιση του επιτοκιακού κινδύνου ο οποίος απορρέει από τη διακράτηση θέσεων σε ομόλογα Τουρκικού Δημοσίου σε ξένο νόμισμα, είτε για την αποκόμιση κερδών.

Επιπλέον, η θυγατρική Finansbank αντλεί ρευστότητα σε Δολάρια Αμερικής, τα οποία στη συνέχεια μετατρέπει σε Τούρκικες Λίρες μέσω Συμβάσεων Ανταλλαγής Επιτοκίων σε διαφορετικό Νόμισμα, προκειμένου να χρηματοδοτήσει τη χορήγηση δανείων στην εγχώρια αγορά. Επισημαίνεται δε ότι, οι ανωτέρω

συμβάσεις λειτουργούν και ως μέσα αντιστάθμισης του επιτοκιακού κινδύνου των δανείων που χορηγεί η θυγατρική σε Τούρκικες Λίρες.

Ο **μετοχικός κίνδυνος** αφορά στον κίνδυνο πιθανών ζημιών στο χαρτοφυλάκιο μετοχών και μετοχικών παραγώγων του Ομίλου από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των μετοχών και των μετοχικών δεικτών. Ο Όμιλος κατέχει θέσεις σε μετοχές, η πλειοψηφία των οποίων διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αθηνών, και παράγωγα προϊόντα επί μετοχών και μετοχικών δεικτών που διαπραγματεύονται στο ελληνικό, αλλά και σε διεθνή χρηματιστήρια. Οι μετοχές ταξινομούνται στο εμπορικό ή στο διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο του Ομίλου. Τα παράγωγα προϊόντα επί μετοχών και μετοχικών δεικτών χρησιμοποιούνται αφενός για την αποκόμιση κερδών και αφετέρου για την αντιστάθμιση του κινδύνου ο οποίος προέρχεται από το χαρτοφυλάκιο μετοχών του Ομίλου, καθώς και από τα προϊόντα που διατίθενται στην πελατεία και είναι συνδεδεμένα με την απόδοση κάποιας μετοχής ή κάποιου μετοχικού δείκτη. Σε μικρότερο βαθμό, ο Όμιλος συμμετέχει σε συναλλαγές εκτός οργανωμένων χρηματιστηριακών αγορών για αποκόμιση κερδών και για αντιστάθμιση κινδύνων.

Ο **συναλλαγματικός κίνδυνος** είναι ο κίνδυνος που αφορά στην ενδεχόμενη ζημία λόγω δυσμενών μεταβολών στις τιμές συναλλάγματος. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος προέρχεται από την ανοικτή συναλλαγματική θέση του Ομίλου, η οποία προκύπτει κυρίως από τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα που διενεργεί η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων. Η ανοικτή συναλλαγματική θέση διαχωρίζεται σε εμπορική και δομική. Η δομική ανοικτή συναλλαγματική θέση περιλαμβάνει όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις του Ομίλου σε ξένο νόμισμα (π.χ. δάνεια, καταθέσεις κ.α.), καθώς και τις εκτός Ισολογισμού συναλλαγές σε συνάλλαγμα που διενεργεί η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματοαγοράς.

Ο Όμιλος συναλλάσσεται σε όλα τα βασικά νομίσματα, διατηρώντας κυρίως βραχυπρόθεσμες τοποθετήσεις για αποκόμιση κερδών και για την εξυπηρέτηση των θεσμικών, εταιρικών, εγχώριων και διεθνών πελατών του. Σύμφωνα με τη στρατηγική του Ομίλου, η ανοικτή συναλλαγματική θέση στο τέλος της ημέρας πρέπει να συμμορφώνεται με τα όρια που έχουν θεσπιστεί από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων και τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων.

Επιπλέον, ο Όμιλος διαχειρίζεται την έκθεσή του σε Λίρα Τουρκίας, προκειμένου να μειώσει την μεταβλητότητα των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου από τη μετατροπή των στοιχείων Ισολογισμού της Finansbank από Τούρκικες Λίρες σε Ευρώ.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.3.1 Κίνδυνος αγοράς για το εμπορικό χαρτοφυλάκιο και το διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο

Η Τράπεζα, για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς, υπολογίζει σε καθημερινή βάση τη Μέγιστη Δυνητική Ζημία (ΜΔΖ) για το σύνολο του εμπορικού και του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου της. Ο υπολογισμός αφορά σε χρονικό ορίζοντα μίας ημέρας και επίπεδο εμπιστοσύνης 99%. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα εκτιμά σε καθημερινή βάση τη ΜΔΖ τόσο του συνολικού, όσο και των επιμέρους κινδύνων (επιτοκιακό, μετοχικό, συναλλαγματικό) του εμπορικού και του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου της, μέσω του συστήματος RiskWatch, της εταιρείας Algorithmics. Η Τράπεζα, κατόπιν ελέγχου του μοντέλου και των παραγομένων εξ' αυτού αποτελεσμάτων, έχει λάβει την έγκριση χρήσης του εσωτερικού υποδείγματος από την Τράπεζα της Ελλάδος, καθώς και από εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτικούς φορείς.

Για τον έλεγχο και τη διαχείριση των αναλαμβανομένων κινδύνων, έχει καθοριστεί ένα πλαίσιο ορίων ΜΔΖ. Ακολουθώντας τις διεθνείς πρακτικές τα όρια αυτά αναφέρονται τόσο στους επιμέρους κινδύνους (επιτοκιακό, συναλλαγματικό και μετοχικό), όσο και στο σύνολο του κινδύνου αγοράς. Αφορούν δε, στο σύνολο του εμπορικού και του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου της Τράπεζας.

Οι παρακάτω πίνακες απεικονίζουν τη ΜΔΖ της Τράπεζας για το 2009 και 2008:

2009	Συνολική ΜΔΖ	ΜΔΖ Επιτοκίου	ΜΔΖ Τιμών μετοχών	ΜΔΖ Ισοτιμών
31 Δεκεμβρίου	19.876	20.280	4.149	1.635
Μέσος όρος (ημερήσιες τιμές)	16.014	15.910	3.307	1.296
Μέγιστο (ημερήσιες τιμές)	30.888	30.205	5.661	3.084
Ελάχιστο (ημερήσιες τιμές)	6.361	6.426	2.097	552

2008	Συνολική ΜΔΖ	ΜΔΖ Επιτοκίου	ΜΔΖ Τιμών μετοχών	ΜΔΖ Ισοτιμών
31 Δεκεμβρίου	11.036	10.961	2.896	2.696
Μέσος όρος (ημερήσιες τιμές)	9.778	8.485	3.311	2.738
Μέγιστο (ημερήσιες τιμές)	19.652	15.303	7.734	15.201
Ελάχιστο (ημερήσιες τιμές)	4.435	3.986	1.332	332

Εκτός της Τράπεζας, σε επίπεδο Ομίλου, η θυγατρική με τη μεγαλύτερη έκθεση σε κίνδυνο αγοράς είναι η Finansbank. Για την παρακολούθηση και αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου, η θυγατρική υπολογίζει καθημερινά τη Μέγιστη Δυνητική Ζημία τόσο του συνολικού, όσο και των επιμέρους κινδύνων (επιτοκιακό, μετοχικό, συναλλαγματικό) του χαρτοφυλακίου της. Ο υπολογισμός αφορά σε χρονικό ορίζοντα μίας ημέρας και επίπεδο εμπιστοσύνης 99%. Η εκτίμηση της ΜΔΖ πραγματοποιείται μέσω του συστήματος Riskwatch της εταιρείας Algorithmics.

Για τον έλεγχο και τη διαχείριση των αναλαμβανομένων κινδύνων, έχει καθοριστεί πλαίσιο ορίων ΜΔΖ, αντίστοιχο με της Τράπεζας.

Στους πίνακες που ακολουθούν, παρουσιάζονται οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ της θυγατρικής Finansbank για τα έτη 2009 και 2008:

2009	Συνολική ΜΔΖ	ΜΔΖ Επιτοκιακού Κινδύνου	ΜΔΖ Μετοχικού Κινδύνου	ΜΔΖ Συναλλαγματικού Κινδύνου
31 Δεκεμβρίου	3.696	3.527	42	1.192
Μέσος όρος (ημερήσιες τιμές)	6.498	6.175	112	815
Μέγιστο (ημερήσιες τιμές)	21.901	22.470	882	3.543
Ελάχιστο (ημερήσιες τιμές)	2.267	1.984	4	38

2008	Συνολική ΜΔΖ	ΜΔΖ Επιτοκιακού Κινδύνου	ΜΔΖ Μετοχικού Κινδύνου	ΜΔΖ Συναλλαγματικού Κινδύνου
31 Δεκεμβρίου	15.655	16.415	122	2.173
Μέσος όρος (ημερήσιες τιμές)	9.163	9.098	283	1.105
Μέγιστο (ημερήσιες τιμές)	21.526	19.837	662	6.926
Ελάχιστο (ημερήσιες τιμές)	2.258	2.430	14	106

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του εσωτερικού υποδείγματος μέτρησης του κινδύνου αγοράς, η Τράπεζα εφαρμόζει πρόγραμμα δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (backtesting), ο οποίος συνίσταται στη σύγκριση της ΜΔΖ, όπως αυτή υπολογίστηκε από το υπόδειγμα, με την αντίστοιχη μεταβολή στην αξία του χαρτοφυλακίου πάνω στο οποίο βασίστηκε ο υπολογισμός κατά την τεκμαιρόμενη περίοδο. Δοκιμαστικό εκ των υστέρων έλεγχο διενεργεί καθημερινά και η θυγατρική Finansbank.

Η εκτίμηση της ΜΔΖ αναφέρεται σε “κανονικές” συνθήκες αγοράς. Ωστόσο, είναι απαραίτητη η συμπληρωματική ανάλυση για την εκτίμηση της ζημίας που ενδέχεται να υποστεί η Τράπεζα σε ακραίες καταστάσεις, οι οποίες ενδεχομένως προκαλέσουν ιδιαίτερα υψηλές ζημιές. Για το λόγο αυτό, διενεργείται σε εβδομαδιαία βάση πρόγραμμα προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης (stress testing) που συνίσταται στον υπολογισμό κέρδους/ζημίας του εμπορικού και του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου της Τράπεζας σε περιπτώσεις ακραίων μεταβολών στις αγορές. Τα σενάρια που εφαρμόζονται βασίζονται σε υποδείξεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (IMF) και αφορούν στις τρεις βασικές κατηγορίες κινδύνου του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας (επιτοκιακού, μετοχικού και συναλλαγματικού).

Πρόγραμμα προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης διεξάγεται και από τη θυγατρική Finansbank σε μηνιαία βάση. Τα σενάρια αφορούν σε ακραίες μεταβολές για τον επιτοκιακό και τον συναλλαγματικό κίνδυνο και εφαρμόζονται στα στοιχεία τόσο του εμπορικού, όσο και του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου της. Τα σενάρια βασίζονται σε ακραίες μεταβολές των υποκείμενων παραγόντων κινδύνου κατά τη διάρκεια των πρόσφατων οικονομικών κρίσεων που έχουν λάβει χώρα στην Τουρκία.

4.3.2 Περιορισμοί της μεθοδολογίας ΜΔΖ

Η μέθοδος της ΜΔΖ που εφαρμόζει ο Όμιλος βασίζεται σε θεωρητικές παραδοχές, οι οποίες υπό ακραίες συνθήκες αγοράς δύναται να μην αντικατοπτρίζουν την μέγιστη ζημιά που μπορεί να υποστεί η Τράπεζα. Οι περιορισμοί της μεθοδολογίας συνοψίζονται ως εξής:

- Η χρήση διακυμάνσεων και συσχετίσεων ως μέτρο πρόβλεψης της μελλοντικής συμπεριφοράς παραγόντων κινδύνων δύναται να αποδειχθεί ανεπαρκής σε περιόδους έντονης διακύμανσης στις χρηματοοικονομικές αγορές.
- Ο χρονικός ορίζοντας μίας ημέρας για τον υπολογισμό της ΜΔΖ (ή δέκα ημερών για εποπτικούς σκοπούς) συνεπάγεται ότι η Τράπεζα θα μπορεί να ρευστοποιήσει το σύνολο του χαρτοφυλακίου εντός της περιόδου αυτής. Εντούτοις, η παραδοχή αυτή μπορεί να υποεκτιμά τον κίνδυνο αγοράς σε περιόδους μη επαρκούς ρευστότητας στις χρηματοοικονομικές αγορές ή σε περιπτώσεις όπου κάποια περιουσιακά στοιχεία στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας δεν μπορούν να ρευστοποιηθούν εύκολα.
- Η ΜΔΖ αναφέρεται σε εύλογες ζημίες στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας για επίπεδο εμπιστοσύνης 99%, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη ζημίες πέρα από το επίπεδο αυτό.
- Όλοι οι υπολογισμοί βασίζονται στις ανοικτές θέσεις της Τράπεζας κατά τη λήξη της ημέρας, αγνοώντας τις διακυμάνσεις του κινδύνου κατά τη διάρκεια της ημέρας και τις πραγματοποιημένες ζημίες (εφόσον υφίστανται).
- Οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ βασίζονται σε μικρές αλλαγές στις τιμές των παραγόντων κινδύνων. Για μεγαλύτερες μεταβολές η μεθοδολογία δεν θα λάμβανε υπόψη την επίδραση στις τιμές του χαρτοφυλακίου.
- Γίνεται η υπόθεση ότι, οι αποδόσεις επί των μεμονομένων παραγόντων κινδύνου ακολουθούν κανονική κατανομή. Εάν αυτό δεν ισχύει, η πιθανότητα ακραίων μεταβολών στην αγορά θα μπορούσε να υποεκτιμηθεί.

Για την βελτίωση της ικανότητας πρόβλεψης του μοντέλου εκτίμησης της ΜΔΖ και την ελαχιστοποίηση της επίδρασης των ανωτέρω περιορισμών, διενεργούμε ελέγχους προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης (stress testing) σε εβδομαδιαία βάση, όπως αναφέρεται παραπάνω.

4.3.3 Κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο

Επιτοκιακός κίνδυνος επί του τραπεζικού χαρτοφυλακίου είναι ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τις προσόδους (καθαρά έσοδα από τόκους) και το κεφάλαιο, ο οποίος απορρέει από δυσμενείς μεταβολές των επιτοκίων οι οποίες επηρεάζουν τα στοιχεία του τραπεζικού χαρτοφυλακίου. Το τραπεζικό χαρτοφυλάκιο αποτελείται κυρίως από Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες, Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, τίτλους που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως δάνεια και απαιτήσεις, Υποχρεώσεις προς πελάτες, Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις, τα οποία καταχωρούνται στο αποσβεσμένο κόστος. Ο Όμιλος διατηρεί επαρκείς διαδικασίες μέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου του επιτοκιακού κινδύνου του τραπεζικού χαρτοφυλακίου, στις οποίες περιλαμβάνονται:

- Συστήματα μέτρησης επιτοκιακού κινδύνου του επενδυτικού χαρτοφυλακίου. Τα συστήματα αυτά έχουν τη δυνατότητα κάλυψης όλων των βασικών πηγών επιτοκιακού κινδύνου και αξιολόγησης των επιπτώσεων των επιτοκιακών μεταβολών με τρόπο που να συνάδει με το πλαίσιο δραστηριοτήτων του Ομίλου.
- Μέτρηση του βαθμού ευαισθησίας των κερδών και της οικονομικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων σε περιπτώσεις καταστάσεων κρίσης.
- Επαρκείς και αποτελεσματικές διαδικασίες και συστήματα πληροφορικής για τη μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και υποβολή αναφορών σχετικά με τα επίπεδα έκθεσης του επενδυτικού χαρτοφυλακίου σε επιτοκιακό κίνδυνο.
- Τεκμηριωμένη πολιτική διαχείρισης του επιτοκιακού κινδύνου στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο.

4.3.4 Επιτοκιακός κίνδυνος βάσει της ημερομηνίας επόμενης αναπροσαρμογής επιτοκίου

Ο επιτοκιακός κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος και αφορά σε χρηματοοικονομικά μέσα με βάση την ημερομηνία της αμέσως επόμενης αναπροσαρμογής των επιτοκίων συνοψίζεται ως ακολούθως:

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2009	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρες	Σύνολο
Απαιτήσεις							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	2.691.647	22.267	-	13.244	-	1.525.696	4.252.854
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	2.704.594	234.139	302.803	83.902	-	382.473	3.707.911
Χρηματ. περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	518.149	728.180	1.943.829	665.117	154.778	56.006	4.066.059
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	37.927.509	6.114.033	9.331.670	8.834.907	10.938.597	1.605.829	74.752.545
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων-διαθέσιμο προς πώληση	905.923	2.451.258	7.226.815	1.157.541	1.682.506	913.655	14.337.698
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων-διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	-	-	39.391	-	60.214	13	99.618
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων-δάνεια και απαιτήσεις	377.370	360.552	819.988	10.928	308.996	-	1.877.834
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού & απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	-	1.475	12.739	628	-	725.037	739.879
Λοιπά	20.457	1.021	25.487	1.392	5.813	2.098.547	2.152.717
Σύνολο	45.145.649	9.912.925	19.702.722	10.767.659	13.150.904	7.307.256	105.987.115
Υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	6.597.740	2.234.851	12.765.625	7.091	-	38.031	21.643.338
Υποχρεώσεις προς πελάτες	46.548.905	11.815.709	11.004.330	436.807	5.593	1.383.127	71.194.471
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	7.673	970.058	233.320	374.703	1.476.035	22.883	3.084.672
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	-	2.076	12.739	628	-	2.565.880	2.581.323
Λοιπές υποχρεώσεις	17.811	128	298.879	27.792	-	2.829.466	3.174.076
Σύνολο	53.172.129	15.022.822	24.314.893	847.021	1.481.628	6.839.387	101.677.880
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων απαιτήσεων και υποχρεώσεων	(8.026.480)	(5.109.897)	(4.612.171)	9.920.638	11.669.276	467.869	4.309.235

62

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2008	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρες	Σύνολο
Απαιτήσεις							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	2.801.741	8.901	10.804	-	-	1.323.959	4.145.405
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	1.817.277	278.230	257.141	17.127	-	120.289	2.490.064
Χρηματ. περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	130.123	77.832	384.775	464.173	1.107.682	26.019	2.190.604
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	36.268.768	6.193.552	8.978.163	7.876.232	9.350.070	1.230.817	69.897.602
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων-διαθέσιμο προς πώληση	442.361	1.282.054	1.315.650	2.250.263	3.445.597	853.722	9.589.647
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων-διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	1.982	35.289	39.644	-	64.113	34	141.062
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων-δάνεια και απαιτήσεις	637.320	703.139	936.031	129.338	773.039	-	3.178.867
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού & απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	-	7.228	23.858	2.567	-	617.961	651.614
Λοιπά	66.284	18.032	1.560	1.122	11.796	1.915.045	2.013.839
Σύνολο	42.165.856	8.604.257	11.947.626	10.740.822	14.752.297	6.087.846	94.298.704
Υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	12.765.863	1.151.677	835.932	30.936	-	55.622	14.840.030
Υποχρεώσεις προς πελάτες	46.042.307	9.739.674	10.014.699	334.679	46.856	1.478.733	67.656.948
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	637.383	2.128.515	327.767	348.605	292.373	1.908	3.736.551
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	-	6.152	12.626	244	-	2.247.234	2.266.256
Λοιπές υποχρεώσεις	8.783	475	247.139	96.978	-	2.182.157	2.535.532
Σύνολο	59.454.336	13.026.493	11.438.163	811.442	339.229	5.965.654	91.035.317
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων απαιτήσεων και υποχρεώσεων	(17.288.480)	(4.422.236)	509.463	9.929.380	14.413.068	122.192	3.263.387

Το 2008 το Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες περιελάμβανε υπόλοιπα €10 τα οποία είχαν μεταφερθεί στα στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση (Σημείωση 30).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2009	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρες	Σύνολο
Απαιτήσεις							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.427.401	2.477	-	13.244	-	630.599	2.073.721
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	4.400.939	720.529	367.815	83.800	-	308.618	5.881.701
Χρηματ. περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	471.682	578.101	1.932.997	12.356	6.755	2.075	3.003.966
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	29.143.089	4.075.045	6.442.716	6.831.791	10.231.332	1.405.725	58.129.698
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων-διαθέσιμο προς πώληση	232.934	1.681.944	4.665.538	18.432	-	877.812	7.476.660
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων-διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	125.000	115.000	692.195	-	-	-	932.195
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων-δάνεια και απαιτήσεις	340.704	328.819	804.613	9.416	-	-	1.483.552
Λοιπά	224	-	-	-	-	1.595.177	1.595.401
Σύνολο	36.141.973	7.501.915	14.905.874	6.969.039	10.238.087	4.820.006	80.576.894
Υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	6.043.870	1.972.963	10.356.541	4.900	-	12.411	18.390.685
Υποχρεώσεις προς πελάτες	38.508.059	9.281.545	9.637.022	283.189	1.166	370.186	58.081.167
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	165.700	667.349	142.006	83.800	1.609.466	26.165	2.694.486
Λοιπές υποχρεώσεις	821	-	199.135	-	-	2.221.198	2.421.154
Σύνολο	44.718.450	11.921.857	20.334.704	371.889	1.610.632	2.629.960	81.587.492
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων απαιτήσεων και υποχρεώσεων	(8.576.477)	(4.419.942)	(5.428.830)	6.597.150	8.627.455	2.190.046	(1.010.598)

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2008	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρες	Σύνολο
Απαιτήσεις							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	1.294.394	1.754	10.804	-	-	652.297	1.959.249
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	3.549.101	1.160.070	381.883	102.625	-	8.369	5.202.048
Χρηματ. περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	286.425	301.846	379.052	337.519	410.943	2.117	1.717.902
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	27.150.805	3.837.234	6.606.316	5.480.090	9.260.897	1.104.858	53.440.200
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων-διαθέσιμο προς πώληση	103.841	371.891	963.835	1.703.763	3.012.153	822.970	6.978.453
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων-διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	126.982	120.238	482.055	643	-	-	729.918
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων-δάνεια και απαιτήσεις	600.823	698.049	920.888	127.775	10.535	-	2.358.070
Λοιπά	37.985	10	20	-	-	1.449.237	1.487.252
Σύνολο	33.150.356	6.491.092	9.744.853	7.752.415	12.694.528	4.039.848	73.873.092
Υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	11.790.002	1.078.863	888.301	7.082	-	37.167	13.801.415
Υποχρεώσεις προς πελάτες	39.080.220	7.579.415	8.909.743	104.152	41.888	575.635	56.291.053
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	565.481	1.996.490	448.076	315.926	548.908	-	3.874.881
Λοιπές υποχρεώσεις	-	-	199.748	-	-	1.676.853	1.876.601
Σύνολο	51.435.703	10.654.768	10.445.868	427.160	590.796	2.289.655	75.843.950
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων απαιτήσεων και υποχρεώσεων	(18.285.347)	(4.163.676)	(701.015)	7.325.255	12.103.732	1.750.193	(1.970.858)

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.3.5 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου και της Τράπεζας στον συναλλαγματικό κίνδυνο πριν ληφθεί υπόψη η επίδραση της αντιστάθμισης παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθούν. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, η ανοικτή συναλλαγματική θέση στο τέλος της ημέρας πρέπει να συμμορφώνεται με τα όρια που έχουν θεσπιστεί από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων και τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων. Η συμμόρφωση επιτυγχάνεται αναλαμβάνοντας κατάλληλες αντισταθμιστικές θέσεις. Ως αποτέλεσμα, η καθαρή έκθεση σε κάθε ξένο νόμισμα διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα και εντός των προκαθορισμένων ορίων.

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2009	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	TL	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού								
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	3.065.325	349.950	5.364	318	7.191	470.397	354.309	4.252.854
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	2.658.838	517.745	83.325	4.072	39.013	54.970	349.948	3.707.911
Χρηματ. περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	3.880.063	64.066	-	-	-	72.930	49.000	4.066.059
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.534.744	101.303	11.991	187	2.929	171.484	53.213	1.875.851
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	58.873.070	4.219.559	218.608	93.790	1.174.363	7.721.301	2.451.854	74.752.545
Χαρτ/κιο επενδύσεων – διαθ. προς πώληση	10.864.954	975.806	12.281	267.663	27	1.969.307	247.660	14.337.698
Χαρτ/κιο επενδύσεων – διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	99.618	-	-	-	-	-	-	99.618
Χαρτ/κιο επενδύσεων - δάνεια και απαιτήσεις	1.870.903	6.931	-	-	-	-	-	1.877.834
Ακίνητα επενδύσεων	162.469	-	-	-	-	-	2.426	164.895
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	34.168	-	-	-	-	181	8.331	42.680
Υπεραξία, λογισμικό και άυλα περιουσιακά στοιχεία	185.912	-	74.729	-	-	1.922.173	304.129	2.486.943
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.713.370	-	20.784	-	-	186.277	178.721	2.099.152
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	783.902	-	-	-	-	4.343	17.715	805.960
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	2.252.214	116.569	154.756	34.480	1.089	265.075	-	2.824.183
Σύνολο Ενεργητικού	87.979.550	6.351.929	581.838	400.510	1.224.612	12.838.438	4.017.306	113.394.183

31 Δεκεμβρίου 2009	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	TL	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού								
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	19.920.836	1.013.149	71.080	9.863	56.996	204.974	366.440	21.643.338
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.024.427	80.451	7.098	98.233	8.513	107.705	2.737	1.329.164
Υποχρεώσεις προς πελάτες	54.556.902	6.838.379	435.717	106.823	55.260	5.954.866	3.246.524	71.194.471
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λουιές δανειακές υποχρεώσεις	2.164.728	537.943	-	102.088	-	194.112	85.801	3.084.672
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	2.545.480	-	-	-	-	15.445	20.398	2.581.323
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.426.414	256.725	102.805	34.723	5.709	598.320	63.700	3.488.396
Υποχρεώσεις από παροχές προς το προσωπικό	228.525	-	-	-	-	10.580	6.196	245.301
Σύνολο παθητικού	82.867.312	8.726.647	616.700	351.730	126.478	7.086.002	3.791.796	103.566.665
Καθαρή συναλλαγματική θέση	5.112.238	(2.374.718)	(34.862)	48.780	1.098.134	5.752.436	225.510	9.827.518

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2008	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	TL	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού								
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	2.746.835	559.733	5.701	325	5.807	331.538	495.466	4.145.405
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	1.781.002	363.894	192.510	20.547	35.839	14.891	81.381	2.490.064
Χρηματ. περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.904.474	103.761	-	-	-	120.728	61.641	2.190.604
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.169.221	142.770	9.895	38.457	3.193	210.970	15.814	1.590.320
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	54.795.096	4.393.332	209.996	127.671	1.126.974	6.520.768	2.723.765	69.897.602
Χαρτ/κιο επενδύσεων – διαθ. προς πώληση	6.821.787	432.037	9.440	298.708	-	1.903.515	124.160	9.589.647
Χαρτ/κιο επενδύσεων – διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	133.842	-	-	-	-	-	7.220	141.062
Χαρτ/κιο επενδύσεων - δάνεια και απαιτήσεις	3.171.695	7.172	-	-	-	-	-	3.178.867
Ακίνητα επενδύσεων	144.740	-	-	-	-	-	3.333	148.073
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	51.626	-	-	-	-	116	3.941	55.683
Υπεραξία, λογισμικό και άυλα περιουσιακά στοιχεία	161.564	1.257	65.437	-	-	1.940.533	305.203	2.473.994
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.722.442	396	12.254	-	-	179.297	178.852	2.093.241
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	694.422	9.580	-	-	-	3.451	268	707.721
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.834.727	165.012	142.207	47.545	-	318.336	113.132	2.620.959
Σύνολο Ενεργητικού	77.133.473	6.178.944	647.440	533.253	1.171.813	11.544.143	4.114.176	101.323.242
Στοιχεία Παθητικού								
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	12.546.440	1.602.528	166.037	21	93.695	198.404	232.905	14.840.030
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.026.284	235.474	13.919	116.486	40.659	114.206	20.787	1.567.815
Υποχρεώσεις προς πελάτες	51.886.611	6.779.853	429.065	553.086	43.343	4.903.546	3.061.444	67.656.948
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	2.188.435	1.086.140	-	155.208	-	198.077	108.691	3.736.551
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	2.225.972	6.016	2	-	-	13.051	21.215	2.266.256
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1.714.623	274.456	94.300	46.285	9.534	547.463	71.180	2.757.841
Υποχρεώσεις από παροχές προς το προσωπικό	216.737	-	-	-	-	8.621	5.389	230.747
Σύνολο παθητικού	71.805.102	9.984.467	703.323	871.086	187.231	5.983.368	3.521.611	93.056.188
Καθαρή συναλλαγματική θέση	5.328.371	(3.805.523)	(55.883)	(337.833)	984.582	5.560.775	592.565	8.267.054

Το 2008 το Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες, Ενσώματα πάγια στοιχεία και Λοιπά στοιχεία ενεργητικού περιελάμβανε €10, €110.473 και €6.410 αντίστοιχα τα οποία είχαν μεταφερθεί στα Στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα προς πώληση (Σημείωση 30).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2009	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	TL	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού								
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	2.039.099	10.925	1.228	170	665	15	21.619	2.073.721
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	4.484.316	1.107.456	22.184	11.433	106.252	689	149.371	5.881.701
Χρηματ. περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2.976.906	16.995	-	-	-	-	10.065	3.003.966
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.527.965	81.828	11.991	187	2.929	25	45.989	1.670.914
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	54.264.686	2.808.657	217.737	27.921	773.595	-	37.102	58.129.698
Χαρτ/κιο επενδύσεων – διαθ. προς πώληση	6.843.213	292.836	9.330	267.663	25	-	63.593	7.476.660
Χαρτ/κιο επενδύσεων – διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	255.000	676.801	-	-	-	-	394	932.195
Χαρτ/κιο επενδύσεων - δάνεια και απαιτήσεις	1.476.621	6.931	-	-	-	-	-	1.483.552
Συμμετοχές σε θυγατρικές	7.923.532	122.381	12.089	-	-	-	6.607	8.064.609
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	27.631	-	-	-	-	-	-	27.631
Λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	123.311	775	516	-	-	-	252	124.854
Ενσώματα πάγια στοιχεία	373.160	-	-	-	-	-	8.482	381.642
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.709.927	107.661	117.278	34.453	-	2	-	1.969.321
Σύνολο Ενεργητικού	84.025.367	5.233.246	392.353	341.827	883.466	731	343.474	91.220.464
Στοιχεία Παθητικού								
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	17.367.367	711.560	210.444	10.986	53.451	-	36.877	18.390.685
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.016.328	67.784	7.098	98.233	8.416	962	5.800	1.204.621
Υποχρεώσεις προς πελάτες	51.751.795	4.664.445	353.808	110.174	42.026	494	1.158.425	58.081.167
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	2.305.693	65.879	134.696	102.088	-	-	86.130	2.694.486
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.189.673	237.556	14.150	34.722	665	38	14.256	2.491.060
Υποχρεώσεις από παροχές προς το προσωπικό	134.284	-	-	-	-	-	-	134.284
Σύνολο παθητικού	74.765.140	5.747.224	720.196	356.203	104.558	1.494	1.301.488	82.996.303
Καθαρή συναλλαγματική θέση	9.260.227	(513.978)	(327.843)	(14.376)	778.908	(763)	(958.014)	8.224.161

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2008	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	TL	Λουπά	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού								
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	1.932.150	10.681	1.003	171	598	14	14.632	1.959.249
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	3.766.781	702.364	127.485	28.059	301.879	99.003	176.477	5.202.048
Χρηματ. περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	1.482.061	226.503	-	-	-	-	9.338	1.717.902
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.144.143	98.914	9.895	38.457	4.463	219	7.617	1.303.708
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	49.886.818	2.578.632	208.564	46.200	686.544	-	33.442	53.440.200
Χαρτ/κιο επενδύσεων – διαθ. προς πώληση	6.346.364	284.245	9.439	298.708	-	-	39.697	6.978.453
Χαρτ/κιο επενδύσεων – διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	255.000	467.055	-	-	-	-	7.863	729.918
Χαρτ/κιο επενδύσεων - δάνεια και απαιτήσεις	2.350.898	7.172	-	-	-	-	-	2.358.070
Συμμετοχές σε θυγατρικές	7.008.783	122.381	12.090	-	-	-	6.608	7.149.862
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	6.921	-	-	-	-	-	-	6.921
Λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	107.167	1.257	2.622	-	-	-	239	111.285
Ενσώματα πάγια στοιχεία	978.277	393	-	-	-	-	7.735	986.405
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.531.547	165.689	103.519	47.541	-	321	27.217	1.875.834
Σύνολο Ενεργητικού	76.796.910	4.665.286	474.617	459.136	993.484	99.557	330.865	83.819.855

31 Δεκεμβρίου 2008	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	TL	Λουπά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού								
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	12.415.752	1.043.013	228.888	999	96.462	-	16.301	13.801.415
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.026.682	213.137	13.919	116.486	40.659	10.563	5.505	1.426.951
Υποχρεώσεις προς πελάτες	49.349.317	5.048.404	337.421	555.051	28.096	78	972.686	56.291.053
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	2.900.869	336.850	393.700	155.208	-	-	88.254	3.874.881
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1.488.093	262.787	14.859	44.220	5.362	50.716	17.675	1.883.712
Υποχρεώσεις από παροχές προς το προσωπικό	108.057	-	-	-	-	-	-	108.057
Σύνολο παθητικού	67.288.770	6.904.191	988.787	871.964	170.579	61.357	1.100.421	77.386.069

Καθαρή συναλλαγματική θέση	9.508.140	(2.238.905)	(514.170)	(412.828)	822.905	38.200	(769.556)	6.433.786
-----------------------------------	------------------	--------------------	------------------	------------------	----------------	---------------	------------------	------------------

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.4 Κίνδυνος ρευστότητας

Κίνδυνος ρευστότητας είναι ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τα αποτελέσματα και το κεφάλαιο ο οποίος απορρέει από την αδυναμία του οργανισμού να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές καταστούν πληρωτέες χωρίς να υποστεί σημαντικές ζημιές.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα οι ταμειακές εκροές να μην καλύπτονται επαρκώς από ταμειακές εισροές, λαμβάνοντας υπόψη μη αναμενόμενες καθυστερήσεις σε αποπληρωμές (term liquidity risk), ή μη αναμενόμενες καταβολές (withdrawal/call risk). Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης των περιουσιακών στοιχείων σε κατάλληλες διάρκειες και επιτόκια, καθώς και τον κίνδυνο να μην είναι δυνατή είτε η έγκαιρη ρευστοποίηση θέσεων είτε η ρευστοποίηση αυτών με εύλογους όρους.

Η διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας αποσκοπεί στην διασφάλιση της ορθής εκτίμησης του κινδύνου ρευστότητας σε επίπεδο Ομίλου, της διατήρησής του σε αποδεκτά επίπεδα ακόμα και υπό δυσμενείς συνθήκες και της πρόσβασης του Ομίλου στις αγορές κεφαλαίου για την κάλυψη τόσο των αναγκών της πελατειακής του βάσης όσο και των υποχρεώσεων του που καθίστανται πληρωτέες καθώς επίσης και των κεφαλαιακών του απαιτήσεων.

Τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της διοίκησης έχουν την ευθύνη για την εφαρμογή της στρατηγικής κινδύνου ρευστότητας που εγκρίνεται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών, μεθόδων και διαδικασιών για τον εντοπισμό, τη μέτρηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο του κινδύνου ρευστότητας, που ανταποκρίνονται στη φύση και στην

πολυπλοκότητα των εργασιών της ΕΤΕ. Τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της διοίκησης ενημερώνονται τακτικά όσον αφορά τα τρέχοντα επίπεδα έκθεσης σε κίνδυνο ρευστότητας, προκειμένου να εξασφαλίζουν ότι το προφίλ κινδύνου ρευστότητας της ΕΤΕ παραμένει εντός των εγκεκριμένων ορίων.

Η ALCO παρακολουθεί το κενό διάστημα που αφορά στις ημερομηνίες λήξης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, καθώς και των χρηματοδοτικών απαιτήσεων, βάσει διάφορων παραδοχών, περιλαμβανομένων συνθηκών που δύναται να έχουν δυσμενή επίδραση στην δυνατότητα της Τράπεζας να ρευστοποιήσει επενδύσεις και θέσεις του εμπορικού χαρτοφυλακίου καθώς και την δυνατότητα πρόσβασής της στις αγορές κεφαλαίου.

Οι κύριες πηγές ρευστότητας του Ομίλου είναι οι καταθέσεις των πελατών και σε μικρότερο βαθμό η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ, ο διατραπεζικός και μακροπρόθεσμος δανεισμός. Οι καταθέσεις παρέχουν στον Όμιλο επαρκή ρευστότητα σε ευρώ και σε ξένο νόμισμα για την χρηματοδότηση του δανειακού χαρτοφυλακίου του, ενώ τα χρεόγραφα χρηματοδοτούνται κυρίως μέσω repos. Επίσης, ο Όμιλος αντλεί ρευστότητα από την ΕΚΤ, τη διατραπεζική αγορά, από μακροπρόθεσμο δανεισμό και άλλα δανειακά κεφάλαια, από τις λειτουργικές του δραστηριότητες και από πωλήσεις χρεογράφων και λοιπών στοιχείων ενεργητικού. Περισσότερες πληροφορίες για τον μακροπρόθεσμο δανεισμό και τα λοιπά δανειακά κεφάλαια του Ομίλου περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 33 και 34.

Οι συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές του Ομίλου και της Τράπεζας από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις πλην παραγώνων παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες. Ο κίνδυνος ρευστότητας από παράγωγα δεν θεωρείται σημαντικός.

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2009	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	6.916.786	1.783.329	12.842.791	34.909	272.977	21.850.792
Υποχρεώσεις προς πελάτες	47.968.854	11.519.083	11.384.532	561.424	150.836	71.584.729
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λουιές δανειακές υποχρεώσεις	68.360	156.025	783.021	976.328	1.995.131	3.978.865
Λουιές υποχρεώσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	206.330	19.418	47.385	-	-	273.133
Λουιές υποχρεώσεις	517.528	1.514.799	378.918	102.939	290.230	2.804.414
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	55.677.858	14.992.654	25.436.647	1.675.600	2.709.174	100.491.933
Δανειακές δεσμεύσεις *	14.453.108	678.042	2.956.247	4.965.603	3.410.545	26.463.545

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2008	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	13.364.721	1.121.193	523.540	61.834	-	15.071.288
Υποχρεώσεις προς πελάτες	47.276.119	9.930.153	10.512.437	318.260	161.577	68.198.546
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λουιές δανειακές υποχρεώσεις	14.903	183.112	2.351.761	1.333.062	391.363	4.274.201
Λουιές υποχρεώσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	182.888	22.913	36.731	-	-	242.532
Λουιές υποχρεώσεις	142.456	844.015	314.986	105.896	304.524	1.711.877
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	60.981.087	12.101.386	13.739.455	1.819.052	857.464	89.498.444
Δανειακές δεσμεύσεις *	14.922.403	593.032	2.312.459	4.062.199	3.584.145	25.474.238

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2009	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	6.073.570	1.728.437	10.463.035	3.180	272.977	18.541.199
Υποχρεώσεις προς πελάτες	38.878.586	9.122.380	9.720.465	389.279	165.021	58.275.731
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	1.116	11.864	590.023	549.879	2.981.145	4.134.027
Λοιπές υποχρεώσεις	23.725	1.475.114	294.974	280	246.378	2.040.471
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	44.976.997	12.337.795	21.068.497	942.618	3.665.521	82.991.428
Δανειακές δεσμεύσεις *	14.333.692	430.441	891.588	749.935	2.162.527	18.568.183

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2008	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	12.155.903	1.089.863	586.617	11.615	-	13.843.998
Υποχρεώσεις προς πελάτες	39.308.453	7.644.060	9.387.277	157.640	169.274	56.666.704
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	8.941	36.516	1.840.318	948.852	3.422.702	6.257.329
Λοιπές υποχρεώσεις	24.117	795.568	283.258	102	273.765	1.376.810
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	51.497.414	9.566.007	12.097.470	1.118.209	3.865.741	78.144.841
Δανειακές δεσμεύσεις *	14.018.215	301.754	858.364	784.543	2.590.628	18.553.504

* Οι Δανειακές δεσμεύσεις την 31 Δεκεμβρίου 2009 περιλαμβάνουν Εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια, Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές, και Ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση (βλέπε Σημείωση 37). Οι Εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια περιλαμβάνουν ποσό €1.597 εκατ. για τον Όμιλο (2008: €1.985 εκατ.) και €396 εκατ. για την Τράπεζα (2008: €412 εκατ.), τα οποία αφορούν Εγκεκριμένα Πιστωτικά Όρια τα οποία δεν μπορούν να ακυρωθούν και συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό των Σταθμισμένων για Κίνδυνο Στοιχείων Ενεργητικού με τη Μέθοδο Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (βλέπε Σημείωση 4.6).

Στις «Λοιπές Υποχρεώσεις» περιλαμβάνονται κυρίως προμήθειες και τόκοι πληρωτέοι, υποχρεώσεις προς πιστωτές και προμηθευτές, υποχρεώσεις προς το Δημόσιο και επιχειρήσεις του Δημοσίου, υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος), δεδουλευμένα έξοδα και υποχρεώσεις από δικαιώματα προαίρεσης που κατέχει η μειοψηφία και τα οποία αφορούν στη πώληση χρηματοοικονομικών μέσων.

4.5 Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο Όμιλος εκδίδει συμβόλαια μέσω των οποίων αναλαμβάνει ασφαλιστικό κίνδυνο. Ο κίνδυνος αφορά στην πιθανότητα επέλευσης του ασφαλισμένου γεγονότος και της επακόλουθης ζημιάς. Ο κίνδυνος βασίζεται σε συμπτώσεις και για το λόγο αυτό είναι απρόβλεπτος.

Οι πρωταρχικοί κίνδυνοι που αντιμετωπίζει ο Όμιλος από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχει εκδώσει είναι ο πραγματικός αριθμός των ζημιών, ο χρόνος επέλευσής τους και το ύψος της αποζημίωσης να αποκλίνουν από τις εκτιμήσεις. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί γιατί η συχνότητα ή η σφοδρότητα των ζημιών είναι μεγαλύτερες από τις εκτιμηθείσες.

Η έκθεση στους παραπάνω κινδύνους μετριάζεται μέσω της διασποράς τους σε ένα πολυπληθές χαρτοφυλάκιο. Η διασπορά αυτή βελτιώνεται περαιτέρω μέσω της εφαρμογής επιλεκτικής πρακτικής ανάληψης των κινδύνων, κατάλληλης ανασφαλιστικής πολιτικής και εσωτερικών κανόνων λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, η τιμολογιακή πολιτική βασίζεται σε παραδοχές και στατιστικές καθώς και στα εμπειρικά δεδομένα του Ομίλου, λαμβάνοντας

υπόψη τις επικρατούσες τάσεις και τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις διακρίνονται σε αναλογικές, προαιρετικές, μη αναλογικές και καταστροφικού τύπου (catastrophe coverage).

Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής που παρέχονται από τον Όμιλο περιλαμβάνουν ισόβια, μικτή, πρόσκαιρη ασφάλιση, πρόσκαιρη ασφάλιση με παροχή επιβίωσης, συνταξιοδοτικά προϊόντα, προϊόντα συνδεδεμένα με επενδύσεις (Unit Linked) και συμπληρωματικές καλύψεις προσαρτημένες στα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής.

Αυτά τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ασφαλίζουν γεγονότα που σχετίζονται με την ανθρώπινη ζωή (π.χ. θάνατο ή επιβίωση) για μακρύ χρονικό διάστημα ενώ τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής μικρής διάρκειας προσατεύουν τους πελάτες του Ομίλου έναντι συνεπειών γεγονότων όπως ο θάνατος ή ανικανότητα τα οποία θα επηρεάσουν την δυνατότητα του πελάτη ή των εξαρτημένων μελών του να διατηρήσουν το τρέχον επίπεδο εσόδων τους.

Οι παροχές οι οποίες καταβάλλονται στην επέλευση του συγκεκριμένου γεγονότος είναι είτε σταθερές είτε συναρτώμενες του ύψους της οικονομικής απώλειας που προκλήθηκε στον ασφαλισμένο.

Οι κύριοι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος σχετικά με τα συμβόλαια Ζωής είναι οι ακόλουθοι:

Κίνδυνος θνησιμότητας: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης μεταξύ του πραγματικού αριθμού των θανάτων και του αναμενόμενου αριθμού τους.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Κίνδυνος νοσηρότητας: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης της κατάστασης υγείας των ασφαλισμένων έναντι της εκτιμηθείσας.

Κίνδυνος επιβίωσης: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω μεγαλύτερης της εκτιμηθείσας, διάρκειας ζωής των ασφαλισμένων.

Κίνδυνος επενδυτικής απόδοσης: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω απόκλισης της πραγματικής απόδοσης έναντι της προσδοκώμενης.

Κίνδυνος εξόδων: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω, απόκλισης των πραγματικών εξόδων έναντι της σχετικής εκτίμησης.

Κίνδυνος επιλογής του ασφαλισμένου: ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω ακύρωσης ή εξαγοράς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Βασικές παραδοχές

Η επιλογή των βασικών παραδοχών για την εκτίμηση των ασφαλιστικών αποθεμάτων προϋποθέτει βαθιά γνώση και αντικειμενική κρίση. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος, στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς, την ανάλυση του ανταγωνισμού και της αγοράς, καθώς και άλλες δημοσιευμένες πληροφορίες.

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις κατά την ανάληψη των κινδύνων εκτιμώνται με βάση τις τιμές των παραμέτρων που ισχύουν κατά την έκδοσή τους (επικείμενοι θάνατοι, αποδόσεις επενδύσεων και διαχειριστικά έξοδα) οι οποίες περιλαμβάνουν και πιθανές αποκλίσεις των εκτιμήσεων βάσει ενός περιθωρίου ασφαλείας. Συνεπώς, νέες εκτιμήσεις παράγονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Οικονομικών Καταστάσεων για την επάρκεια των ασφαλιστικών αποθεμάτων κάτω από το πρίσμα των τρεχουσών εκτιμήσεων. Αν οι υποχρεώσεις δεν είναι επαρκείς, οι παράμετροι τροποποιούνται, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις τελευταίες εκτιμήσεις.

Οι θεμελιώδεις παραδοχές στις οποίες οι ασφαλιστικές προβλέψεις επιδεικνύουν ιδιαίτερη ευαισθησία είναι οι ακόλουθες:

Θνησιμότητα: Οι παραδοχές βασίζονται σε πίνακες θνησιμότητας, σύμφωνα με το είδος της σύμβασης και με βάση τα ιστορικά στοιχεία που διατηρεί ο Όμιλος. Οι παραδοχές διαφοροποιούνται ανά φύλο.

Νοσηρότητα: Η πιθανότητα ενεργοποίησης ασφαλιστικής κάλυψης για νοσηρότητα προκύπτει από εμπειρικές μελέτες του κλάδου, αναπροσαρμοσμένες όπου απαιτείται κατά την εμπειρία του Ομίλου.

Επενδυτική απόδοση: Οι αποδόσεις των επενδύσεων επηρεάζουν το προσδοκώμενο επίπεδο μελλοντικών παροχών και την επιλογή του κατάλληλου συντελεστή προεξόφλησης. Αυτές οι μετρήσεις βασίζονται τόσο στις τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς όσο και στις προβλέψεις μελλοντικών χρηματοοικονομικών εξελίξεων.

Έξοδα: Οι εκτιμήσεις των λειτουργικών εξόδων περιλαμβάνουν το εκτιμώμενο κόστος διαχείρισης των εν ισχύ συμβολαίων και των σχετιζόμενων γενικών εξόδων. Το τρέχον επίπεδο εξόδων θεωρείται ως βάση για τις προσδοκώμενες εκτιμήσεις εξόδων, λαμβάνοντας υπόψη τις πληθωριστικές τάσεις.

Ποσοστά ακυρώσεων και εξαγορών: Οι ακυρώσεις αφορούν στον τερματισμό των συμβολαίων λόγω μη καταβολής ασφαλιστρών. Οι εξαγορές αφορούν στον εθελούσιο τερματισμό

των συμβολαίων από τους ασφαλισμένους. Τα ποσοστά των συμβολαίων που τερματίζονται εκτιμώνται με στατιστικές μετρήσεις που βασίζονται στην εμπειρία του Ομίλου και ποικίλουν ανάλογα με τον τύπο του προϊόντος.

Συντελεστής προεξόφλησης: Ο Συντελεστής προεξόφλησης βασίζεται σε πίνακες επιτοκίων που αφορούν κυρίως ομόλογα εκδόσεως Ελληνικού Δημοσίου με διάρκεια αντίστοιχη αυτής των ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Η υποχρέωση για τις ασφαλίσεις ζωής ορίζεται ως η διαφορά της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων παροχών και των μελλοντικών διαχειριστικών εξόδων και του εκτιμώμενου ασφαλιστρου που θα απαιτηθεί προκειμένου να ικανοποιηθούν οι μελλοντικές ταμειακές ροές.

Έλεγχος επάρκειας

Τα ασφαλιστικά προγράμματα του Κλάδου Ζωής ταξινομήθηκαν ανάλογα με τη φύση των αντίστοιχων καλύψεων σε τέσσερις κύριες κατηγορίες:

i. Ατομικά παραδοσιακά προγράμματα (απλή ασφάλεια θανάτου, μικτή, συνταξιοδοτικό πρόγραμμα κ.α.):

Ο έλεγχος βασίστηκε στην ανάλυση της ευαισθησίας των υποχρεώσεων σε μεταβολές των βασικών παραμέτρων αποτίμησης, δηλαδή της θνησιμότητας, της ακυρωσιμότητας, του επιτοκίου και των εξόδων, για την προσδοκώμενη υπολειπόμενη διάρκεια των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Από την παραπάνω διαδικασία δεν προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

ii. Ατομικά ασφαλιστήρια ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (unit-linked) :

Αναλύθηκαν τόσο οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τις παραμέτρους (θνησιμότητα, ακυρωσιμότητα, έξοδα, επιτόκιο) όσο και αυτοί που σχετίζονται με την εγγυημένη παροχή στη λήξη των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Εξαιτίας της οικονομικής συγκυρίας (σημαντική πτώση των τιμών των μεριδίων των συνδεδεμένων κεφαλαίων) προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος για την κάλυψη των εγγυήσεων προς τους ασφαλισμένους.

iii. Συνταξιούχοι που προέρχονται από ομαδικά συμβόλαια της μορφής DAF:

Από την εφαρμογή ανάλογης μεθοδολογίας με τα ατομικά ασφαλιστήρια προέκυψε η ανάγκη επιπλέον αποθέματος για την κάλυψη του κινδύνου μακροβιότητας.

iv. Συμπληρωματικές καλύψεις εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης

Για τη διενέργεια του ελέγχου λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις για τους δείκτες νοσηρότητας, τον ιατρικό πληθωρισμό των αποζημιώσεων, την ακυρωσιμότητα των συμβολαίων και την ετήσια αύξηση των ασφαλιστρών. Από την παραπάνω διαδικασία προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

Ανάλυση ευαισθησίας

Η παρακάτω ανάλυση διενεργείται για λογικό εύρος μεταβολών των κύριων παραδοχών, με τις λοιπές παραδοχές να παραμένουν σταθερές, και δείχνει την επίδρασή τους στις υποχρεώσεις. Οι μεταβολές των παραδοχών αυτών είναι μη γραμμικές και είναι δυνατόν να διαφέρουν ανάλογα με τις τρέχουσες παραδοχές για το οικονομικό περιβάλλον.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ευαισθησίας

2009	Μεταβολή Παραδοχών	Επίπτωση στις Υποχρεώσεις
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,5%	(29.871)
	-0,5%	32.673
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	(3.165)
	Μείωση κατά -10%	2.769
Ποσοστά Νοσηρότητας	Αύξηση κατά +10%	15.509
	Μείωση κατά -10%	(15.489)

Ανάλυση ευαισθησίας

2008	Μεταβολή Παραδοχών	Επίπτωση στις Υποχρεώσεις
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,5%	(26.657)
	-0,5%	28.986
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	(3.843)
	Μείωση κατά -10%	4.076
Ποσοστά Νοσηρότητας	Αύξηση κατά +10%	9.608
	Μείωση κατά -10%	(9.603)

Τα παραπάνω αποτελέσματα της ανάλυσης ευαισθησίας αφορούν στις υποχρεώσεις που συνδέονται με το χαρτοφυλάκιο νοσοκομειακών καλύψεων, τις παροχές προς τους συνταξιούχους που προέρχονται από ομαδικά προγράμματα DAF, καθώς και το χαρτοφυλάκιο συμβολαίων Unit Linked.

Η επίπτωση στις υποχρεώσεις του έτους 2009 εξαιτίας της μεταβολής των επιτοκίων προεξόφλησης σχετίζεται κυρίως με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το χαρτοφυλάκιο συμβολαίων Unit-linked, αντίστοιχα με την επίπτωση στις υποχρεώσεις του έτους 2008.

Μια ανάλογη μεταβολή, σε ένα λογικό εύρος τιμών, των βασικών παραμέτρων που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο της επάρκειας των αποθεμάτων για τις λοιπές κατηγορίες ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής (παραδοσιακά συμβόλαια ασφαλείων ζωής και τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα) δεν φαίνεται να επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις.

Γενικές ασφαλίσεις

Τα προσφερόμενα προϊόντα καλύπτουν όλο το εύρος των γενικών ασφαλίσεων για κάλυψη προσωπικών, εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων που σχετίζονται με την απώλεια περιουσίας και την αστική ευθύνη έναντι τρίτων.

Η έκθεση στους παραπάνω κινδύνους μετριάζεται μέσω της διασποράς τους σε ένα πολυπληθές χαρτοφυλάκιο. Η διασπορά αυτή βελτιώνεται περαιτέρω μέσω της εφαρμογής επιλεκτικής πρακτικής αποδοχής των κινδύνων, κατάλληλης αντασφαλιστικής κάλυψης και εσωτερικών κανόνων λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, η τιμολόγηση των προγραμμάτων βασίζεται στα εμπειρικά δεδομένα του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες τάσεις και τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

Για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων κινδύνων που σχετίζονται με πλήθος ζημιών και αντίστοιχων καταβολών αποζημιώσεων πέραν των αναμενόμενων μεγεθών, εφαρμόζονται κατάλληλες πρακτικές πρόληψης σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του Ομίλου:

Διαδικασία ανάληψης κινδύνων (“underwriting”)

Τα κριτήρια αποδοχής για όλους τους κλάδους ασφάλισης είναι τέτοια που εξασφαλίζουν τη γεωγραφική διασπορά των κινδύνων και την κατανομή τους σε διαφορετικούς τομείς δραστηριότητας. Επιπλέον, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, επιβάλλονται ανώτατα όρια κάλυψης και κατώτατα όρια αποζημίωσης, που μειώνουν την ευθύνη του Ομίλου. Επίσης, σε πολλές περιπτώσεις οι ασφαλιστικές συμβάσεις περιλαμβάνουν εξαιρέσεις κάλυψης κινδύνων των οποίων, τόσο ο χρόνος επέλευσης, όσο και οι οικονομικές συνέπειες, είναι δύσκολο να εκτιμηθούν. Οι κίνδυνοι αυτοί είναι κυρίως αστικής ευθύνης ή περιβαλλοντικοί κίνδυνοι με δυσδιάκριτα αιτιολογικά γεγονότα και προσαγωγή ευθυνών.

Διαχείριση αποζημιώσεων

Η πολιτική διαχείρισης των ζημιών αποσκοπεί στην όσο το δυνατόν ταχύτερη καταβολή της αποζημίωσης και την αποφυγή φαινομένων εξαπάτησης του Ομίλου με ατυχήματα προκαλούμενα από δόλο. Αυτό επιτυγχάνεται με τη χρησιμοποίηση σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων, αξιόπιστων διαδικασιών πραγματογνωμοσύνης και την επάνδρωση των αρμοδίων τμημάτων με ανθρώπινο δυναμικό με τις τεχνικές δεξιότητες και την ηθική ακεραιότητα που απαιτούνται.

Προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων

Για τις περιπτώσεις ζημιών που για οποιοδήποτε λόγο δεν έχουν διακανονισθεί και παραμένουν σε εκκρεμότητα, εφαρμόζεται αυστηρή πολιτική για τον καθορισμό των προβλέψεων των αποζημιώσεων που πρόκειται να καταβληθούν μελλοντικά. Η πολιτική αυτή συνίσταται στο συνετό σχηματισμό αρχικών προβλέψεων ανάλογα με τη σοβαρότητα της εκάστοτε περίπτωσης και στην τακτική αναθεώρηση αυτών των προβλέψεων σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, ιδιαίτερα για τις δικαστικές υποθέσεις.

Πλέον της διαδικασίας φάκελο προς φάκελο για την εκτίμηση των προβλεπόμενων ποσών αποζημίωσης, εφαρμόζονται και στατιστικές τεχνικές που αποσκοπούν σε μια ασφαλέστερη συνολική εκτίμηση των μελλοντικών υποχρεώσεων και το σχηματισμό κατάλληλων αποθεμάτων. Οι τεχνικές αυτές βασίζονται στη μελέτη των ιστορικών δεδομένων για τον προσδιορισμό του τελικού κόστους και σε υποθέσεις σχετικά με το μέσο κόστος αποζημίωσης, τον μελλοντικό πληθωρισμό και τις μεταβολές των κανόνων του νομικού πλαισίου που εφαρμόζονται. Στη διαδικασία αυτή εντάσσεται και ο υπολογισμός των προβλέψεων για ζημιές που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί στον Όμιλο μέχρι την ημερομηνία αποτίμησης.

Αντασφαλιστική πολιτική

Η επιλογή κατάλληλης αντασφαλιστικής κάλυψης ποικίλλει ανάλογα με τη φύση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, την κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου για κάλυψη δυσμενών γεγονότων, συνυπολογίζοντας και το αντίστοιχο απαιτούμενο κόστος. Η δομή του τελικά επιλεγόμενου προγράμματος είναι τέτοια που να εξασφαλίζει κάλυψη για ασυνήθιστα μεγάλο πλήθος ζημιών ή μεμονωμένων αποζημιώσεων που αποκλίνουν σημαντικά από τα προσδοκώμενα μέσα μεγέθη. Ιδιαίτερη ευαισθησία επιδεικνύεται στην κάλυψη καταστροφικών φυσικών φαινομένων, κυρίως σεισμού, επιλέγοντας προγράμματα κάλυψης γεγονότων με πολύ μικρή πιθανότητα να συμβούν.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Έλεγχος επάρκειας

Στον Κλάδο Αυτοκινήτων, επεξεργάστηκαν ιστορικά δεδομένα βάσει των αναλυτικών κινήσεων ανά περίπτωση ζημιάς, για κάθε έτος ατυχήματος μετά το 2000. Οι ζημιές ταξινομήθηκαν σε τρεις ευρείες κατηγορίες: τις υλικές ζημιές αστικής ευθύνης, τις σωματικές βλάβες αστικής ευθύνης και τις λοιπές καλύψεις του Κλάδου χερσαίων οχημάτων πλην αστικής ευθύνης. Για τις κατηγορίες ζημιών που δημιουργήθηκαν, εφαρμόστηκαν οι κλασσικές μέθοδοι προβολής των συσσωρευμένων πληρωμών, των επισυμβασών ζημιών, του μέσου κόστους ζημιών, καθώς και η μεθοδολογία Bornhuetter-Ferguson, της οποίας τα αποτελέσματα τελικά επιλέχθηκαν για την εκτίμηση του τελικού κόστους για κάθε έτος ατυχήματος.

Πίνακες εξέλιξης κόστους αποζημιώσεων

Στους παρακάτω πίνακες απεικονίζεται η εξέλιξη του συνολικού κόστους αποζημιώσεων για καθένα έτος ζημιάς από το 2005 (πρώτο έτος εφαρμογής των Δ.Π.Χ.Α.4) έως το 2009. Επιπρόσθετα εμφανίζονται τα σωρευτικά ποσά πληρωμών, ούτως ώστε να είναι ευδιάκριτος ο επιμερισμός του εκάστοτε συνολικού κόστους σε πληρωμές που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί και σε προβλέψεις

μελλοντικών πληρωμών για τις ζημιές που βρίσκονται σε εκκρεμότητα. Για τα έτη πριν το 2005 απεικονίζεται, για λόγους συμφωνίας, το ποσό της τρέχουσας εκτίμησης για τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών. Σημειώνεται ότι για την κάλυψη αστικής ευθύνης αυτοκινήτων το επιπλέον απόθεμα που σχηματίζεται, πέραν των κατά περίπτωση προβλέψεων, ως αποτέλεσμα του ελέγχου επάρκειας που πραγματοποιείται, συμπεριλαμβάνεται στις εκτιμήσεις που απεικονίζονται.

Για τις ασφαλίσεις πυρός (δεύτερος μεγαλύτερος κλάδος, μετά τον κλάδο αυτοκινήτων), όπου εξαιτίας του σταθερότερου προτύπου της ιστορικής εξέλιξης του κόστους ζημιών και του μικρότερου χρόνου διακανονισμού, δεν δημιουργείται η αναγκαιότητα σχηματισμού ενός τέτοιου επιπλέον αποθέματος, το συνολικό κόστος του έτους αποτελείται από το άθροισμα του σωρευτικού ποσού πληρωμών και το ποσό των κατά περίπτωση προβλέψεων.

Σημειώνεται ότι τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών για τους δύο μεγαλύτερους κλάδους αποτελούν το 80% περίπου του συνολικού αποθέματος εκκρεμών ζημιών για τις γενικές ασφαλίσεις.

Εξέλιξη ζημιών κλάδου αστικής ευθύνης αυτοκινήτου

Έτος ζημιάς	Όμιλος						Σύνολο αποθεμάτων
	Αποθέματα προ του 2005	2005	2006	2007	2008	2009	
Έτος ζημιάς		102.430	100.498	106.398	112.686	135.934	
Μετά ένα έτος		109.067	103.718	113.424	107.060	-	
Μετά δύο έτη		109.139	100.128	108.062	-	-	
Μετά τρία έτη		109.944	98.128	-	-	-	
Μετά τέσσερα έτη		109.270	-	-	-	-	
Τρέχουσα εκτίμηση σωρευμένων ζημιών		109.270	98.128	108.062	107.060	135.934	
Έτος ζημιάς		(35.314)	(32.400)	(33.346)	(32.875)	(38.993)	
Μετά ένα έτος		(56.996)	(51.460)	(53.533)	(53.489)	-	
Μετά δύο έτη		(71.669)	(61.376)	(64.173)	-	-	
Μετά τρία έτη		(81.115)	(68.405)	-	-	-	
Μετά τέσσερα έτη		(86.744)	-	-	-	-	
Σωρευμένες πληρωθείσες αποζημιώσεις		(86.744)	(68.405)	(64.173)	(53.489)	(38.993)	
Συνολικό απόθεμα εκκρεμών ζημιών	65.967	22.526	29.723	43.889	53.571	96.941	312.617

Εξέλιξη ζημιών κλάδου πυρός

Έτος ζημιάς	Όμιλος						Σύνολο αποθεμάτων
	Αποθέματα προ του 2005	2005	2006	2007	2008	2009	
Έτος ζημιάς		14.112	32.151	22.397	26.480	35.369	
Μετά ένα έτος		13.541	32.338	21.397	39.473	-	
Μετά δύο έτη		13.205	32.137	21.180	-	-	
Μετά τρία έτη		13.048	33.242	-	-	-	
Μετά τέσσερα έτη		13.236	-	-	-	-	
Τρέχουσα εκτίμηση σωρευμένων ζημιών		13.236	33.242	21.180	39.473	35.369	
Έτος ζημιάς		(6.232)	(9.111)	(10.440)	(7.937)	(19.051)	
Μετά ένα έτος		(11.306)	(29.453)	(15.735)	(19.268)	-	
Μετά δύο έτη		(11.571)	(31.119)	(17.530)	-	-	
Μετά τρία έτη		(11.849)	(32.358)	-	-	-	
Μετά τέσσερα έτη		(11.939)	-	-	-	-	
Σωρευμένες πληρωθείσες αποζημιώσεις		(11.939)	(32.358)	(17.530)	(19.268)	(19.051)	
Συνολικό απόθεμα εκκρεμών ζημιών	8.625	1.297	884	3.650	20.205	16.318	50.979

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.6 Κεφαλαιακή επάρκεια και πιστοληπτική διαβάθμιση

Η κεφαλαιακή βάση του Ομίλου περιλαμβάνει όλες τις μορφές των εποπτικά αποδεκτών Ιδίων Κεφαλαίων όπως αυτά ορίζονται από την Τράπεζα της Ελλάδος (στην ΠΔΤΕ 2587/20.8.2007). Μεταξύ άλλων, τα εποπτικά Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου περιλαμβάνουν το καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο, τη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο, τα αποθεματικά και τα κέρδη εις νέον, υβριδικά κεφάλαια και τίτλους μειωμένης εξασφάλισης.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται ενεργά την κεφαλαιακή του βάση αξιοποιώντας τις σύγχρονες μεθόδους άντλησης κεφαλαίων, με στόχο τόσο τη διατήρηση επιπέδων κεφαλαιακής επάρκειας σημαντικά υψηλότερων των ελάχιστων εποπτικών όσο και τη μείωση του μεσοσταθμικού κόστους κεφαλαίων προς όφελος των μετόχων του. Στο πλαίσιο αυτό, τόσο ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων όσο και η δυναμική διαμόρφωση της κεφαλαιακής βάσης, είναι ενσωματωμένα στη διαδικασία του επιχειρηματικού προγραμματισμού και του ετήσιου προϋπολογισμού, και βρίσκονται σε συμφωνία με τους στόχους κεφαλαιακής επάρκειας που έχουν τεθεί στη Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου.

Τα ποσοτικά κριτήρια που προβλέπονται από την εποπτεία για την εξασφάλιση επάρκειας των κεφαλαίων της Τράπεζας επιβάλλουν τη διατήρηση ελάχιστων ποσών κεφαλαίων και

δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας σταθμισμένου κινδύνου ίσου με 8%, ο οποίος ορίζεται ως η σχέση των κεφαλαίων προς τα περιουσιακά στοιχεία, συγκεκριμένους λογαριασμούς τάξεως και του τεκμαρτού ποσού που προκύπτει από τις συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις για κάλυψη του κινδύνου αγοράς. Τουλάχιστον το ήμισυ των απαιτούμενων κεφαλαίων θα πρέπει να αποτελείται από βασικά ίδια κεφάλαια ("Tier I"), και το υπόλοιπο από συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια ("Tier II"). Το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των ελληνικών τραπεζών στο συγκεκριμένο θέμα συνάδει με αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγκεκριμένα με τις Οδηγίες των Ιδίων Κεφαλαίων, της Φερεγγυότητας και της Κεφαλαιακής Επάρκειας. Σύμφωνα με τη σχετική ευρωπαϊκή νομοθεσία, οι εποπτικές αρχές κάθε κράτους μέλους δύναται να αποφανθούν αν κάποια χρηματοοικονομικά μέσα θα συμπεριληφθούν στα κεφάλαια και να ορίζουν τις σταθμίσεις, εντός συγκεκριμένων ορίων, στις διάφορες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων.

Από την 1 Ιανουαρίου 2008 και μετά οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας υπολογίζονται σύμφωνα με τους όρους της Βασιλείας II. Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου και της Τράπεζας για την περίοδο της 31 Δεκεμβρίου 2009, βρίσκονται σε επίπεδα σημαντικά υψηλότερα των ελάχιστα προβλεπομένων από την Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Κεφαλαιακή επάρκεια (σε εκατ. €)

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Κεφάλαιο:				
Κύρια βασικά κεφάλαια (Upper Tier I)	8.996	7.011	8.065	6.640
Πρόσθετα βασικά κεφάλαια (Lower Tier I)	1.257	1.736	740	390
Μειώσεις	(2.663)	(2.490)	(387)	(198)
Βασικά κεφάλαια (Tier I)	7.590	6.257	8.418	6.832
Κύρια συμπληρωματικά κεφάλαια (Upper Tier II)	(26)	68	503	1.394
Πρόσθετα συμπληρωματικά κεφάλαια (Lower Tier II)	102	310	102	155
Μειώσεις	(76)	(153)	(605)	(736)
Συνολικά Εποπτικά Κεφάλαια	7.590	6.481	8.418	7.645
Σύνολο σταθμισμένου έναντι κινδύνων ενεργητικού	67.407	62.696	51.339	47.168
Δείκτες:				
Βασικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	11,3%	10,0%	16,4%	14,5%
Συνολικός βασικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	11,3%	10,3%	16,4%	16,2%

Στοιχεία που αφορούν τη δημοσιοποίηση εποπτικής φύσεως πληροφοριών σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια και την διαχείριση των κινδύνων (Βασιλεία II, Πυλώνες III - ΠΔΤΕ 2592/20.8.2007) καθώς και για τις καλυμμένες ομολογίες (ΠΔΤΕ 2620/28.8.2009) είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Τράπεζας.

Πιστοληπτική διαβάθμιση

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η πιστοληπτική διαβάθμιση της Τράπεζας έτσι όπως έχει αξιολογηθεί από τους διεθνείς οίκους των Moody's Investors Services Limited ("Moody's"), Standard and Poor's Rating Services ("Standard and Poor's"), Fitch Ratings Ltd ("Fitch"). Όλες οι πιστοληπτικές διαβαθμίσεις έχουν πρόσφατα επιβεβαιωθεί ή/και ενημερωθεί.

Διεθνής οίκος αξιολόγησης	Μακροπρό-θεσμη	Βραχυπρό-θεσμη	Χρηματοοικονομική ισχύς	Προοπτική
Moody's	A1	P-1	C	Αρνητική
Standard & Poor's	BBB+	A-2	-	Αρνητική
Fitch	BBB	F3	C	Αρνητική

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.7 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

α. Χρηματοοικονομικά στοιχεία μη αποτιμημένα στη εύλογη αξία

Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει το λογιστικό υπόλοιπο και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού τα οποία δεν καταχωρούνται στην εύλογη αξία στην

κατάσταση οικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας και για τα οποία η εύλογη αξία διαφέρει σημαντικά από τη λογιστική αξία.

Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων μη καταχωρημένα στην εύλογη αξία -Όμιλος

	Λογιστικό υπόλοιπο		Λογιστικό υπόλοιπο	
	31.12.2009	Εύλογη αξία 31.12.2009	31.12.2008	Εύλογη αξία 31.12.2008
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού				
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων(μετά από προβλέψεις)	3.707.911	3.709.958	2.490.064	2.507.013
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	73.901.105	73.760.826	68.672.088	68.248.675
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων-δάνεια και απαιτήσεις	1.877.834	1.819.821	3.178.867	2.831.536
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	21.643.338	21.645.976	14.840.030	14.840.577
Υποχρεώσεις προς πελάτες	70.385.802	70.443.879	64.848.056	64.970.843
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	472.004	478.199	1.813.678	1.775.567
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	1.122.884	1.124.150	1.767.665	1.739.694

Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων μη καταχωρημένα στην εύλογη αξία -Τράπεζα

	Λογιστικό υπόλοιπο		Λογιστικό υπόλοιπο	
	31.12.2009	Εύλογη αξία 31.12.2009	31.12.2008	Εύλογη αξία 31.12.2008
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού				
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	5.881.701	5.885.810	5.202.048	5.218.997
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	58.129.698	57.871.504	53.440.200	53.011.167
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων-δάνεια και απαιτήσεις	1.483.552	1.472.288	2.358.070	2.083.078
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	18.390.685	18.391.575	13.801.415	13.801.963
Υποχρεώσεις προς πελάτες	57.247.909	57.296.206	53.460.750	53.584.598
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	97.414	97.280	-	-
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	1.107.288	977.320	3.719.673	3.323.638

Οι ακόλουθες μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση των εύλογων αξιών των χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2009 και 2008:

Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες: Τα λογιστικά υπόλοιπα του ταμείου και των λογαριασμών με τις κεντρικές τράπεζες προσεγγίζουν την εύλογη αξία τους.

Απαιτήσεις κατά/ υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα: Η εύλογη αξία των απαιτήσεων και υποχρεώσεων από καταθέσεις με τράπεζες χωρίς προκαθορισμένη ληκτότητα υπολογίζεται ότι είναι το απαιτητό ποσό την ημερομηνία ισολογισμού. Η εύλογη αξία καταθέσεων σταθερής ληκτότητας υπολογίζεται χρησιμοποιώντας μοντέλα προεξόφλησης χρηματοροών βασιζόμενα σε επιτόκια για παρόμοιες υπολειπόμενες ληκτότητες.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών και χαρτοφυλάκιο επενδύσεων κατηγοριοποιημένο ως δάνεια και απαιτήσεις Η εύλογη αξία των δανείων εκτιμάται χρησιμοποιώντας μοντέλα προεξόφλησης χρηματοροών. Τα προεξοφλητικά επιτόκια βασίζονται στα τρέχοντα επιτόκια της αγοράς που προσφέρονται

για μέσα με παρόμοιους όρους σε δανειολήπτες με παρόμοια ποιοτικά χαρακτηριστικά.

Διακρατούμενα μέχρι την λήξη χρεόγραφα: Η εύλογη αξία των Διακρατούμενων μέχρι την λήξη χρεογράφων, υπολογίζεται βάσει μεθόδων προεξόφλησης ταμιακών ροών. Τα επιτόκια προεξόφλησης βασίζονται στα τρέχοντα επιτόκια αγοράς για δάνεια που χορηγούνται σε δανειολήπτες με παρόμοια πιστοληπτική ικανότητα. Η λογιστική αξία των Διακρατούμενων μέχρι την λήξη χρεογράφων προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Υποχρεώσεις προς πελάτες: Η εύλογη αξία καταθέσεων άμεσης ζήτησης και χωρίς προσδιορισμένη ημερομηνία λήξης προσδιορίζεται ως το πληρωτέο ποσό κατά την ημερομηνία ισολογισμού. Η εύλογη αξία των προθεσμιακών καταθέσεων υπολογίζεται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς για αντίστοιχα προϊόντα και παρόμοιες ημερομηνίες λήξης.

Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους: Η εύλογη αξία των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους εκτιμάται βάσει τιμών αγοράς, ή σε περίπτωση που δεν υπάρχουν με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς για πιστωτικούς τίτλους αντίστοιχης διάρκειας.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις: Η εύλογη αξία των λοιπών δανειακών υποχρεώσεων υπολογίζεται βάσει τιμών αγοράς, ή σε περίπτωση που δεν υπάρχουν με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών βάσει των προσαυξημένων επιτοκίων του υφιστάμενου κόστους δανεισμού του Ομίλου.

Δεδουλευμένοι τόκοι: η λογιστική αξία των δεδουλευμένων τόκων προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

β.Χρηματοοικονομικά στοιχεία και υποχρεώσεις στη εύλογη αξία

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού αποτιμημένα στην εύλογη αξία στην κατάσταση οικονομικής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας με βάση τον πλαίσιο υπολογισμού της εύλογης αξίας όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2.9.

Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων που καταχωρούνται στην εύλογη αξία- Όμιλος

Σύνολο στοιχείων αποτιμημένα στη εύλογη αξία.

31 Δεκεμβρίου 2009	Αποτίμηση βάσει πλαισίου υπολογισμού			Σύνολο στοιχείων αποτιμημένα στη εύλογη αξία.
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Στοιχεία ενεργητικού				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	3.707.130	295.812	63.117	4.066.059
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	40.887	1.793.356	41.608	1.875.851
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	-	851.440	-	851.440
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση	10.654.501	3.153.318	489.869	14.297.688
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	289.153	62.306	-	351.459
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	14.691.671	6.156.232	594.594	21.442.497
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	803.776	4.893	808.669
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	29.748	1.277.962	21.454	1.329.164
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.387.695	-	-	1.387.695
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	102.089	-	102.089
Σύνολο υποχρεώσεων	1.417.443	2.183.827	26.347	3.627.617

75

Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων που καταχωρούνται στην εύλογη αξία- Τράπεζα

Σύνολο στοιχείων αποτιμημένα στη εύλογη αξία.

31 Δεκεμβρίου 2009	Αποτίμηση βάσει πλαισίου υπολογισμού			Σύνολο στοιχείων αποτιμημένα στη εύλογη αξία.
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Στοιχεία ενεργητικού				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	2.702.182	238.667	63.117	3.003.966
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	39.257	1.593.551	38.106	1.670.914
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση	4.392.898	2.197.931	489.869	7.080.698
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	7.134.337	4.030.149	591.092	11.755.578
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	803.776	29.482	833.258
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	29.060	1.154.107	21.454	1.204.621
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.387.695	-	-	1.387.695
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	102.089	-	102.089
Σύνολο υποχρεώσεων	1.416.755	2.059.972	50.936	3.527.663

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Αποτιμήσεις του επίπεδου 3:

Στα παράγωγα που έχουν αποτιμηθεί με μοντέλα αποτίμησης στα οποία χρησιμοποιήθηκαν και μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα περιλαμβάνονται προϊόντα τα οποία συσχετίζονται με διάφορους δείκτες επιτοκίων ή συναλλαγματικών ισοτιμιών καθώς και προϊόντα των οποίων η τεκμαρτή μεταβλητότητα αντιπροσωπεύει μια σημαντική παράμετρο του μοντέλου με το οποίο αποτιμήθηκαν.

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρεόγραφα τα οποία αποτιμήθηκαν με μοντέλα αποτίμησης στα οποία χρησιμοποιήθηκαν και μη

άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα που αφορούν κυρίως σε χρεόγραφα με συσχέτιση σε διάφορους δείκτες επιτοκίων.

Ο κατωτέρω πίνακας παρουσιάζει την κίνηση όλων των αποτιμήσεων του Επιπέδου 3 για τη χρήση που έλιξε 31 Δεκεμβρίου 2009, συμπεριλαμβανομένων των πραγματοποιηθέντων και μη-πραγματοποιηθέντων κερδών / (ζημιών) που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα της χρήσης και στα λοιπά συνολικά έσοδα

Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων αποτιμημένα βάσει Επιπέδου 3- Όμιλος

2009

	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση	Υποχρεώσεις προς πελάτες προσδιορισμένες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	17.152	42.114	452.463	69.358
Κέρδη/(ζημιές) συμπερ. στα αποτελέσματα	(22.218)	(3.566)	2.430	(2.912)
Κέρδη/(ζημιές) συμπερ. στα λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	(20.581)	-
Προσθήκες	95.994	3.512	72.266	-
Αποπληρωμές	(27.811)	(21.906)	(4.224)	(61.553)
Μεταφορά από/ σε επίπεδο 3	-	-	(12.485)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	63.117	20.154	489.869	4.893

Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων αποτιμημένα βάσει Επιπέδου 3- Τράπεζα

2009

	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση	Υποχρεώσεις προς πελάτες προσδιορισμένες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	17.152	39.786	452.463	90.769
Κέρδη/(ζημιές) συμπερ. στα αποτελέσματα	(22.218)	(4.740)	2.430	266
Κέρδη/(ζημιές) συμπερ. στα λοιπά συνολικά έσοδα	-	-	(20.581)	-
Προσθήκες	95.994	3.512	72.266	-
Αποπληρωμές	(27.811)	(21.906)	(4.224)	(61.553)
Μεταφορά από/ σε επίπεδο 3	-	-	(12.485)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	63.117	16.652	489.869	29.482

Τα κέρδη και ζημιές συμπεριλαμβανόμενα στα αποτελέσματα έχουν καταχωρηθεί στη γραμμή Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού έκτος της απόσβεσης της διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο πόσου €19.858 για το έτος που έλιξε 31 Δεκεμβρίου 2009 η οποία καταχωρήθηκε στα καθαρά έσοδα από τόκους για τη Τράπεζα και τον Όμιλο.

Η μεταβολή των μη πραγματοποιημένων κέρδη/ (ζημιών) των χρηματοοικονομικών στοιχείων που έχουν αποτιμηθεί με μοντέλα

αποτίμησης στα οποία χρησιμοποιήθηκαν και μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα (Επίπεδο 3) που αφορά στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο, στα παράγωγα χρηματοπιστωτικά και στις υποχρεώσεις προς πελάτες προσδιορισμένες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, ανέρχεται για την περίοδο που έλιξε 31 Δεκεμβρίου 2009 €(36.786), €(12.792) και €(4.572) αντίστοιχα και για την Τράπεζα €(36.786), €(13.932) και €(1.928) αντίστοιχα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Τομείς δραστηριότητας

Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει τους ακόλουθους επιχειρηματικούς τομείς:

Λιανικής τραπεζικής

Η λιανική τραπεζική περιλαμβάνει όλους τους ιδιώτες καταναλωτές, τους επαγγελματίες, τις μικρομεσαίες και τις μικρές επιχειρήσεις (με ετήσιο τζίρο μέχρι €2,5 εκατ.). Η Τράπεζα, μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων που διαθέτει, προσφέρει στους πελάτες της λιανικής τραπεζικής μία μεγάλη ποικιλία καταθετικών και επενδυτικών προϊόντων, καθώς επίσης και ένα ευρύ φάσμα παραδοσιακών προϊόντων και υπηρεσιών.

Επιχειρηματικής και Επενδυτικής τραπεζικής

Ο τομέας της επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής περιλαμβάνει τις πιστοδοτήσεις όλων των μεγάλων και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων, τη χρηματοδότηση της ναυτιλίας και την επενδυτική τραπεζική. Ο Όμιλος προσφέρει στους πελάτες επιχειρηματικής τραπεζικής ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών, που περιλαμβάνουν την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών χρηματοοικονομικής και επενδυτικής φύσης, τη διαχείριση καταθέσεων, τη χορήγηση δανείων (σε ευρώ και σε ξένα νομίσματα), υπηρεσίες συναλλάγματος και την υποστήριξη εμπορικών δραστηριοτήτων.

Χρηματαγορών - Κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας

Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει τη διαχείριση διαθεσίμων και χαρτοφυλακίου ιδιωτών, τη διαχείριση περιουσίας (αμοιβαία κεφάλαια και αμοιβαία κεφάλαια κλειστού τύπου), υπηρεσίες θεματοφυλακής, υπηρεσίες private equity καθώς και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας.

Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων

Ο Όμιλος προσφέρει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων μέσω της θυγατρικής εταιρείας Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» και των θυγατρικών της στην Ελλάδα, στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και στην Τουρκία.

Διεθνών δραστηριοτήτων

Οι διεθνείς τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου εκτός Τουρκίας, περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα παραδοσιακών τραπεζικών υπηρεσιών, όπως την ανάπτυξη των χορηγουμένων λιανικών και εμπορικών πιστώσεων, τη χρηματοδότηση εμπορίου, τις υπηρεσίες συναλλάγματος και ανάληψης καταθέσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος προσφέρει υπηρεσίες χρηματοδότησης της ναυτιλίας, επενδυτικής τραπεζικής και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας, μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων και θυγατρικών που διαθέτει στο εξωτερικό.

Δραστηριότητες Τουρκίας

Οι δραστηριότητες του Ομίλου στην Τουρκία, μέσω της Finansbank και των θυγατρικών της, περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα παραδοσιακών τραπεζικών υπηρεσιών, όπως την ανάπτυξη των χορηγουμένων λιανικών και εμπορικών πιστώσεων, τη χρηματοδότηση εμπορίου και τις υπηρεσίες συναλλάγματος και καταθέσεων.

Λοιπών δραστηριοτήτων

Περιλαμβάνουν τη διαχείριση ακίνητης περιουσίας, τις ξενοδοχειακές και αποθηκευτικές δραστηριότητες καθώς επίσης και τα μη κατανεμημένα έσοδα και δαπάνες του Ομίλου (τόκοι δανείων μειωμένης εξασφάλισης, δάνεια προς το προσωπικό του Ομίλου, κλπ) και συναλλαγές μεταξύ τομέων.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 31.12.2009	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τική & Επενδυτική τραπεζικής	Χρηματαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστι- κών δραστηριοτήτων	Διεθνών δραστηριο- τήτων	Δραστηριο- τήτων Τουρκίας	Λοιπών δραστηριο- τήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.402.316	536.138	584.022	48.832	488.762	942.830	(62.611)	3.940.289
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	166.243	72.270	95.488	3.872	94.040	254.572	(71)	686.414
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	(26.448)	(67.169)	268.099	149.498	17.873	96.860	11.679	450.392
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1.542.111	541.239	947.609	202.202	600.675	1.294.262	(51.003)	5.077.095
Άμεσες δαπάνες	(670.025)	(53.509)	(80.863)	(182.574)	(303.132)	(523.994)	(261.244)	(2.075.341)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων	(798.813)	(207.704)	(188.817)	(70.049)	(189.308)	(250.085)	(45.030)	(1.749.806)
Έσοδα από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	-	-	(1.429)	560	783	(190)	393	117
Κέρδη προ φόρων	73.273	280.026	676.500	(49.861)	109.018	519.993	(356.884)	1.252.065
Φόροι								(288.720)
Κέρδη περιόδου								963.345
Δικαιώματα μειοψηφίας								(40.777)
Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας								922.568
Ενεργητικό ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2009								
Ενεργητικό	31.961.306	18.639.070	26.859.396	2.851.745	11.446.389	15.819.570	5.453.008	113.030.484
Απαιτήσεις από φόρους								363.699
Σύνολο ενεργητικού								113.394.183
Παθητικό ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2009								
Παθητικό	53.744.041	1.638.379	20.222.422	2.729.797	6.413.405	10.967.579	7.638.782	103.354.405
Υποχρεώσεις από φόρους								212.260
Σύνολο παθητικού								103.566.665
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης	20.096	1.021	5.011	9.509	33.295	42.186	110.795	221.913
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	442.576	151.257	170.331	69.431	189.308	250.085	22.184	1.295.172
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	14.814	634	11.741	8.289	62.445	58.782	115.725	272.430

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 31.12.2008	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τική & Επενδυτική τραπεζικής	Χρηματοαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστι- κών δραστηριοτήτων	Διεθνών δραστηριο- τήτων	Δραστηριο- τήτων Τουρκίας	Λοιπών δραστηριο- τήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.718.379	324.967	200.908	46.097	454.389	872.623	(37.829)	3.579.534
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	189.667	65.826	113.335	6.414	106.583	291.839	(1.595)	772.069
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	1.087	(62.487)	172.794	142.412	60.680	37.399	222.343	574.228
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1.909.133	328.306	487.037	194.923	621.652	1.201.861	182.919	4.925.831
Άμεσες δαπάνες	(630.072)	(46.005)	(83.807)	(172.360)	(309.286)	(564.677)	(226.795)	(2.033.002)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων	(565.018)	(86.039)	(32.679)	(2.147)	(83.730)	(114.750)	(42.520)	(926.883)
Έσοδα από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	-	-	(468)	595	440	-	(29.499)	(28.932)
Κέρδη προ φόρων	714.043	196.262	370.083	21.011	229.076	522.434	(115.895)	1.937.014
Φόροι								(352.071)
Κέρδη περιόδου								1.584.943
Δικαιώματα μειοψηφίας								(38.931)
Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας								1.546.012
Ενεργητικό ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2008								
Ενεργητικό	28.511.304	18.429.200	23.312.965	2.380.694	11.073.694	14.451.982	2.790.681	100.950.520
Απαιτήσεις από φόρους								372.722
Σύνολο ενεργητικού								101.323.242
Παθητικό ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2008								
Παθητικό	49.416.519	2.648.128	18.906.584	2.440.978	5.799.090	10.698.427	3.029.591	92.939.317
Υποχρεώσεις από φόρους								116.871
Σύνολο παθητικού								93.056.188
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης	16.820	807	7.597	9.364	28.139	40.011	88.167	190.905
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	259.493	42.581	15.151	1.586	83.730	114.750	20.340	537.631
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	33.035	412	3.766	8.213	59.747	69.118	205.156	379.447

Με βάση το Δ.Π.Χ.Α. 8, το οποίο είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2009, συγκεκριμένα ποσά της προηγούμενης περιόδου έχουν αναμορφωθεί ώστε να βρίσκονται σε αντιστοιχία με τις εσωτερικές αναφορές που χρησιμοποιούνται από την Εκτελεστική Επιτροπή του Ομίλου.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Γεωγραφική κατανομή

Από 1.1 έως 31.12.2009

	Ελλάδα	N.A. Ευρώπη	Τουρκία	Άλλες χώρες	Όμιλος
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Καθαρά έσοδα από τόκους	2.508.863	480.621	944.254	6.551	3.940.289
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	337.484	90.810	254.572	3.548	686.414
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	318.636	18.003	113.518	235	450.392
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	3.164.983	589.434	1.312.344	10.334	5.077.095
Άμεσες δαπάνες	(1.238.549)	(290.460)	(533.867)	(12.465)	(2.075.341)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων	(1.310.343)	(189.302)	(250.085)	(76)	(1.749.806)
Έσοδα από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	(476)	783	(190)	-	117
Κέρδη προ φόρων	615.615	110.455	528.202	(2.207)	1.252.065
Φόροι					(288.720)
Κέρδη περιόδου					963.345
Δικαιώματα μειοψηφίας					(40.777)
Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας					922.568
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης	145.620	32.210	42.708	1.375	221.913
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	855.710	189.301	250.085	76	1.295.172
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	151.203	59.266	58.782	3.179	272.430
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	4.397.119	260.546	265.091	5.733	4.928.489

Γεωγραφική κατανομή

Από 1.1 έως 31.12.2008

	Ελλάδα	N.A. Ευρώπη	Τουρκία	Άλλες χώρες	Όμιλος
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Καθαρά έσοδα από τόκους	2.251.862	445.842	873.445	8.385	3.579.534
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	373.693	103.479	291.839	3.058	772.069
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	460.973	61.308	50.440	1.507	574.228
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	3.086.528	610.629	1.215.724	12.950	4.925.831
Άμεσες δαπάνες	(1.152.042)	(301.875)	(571.256)	(7.831)	(2.033.004)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων	(728.470)	(83.388)	(114.682)	(341)	(926.881)
Έσοδα από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	(29.372)	440	-	-	(28.932)
Κέρδη προ φόρων	1.176.644	225.806	529.786	4.778	1.937.014
Φόροι					(352.071)
Κέρδη περιόδου					1.584.943
Δικαιώματα μειοψηφίας					(38.931)
Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας					1.546.012
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης	121.951	27.593	40.416	945	190.905
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	339.219	83.388	114.682	342	537.631
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	250.582	58.630	1.117	69.118	379.447
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	4.270.686	222.864	235.261	3.567	4.732.378

Με βάση το Δ.Π.Χ.Α. 8, το οποίο είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2009, συγκεκριμένα ποσά της προηγούμενης περιόδου έχουν αναμορφωθεί ώστε να βρίσκονται σε αντιστοιχία με τις εσωτερικές αναφορές που χρησιμοποιούνται από την Εκτελεστική Επιτροπή του Ομίλου.

Ο γεωγραφικός τομέας της Ελλάδας περιλαμβάνει έσοδα από περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στην Ελλάδα ή η διαχείρισή τους γίνεται στην Ελλάδα.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Καθαρά έσοδα από τόκους

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Έσοδα τόκων από:				
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	190.920	449.165	175.161	435.300
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	291.480	481.838	141.484	184.574
Επενδυτικά χρεόγραφα	1.066.364	593.287	611.315	277.510
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	5.003.065	5.417.128	2.749.096	3.168.452
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	6.551.829	6.941.418	3.677.056	4.065.836
Εξοδα τόκων από:				
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(369.341)	(727.888)	(269.611)	(533.704)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	(1.910.661)	(2.265.880)	(1.062.753)	(1.279.416)
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	(45.811)	(117.497)	(4.712)	-
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	(285.727)	(250.619)	(108.920)	(205.136)
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(2.611.540)	(3.361.884)	(1.445.996)	(2.018.256)
Καθαρά έσοδα από τόκους	3.940.289	3.579.534	2.231.060	2.047.580

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Καθαρά έσοδα από προμήθειες

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Θεματοφυλακής, χρηματιστηριακών υπηρεσιών & επενδυτικής τραπεζικής	85.251	99.722	25.385	23.614
Λιανικής τραπεζικής	225.257	266.867	70.952	81.734
Επιχειρηματικών χορηγήσεων	141.349	134.751	99.661	84.196
Τραπεζικών εργασιών διαμεσολάβησης και καταθέσεων	200.918	218.214	69.874	87.321
Διαχείρισης κεφαλαίων	33.639	52.515	13.566	2.422
Σύνολο	686.414	772.069	279.438	279.287

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες

	Όμιλος	
	31.12.2009	31.12.2008
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα	1.042.088	919.029
Μείον: Αντασφάλιστρα	(117.119)	(111.459)
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα μείον αντασφάλιστρα	924.969	807.570
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	(34.400)	7.847
Μερίδιο αντασφαλιστών στη μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών	1.012	(6.556)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών - Αναλογία Ομίλου	(33.388)	1.291
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα	891.581	808.861
Λοιπά (συμπερ. καθαρών κερδών / (ζημιών) επενδύσεων unit linked)	44.510	(95.420)
Δεδουλευμένα ασφάλιστρα μετά από αντασφάλιση	936.091	713.441
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	(651.099)	(475.653)
Μείον: Αναλογία αντασφαλιστών	75.740	35.474
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων - Αναλογία Ομίλου	(575.359)	(440.179)
Μεταβολή μαθηματικού αποθέματος και λοιπών αποθεμάτων ζωής	(154.939)	(51.242)
Μείον: Μερίδιο αντασφαλιστών	3.922	12.179
Μεταβολή μαθηματικού αποθέματος και λοιπών αποθεμάτων ζημιών – Αναλογία Ομίλου	(151.017)	(39.063)
	Όμιλος	
	31.12.2009	31.12.2008
Εξοδα προμηθειών	(95.310)	(93.873)
Προμήθειες από αντασφαλιστές	5.368	5.597
Καθαρές προμήθειες	(89.942)	(88.276)
Λοιπά	(7.538)	(6.000)
Καθαρή απόδοση προς κατόχους συμβολαίων DAF	(16.683)	(17.043)
Εξοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	(840.539)	(590.561)
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	95.552	122.880

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Καθαρό αποτέλεσμα εμπορικού χαρτοφυλακίου και λοιπά καθαρά μη πραγματοποιημένα κέρδη χρηματοοικονομικών στοιχείων	304.716	397.911	281.654	80.073
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) από πώληση χρεωστικών τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	101.262	15.767	(81.955)	(2.417)
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) από πώληση μετοχικών τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	13.731	2.057	(3.113)	(61.088)
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) από πώληση μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	18.084	10.248	(208)	3.544
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) από πώληση συγγενών εταιρειών	(9.378)	1.306	1.035	4.613
Σύνολο	428.415	427.289	197.413	24.725

Τα καθαρά κέρδη / (ζημιές) από χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2009 ανέρχονται σε €113.857 (2008: €(270.749)) για τον Όμιλο και €111.442 (2008: €(254.836)) για την Τράπεζα και

περιλαμβάνονται στο καθαρό αποτέλεσμα εμπορικού χαρτοφυλακίου και λοιπά καθαρά μη πραγματοποιημένα κέρδη χρηματοοικονομικών στοιχείων.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)

Στα καθαρά λοιπά έσοδα/ (έξοδα) περιλαμβάνονται, μερίσματα για τον Όμιλο και την Τράπεζα ύψους €8.948 (2008: €22.483) και €53.623 (2008: €83.451) αντίστοιχα, συνεισφορές βάσει νομοθετικών πλαισίων για δάνεια και καταθέσεις καθώς και μη τραπεζικά έσοδα όπως έσοδα από ακίνητα επενδύσεων, κέρδη /

(ζημίες) από πωλήσεις ακινήτων, έσοδα των αποθηκευτικών και ξενοδοχειακών κλάδων, λοιπά έσοδα από διάφορες πηγές και καθαρά αποτελέσματα από τη ρευστοποίηση επενδύσεων του private equity.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Δαπάνες προσωπικού

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Μισθοί και λοιπές παροχές προσωπικού	1.485.984	1.400.004	947.574	869.683
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών (Σημείωση 12)	78.783	37.160	36.069	6.278
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	12.707	10.503	11.471	9.141
Σύνολο	1.577.474	1.447.667	995.114	885.102

Οι μισθοί και οι λοιπές παροχές προσωπικού περιλαμβάνουν το ποσό των €25,5 εκατ., το οποίο καταβλήθηκε στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ύστερα από την ένταξη του ταμείου σύνταξης των υπαλλήλων της Εθνικής Τράπεζας στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ την 1 Αυγούστου 2008, σύμφωνα με το Ν.3655/2008. Το ποσό θα καταβάλλεται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τα επόμενα 15 έτη (Σημείωση 12). Ο μέσος αριθμός εργαζομένων του Ομίλου για την περίοδο από την 1 Ιανουαρίου μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2009 ανήλθε σε 36.381 άτομα (2008: 35.860) και για την Τράπεζα σε 13.468 άτομα (2008: 13.787).

Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας την 22 Ιουνίου 2005 ενέκρινε πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών προς τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη της διοίκησης και τους εργαζομένους του Ομίλου (το «πρόγραμμα Α»). Ο μέγιστος αριθμός μετοχών που μπορεί να εκδοθεί βάσει αυτού του προγράμματος ανέρχεται σε 3,5 εκατ. Το πρόγραμμα Α έχει διάρκεια 5 ετών και λήγει το 2010. Σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος Α, η τιμή εξάσκησης των δικαιωμάτων κυμαίνεται εντός του εύρους των €5 και ποσοστού 70% της μέσης χρηματιστηριακής τιμής της περιόδου από 1η Ιανουαρίου της χρήσης στην οποία διατέθηκαν τα δικαιώματα μέχρι και την πρώτη ημερομηνία εξάσκησης τους.

Η επαναληπτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας την 1 Ιουνίου 2006 ενέκρινε νέο πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών (το «πρόγραμμα Β») προς τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη της διοίκησης και τους εργαζομένους του Ομίλου. Ο μέγιστος αριθμός μετοχών που μπορεί να εκδοθεί βάσει αυτού του προγράμματος ανέρχεται σε 3,5 εκατ. Το πρόγραμμα Β, έχει διάρκεια 5 ετών και λήγει το 2011. Σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος Β, η τιμή εξάσκησης των δικαιωμάτων κυμαίνεται εντός του εύρους των €5 και ποσοστού 70% της μέσης χρηματιστηριακής τιμής της περιόδου από την 2 Ιουνίου 2006 μέχρι και την ημερομηνία της πρώτης εξάσκησης των δικαιωμάτων.

Η επαναληπτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας την 28 Ιουνίου 2007 ενέκρινε τρίτο πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών (το «πρόγραμμα Γ») προς τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη της διοίκησης και τους εργαζομένους του Ομίλου. Το πρόγραμμα Γ έχει διάρκεια 8 ετών και λήγει το 2015. Τα δικαιώματα θα πρέπει να χορηγηθούν

μέχρι το 2010. Ο μέγιστος αριθμός μετοχών που μπορεί να εκδοθεί ανέρχεται σε 12,5 εκατ. Ο μέγιστος αριθμός που μπορεί να χορηγείται κατ' έτος στους δικαιούχους στο σύνολό τους, δεν πρέπει να υπερβαίνει το 1% των κοινών μετοχών της Τράπεζας. Η τιμή εξάσκησης των δικαιωμάτων θα κυμαίνεται εντός του εύρους των €5 και ποσοστού 85% της μέσης χρηματιστηριακής τιμής της περιόδου από 1η Ιανουαρίου μέχρι την 31 Οκτωβρίου της χρήσης στην οποία διατέθηκαν τα δικαιώματα. Ως σήμερα, δεν έχουν εκδοθεί δικαιώματα από το πρόγραμμα αυτό.

Τα δικαιώματα που δεν έχουν ακόμη χορηγηθεί ή εξασκηθεί, οι κοινές μετοχές που αντιστοιχούν σε αυτά, και οι τιμές εξάσκησης τους προσαρμόζονται ώστε να διατηρηθεί η οικονομική αξία των δικαιωμάτων αυτών κατά τις αλλαγές του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

Την 29 Νοεμβρίου 2006, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την έκδοση 2.992.620 δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος Α. Η τιμή άσκησης ορίστηκε στα €23,80 ανά μετοχή και έχει έκτοτε προσαρμοσθεί στα €21,15 λόγω της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου που αποφασίσθηκε κατά τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας την 15 Μαΐου 2008 και την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου που αποφασίσθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατά την 18 Ιουνίου 2009. Τα δικαιώματα που δεν έχουν εξασκηθεί είναι δυνατόν να εξασκηθούν μεταξύ της 1 και 10 Δεκεμβρίου 2010. Την 1 Νοεμβρίου 2007, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την έκδοση 496.500 δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος Α με τις ίδιες προϋποθέσεις κατοχύρωσης και την ίδια τιμή εξάσκησης, η οποία επίσης έχει έκτοτε προσαρμοσθεί στα €21,15 λόγω της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου που αποφασίσθηκε κατά τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας την 15 Μαΐου 2008 και την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου που αποφασίσθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατά την 18 Ιουνίου 2009. Τα δικαιώματα που δεν έχουν εξασκηθεί είναι δυνατόν να εξασκηθούν μεταξύ της 1 και 10 Δεκεμβρίου 2010.

Μετά την 10 Δεκεμβρίου 2010 τα δικαιώματα που δεν θα έχουν ασκηθεί ακυρώνονται. Τα δικαιώματα καταπίπτουν αν ο εργαζόμενος απολυθεί λόγω υπαιτιότητάς του και είναι δυνατόν να καταπέσουν ή να διατηρηθούν κατόπιν απόφασης του

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας που εναπόκειται στη διακριτική του ευχέρεια αν ο εργαζόμενος παραιτηθεί από τον Όμιλο πριν ασκηθούν τα δικαιώματα.

Την 1 Νοεμβρίου 2007 το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε επίσης τη χορήγηση 3.014.100 δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών σύμφωνα με το πρόγραμμα Β. Τέθηκε προϋπόθεση εκπλήρωσης του κατώτατου στόχου του Δείκτη «Κέρδη ανά μετοχή» για το τρίτο και τέταρτο τμήμα του προγράμματος που αντιπροσωπεύουν το 30% και το 40% των χορηγηθεισών μετοχών αντίστοιχα. Η τιμή εξάσκησης ορίστηκε στα €23,00 ανά μετοχή και έχει έκτοτε προσαρμοσθεί στα €20,45 λόγω της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου που αποφασίσθηκε κατά τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας την 15 Μαΐου 2008 και την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου που αποφασίσθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατά την 18 Ιουνίου 2009. Τα υπολειπόμενα δικαιώματα είναι δυνατόν να εξασκηθούν μεταξύ της 1 και 10 Ιουνίου 2010 και της 1 και 10 Ιουνίου 2011.

Μετά την 10 Ιουνίου 2011 τα δικαιώματα που δεν θα έχουν ασκηθεί ακυρώνονται. Τα δικαιώματα καταπίπτουν αν ο εργαζόμενος απολυθεί λόγω υπαιτιότητάς του και είναι δυνατόν να καταπέσουν ή να διατηρηθούν κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας που εναπόκειται στη διακριτική του ευχέρεια αν ο εργαζόμενος παραιτηθεί από τον Όμιλο πριν ασκηθούν τα δικαιώματα.

Τον Αύγουστο 2009, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας τροποποίησε τον αριθμό των δικαιωμάτων προαίρεσης με βάση το συντελεστή 1,082 προκειμένου να ενσωματώσει την επίπτωση από τη διαφορά μεταξύ της τιμής έκδοσης και της τρέχουσας χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής κατά την αύξηση κεφαλαίου τον Ιούνιο του 2009. Επιπλέον, δόθηκε η δυνατότητα στους κατόχους δικαιωμάτων προαίρεσης του προγράμματος Β να εξασκήσουν τα δικαιώματά τους τον Δεκέμβριο του 2009.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, προσαρμόστηκαν τα στοιχεία της χρήσης 2008 για λόγους συγκρισιμότητας.

Οι λεπτομέρειες σχετικά με τα δικαιώματα προαίρεσης που υφίστανται κατά τη διάρκεια της χρήσης 2009 και 2008 έχουν ως εξής:

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

	31.12.2009		31.12.2008	
	Αριθμός μετοχών	Μέση Τιμή	Αριθμός μετοχών	Μέση Τιμή
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	4.323.079	20,80	4.991.570	20,75
Δικαιώματα που ακυρώθηκαν μέσα στη περίοδο	(152.923)	20,66	(248.701)	20,70
Δικαιώματα που ασκήθηκαν μέσα στη περίοδο	(19.693)	20,90	(419.790)	20,45
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	4.150.463	20,79	4.323.079	20,80
Κατοχυρωμένα αλλά μη ασκηθέντα την 31 Δεκεμβρίου	2.968.420	20,93	1.889.253	21,12

Η εναπομένουσα περίοδος κατοχύρωσης ορίζεται στο 1 έτος για το Πρόγραμμα Α και 1,5 έτη για το Πρόγραμμα Β. Δεν εγκρίθηκαν δικαιώματα εντός του 2009.

Το συνολικό έξοδο που αναγνωρίστηκε μέσα στη περίοδο για τα Προγράμματα Α και Β, ανήλθε σε €8.274 (2008: €6.070)

Δωρεάν μετοχές

Την 25 Μαΐου 2007, η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την δωρεάν διανομή 350.000 μετοχών στο προσωπικό, οι οποίες θα προέλθουν από την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της με κεφαλαιοποίηση κερδών προηγούμενων χρήσεων ποσού €1.750. Το συνολικό έξοδο που αναγνωρίστηκε μέσα στη περίοδο ανήλθε σε €4.433 (2008: €4.433).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

I. Προγράμματα καθορισμένης εισφοράς

Ταμείο Σύνταξης Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος
Δυνάμει του Ν. 3655/2008 που τέθηκε σε ισχύ τον Απρίλιο του 2008, το ταμείο κύριας σύνταξης της Τράπεζας, το οποίο ήταν πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, εντάχθηκε στον κύριο κλάδο σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από την 1 Αυγούστου 2008. Σύμφωνα με το Ν. 3655/2008, η Τράπεζα θα καταβάλει €25,5 εκατ. στο ΙΚΑ -ΕΤΑΜ, ετησίως για 15 έτη, με έναρξη το Δεκέμβριο του 2009.

Σύμφωνα με το Νόμο, οι εργοδοτικές εισφορές της Τράπεζας, θα μειώνονται ισόποσα κάθε 3 έτη, ξεκινώντας από το 2013, ώστε το ποσοστό εισφοράς να μειωθεί από το 26,5% στο 13,3% για τους εργαζόμενους που ανήκαν σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό Ταμείο πριν την 1 Ιανουαρίου 1993. Οι εργοδοτικές εισφορές για τους εργαζόμενους που εντάχθηκαν σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό ταμείο μετά την 1 Ιανουαρίου 1993 θα παραμείνουν στο 13,3%.

Επικουρικό Ταμείο Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Το 2005 και το 2006, ψηφίστηκαν νόμοι που επιτρέπουν την υπαγωγή των επικουρικών ταμείων των τραπεζών στο Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζοϋπαλλήλων (ΕΤΑΤ). Η σχετική νομοθεσία προβλέπει ότι, προκειμένου τα εν λόγω επικουρικά ταμεία να υπαχθούν στο ΕΤΑΤ, θα πρέπει ο εργοδότης να καταβάλει ένα ποσό, που θα υπολογιστεί βάσει ανεξάρτητης οικονομικής μελέτης που θα ανατεθεί από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών βάσει της νομοθεσίας αυτής. Τον Απρίλιο του 2006, η Τράπεζα υπέβαλε αίτηση σύμφωνα με το Ν.3371/2005, όπως τροποποιήθηκε, για την υπαγωγή του επικουρικού ταμείου συνταξιοδότησεως των εργαζομένων της στο ΕΤΑΤ. Κατά συνέπεια, ενδέχεται η Τράπεζα να κληθεί να καταβάλει σημαντικό ποσό στο ΕΤΑΤ για την υπαγωγή αυτή.

Το Επικουρικό Ταμείο της Τράπεζας προβλέπει καθορισμένες εργοδοτικές εισφορές ύψους 9% επί των τακτικών αποδοχών. Οι παροχές καθορίζονται βάσει των ετών υπηρεσίας στην Τράπεζα και του τελικού συντάξιμου μισθού των εργαζομένων. Βάσει του Ν. 3371/2005, οι εργαζόμενοι που προσλαμβάνονται μετά την 1 Ιανουαρίου 2005 ασφαλιζονται στο επικουρικό ταμείο ΙΚΑ – ΕΤΕΑΜ. Η Τράπεζα πληρώνει τις εισφορές της στο ΙΚΑ – ΕΤΕΑΜ από την 1 Μαΐου 2007.

Ταμείο Σύνταξης της Εθνικής Ανωνύμου Ελληνικής Εταιρείας Γενικών Ασφαλειών (“Εθνική Ασφαλιστική”)

Βάσει νομοθετικής ρύθμισης που εφαρμόστηκε τον Απρίλιο του 2008, το κύριο συνταξιοδοτικό και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ταμείο της Εθνικής Ασφαλιστικής (το Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού της ανώνυμης εταιρείας “η Εθνική” (“Τ.Α.Π.Ε.”)) εντάχθηκε την 1 Αυγούστου 2008 στον βασικό κλάδο ασφάλισης του κρατικού ταμείου ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Οι εργοδοτικές εισφορές της Εθνικής Ασφαλιστικής, θα μειώνονται ισόποσα κάθε 3 έτη, ξεκινώντας από το 2013, ώστε το ποσοστό εισφοράς να μειωθεί στο 13,3% για τους εργαζόμενους που ανήκαν σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό Ταμείο πριν την 1 Ιανουαρίου 1993. Οι εργοδοτικές εισφορές για τους εργαζόμενους που εντάχθηκαν σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό ταμείο μετά την 1 Ιανουαρίου 1993 θα παραμείνουν στο 13,3%.

Λοιπά συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένης εισφοράς

Το κατάστημα του Λονδίνου καθώς και άλλες εταιρείες του Ομίλου μεταξύ των οποίων και οι UBB, SABA, Εθνική Asset

Management, NBGI και NBGI PE Ltd καταβάλλουν εργοδοτικές εισφορές σε προγράμματα καθορισμένης εισφοράς.

Προγράμματα υγείας καθορισμένης εισφοράς

Η Τράπεζα καταβάλλει καθορισμένες εισφορές προς το Ταμείο Υγείας Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας (“Τ.Υ.Π.Ε.Τ.”), οι οποίες ανέρχονται σε 6,25% των αποδοχών των εργαζομένων. Οι εισφορές μελών εν ενεργεία ανέρχονται σε 2,5% των αποδοχών τους. Επιπλέον εισφορές καταβάλλονται για ασφαλιζόμενα μέλη της οικογένειας των ασφαλισμένων (όπως σύζυγος που δεν εργάζεται και παιδιά), ενώ αυξάνονται περισσότερο σε περίπτωση ασφάλισης συζύγου που εργάζεται και μελών της πατρικής οικογένειας. Οι εισφορές συνταξιούχων μελών ανέρχονται σε 4% των συντάξεών τους ενώ πρόσθετες εισφορές καταβάλλονται για άλλα ασφαλιζόμενα μέλη της οικογένειάς τους. Το Τ.Υ.Π.Ε.Τ. παρέχει κάλυψη για υγειονομική περίθαλψη στους εργαζόμενους πριν και μετά τη συνταξιοδότησή τους, και στα ασφαλισμένα σε αυτό μέλη της οικογένειά τους.

Το συνολικό ποσό των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε κρατικά ταμεία και προγράμματα καθορισμένων εισφορών που καταβλήθηκαν για το 2009 και 2008 ανήλθε για τον Όμιλο σε €371,1 εκατ. και €333,1 εκατ. αντίστοιχα. Για την Τράπεζα τα αντίστοιχα ποσά ανήλθαν σε €288,1 εκατ. και €243,9 εκατ. Όπως προαναφέρθηκε, το Ταμείο Σύνταξης Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και το Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού της Εθνικής Ασφαλιστικής εντάχθηκαν την 1 Αυγούστου 2008 στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και επομένως σταμάτησαν να υφίστανται ως ξεχωριστά ταμεία καθορισμένων εισφορών.

II. Προγράμματα χωρίς συμμετοχή του Ομίλου

Ταμείο αυτασφάλειας προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Ο Όμιλος δεν καταβάλλει εισφορές στο παραπάνω ταμείο.

III. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Οι περισσότερες εταιρείες του Ομίλου της ΕΤΕ είναι υποχρεωμένες από το νόμο που ισχύει στις χώρες τις οποίες εδρεύουν να παρέχουν αποζημίωση στους εργαζόμενους που αποχωρούν από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης. Οι αποζημιώσεις αυτές είναι συνήθως ένα εφάπαξ ποσό, ο υπολογισμός του οποίου διαφέρει ανά χώρα και κατηγορία εργαζομένου (π.χ. στην Ελλάδα η αποζημίωση των υπαλλήλων, των εργατοτεχνιτών και των δικηγόρων υπολογίζεται βάσει διαφορετικής κλίμακας). Σε ορισμένες περιπτώσεις οι κανονισμοί των εταιρειών του Ομίλου προβλέπουν επιπλέον αποζημίωση πέραν της από το νόμο προβλεπόμενης.

Παροχές εφάπαξ και σύνταξης

Οι περισσότεροι εργαζόμενοι της Εθνικής Ασφαλιστικής και της πρώην Εθνοκάρτας δικαιούνται παροχών που απορρέουν από ομαδικά συμβόλαια τύπου DAF, τα οποία παρέχουν εφάπαξ και σύνταξη, πλέον αυτών που παρέχονται από τα κύρια ταμεία τους. Οι παροχές αυτές εξαρτώνται συνήθως από το μισθό των εργαζομένων και τα έτη υπηρεσίας, και ποικίλουν ανάλογα με τις διατάξεις κάθε συμβολαίου. Η ΕΤΕ Κύπρου παρέχει εφάπαξ στο προσωπικό της που εξαρτάται από το μισθό και τα έτη υπηρεσίας.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Παροχές προς παιδιά εργαζόμενων

Στα παιδιά των εργαζόμενων παρέχονται εφάπαξ ποσά τα οποία επίσης βασίζονται στο μισθό των γονέων και τη σύνταξή τους, εφόσον πρόκειται για συνταξιούχους, καθώς και την ηλικία στην οποία το παιδί λαμβάνει την παροχή.

Τέτοιες παροχές λαμβάνουν τα παιδιά υπαλλήλων της πρώην Εθνοκάρτας μέσω συμβολαίου τύπου DAF, καθώς και παιδιά υπαλλήλων της Τράπεζας μέσω σχετικού Λογαριασμού.

Τα έξοδα των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών και αποζημιώσεων που έχουν καταχωρηθεί στα αποτελέσματα αναλύονται ως ακολούθως:

Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	15.918	11.857	8.185	4.846
Κόστος επιτοκίου	21.695	19.066	13.578	12.282
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων	(2.281)	(12.809)	(1.920)	(12.109)
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημιές που αναγνωρίστηκαν στην περίοδο	14.667	(1.854)	13.131	(2.621)
Κόστος προϋπηρεσίας που αναγνωρίστηκε στην περίοδο	404	81	-	-
Ζημιές από περικοπές / διακανονισμούς και λοιπά έξοδα/ (έσοδα)	28.380	20.819	3.095	3.880
Σύνολο	78.783	37.160	36.069	6.278

Οι ζημιές από περικοπές / διακανονισμούς και τα λοιπά έξοδα/ (έσοδα) για την 31 Δεκεμβρίου 2009 περιλαμβάνουν κυρίως το κόστος των προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου της Εθνικής Ασφαλιστικής ποσού €22,1 εκατ. Τα συγκριτικά στοιχεία της 31 Δεκεμβρίου 2008 περιλαμβάνουν κυρίως το κόστος των προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου της Εθνικής Ασφαλιστικής και της Vojvodjanska ποσού €15,0 εκατ. και €1,5 εκατ. αντίστοιχα.

Η αύξηση του συνολικού εξόδου που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα κατά €41,6 εκατ. στον Όμιλο και €29,8 εκατ. στην Τράπεζα μεταξύ του 2008 και 2009 και αφορά σε προγράμματα καθορισμένων παροχών οφείλεται κυρίως σε (α) τη μείωση της αναμενόμενης απόδοσης περιουσιακών στοιχείων λόγω της

μείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ της 31 Δεκεμβρίου 2007 και της 31 Δεκεμβρίου 2008, κυρίως ως αποτέλεσμα της μείωσης της αξίας των κοινών μετοχών της Τράπεζας κατά την ίδια περίοδο, (β) την αύξηση των αναλογιστικών ζημιών που αναγνωρίστηκαν κατά την περίοδο λόγω της αύξησης των αναλογιστικών ζημιών μεταξύ 31 Δεκεμβρίου 2007 (όταν ήταν αναλογιστικά κέρδη) και 31 Δεκεμβρίου 2008, επίσης σε μεγάλο βαθμό λόγω της μείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που περιγράφεται παραπάνω, και (γ) την αύξηση των ζημιών από περικοπές/ διακανονισμούς και λοιπά έξοδα / (έσοδα) κατά €7,6 εκατ. για τον Όμιλο λόγω της αύξησης κατά €7,1 εκατ. του κόστους εθελουσίας εξόδου για την Εθνική Ασφαλιστική (βλέπε σημείωση 37).

86

Καθαρή υποχρέωση στην κατάσταση οικονομικής θέσης

	Όμιλος					
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2004
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	352.466	393.407	333.475	327.105	315.889	328.049
Εύλογες αξίες περιουσιακών στοιχείων	(68.968)	(68.001)	(183.193)	(146.402)	(141.170)	(156.266)
	283.498	325.406	150.282	180.703	174.719	171.783
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	120.430	88.663	79.967	65.001	56.220	72.088
Αναλογιστικές (ζημιές) / κέρδη μη αναγνωρισθείσες	(156.361)	(181.592)	9.441	(32.667)	(22.467)	(20.624)
Κόστος προϋπηρεσίας μη αναγνωρισθέν	(2.266)	(1.730)	(308)	(469)	(747)	(800)
Σύνολο	245.301	230.747	239.382	212.568	207.725	222.447

Καθαρή υποχρέωση στην κατάσταση οικονομικής θέσης

	Τράπεζα					
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2004
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	277.059	296.234	235.737	157.922	141.277	98.994
Εύλογες αξίες περιουσιακών στοιχείων	(55.651)	(57.906)	(169.100)	(106.095)	(101.678)	(64.597)
	221.408	238.328	66.637	51.827	39.599	34.397
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	36.277	13.505	8.813	3.594	3.142	-
Αναλογιστικές (ζημιές) / κέρδη μη αναγνωρισθείσες	(123.401)	(143.776)	35.090	4.123	20.115	6.570
Σύνολο	134.284	108.057	110.540	59.544	62.856	40.967

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Κίνηση καθαρής υποχρέωσης

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2009	2008	2009	2008
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	230.747	239.382	108.057	110.540
Εργοδοτικές εισφορές	(38.713)	(26.360)	(7.303)	(7.332)
Παροχές καταβληθείσες από τον Όμιλο / Τράπεζα	(25.610)	(17.197)	(2.539)	(1.429)
Έξοδα που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα της χρήσης	78.783	37.160	36.069	6.278
Συναλλαγματικές διαφορές	94	(2.238)	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	245.301	230.747	134.284	108.057

Κατά το 2010, ο Όμιλος και η Τράπεζα αναμένεται να καταβάλουν €20,3 εκατ. και €7,6 εκατ. αντίστοιχα σε εισφορές προς ταμεία καθορισμένων παροχών, και να καταβάλλουν €15,8 εκατ. και €3,1 εκατ. αντίστοιχα σε αποζημιώσεις.

Κίνηση υποχρέωσης προγραμμάτων καθορισμένων παροχών:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2009	2008	2009	2008
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	482.070	413.441	309.739	244.550
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	15.918	11.857	8.185	4.846
Κόστος επιτοκίου	21.695	19.066	13.578	12.282
Εισφορές εργαζομένων	6.752	7.093	5.365	5.573
Παροχές ταμείων	(56.795)	(53.624)	(26.445)	(29.344)
Παροχές καταβληθείσες από τον Όμιλο / Τράπεζα	(25.610)	(17.197)	(2.539)	(1.429)
Ζημιές/(κέρδη) από περικοπές/ διακανονισμούς	15.085	13.737	445	391
Λοιπές προσαρμογές	(1.339)	3.518	(3.098)	3.490
Κόστος προϋπηρεσίας	1.332	1.563	-	-
Αναλογιστικές ζημιές/(κέρδη)	14.016	85.140	8.106	69.380
Συναλλαγματικές διαφορές	(228)	(2.524)	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	472.896	482.070	313.336	309.739

Συμφωνία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2009	2008	2009	2008
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων κατά την 1 Ιανουαρίου	68.001	183.193	57.906	169.100
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων	2.281	12.809	1.920	12.109
Εργοδοτικές εισφορές	38.713	26.360	7.303	7.332
Εισφορές εργαζομένων	6.752	7.093	5.365	5.573
Παροχές ταμείων	(56.795)	(53.624)	(26.445)	(29.344)
Αναλογιστικές (ζημιές)/ κέρδη	10.016	(107.830)	9.602	(106.864)
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων κατά την 31 Δεκεμβρίου	68.968	68.001	55.651	57.906

Η πραγματική απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2009 ανήλθε σε €19,5 εκατ. (2008: €(94,8) εκατ.) για τον Όμιλο και €18,7 εκατ. (2008: €(94,8) εκατ.) για την Τράπεζα.

Οι μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό των εξόδων προγραμμάτων καθορισμένων παροχών για τις χρήσεις 2009 και 2008 είναι:

Μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές παραδοχές στο τέλος της περιόδου

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2009	2008	2009	2008
Επιτόκιο προεξόφλησης	5,2%	5,4%	5,0%	5,3%
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων	6,4%	6,1%	6,9%	6,4%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	5,1%	5,3%	5,0%	5,3%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Για τον καθορισμό της αναμενόμενης μακροχρόνιας απόδοσης περιουσιακών στοιχείων ο Όμιλος χρησιμοποιεί υποθέσεις για το μέλλον. Συγκεκριμένα, όσον αφορά σε ελληνικούς μετοχικούς τίτλους, ο Όμιλος χρησιμοποιεί την απόδοση στα 10-ετή Ομόλογα Δημοσίου πλέον ενός περιθωρίου κινδύνου μετοχών που βασίζεται σε καλάθι μετοχών εισηγμένες στο Χρηματιστήριο

Αθηνών. Όσον αφορά τα περιουσιακά στοιχεία Ομαδικών Προγραμμάτων Προσωπικού (DAF), χρησιμοποιείται το επιτόκιο της 10-ετούς προθεσμιακής κατάθεσης σε ευρώ, προσαρμοσμένο βάσει παρελθούσης εμπειρίας αποδόσεων.

Κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων παροχών

	Όμιλος				Τράπεζα			
	2009		2008		2009		2008	
	Ποσό	Αναλογία	Ποσό	Αναλογία	Ποσό	Αναλογία	Ποσό	Αναλογία
Μετοχές	54.868	80%	40.259	59%	54.868	99%	40.259	70%
Ακίνητα	-	-	4.500	7%	-	-	4.500	8%
Λοιπά	14.100	20%	23.242	34%	783	1%	13.147	22%
Σύνολο	68.968	100%	68.001	100%	55.651	100%	57.906	100%

Οι μετοχές αφορούν σε μετοχές της Τράπεζας και τα λοιπά αφορούν σε καταθέσεις και συμβόλαια Ομαδικών Προγραμμάτων Προσωπικού (DAF) που έχουν εκδοθεί από την Εθνική Ασφαλιστική.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Γενικά Διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Φόροι και τέλη	73.814	96.671	48.117	43.635
Ενοίκια και κοινόχρηστες δαπάνες	300.596	280.320	151.434	123.343
Έξοδα επισκευών και συντήρησης	33.300	28.947	11.391	8.198
Λοιπές δαπάνες διοίκησης	317.322	365.804	127.930	163.480
Σύνολο	725.032	771.742	338.872	338.656

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
α. Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου				
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (Σημείωση 18)	(257)	33	-	-
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (Σημείωση 21)	1.041.258	513.335	604.890	315.706
	1.041.001	513.368	604.890	315.706
β. Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων				
Θυγατρικές και συγγενείς	-	4.352	-	53.069
Μετοχές	95.727	9.255	28.268	29.127
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση και δάνεια και απαιτήσεις	142.063	4.165	142.063	4.165
	237.790	17.772	170.331	86.361
γ. Λοιπές προβλέψεις για λειτουργικούς κινδύνους				
	16.381	6.491	12.311	6.491
Σύνολο	1.295.172	537.631	787.532	408.558

Οι προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων το 2009 αφορούν α) τίτλους που κατέχονται από την Τράπεζα και έχουν κατηγοριοποιηθεί ως δάνεια και απαιτήσεις, των οποίων το ανακτήσιμο ποσό την 31 Δεκεμβρίου 2009 ήταν χαμηλότερο του αποσβεσμένου κόστους και η Τράπεζα εκτιμά ότι θα τους πουλήσει προτού ανακτήσει το αποσβεσμένο κόστος και β) σε

μετοχικούς τίτλους που κατέχονται από τον Όμιλο, των οποίων η μείωση στην εύλογη αξία θεωρείται σημαντική ή παρατεταμένη. Οι προβλέψεις απομείωσης επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις της Τράπεζας το 2008 περιλαμβάνουν προβλέψεις απομείωσης για την θυγατρική ΑΣΤΗΡ Παλάς Βουλιαγμένης Α.Ξ.Ε. ύψους €40 εκατ.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Φόροι

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Φόροι περιόδου	115.974	152.985	24.604	72.455
Τακτοποίηση φορολογικού ελέγχου	-	19.189	-	19.189
Έκτακτη εισφορά κοινωνικής αλληλεγγύης	47.736	-	45.669	-
Αναβαλλόμενοι φόροι (Σημείωση 27)	125.010	179.897	108.369	61.224
Σύνολο	288.720	352.071	178.642	152.868
Κέρδη προ φόρων	1.252.065	1.937.014	403.627	633.174
Φόρος με βάση τον τρέχοντα φορολογικό συντελεστή 25% (2008: 25%)	313.016	484.253	100.907	158.294
Επίπτωση αλλαγών φορολογικών συντελεστών	10.382	(543)	8.954	(8.879)
Επίπτωση διαφορετικών φορολογικών συντελεστών σε άλλες χώρες	(98.539)	(72.891)	-	-
Επανεκτίμηση ενσώματων παγίων στοιχείων ενεργητικού βάσει νομοθεσίας	-	(19.596)	-	(11.847)
Εσοδα απαλλασσόμενα της φορολογίας	(41.949)	(231.074)	(13.702)	(125.001)
Μη φορολογικά εκπιπτόμενες δαπάνες	21.489	108.924	9.576	49.777
Χρησιμοποίηση μη αναγνωρισθέντων φορολογικών ζημιών προηγ. χρήσεων	38	5.017	-	-
Μη συμψηφιζόμενοι φόροι με φόρο εισοδήματος τρέχουσας χρήσης	22.754	66.608	22.754	66.608
Τακτοποίηση φορολογικού ελέγχου	-	19.189	-	19.189
Έκτακτη εισφορά κοινωνικής αλληλεγγύης	47.736	-	45.669	-
Λουπές διαφορές	13.793	(7.816)	4.484	4.727
Φόρος εισοδήματος	288.720	352.071	178.642	152.868
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής περιόδου	23,1%	18,2%	44,3%	24,1%

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος για την Τράπεζα το 2009 και το 2008 είναι 25%. Την 25 Σεπτεμβρίου 2008, ένας νέος φορολογικός νόμος (Ν. 3697/2008) τέθηκε σε ισχύ, σύμφωνα με τον οποίο ο εταιρικός φορολογικός συντελεστής θα μειωθεί από 25% σε 20% το 2014 με ρυθμό μείωσης 1% ετησίως ξεκινώντας από το 2010. Βάσει των νέων φορολογικών συντελεστών, ο Όμιλος εκτίμησε την χρονική στιγμή του αντιλογισμού των προσωρινών διαφορών και αναπροσάρμοσε ανάλογα τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις.

Οι θυγατρικές και τα καταστήματα του εξωτερικού εφάρμοσαν τους φορολογικούς συντελεστές των χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται. Ειδικότερα, ο φορολογικός συντελεστής της Finansbank, που είναι η σημαντικότερη θυγατρική της Τράπεζας, είναι 20%.

Την 10 Δεκεμβρίου 2009, δημοσιεύτηκε ο νόμος 3808/2009, σύμφωνα με τον οποίο οι επιχειρήσεις οι οποίες κατά τη χρήση

2008 είχαν δημοσιεύσει καθαρά κέρδη μεγαλύτερα των €5 εκατ. υποχρεούνται στην καταβολή έκτακτης εισφοράς κοινωνικής αλληλεγγύης. Τα ποσά που καταχωρήθηκαν στις καταστάσεις αποτελεσμάτων της τρέχουσας χρήσης του Ομίλου και της Τράπεζας, ανήλθαν σε €47,7 εκατ. και €45,7 εκατ. αντίστοιχα.

Κατά το έτος 2009 η Τράπεζα έκλεισε την ανέλεγκτη μέχρι τότε φορολογική χρήση του 2008 με επιβάρυνση των αποτελεσμάτων ύψους €2.113, που περιλαμβάνεται ανωτέρω στις «Λουπές διαφορές», ενώ ποσό ύψους €3.308 καλύφθηκε από σχετικές προβλέψεις, χωρίς να καταβληθούν μετρητά.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2009, οι προβλέψεις που αναγνωρίστηκαν από τον Όμιλο και την Τράπεζα, σχετικά με ανοικτές φορολογικές χρήσεις ανήλθαν σε €19,1 εκατ. (2008: €28,9 εκατ.) και €6,6 εκατ. (2008: €4,6 εκατ.) αντίστοιχα. Οι ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις των συγγενών και θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου παρατίθενται στις Σημειώσεις 24 και 47 αντίστοιχα.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Κέρδη ανά μετοχή

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Κέρδη αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας	922.568	1.546.012	224.985	480.306
Μείον: Μερίσματα προνομιούχων τίτλων	(87.038)	(99.509)	(42.192)	(32.685)
Κέρδη αναλογούντα στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας	835.530	1.446.503	182.793	447.621
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών για βασικά κέρδη ανά μετοχή, όπως δημοσιεύθηκε	564.034.936	494.021.899	564.082.549	494.176.843
Προσαρμογή λόγω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου σε τιμή ανά μετοχή χαμηλότερη της τρέχουσας	-	40.410.992	-	40.423.666
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών για βασικά κέρδη ανά μετοχή, όπως προσαρμόστηκε	564.034.936	534.432.891	564.082.549	534.600.509
Δυνητικές κοινές μετοχές από μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης	-	425.220	-	425.220
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών για προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	564.034.936	534.858.111	564.082.549	535.025.729
Κέρδη ανά μετοχή - Βασικά	€ 1,48	€ 2,71	€ 0,32	€ 0,84
Κέρδη ανά μετοχή - Προσαρμοσμένα	€ 1,48	€ 2,70	€ 0,32	€ 0,84

Η «προσαρμογή λόγω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου σε τιμή ανά μετοχή χαμηλότερη της τρέχουσας», αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ της τιμής έκδοσης και της τρέχουσας χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής της Τράπεζας, κατά την πρόσφατη αύξηση μετοχικού κεφαλαίου (βλέπε Σημείωση 38). Ο συντελεστής προσαρμογής υπολογίστηκε σε 1,082 περίπου και εφαρμόζεται αναδρομικά σε όλες τις περιόδους που δημοσιεύονται, σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα.

Οι δυνητικές κοινές μετοχές προκύπτουν από το πρόγραμμα

μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης της Τράπεζας. Για τον υπολογισμό του προσαρμοσμένου δείκτη των κερδών ανά μετοχή, ο μέσος σταθμισμένος αριθμός των κοινών μετοχών προσαυξάνεται κατά τις δυνητικές κοινές μετοχές.

Την 31 Δεκεμβρίου 2009, δεν υπάρχουν δυνητικές κοινές μετοχές, διότι κατά την περίοδο μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2009, η τιμή άσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών ήταν χαμηλότερη από την μέση τιμή της μετοχής της Τράπεζας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Ταμείο	968.612	997.208	630.703	656.521
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	2.925.151	2.893.056	1.202.382	1.209.313
Μη υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	359.091	255.131	240.636	93.415
Σύνολο	4.252.854	4.145.395	2.073.721	1.959.249

Η Τράπεζα είναι υποχρεωμένη να διατηρεί τρεχούμενο λογαριασμό στην Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), με σκοπό τη διευκόλυνση των ενδοτραπεζικών συναλλαγών με τη κεντρική τράπεζα, τις τράπεζες μέλη της, και τα άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέσω του συστήματος TARGET (Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer system).

Η ΤτΕ είναι ο κύριος ρυθμιστής των πιστωτικών ιδρυμάτων και

απαιτεί από όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα να διατηρούν καταθέσεις στη ΤτΕ που αντιστοιχούν στο 2% των συνολικών καταθέσεων των πελατών τους, όπως προβλέπεται και από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Οι καταθέσεις αυτές τοκίζονται με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ (1% την 31 Δεκεμβρίου 2009). Ανάλογες διατάξεις ισχύουν και για τις θυγατρικές τράπεζες του Ομίλου.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Καταθέσεις όψεως σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	421.783	402.914	333.322	78.422
Καταθέσεις προθεσμίας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.587.201	792.735	3.726.689	3.882.149
Συμφωνίες αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων	532.291	657.070	616.222	631.964
Τοποθετήσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου για συναλλαγές παραγώγων	739.397	431.592	739.397	431.592
Λουιές	436.515	215.301	466.071	177.921
	3.717.187	2.499.612	5.881.701	5.202.048
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	(9.276)	(9.548)	-	-
Σύνολο	3.707.911	2.490.064	5.881.701	5.202.048

Μεταβολή της πρόβλεψης απομείωσης απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2009	2009	2009	2008
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	9.548	9.542	-	-
Πρόβλεψη για απομείωση αξίας απαιτήσεων	(257)	33	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	(15)	(27)	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	9.276	9.548	-	-

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Χρηματ/κά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	34.502	100.110	-	-
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο:				
Ομόλογα & λουιές υποχρεώσεις Δημοσίου	2.230.425	1.680.343	1.856.672	945.753
Έντοκα Γραμμάτια	897.104	131.794	897.104	115.222
Λουιές ομολογίες	848.561	252.805	248.115	654.811
Μετοχές	37.374	8.167	2.075	2.116
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	18.093	17.385	-	-
Σύνολο	4.066.059	2.190.604	3.003.966	1.717.902

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν χρεόγραφα, των οποίων η μεταβολή της εύλογης αξίας που οφείλεται σε μεταβολές του πιστωτικού κινδύνου είναι μηδενική τόσο κατά την περίοδο όσο

και σωρευτικά και για το 2009 και για το 2008. Η Τράπεζα δεν έχει απαιτήσεις που να έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα

Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2009			31.12.2009		
	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις
Παράγωγα εμπορικού χαρτοφυλακίου						
Εξωχρηματ. παράγωγα επί επιτοκίων	61.504.740	1.678.773	1.013.192	56.616.391	1.522.164	904.198
Εξωχρηματ. παράγωγα επί συναλλαγμ. ισοτιμιών	8.961.434	144.686	46.198	5.389.012	99.205	32.615
Λοιπές μορφές εξωχρηματιστηριακών παραγώγων	462.192	10.383	8.201	455.582	10.288	8.173
Χρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	4.347.760	39.257	29.060	4.347.760	39.257	29.060
Χρηματιστηριακά παράγωγα συναλλαγματικών ισοτιμιών	47.722	1.531	651	-	-	-
Λοιπά χρηματιστηριακά παράγωγα	9.486	99	37	-	-	-
Σύνολο	75.333.334	1.874.729	1.097.339	66.808.745	1.670.914	974.046
Παράγωγα αντιστάθμισης						
Ανταλλαγής επιτοκίων	824.090	1.122	231.825	725.000	-	230.575
Σύνολο	824.090	1.122	231.825	725.000	-	230.575
Σύνολο	76.157.424	1.875.851	1.329.164	67.533.745	1.670.914	1.204.621

Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2008			31.12.2008		
	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις
Παράγωγα εμπορικού χαρτοφυλακίου						
Εξωχρηματ. παράγωγα επί επιτοκίων	54.089.898	1.362.866	401.996	54.021.353	1.143.517	570.347
Εξωχρηματ. παράγωγα επί συναλλαγμ. ισοτιμιών	10.562.725	171.569	397.965	8.132.911	111.340	355.728
Λοιπές μορφές εξωχρηματιστηριακών παραγώγων	286.340	12.868	11.669	278.611	12.840	11.663
Χρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	4.486.398	2.349	34.397	4.486.398	2.349	34.397
Χρηματιστηριακά παράγωγα συναλλαγματικών ισοτιμιών	35.433	1.153	1.890	-	-	-
Λοιπά Χρηματιστηριακά παράγωγα	451	405	-	-	-	-
Σύνολο	69.461.245	1.551.210	847.917	66.919.273	1.270.046	972.135
Παράγωγα αντιστάθμισης						
Ανταλλαγής επιτοκίων	3.920.195	33.662	345.792	3.920.195	33.662	345.792
Ανταλλαγής επιτοκίων και νομισμάτων	1.573.213	5.448	374.106	254.638	-	109.024
Σύνολο	5.493.408	39.110	719.898	4.174.833	33.662	454.816
Σύνολο	74.954.653	1.590.320	1.567.815	71.094.106	1.303.708	1.426.951

Πιστωτικός κίνδυνος

Με βάση την αξιολόγηση όλων των σχετικών παραγόντων συμπεριλαμβανομένων Κύριων Συμβάσεων Συμφηφισμού Κερδών και Οφειλών (Master Netting Arrangements) ή λοιπών συμβάσεων συμφηφισμού, εγγυήσεων και λοιπών μέσων εξασφάλισης πιστωτικού κινδύνου (όπως Πρόσθετες Πράξεις Συμβάσεων Εξασφάλισης Πιστωτικού Κινδύνου (CSA)), της δομής των συναλλαγών, των βασικών χαρακτηριστικών των μέσων και λοιπών ποιοτικών στοιχείων, η επίδραση του πιστωτικού κινδύνου στην αποτίμηση εξωχρηματιστηριακών παραγώγων δεν θεωρείται σημαντική. Επομένως, η αποτίμηση εξωχρηματιστηριακών παραγώγων δεν περιλαμβάνει Προσαρμογή για Αποτίμηση Πιστωτικού Κινδύνου

Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που χρησιμοποιεί ο Όμιλος και η Τράπεζα για αντισταθμίσεις εύλογης αξίας, αποτελούνται από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων. Τα συγκεκριμένα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα χρησιμοποιούνται ως αντιστάθμιση των μεταβολών της εύλογης αξίας μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σταθερού επιτοκίου που οφείλονται σε διακυμάνσεις των επιτοκίων της αγοράς.

Την 31 Δεκεμβρίου 2009, η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων του Ομίλου και της Τράπεζας, που χρησιμοποιούνται ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας ανέρχονταν σε €(230,7) εκατ. και €(230,6) εκατ. αντίστοιχα και απεικονίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης του Ομίλου

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

και της Τράπεζας ως απαιτήσεις από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα συνολικού ποσού €1,1 εκατ. και €0 εκατ. αντίστοιχα και υποχρεώσεις από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα συνολικού ποσού €(231,8) εκατ. και €(230,6) εκατ. αντίστοιχα. Για τα συγκεκριμένα παράγωγα την 31 Δεκεμβρίου 2009, ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν στα αποτελέσματα ποσό €(44,0) εκατ. και €(45,6) εκατ. αντίστοιχα. Το ποσό αυτό συμψηφίστηκε σε σημαντικό βαθμό με μεταβολές της εύλογης αξίας των αντισταθμιζόμενων στοιχείων του Ομίλου και της Τράπεζας, οι οποίες ανήλθαν σε €44,2 εκατ. και €45,6 εκατ. αντίστοιχα. Κατά συνέπεια, το μη αποτελεσματικό μέρος της αντιστάθμισης που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα του Ομίλου και της Τράπεζας ανήλθε σε €0,2 εκατ. και €0 εκατ. αντίστοιχα.

Την 31 Δεκεμβρίου 2008, η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων του Ομίλου και της Τράπεζας, που χρησιμοποιούνται ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας ανέρχονταν σε €(680,8) εκατ. και €(421,1) εκατ. αντίστοιχα και απεικονίζονται στον ισολογισμό του Ομίλου και της Τράπεζας ως απαιτήσεις από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα συνολικού ποσού €39,1 εκατ. και €33,7 εκατ. αντίστοιχα και υποχρεώσεις από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα συνολικού ποσού €(719,9) εκατ. και €(454,8) εκατ. αντίστοιχα. Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2008, ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν στα αποτελέσματα ποσό €(372,7) εκατ. και €(511,9) εκατ. αντίστοιχα, που αφορούν σε μεταβολές εύλογης αξίας παραγώγων που χρησιμοποιούνται ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας. Το ποσό αυτό συμψηφίστηκε πλήρως με μεταβολές της εύλογης αξίας των αντισταθμιζόμενων στοιχείων του Ομίλου και της Τράπεζας, οι οποίες ανήλθαν σε €400,8 εκατ. και €535,9 εκατ. αντίστοιχα. Κατά συνέπεια, το μη αποτελεσματικό μέρος της αντιστάθμισης που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα του Ομίλου και της Τράπεζας ανήλθε σε €28,1 εκατ. και €24 εκατ. αντίστοιχα.

Αντιστάθμιση καθαρών επενδύσεων σε θυγατρικές εξωτερικού

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2009, ο Όμιλος προκειμένου να μειώσει τις διακυμάνσεις που επιφέρουν στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων οι μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών έναντι του Ευρώ των λειτουργικών νομισμάτων των σημαντικότερων επενδύσεων του σε θυγατρικές του εξωτερικού, ταξινόμησε ορισμένα χρηματοοικονομικά προϊόντα ως αντισταθμιστικά μέσα των επενδύσεων αυτών. Το αποτελεσματικό μέρος των συγκεκριμένων αντισταθμιστικών σχέσεων (περίπου €(61,6) εκατ. ζημίες, μετά από φόρους) απεικονίζεται σε αποθεματικό αντιστάθμισης καθαρής επένδυσης και συμψηφίζει ισόποσο τμήμα των συναλλαγματικών διαφορών που αφορά στις συγκεκριμένες επενδύσεις. Το μέρος των αντισταθμιστικών σχέσεων που θεωρήθηκε ως μη αποτελεσματικό ανέρχεται σε € (0,9) εκατ.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2008, ο Όμιλος προέβη σε σειρά προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος προκειμένου να αντισταθμίσει μέρος του συναλλαγματικού κινδύνου που προέρχεται από τις επενδύσεις σε θυγατρικές εξωτερικού. Το αποτελεσματικό μέρος της μεταβολής της αποτίμησης των εν λόγω παραγώγων το οποίο αναγνωρίστηκε απευθείας στη καθαρή θέση ανήλθε σε €(148,6) εκατ. μετά από φόρους. Το ποσό αυτό θα μεταφερθεί στα αποτελέσματα με τη πώληση της επένδυσης στο εξωτερικό. Από την αντιστάθμιση αυτή δεν προέκυψε αναποτελεσματικότητα κατά το 2008.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2008, δεν υπήρχαν ανοικτές θέσεις σε προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος τα οποία χρησιμοποιούνται ως αντιστάθμιση επενδύσεων σε θυγατρικές εξωτερικού.

93

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Στεγαστικά δάνεια	24.481.873	22.278.690	20.664.268	18.876.793
Καταναλωτικά δάνεια	7.866.984	7.352.343	5.357.600	4.916.883
Πιστωτικές κάρτες	4.424.302	3.665.136	1.950.075	1.750.704
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	7.361.386	6.150.989	5.018.363	4.035.283
Λιανική τραπεζική	44.134.545	39.447.158	32.990.306	29.579.663
Χορηγήσεις σε Επιχειρήσεις και Δημόσιο	33.077.171	32.070.867	26.580.790	24.817.482
Σύνολο	77.211.716	71.518.025	59.571.096	54.397.145
Μείον: Πρόβλεψη απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	(2.459.171)	(1.620.423)	(1.441.398)	(956.945)
Σύνολο	74.752.545	69.897.602	58.129.698	53.440.200

Στα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών του Ομίλου περιλαμβάνονται στεγαστικά και επιχειρηματικά δάνεια που έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, συνολικού ποσού €851.440 (2008: €1.225.513). Η Τράπεζα δεν έχει δάνεια που να έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Οι χορηγήσεις σε Επιχειρήσεις και Δημόσιο για τον Όμιλο και την Τράπεζα περιλαμβάνουν δάνειο στο Ελληνικό Δημόσιο ύψους €5.620 εκατ. (2008: €5.400 εκατ.). Η σύμβαση με το Ελληνικό Δημόσιο που αφορά στο ανωτέρω δάνειο, περιλαμβάνει και ένα ενσωματωμένο παράγωγο, το οποίο έχει διαχωριστεί και απεικονίζεται ως ξεχωριστό παράγωγο.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Μεταβολή πρόβλεψης απομείωσης αξίας απαιτήσεων:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2009	2008	2009	2008
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.620.423	1.558.492	956.945	898.203
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου (βλέπε Σημείωση 14)	1.041.258	513.335	604.890	315.706
Διαγραφές απαιτήσεων	(229.234)	(470.401)	(126.465)	(271.640)
Εισπράξεις / αποπληρωμές	29.663	44.057	5.639	14.891
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπά	(2.939)	(25.060)	389	(215)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	2.459.171	1.620.423	1.441.398	956.945

Στις προβλέψεις για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών περιλαμβάνονται για το 2009 και 2008 τα ποσά των €48.278 και €38.870 (Τράπεζα: €7.594 και €11.535) αντίστοιχα και αφορούν πιστωτικό κίνδυνο σε ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές που εκδίδονται από τον Όμιλο υπέρ πελατών.

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών περιλαμβάνουν τιτλοποιημένα δάνεια και δάνεια που έχουν χρησιμοποιηθεί ως κάλυμμα στο πρόγραμμα καλυμμένων ομολογιών, ως ακολούθως:

Τιτλοποίηση δανείων:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Επιχειρηματικά δάνεια (Eterika Plc - Ιούλιος 2008)	1.267.017	1.257.624	1.267.017	1.257.624
Καταναλωτικά δάνεια (Revolver 2008 – 1 Plc – Δεκέμβριος 2008)	1.156.163	1.153.518	1.156.163	1.153.518
Πιστωτικές Κάρτες (Revolver 2008 – 1 Plc – Δεκέμβριος 2008)	1.283.375	1.172.298	1.283.375	1.172.298
Απαιτήσεις από το Δημόσιο (Titlos Plc – Φεβρουάριος 2009)	5.619.518	-	5.619.518	-
Σύνολο τιτλοποιημένων δανείων	9.326.073	3.583.440	9.326.073	3.583.440

Καλυμμένες ομολογίες:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Στεγαστικά δάνεια	5.172.215	5.778.349	5.172.215	5.778.349

Τιτλοποιήσεις δανείων

Την 31 Ιουλίου του 2008, ο Όμιλος εξέδωσε ομολογίες κυμαινόμενου επιτοκίου ύψους €1.340 εκατ. με λήξη τον Ιούνιο του 2035, με εξασφάλιση απαιτήσεις από επιχειρηματικές χορηγήσεις. Τα χρεόγραφα διαχωρίζονται σε κατηγορίας Α ύψους €975 εκατ. με τριμηνιαία πληρωμή τόκων με επιτόκιο Euribor 3-μηνών πλέον περιθωρίου 30 μ.β. και σε κατηγορίας Β ύψους €365 εκατ. με τριμηνιαία πληρωμή τόκων με επιτόκιο Euribor 3-μηνών πλέον περιθωρίου 250 μ.β. Τα χρεόγραφα κατηγορίας Α έχουν λάβει αξιολόγηση Α1 από τον οίκο πιστοληπτικής διαβάθμισης Moody's.

Την 12 Δεκεμβρίου 2008, ο Όμιλος εξέδωσε ομολογίες κυμαινόμενου επιτοκίου ύψους €1.768,9 εκατ. με λήξη τον Σεπτέμβριο του 2020, με εξασφάλιση απαιτήσεις που προέρχονται από ανοικτά καταναλωτικά δάνεια και πιστωτικές κάρτες. Τα χρεόγραφα διαχωρίζονται σε κατηγορίας Α ύψους €1.500 εκατ. με μηνιαία πληρωμή τόκων με επιτόκιο Euribor 1-μηνός πλέον περιθωρίου 30 μ.β. και κατηγορίας Β ύψους €268,9 εκατ. με μηνιαία πληρωμή τόκων με επιτόκιο Euribor 1-μηνός πλέον περιθωρίου 60 μ.β. Τα χρεόγραφα κατηγορίας Α έχουν λάβει αξιολόγηση Α από τον οίκο πιστοληπτικής διαβάθμισης Fitch. Ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα να ανακαλέσει τα χρεόγραφα σε οποιαδήποτε ημερομηνία πληρωμής τόκων και να επανεκδώσει καινούργια ή να τα πουλήσει ως έχουν σε επενδυτές.

Την 26 Φεβρουαρίου 2009, η Τράπεζα μέσω θυγατρικής ειδικού σκοπού εξέδωσε ομολογίες κυμαινόμενου επιτοκίου ύψους €5.100 εκατ. με λήξη το Σεπτέμβριο 2039. Οι τίτλοι έχουν εξαμηνιαία καταβολή τόκων την 20 εργάσιμη ημέρα του Μαρτίου και Σεπτεμβρίου κάθε έτους, με πρώτη καταβολή το Σεπτέμβριο του 2009 και επιτόκιο Euribor 6-μηνών πλέον 50 μ.β. Οι τίτλοι έχουν αξιολογηθεί ως «Α2» από τη Moody's. Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα απόκτησης των τίτλων σε οποιαδήποτε ημερομηνία δικαιώματος επαναγοράς, καθώς και το δικαίωμα επανέκδοσης νέας σειράς τίτλων ή πώλησης αυτών προς τους επενδυτές.

Καλυμμένες ομολογίες

Την 28 Νοεμβρίου 2008, η Τράπεζα εξέδωσε δύο σειρές καλυμμένων ομολογιών ποσού €1 δισ. η κάθε μία, διάρκειας 5 και 6 ετών αντίστοιχα (με δυνατότητα παράτασης ενός έτους), με κύρια εξασφάλιση (κάλυμμα) στεγαστικά δάνεια ιδιωτών και με τριμηνιαία πληρωμή τόκων με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ πλέον περιθωρίου 65 μ.β. και 70 μ.β., αντίστοιχα. Η έκδοση έλαβε χώρα στο πλαίσιο προγράμματος έκδοσης καλυμμένων ομολογιών ύψους €10 δισ., που θεσπίστηκε την 26 Νοεμβρίου 2008.

Την 1 Σεπτεμβρίου 2009, η Τράπεζα διέθεσε σε θεσμικούς επενδυτές μέρος των παραπάνω χρεογράφων ονομαστικής αξίας €100 εκατ. (€50 εκατ. από κάθε έκδοση), τα οποία απεικονίζονται στις "Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους" (βλέπε Σημείωση 33).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Την 7 Οκτωβρίου 2009, η Τράπεζα εξέδωσε την τρίτη σειρά καλυμμένων ομολογιών ποσού €1,5 δισ., διάρκειας 7 ετών, με κύρια εξασφάλιση (κάλυμμα) στεγαστικά δάνεια ιδιωτών και με ετήσια πληρωμή τόκων σταθερού επιτοκίου 3,875%. Η έκδοση έλαβε χώρα στο πλαίσιο του υφιστάμενου προγράμματος έκδοσης καλυμμένων ομολογιών ύψους €10 δισ. Τα χρεόγραφα αυτά απεικονίζονται στις “Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους” (βλέπε Σημείωση 33) καθώς έχουν διατεθεί στο σύνολο τους σε εγχώριους και ξένους επενδυτές.

Όλες οι ομολογίες που έχουν εκδοθεί στα πλαίσια αυτού του προγράμματος έχουν αξιολογηθεί από τους οίκους πιστοληπτικής διαβάθμισης Fitch και Moody's με πιστοληπτική διαβάθμιση AA και Aaa, αντίστοιχα.

Τα χρεόγραφα που δεν έχουν διατεθεί σε θεσμικούς επενδυτές δεν απεικονίζονται στις “Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους” καθώς κατέχονται από την ίδια την Τράπεζα.

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών περιλαμβάνουν απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις:

	Όμιλος	
	2009	2008
Ληκτότητα		
Εως ένα (1) έτος	733.462	764.056
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	1.176.299	1.450.896
Πέραν των πέντε (5) ετών	413.022	513.957
	2.322.783	2.728.909
Μη δεδουλευμένα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(260.210)	(488.247)
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (καθαρό ποσό)	2.062.573	2.240.662

Οι Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις για το 2009 είναι €60,9 εκατ. (2008: €27,1 εκατ.)

Το καθαρό ποσό των απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύεται σε:

	Όμιλος	
	2009	2008
Ληκτότητα		
Εως ένα (1) έτος	647.888	631.729
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	1.049.472	1.209.222
Πέραν των πέντε (5) ετών	365.213	399.711
	2.062.573	2.240.662

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση:				
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	8.108.462	5.295.788	4.994.771	5.108.260
Εντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου και άλλα αξιόγραφα	177.127	101.529	18.776	8.614
Ομολογίες κυβερνήσεων και δημοσίων επιχειρήσεων άλλων κρατών	3.385.014	2.527.042	539.492	436.122
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εντός Ελλάδος	101.783	141.304	75.468	121.814
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εκτός Ελλάδος	74.937	66.360	32.899	25.578
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εντός Ελλάδος	416.817	53.178	416.817	53.178
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εκτός Ελλάδος	1.161.022	551.649	876.668	757.978
Χρεόγραφα	13.425.162	8.736.850	6.954.891	6.511.544
Μετοχές	339.118	347.297	218.273	182.267
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	573.418	505.500	303.496	284.642
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων – διαθέσιμο προς πώληση	14.337.698	9.589.647	7.476.660	6.978.453

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων – διακρατούμενο μέχρι τη λήξη (στο αποσβέσιμο κόστος):				
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	34.390	34.645	-	-
Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου και άλλα αξιόγραφα	-	7.220	-	7.220
Ομολογίες κυβερνήσεων και δημοσίων επιχειρήσεων άλλων κρατών	60.214	64.113	-	-
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εκτός Ελλάδος	-	-	-	-
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εκτός Ελλάδος	5.014	35.084	-	-
Χρεόγραφα εταιρειών του Ομίλου -σε αποσβέσιμο κόστος	-	-	932.195	722.698
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων – διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	99.618	141.062	932.195	729.918
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων – Δάνεια και απαιτήσεις:				
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	1.238.559	2.101.013	886.999	1.294.910
Ομολογίες κυβερνήσεων και δημοσίων επιχειρήσεων άλλων κρατών	9.415	82.704	9.415	82.704
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εκτός Ελλάδος	13.276	13.304	-	-
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εντός Ελλάδος	314.470	421.108	314.470	421.108
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εκτός Ελλάδος	302.114	560.738	272.668	468.034
Χρεόγραφα εταιρειών του Ομίλου	-	-	-	91.314
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων	1.877.834	3.178.867	1.483.552	2.358.070
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων	16.315.150	12.909.576	9.892.407	10.066.441

Η μεταβολή του χαρτοφυλακίου επενδύσεων συνοψίζεται ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2009	2008	2009	2008
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	9.589.647	4.781.996	6.978.453	2.304.388
Προσθήκες	23.399.029	17.459.617	5.523.465	4.732.130
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές)	(20.403.712)	(13.544.905)	(6.077.440)	(1.892.335)
Μεταφορές μεταξύ χαρτοφυλακίων (βλέπε Σημείωση 51)	1.721.256	2.249.802	958.760	2.250.145
Κέρδη/(ζημιές) από μεταβολές της εύλογης αξίας	(148.726)	(1.376.820)	(76.442)	(435.738)
Απόσβεση διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο	180.204	19.957	169.864	19.863
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	14.337.698	9.589.647	7.476.660	6.978.453
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων – διακρατούμενο μέχρι τη λήξη				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	141.062	-	729.918	232.957
Προσθήκες	760.743	79.667	983.242	499.275
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές)	(792.306)	(2.021)	(756.356)	(2.021)
Μεταφορές από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο και το διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο	-	64.245	-	-
Απόσβεση διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο	(983)	(829)	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	(8.898)	-	(24.609)	(293)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	99.618	141.062	932.195	729.918
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων – Δάνεια και απαιτήσεις				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	3.178.867	-	2.358.070	-
Προσθήκες	1.168.505	1.203.439	1.643.473	1.294.204
Αποπληρωμές	(630.814)	(320.293)	(1.440.698)	(320.292)
Μεταφορές μεταξύ χαρτοφυλακίων (βλέπε Σημείωση 51)	(1.721.256)	2.270.867	(958.760)	1.359.761
Απόσβεση διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο	28.078	24.010	27.013	23.554
Πρόβλεψη απομείωσης (βλέπε Σημείωση 14)	(145.307)	-	(145.307)	-
Συναλλαγματικές διαφορές	(239)	844	(239)	843
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.877.834	3.178.867	1.483.552	2.358.070

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: Ακίνητα επενδύσεων

	Όμιλος		
	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Σύνολο
Αξία κτήσης			
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2008	65.333	127.990	193.323
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(353)	(353)
Μεταφορές	-	(251)	(251)
Προσθήκες	-	49	49
Πωλήσεις και διαγραφές	(399)	(528)	(927)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	64.934	126.907	191.841
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης			
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2008	(98)	(39.597)	(39.695)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	179	179
Μεταφορές	-	96	96
Πωλήσεις και διαγραφές	86	57	143
Αποσβέσεις	-	(4.148)	(4.148)
Απομείωση αξίας ακινήτων επενδύσεων	(86)	(257)	(343)
Υπόλοιπο 31^η Δεκεμβρίου 2008	(98)	(43.670)	(43.768)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2008	64.836	83.237	148.073
Αξία κτήσης			
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2009	64.934	126.907	191.841
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(220)	(220)
Μεταφορές	9.748	10.485	20.233
Προσθήκες	40	1.929	1.969
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(19)	(19)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2009	74.722	139.082	213.804
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2009	(98)	(43.670)	(43.768)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	112	112
Πωλήσεις και διαγραφές	-	7	7
Αποσβέσεις	-	(3.505)	(3.505)
Απομείωση αξίας ακινήτων επενδύσεων	(773)	(982)	(1.755)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2009	(871)	(48.038)	(48.909)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2009	73.851	91.044	164.895

Η εύλογη αξία των ακινήτων επενδύσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2009 δεν παρουσίασε σημαντικές μεταβολές από το 2008 (2008: €215.147). Τα έσοδα από ενοίκια για τη χρήση 2009 ανέρχονται σε €7.983 (2008: €6.226).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2009	2008	2009	2008
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	55.683	73.586	6.921	21.492
Προσθήκες	24.457	30.331	20.945	94
Πωλήσεις / Μεταφορές	(37.188)	(13.061)	(235)	(10.313)
Αναλογία επί των καθαρών αποτελεσμάτων (μετά φόρων)	117	(28.932)	-	-
Μερίσματα	(389)	(1.889)	-	-
Απομείωση αξίας συμμετοχών	-	(4.352)	-	(4.352)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	42.680	55.683	27.631	6.921

Συγγενείς	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος		Τράπεζα	
			31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών	Ελλάδα	2007-2009	20,00%	40,00%	20,00%	40,00%
Βιομηχανία Φωσφορικών Λιπασμάτων Α.Ε.	Ελλάδα	-	-	22,02%	-	15,81%
ΛΑΡΚΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2002-2009	33,36%	36,43%	33,36%	36,43%
ΕΒΙΟΠ ΤΕΜΠΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2004-2009	21,21%	21,21%	21,21%	21,21%
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2008-2009	39,34%	39,34%	39,34%	39,34%
ΠΕΛΛΑ Α.Ε.	Ελλάδα	2003-2009	20,89%	20,89%	20,89%	20,89%
PLANET Α.Ε.	Ελλάδα	2008-2009	31,18%	31,18%	31,18%	31,18%
ΕΥΡΩΠΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	Ελλάδα	2005-2009	22,01%	25,00%	-	-
ΠΥΡΡΙΧΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2009	21,83%	-	21,83%	-
Bantas A.S. (Cash transfers and Security Services)	Τουρκία	2009	33,26%	-	-	-
UBB AIG Insurance & Reinsurance Company	Βουλγαρία	2007-2009	59,97%	59,97%	-	-
UBB AIG Life Insurance Company	Βουλγαρία	2006-2009	59,97%	59,97%	-	-
Drujestvo za Kasova Deinost A.D. (Cash Service Company)	Βουλγαρία	2008-2009	19,98%	24,98%	-	-

Παρόλο που ο Όμιλος διατηρεί την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των εταιρειών UBB AIG Insurance and Reinsurance Company και UBB AIG Life Insurance Company, το συμφωνητικό μεταξύ των μετόχων ορίζει ότι όλες οι σημαντικές αποφάσεις λαμβάνονται κοινή συναινέσει όλων των μελών της κοινοπραξίας. Για το λόγο αυτό, ο Όμιλος εφαρμόζει τη μέθοδο της καθαρής θέσης που προβλέπεται από την παράγραφο 38 του Δ.Λ.Π. 31.

Την 10 Ιουλίου 2009, η Τράπεζα πώλησε μέρος της συμμετοχής της στην Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών ποσοστού 20%, μειώνοντας τη συμμετοχή της από 40% σε 20%. Το συνολικό τίμημα ανήλθε σε €1.270 και το κέρδος από την πώληση στον Όμιλο και στην Τράπεζα ανήλθε σε €576 και €1.035 αντίστοιχα.

Την 15 Ιουλίου 2009, η Τράπεζα συμμετείχε με 21,83% στην ίδρυση της ΠΥΡΡΙΧΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ, μιας εταιρείας που

δραστηριοποιείται στο χώρο διαχείρισης ακινήτων. Το αρχικό κόστος της επένδυσης ανήλθε σε €432.

Την 15 Σεπτεμβρίου 2009, ο Όμιλος πώλησε την συμμετοχή του στην Βιομηχανία Φωσφορικών Λιπασμάτων Α.Ε., έναντι συνολικού τιμήματος €18,9 εκατ., εκ του οποίου ποσό €2,6 εκατ. έχει κατατεθεί σε δεσμευμένο λογαριασμό για να συμψηφισθεί με ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Η ζημία από την πώληση στον Όμιλο και στην Τράπεζα ανήλθε σε €10 εκατ. και €7,5 εκατ. αντίστοιχα.

Την 14 Οκτωβρίου 2009, η Τράπεζα συμμετείχε μερικώς στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΛΑΡΚΟ Α.Ε. Η συνεισφορά της Τράπεζας στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ανήλθε σε €20.513. Μετά την ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου η συμμετοχή της Τράπεζας μειώθηκε από 36,43% σε 33,36%.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Όμιλος					Τράπεζα			
	Υπεραξία	Λογισμικό	Άυλα περιουσιακά στοιχεία ορισμένης διάρκειας ζωής	Άυλα περιουσιακά στοιχεία αορίστου διάρκειας ζωής	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σύνολο	Λογισμικό	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	Σύνολο
Αξία κτήσης									
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2008	2.460.909	252.982	233.606	189.556	66.245	3.203.298	154.093	82.872	236.965
Συναλλαγματικές διαφορές	(459.134)	(11.356)	(43.630)	(36.493)	(1.909)	(552.522)	(77)	(894)	(971)
Μεταφορές	-	5.355	-	-	(14.756)	(9.401)	605	(1.194)	(589)
Προσθήκες	75.719	58.821	-	-	32.360	166.900	34.327	20.770	55.097
Πωλήσεις και διαγραφές	(35.105)	(272)	-	-	(6)	(35.383)	(5)	-	(5)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	2.042.389	305.530	189.976	153.063	81.934	2.772.892	188.943	101.554	290.497
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης									
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2008	(11.384)	(190.630)	(39.038)	-	(29.143)	(270.195)	(124.627)	(32.138)	(156.765)
Συναλλαγματικές διαφορές	408	8.242	10.028	-	1.522	20.200	61	143	204
Μεταφορές	-	24	-	-	5.795	5.819	30	389	419
Πωλήσεις και διαγραφές	11.037	100	-	-	3	11.140	-	-	-
Αποσβέσεις άυλων και προβλέψεις απομείωσης υπεραξίας	(4.585)	(27.113)	(27.406)	-	(6.758)	(65.862)	(14.077)	(8.993)	(23.070)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	(4.524)	(209.377)	(56.416)	-	(28.581)	(298.898)	(138.613)	(40.599)	(179.212)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2008	2.037.865	96.153	133.560	153.063	53.353	2.473.994	50.330	60.955	111.285
Αξία κτήσης									
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2009	2.042.389	305.530	189.976	153.063	81.934	2.772.892	188.943	101.554	290.497
Συναλλαγματικές διαφορές	(19.225)	(874)	(2.448)	(1.259)	297	(23.509)	(281)	168	(113)
Μεταφορές	-	4.428	-	-	(3.690)	738	-	(21)	(21)
Προσθήκες	27.870	55.478	-	-	20.577	103.925	26.956	22.730	49.686
Πωλήσεις και διαγραφές	(758)	(1.478)	-	-	(97)	(2.333)	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2009	2.050.276	363.084	187.528	151.804	99.021	2.851.713	215.618	124.431	340.049
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης									
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2009	(4.524)	(209.377)	(56.416)	-	(28.581)	(298.898)	(138.613)	(40.599)	(179.212)
Συναλλαγματικές διαφορές	(328)	416	566	-	16	670	269	(15)	254
Μεταφορές	-	(865)	-	-	(293)	(1.158)	-	(568)	(568)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	1.468	-	-	30	1.498	-	-	-
Αποσβέσεις άυλων και προβλέψεις απομείωσης υπεραξίας	-	(35.783)	(24.071)	-	(7.028)	(66.882)	(19.051)	(16.618)	(35.669)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2009	(4.852)	(244.141)	(79.921)	-	(35.856)	(364.770)	(157.395)	(57.800)	(215.195)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2009	2.045.424	118.943	107.607	151.804	63.165	2.486.943	58.223	66.631	124.854

Οι προσθήκες στην υπεραξία ποσού €28 εκατ. καθώς και σχετικές μειώσεις (€0,8) εκατ. για πωλήσεις και διαγραφές αφορούν σε άλλες επενδυτικές δραστηριότητες του Ομίλου (κυρίως δραστηριότητες του private equity).

Στα λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία αορίστου διάρκειας ωφέλιμης ζωής, περιλαμβάνονται αναγνωρίσιμα εμπορικά σήματα των Τραπεζών Finansbank, Voynodjanska Banka και P&K, ύψους €139 εκατ., €11 εκατ. και €2 εκατ. αντίστοιχα (2008: €140 εκατ., €11 εκατ. και €2 εκατ. αντίστοιχα) καθώς και λοιπά άυλα

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

περιουσιακά στοιχεία ωφέλιμης ζωής ορισμένης διάρκειας, όπως προσέλκυση καταθέσεων και σχέσεις με πελάτες, ύψους €89 εκατ. από την Finansbank (η εναπομείνουσα ωφέλιμη ζωή κυμαίνεται από 2,5 έως 4,5 χρόνια) και €17 εκατ. από την Vojvodjanska Banka (η εναπομείνουσα ωφέλιμη ζωή κυμαίνεται από 7 έως 8 χρόνια) και €2 εκατ. από την Π&Κ (η ωφέλιμη ζωή κυμαίνεται από 5 έως 6 χρόνια) (2008: €110 εκατ., €21 εκατ. και €2 εκατ. αντίστοιχα).

Οι ΜΔΤΡ, στις οποίες κατανέμεται σημαντική υπεραξία αφορούν στις δραστηριότητες του Ομίλου στην Τουρκία και την Σερβία και η υπεραξία αυτή αφορά τις εξαγορές της Finansbank και της Vojvodjanska Banka. Η υπεραξία σε σχέση με τις εξαγορές αυτές είναι €1.664 εκατ. (2008: €1.668 εκατ.) και €229 εκατ. (2008: €248 εκατ.) αντίστοιχα. Η διαφορά οφείλεται σε συναλλαγματικές διαφορές.

Ο Όμιλος διενήργησε τον έλεγχο των ΜΔΤΡ χρησιμοποιώντας την μεθοδολογία «Αξία λόγω Χρήσης» (value in use) με βάση τις πιο πρόσφατες προβλέψεις της Διοίκησης για την επόμενη 5-ετία,

μακροπρόθεσμο ρυθμό ανάπτυξης βασισμένο στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν («ΑΕΠ») της κάθε χώρας αναπροσαρμοσμένο με τον πληθωρισμό και το προεξοφλητικό επιτόκιο κινδύνου βασισμένα σε μακροπρόθεσμες αποδόσεις κρατικών ομολόγων και μέσο όρο «βήτα» (beta) αγοράς, αναπροσαρμοσμένο για ανάλογο περιθώριο ρίσκου βασισμένο σε ανεξάρτητη ανάλυση.

Η υπεραξία και τα εμπορικά σήματα που προέκυψαν από τις δύο ανωτέρω εξαγορές ελέγχθηκαν για απομείωση της αξίας και προέκυψε ότι δεν απαιτείται προσαρμογή στη λογιστική τους αξία.

Το ανωτέρω συμπέρασμα ισχύει ακόμα και με την εφαρμογή λογικών μεταβολών στις σημαντικές παραδοχές που έχουν χρησιμοποιηθεί.

Για τα λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία δεν υπήρξε καμιά ένδειξη απομείωσης.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: Ενσώματα πάγια στοιχεία

Όμιλος

	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2008	877.503	909.310	845.012	148.131	84.993	2.864.949
Συναλλαγματικές διαφορές	(23)	(23.155)	(52.779)	(20.804)	(3.837)	(100.598)
Μεταφορές	(726)	52.551	22.157	22.453	(87.033)	9.402
Προσθήκες	28.277	30.669	125.936	24.070	68.283	277.235
Πωλήσεις & διαγραφές	(15.317)	(17.294)	(53.028)	(1.408)	(709)	(87.756)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	889.714	952.081	887.298	172.442	61.697	2.963.232
Συσσωρευμ. Αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιαν. 2008	-	(300.416)	(556.846)	(70.872)	-	(928.134)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	6.318	35.896	11.875	-	54.089
Μεταφορές	-	(159)	(43)	(5.617)	-	(5.819)
Πωλήσεις & διαγραφές	-	5.819	12.894	1.238	-	19.951
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης	-	(27.336)	(76.969)	(16.246)	-	(120.551)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	-	(315.774)	(585.068)	(79.622)	-	(980.464)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2008	889.714	636.307	302.230	92.820	61.697	1.982.768
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2009	889.714	952.081	887.298	172.442	61.697	2.963.232
Συναλλαγματικές διαφορές	16	(5.841)	(2.847)	(1.841)	(172)	(10.685)
Μεταφορές	43.612	101.923	(6.730)	20.369	(77.823)	81.351
Προσθήκες	343	26.147	124.498	25.575	33.815	210.378
Πωλήσεις & διαγραφές	(523)	(1.265)	(25.142)	(614)	(124)	(27.668)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2009	933.162	1.073.045	977.077	215.931	17.393	3.216.608
Συσσωρευμ. Αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2009	-	(315.774)	(585.068)	(79.622)	-	(980.464)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	1.994	1.933	914	-	4.841
Μεταφορές	-	(10.848)	(2.359)	288	-	(12.919)
Πωλήσεις & διαγραφές	-	178	20.150	529	-	20.857
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης	(3.442)	(36.186)	(89.244)	(20.899)	-	(149.771)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2009	(3.442)	(360.636)	(654.588)	(98.790)	-	(1.117.456)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2009	929.720	712.409	322.489	117.141	17.393	2.099.152

Στην αξία των μεταφορών σε επίπεδο Ομίλου για το 2009, περιλαμβάνονται και ποσά €124.994 και €(14.521) τα οποία αφορούν κόστος και τις σωρευμένες αποσβέσεις αντίστοιχα, τα οποία για το 2008 είχαν παρουσιαστεί στο λογαριασμό «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» (Σημείωση 30).

Στο λογαριασμό «Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης» περιλαμβάνονται ποσά €6.718 και €6.012 τα οποία αφορούν σε προβλέψεις απομείωσης ακίνητης περιουσίας για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Τράπεζα

	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2008	487.269	568.440	460.596	65.946	47.331	1.629.582
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(125)	(128)	(21)	(1)	(275)
Μεταφορές	(727)	(4.806)	(1.954)	6.414	(15.274)	(16.347)
Προσθήκες	13.429	5.701	67.226	4.843	17.319	108.518
Πωλήσεις & διαγραφές	(14.757)	(13.803)	(8.090)	(20)	-	(36.670)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	485.214	555.407	517.650	77.162	49.375	1.684.808
Συσσωρευμ. Αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2008	-	(249.888)	(373.099)	(50.863)	-	(673.850)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	7	116	10	-	133
Μεταφορές	-	12.053	3.550	-	-	15.603
Πωλήσεις & διαγραφές	-	5.639	6.966	(7)	-	12.598
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης	-	(16.962)	(31.680)	(4.245)	-	(52.887)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2008	-	(249.151)	(394.147)	(55.105)	-	(698.403)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2008	485.214	306.256	123.503	22.057	49.375	986.405
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2009	485.214	555.407	517.650	77.162	49.375	1.684.808
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(68)	(730)	(195)	(9)	(1.002)
Μεταφορές	(5.936)	49.880	832	16.100	(60.828)	48
Προσθήκες	-	11.989	45.554	7.914	15.720	81.177
Πωλήσεις & διαγραφές	(352.621)	(462.573)	(13.910)	-	-	(829.104)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2009	126.657	154.635	549.396	100.981	4.258	935.927
Συσσωρευμ. Αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2009	-	(249.151)	(394.147)	(55.105)	-	(698.403)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	5	369	83	-	457
Μεταφορές	-	(13)	18	-	-	5
Πωλήσεις & διαγραφές	3.051	196.825	13.692	-	-	213.568
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης	(3.442)	(17.950)	(41.100)	(7.420)	-	(69.912)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2009	(391)	(70.284)	(421.168)	(62.442)	-	(554.285)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2009	126.266	84.351	128.228	38.539	4.258	381.642

Στην αξία των πωλήσεων και διαγραφών σε επίπεδο Τράπεζας για το 2009, περιλαμβάνονται τα ποσά €817.793 και €(202.840) τα οποία αφορούν σε κόστος κτήσης και συσσωρευμένες αποσβέσεις των παγίων περιουσιακών στοιχείων που εισφέρθηκαν στην υπό σύσταση εταιρεία του Ομίλου με την επωνυμία Εθνική Παναγία Α.Ε.Α.Π., που θα δραστηριοποιείται στον κλάδο των επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία. Σύμφωνα με απόφαση της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων την 14

Ιανουαρίου 2010, ενσώματα πάγια στοιχεία αξίας €614.953 εισφέρθηκαν ως κεφάλαιο από την Τράπεζα. Επομένως, στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας, τα συγκεκριμένα ενσώματα πάγια στοιχεία παρουσιάζονται στις πωλήσεις και διαγραφές, ενώ δεν επηρεάζονται οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: Απαιτήσεις & υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους:				
Αξιόγραφα	155.255	165.312	113.041	136.414
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	(120.168)	(35.794)	(120.168)	(35.794)
Ασώματες και ενσώματες ακινητοποιήσεις	-	3.297	(2.735)	36
Συνταξιοδοτικές και άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	21.028	16.301	16.170	11.156
Ασφαλιστικά αποθέματα	13.155	20.955	-	-
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(33.808)	(15.910)	(36.578)	(16.264)
Λουπές προσωρινές διαφορές	138.756	104.658	112.364	78.399
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	174.218	258.819	82.094	173.947

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους:				
Αξιόγραφα	405	(405)	-	-
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	3.192	(7.215)	-	-
Ασώματες και ενσώματες ακινητοποιήσεις	55.036	58.572	-	-
Συνταξιοδοτικές και άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	(3.406)	(3.074)	-	-
Ασφαλιστικά αποθέματα	-	-	-	-
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	68.339	43.370	-	-
Λουπές προσωρινές διαφορές	13.770	13.195	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	137.336	104.443	-	-

Δαπάνες από αναβαλλόμενους φόρους:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Αξιόγραφα	9.220	(73.619)	(26.991)	(76.943)
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	(94.751)	(58.607)	(84.374)	(58.359)
Ασώματες και ενσώματες ακινητοποιήσεις	1.745	21.447	(2.771)	9.383
Συνταξιοδοτικές και άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	5.069	(4.531)	5.014	(3.235)
Ασφαλιστικά αποθέματα	(7.800)	(18.316)	-	-
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(43.700)	(45.966)	(20.314)	(10.782)
Λουπές προσωρινές διαφορές	5.207	(305)	21.067	78.712
Δαπάνες από αναβαλλόμενους φόρους - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(125.010)	(179.897)	(108.369)	(61.224)
Αναβαλλόμενοι φόροι μέσω ιδίων κεφαλαίων	7.516	293.416	16.516	212.416
Καθαρή μεταβολή αναβαλλόμενων φόρων	117.494	113.519	(91.853)	151.192

Ο Όμιλος και η Τράπεζα συμψήφισαν τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους εξετάζοντας κάθε εταιρεία ξεχωριστά, υπό την προϋπόθεση ότι οι τοπικές φορολογικές αρχές της κάθε χώρας παρέχουν το δικαίωμα

συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων από κύριο φόρο εισοδήματος και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες

	Όμιλος	
	31.12.2009	31.12.2008
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (unit linked)	351.459	337.073
Απαιτήσεις από ασφαλισμένους	287.207	227.078
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές και αντασφαλιστικές δραστηριότητες	101.213	87.463
Προμήθειες και έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (DAC)	66.081	56.107
Σύνολο	805.960	707.721

Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (unit linked)

	Όμιλος	
	31.12.2009	31.12.2008
Ομόλογα	64.249	21.877
Μετοχές	1.925	1.412
Αμοιβαία κεφάλαια	282.450	262.636
Λοιπές επενδύσεις	2.835	51.148
Σύνολο	351.459	337.073

Οι επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (unit linked) αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Η μεταβολή στην εύλογη αξία των εν λόγω επενδύσεων αντισταθμίζεται στην Κατάσταση

Αποτελεσμάτων με τη μεταβολή των αποθεμάτων ασφαλίσεων ζωής όπου οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (unit linked).

104

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Δεδουλευμένοι τόκοι και προμήθειες	661.435	914.864	520.629	785.071
Απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο	140.839	202.489	140.839	202.489
Προκαταβολές φόρων και λοιπές απαιτήσεις φόρων	71.640	62.131	11.922	12.564
Περιουσιακά στοιχεία επιχειρηματικών συμμετοχών	69.387	55.580	-	-
Απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες	72.713	81.486	23.389	25.772
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	177.498	127.542	75.879	73.934
Προπληρωθέντα έξοδα	109.211	93.209	65.126	63.285
Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων	110.472	54.743	110.472	54.743
Συναλλαγές επιταγών και πιστωτικών καρτών υπό εκκαθάριση	128.977	145.213	88.643	104.265
Συναλλαγές χρεογράφων υπό τακτοποίηση	362.709	20.819	331.449	20.819
Λοιπά	555.603	483.751	329.398	245.042
Σύνολο	2.460.484	2.241.827	1.697.746	1.587.984

Με το άρθρο 6 του Ν. 3714/7.11.2008 το ποσό των καταθέσεων, που καλύπτεται από το σύστημα εγγυήσεως καταθέσεων, αυξήθηκε από €20.000 σε €100.000 ανά καταθέτη. Συνεπώς αυξήθηκαν τα ποσοστά υπολογισμού της εισφοράς που καταβάλλουν οι τράπεζες στο Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων από το έτος 2008 και μετά.

της διαφοράς της ετήσιας τακτικής εισφοράς των Πιστωτικών Ιδρυμάτων, που προκύπτει από την εφαρμογή του άρθρου 6 του Ν. 3714/2008, περιέρχεται σε ειδική ομάδα περιουσίας, της οποίας τα επιμέρους στοιχεία ανήκουν εξ αδιαίρετου, κατά το ποσοστό συμμετοχής εκάστου, στα συμμετέχοντα Πιστωτικά Ιδρύματα.

Στο νόμο 3746/16.2.2009 με θέμα «Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ)» προβλέπεται ότι, το ποσό

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση

	Όμιλος	
	31.12.2009	31.12.2008
Ταμείο και απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	-	10
Ενσώματα και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	110.473
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	6.410
Σύνολο ενεργητικού	-	116.893
Λουτές υποχρεώσεις	-	8.856
Καθαρό ενεργητικό	-	108.037

Την 15 Μαρτίου 2007, τα Διοικητικά Συμβούλια της Τράπεζας και της «ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.», 100% θυγατρική της Τράπεζας, γνωστοποίησαν το σχέδιο όρων σύμβασης απόσχισης αποθηκευτικού κλάδου της πρώτης και απορρόφησης αυτού από την δεύτερη. Με βάση αυτό η Τράπεζα μεταβίβασε το σύνολο της περιουσίας του ως άνω κλάδου της (ενεργητικό και παθητικό) με βάση τον ισολογισμό μετασηματισμού (Λογιστική Κατάσταση) της 13 Μαρτίου 2007. Το μετοχικό κεφάλαιο της επωφελούμενης εταιρείας αυξήθηκε κατά €109.492.401 με την έκδοση 37.369.420 νέων μετοχών, ονομαστικής αξίας €2,93 εκάστης. Η απόσχιση εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας την 25 Μαΐου 2007. Ο Όμιλος ταξινόμησε την συναλλαγή σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 5 «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες» από τη στιγμή που έλαβε την απόφαση να διαθέσει τον αποθηκευτικό κλάδο και προέβη σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες προς εξεύρεση αγοραστή.

Παρόλο που η Διοίκηση του Ομίλου διατηρεί σταθερή τη στρατηγική της για την πώληση του κλάδου αποθηκών, η παρατεταμένη οικονομική κρίση επέδρασε αρνητικά στην ολοκλήρωση της πώλησης. Δεδομένης της κρίσης αυτής, θεωρείται αβέβαιο ότι θα λάβει χώρα η πώληση των αποθηκών εντός του 2010. Συνεπώς, η Διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι η ταξινόμηση του κλάδου αποθηκών ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 5 δεν ισχύει και αναταξινόμησε τα ποσά των στοιχείων του κλάδου των αποθηκών στις προσηκουσες γραμμές της κατάστασης οικονομικής θέσης. Η επίδραση της αναταξινόμησης αυτής στην κατάσταση αποτελεσμάτων του 2009 λόγω υπολογισμού αποσβέσεων, ανέρχεται σε €4.089 εκ του οποίου ποσό €1.522 και €1.037 αφορούν στο έτος 2008 και 2007 αντίστοιχα.

105

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Καταθέσεις όψεως πιστωτικών ιδρυμάτων	330.114	192.947	276.901	173.177
Καταθέσεις προθεσμίας πιστωτικών ιδρυμάτων	1.210.992	1.863.963	1.065.487	1.603.657
Καταθέσεις διατραπεζικής αγοράς	1.791.414	1.959.739	1.222.508	1.375.479
Υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	11.000.000	8.750.000	11.000.000	8.750.000
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες	42.752	70.279	10.947	2.755
Καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή repos	6.876.851	1.654.267	4.435.164	1.570.238
Λοιπές	391.215	348.835	379.678	326.109
Σύνολο	21.643.338	14.840.030	18.390.685	13.801.415

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: Υποχρεώσεις προς πελάτες

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Καταθέσεις:				
Ιδιωτών	57.475.205	54.227.637	48.645.379	46.390.351
Επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών	10.708.155	10.317.126	6.959.655	7.103.767
Δημοσίου και επιχειρήσεων του Δημοσίου	2.284.655	2.338.326	2.041.498	2.177.957
Σύνολο καταθέσεων	70.468.015	66.883.089	57.646.532	55.672.075
Καταθέσεις πελατών υπό μορφή γeros	23.542	149.032	41.569	150.542
Λοιπές υποχρεώσεις προς πελάτες	702.914	624.827	393.066	468.436
Σύνολο	71.194.471	67.656.948	58.081.167	56.291.053

Στις υποχρεώσεις προς πελάτες περιλαμβάνονται προϊόντα καταθέσεων με ενσωματωμένα ένα ή περισσότερα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα. Ο Όμιλος έχει χαρακτηρίσει τις καταθέσεις αυτές ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Τα ποσά αυτά ανέρχονται σε €808.669 (2008: €2.808.892) για τον Όμιλο και €833.258 (2008:

€2.830.303) για την Τράπεζα. Η αλλαγή στην εύλογη αξία της περιόδου και σωρευτικά που αποδίδονται σε αλλαγές στον πιστωτικό κίνδυνο για τον Όμιλο και την Τράπεζα είναι €9.741 (2008: €-).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους

	Επιτόκιο	Όμιλος		Επιτόκιο	Τράπεζα	
		31.12.2009	31.12.2008		31.12.2009	31.12.2008
Εταιρικές ομολογίες – σταθερού επιτοκίου	6,4%	117.672	178.763	-	-	-
Εταιρικές ομολογίες – κυμαινόμενου επιτοκίου	2,1%	174.464	290.380	-	-	-
Καλυμμένες ομολογίες – σταθερού επιτοκίου	3,9%	1.387.696	-	3,9%	1.387.696	-
Καλυμμένες ομολογίες – κυμαινόμενου επιτοκίου	1,7%	97.413	-	1,7%	97.413	-
Τίτλοι σταθερού επιτοκίου	7,4%	82.454	114.147	-	-	-
Τίτλοι κυμαινόμενου επιτοκίου	-	-	1.230.388	-	-	-
Σύνολο		1.859.699	1.813.678		1.485.109	-

Εταιρικές ομολογίες

Την 24 Μαρτίου 2006, η Finansbank έλαβε δάνειο μέσω εταιρείας ειδικού σκοπού, η οποία εξέδωσε ομόλογα ύψους USD 110 εκατ. με πενταετή διάρκεια και ομόλογα ύψους USD 110 εκατ. με επταετή διάρκεια. Οι τόκοι καταβάλλονται ανά εξάμηνο και το επιτόκιο έχει καθορισθεί σε 6,25% και 6,5% αντίστοιχα. Την 31 Δεκεμβρίου 2009, ο Όμιλος κατείχε μέρος των τίτλων αυτών αξίας USD 45,0 εκατ. και USD 9,0 εκατ. αντίστοιχα.

Την 15 Μαρτίου 2005, η Finansbank έλαβε δάνειο μέσω εταιρείας ειδικού σκοπού, η οποία εξέδωσε Τίτλους Κυμαινόμενου Επιτοκίου Σειράς 2005-A ύψους USD 500 εκατ. με εξασφάλιση Χαρτοφυλάκιο Εισπρακτικών Δικαιωμάτων (Diversified Payment Rights) της Finansbank. Οι τίτλοι έχουν επταετή διάρκεια με τρία έτη περίοδο χάριτος στην αποπληρωμή του κεφαλαίου και οι τόκοι καταβάλλονται ανά τρίμηνο. Το επιτόκιο των τίτλων της Σειράς 2005-A έχει καθορισθεί σε Libor 3-μηνών πλέον 180 μονάδων βάσης. Το υπόλοιπο της Σειράς 2005-A την 31 Δεκεμβρίου 2009 ανέρχεται στο ποσό των USD 281 εκατ. (2008: USD 406 εκατ). Κατά την ίδια ημερομηνία, ο Όμιλος κατείχε μέρος των τίτλων αυτών αξίας USD 41,2 εκατ.

Καλυμμένες ομολογίες

Στις καλυμμένες ομολογίες σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου περιλαμβάνονται οι εκδόσεις της Τράπεζας που έλαβαν χώρα στο πλαίσιο προγράμματος έκδοσης καλυμμένων ομολογιών μέχρι ποσού €10 δισ. και περιγράφονται στη Σημείωση 21 "Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)". Οι

καλυμμένες ομολογίες σταθερού επιτοκίου ποσού €1,5 δισ. και έκδοσης 2009, έχουν χαρακτηριστεί ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Η λογιστική αξία και η αποσβέσιμη αξία τους την 31 Δεκεμβρίου 2009 ανέρχονταν σε €1.387.696 και €1.498.550 αντίστοιχα και η διαφορά αποδίδεται κυρίως σε αλλαγές στον πιστωτικό κίνδυνο.

Τίτλοι σταθερού επιτοκίου

Την 22 Φεβρουαρίου 2007, η NBG Finance Plc, θυγατρική 100% της Τράπεζας, εξέδωσε Τίτλους Σταθερού Επιτοκίου ύψους Ρουμάνικου Λει (RON) 355 εκατ. με την εγγύηση της Τράπεζας και λήξης Φεβρουαρίου 2012. Το επιτόκιο έχει καθορισθεί σε 7,35% και οι τόκοι καταβάλλονται ανά εξάμηνο. Τα κεφάλαια που αντλήθηκαν από τους τίτλους μεταβιβάστηκαν υπό μορφή δανείου στην Τράπεζα και συμπεριλαμβάνονται στον λογαριασμό Λοιπές Δανειακές Υποχρεώσεις (βλέπε Σημείωση 34). Την 31 Δεκεμβρίου 2009, ποσό ύψους €3,6 εκατ. έχει επαναγορασθεί από την Τράπεζα.

Την 16 Νοεμβρίου 2009, η Finansbank αποπλήρωσε το τελευταίο τμήμα Τίτλων Σταθερού Επιτοκίου της Σειράς 2004-B και ύψους USD 125 εκατ., που είχε λάβει μέσω εταιρείας ειδικού σκοπού και με εξασφάλιση DPR's της Finansbank.

Τίτλοι κυμαινόμενου επιτοκίου

Την 22 Μαΐου 2009, η NBG Finance Plc, αποπλήρωσε τους Τίτλους Κυμαινόμενου Επιτοκίου ύψους €1.500 εκατ., έκδοσης Μαΐου

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

2007. Τα κεφάλαια που αντλήθηκαν από τους τίτλους μεταβιβάστηκαν υπό μορφή δανείου στην Τράπεζα και συμπεριλαμβάνονταν στον λογαριασμό Λοιπές Δανειακές Υποχρεώσεις. Την 31 Δεκεμβρίου 2008, η Τράπεζα κατείχε μέρος των τίτλων αυτών αξίας €299 εκατ.

Την 9 Οκτωβρίου 2009, η NBG Finance Plc, αποπλήρωσε τους Τίτλους Κυμαινόμενου Επιτοκίου ύψους USD 300 εκατ., έκδοσης

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Οκτωβρίου 2007. Τα κεφάλαια που αντλήθηκαν από τους τίτλους μεταβιβάστηκαν υπό μορφή δανείου στην Τράπεζα και συμπεριλαμβάνονταν στον λογαριασμό Λοιπές Δανειακές Υποχρεώσεις. Την 31 Δεκεμβρίου 2008, η Τράπεζα κατείχε μέρος των τίτλων αυτών αξίας USD 259 εκατ.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης σταθερού επιτοκίου	102.088	309.972	312.188	776.580
Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης κυμαινόμενου επιτοκίου	-	-	309.563	798.076
Δάνεια σταθερού επιτοκίου	535.975	759.154	86.130	88.254
Δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου	586.910	853.747	501.496	2.211.971
Σύνολο	1.224.973	1.922.873	1.209.377	3.874.881

Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης

Την 28 Ιουνίου 2005, η NBG Finance plc, 100% θυγατρική του Ομίλου, εξέδωσε τίτλους σταθερού επιτοκίου ύψους JPY 30 δισ. με εγγύηση μειωμένης εξασφάλισης της Τράπεζας. Οι τίτλοι λήγουν τον Ιούνιο του 2035 ενώ η Τράπεζα έχει δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης από τον Ιούνιο 2015 και εφεξής. Οι τίτλοι φέρουν σταθερό επιτόκιο 2,755% και η καταβολή των τόκων πραγματοποιείται σε εξαμηνιαία βάση. Οι τίτλοι αυτοί έχουν χαρακτηριστεί ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Η λογιστική αξία και η αποσβέσιμη αξία τους την 31 Δεκεμβρίου 2009 ανερχόταν σε €102.088 και €225.347 αντίστοιχα (2008: €155.208 και €237.831 αντίστοιχα) και η διαφορά αποδίδεται κυρίως σε αλλαγές στον πιστωτικό κίνδυνο.

Στους τίτλους μειωμένης εξασφάλισης σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου της Τράπεζας περιλαμβάνονται ποσά με τα οποία χρηματοδοτήθηκε η Τράπεζα συνάπτοντας δάνεια με την NBG Finance. Τα εν λόγω κεφάλαια αφορούν στις προσόδους των τίτλων που εκδόθηκαν από την NBG Funding και οι οποίοι περιγράφονται στη Σημείωση 42 "Προνομιούχοι τίτλοι". Τα δάνεια αυτά έχουν όρους ίδιους με αυτούς των τίτλων της Σημείωσης 42, αλλά με διάρκεια 31 έτη.

Την 8 Οκτωβρίου 2009, η Finansbank αποπλήρωσε, στην πρώτη ημερομηνία πρόωρης εξόφλησης, δάνειο μειωμένης εξασφάλισης ύψους USD 200 εκατ. με επιτόκιο 9% για τα πρώτα 5 έτη και εφεξής προσαυξημένο μέχρι το 11,79%, εκδόσεως Οκτωβρίου 2004 και με δεκαετή αρχική διάρκεια.

Τα κυριότερα δάνεια σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου είναι τα ακόλουθα:

Την 31 Μαρτίου 2006, η Finansbank άντλησε TL 300 εκατ. με τη σύναψη μη χρεολυτικού δανείου πενταετούς διάρκειας με σταθερό επιτόκιο 11,81%, και τριμηνιαία καταβολή των τόκων εξασφαλισμένου με υπόλοιπα πιστωτικών καρτών.

Την 4 Αυγούστου 2008 η Τράπεζα σύναψε συμφωνία ομολογιακού δανείου (Schuldscheindarlehen) ύψους €500 εκατ. Η Τράπεζα εξάσκησε το δικαίωμα να δανειστεί €500 εκατ. σύμφωνα με την ανωτέρω συμφωνία την ίδια ημέρα. Η συμφωνία λήγει την 4 Αυγούστου 2010 και οι πληρωμές των τόκων θα καταβάλλονται κάθε έξι μήνες κατά τη διάρκεια του δανείου. Οι πληρωτέοι τόκοι ισούνται με το Euribor 6-μηνών πλέον περιθωρίου 36 μ.β.

Την 7 Δεκεμβρίου 2009, η Finansbank αποπλήρωσε το δεύτερο τμήμα ύψους USD 221 εκατ. του μακροπρόθεσμου δανείου ύψους USD 700 εκατ, με τριετή διάρκεια και μηνιαίο επιτόκιο Libor πλέον 60 μ.β. Το πρώτο τμήμα ύψους USD 479 εκατ. έληξε τον Δεκέμβριο του 2008.

Την 11 Δεκεμβρίου 2009, η Finansbank αποπλήρωσε κοινοπρακτικό δάνειο κυμαινόμενου επιτοκίου ποσού USD 470 εκατ. και διάρκειας ενός έτους.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις

	Όμιλος	
	31.12.2009	31.12.2008
Ασφαλιστικά αποθέματα		
Ζωής		
Μαθηματικές προβλέψεις	1.177.566	1.060.532
Προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις	59.016	45.311
Λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλίσεων ζωής	4.603	598
Σύνολο	1.241.185	1.106.441
Προβλέψεις ασφαλίσεων ζωής όπου οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit linked)	367.172	339.180
Σύνολο αποθεμάτων Ζωής	1.608.357	1.445.621
Ζημιών		
Προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	206.041	162.320
Προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις	475.374	403.519
Λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλίσεων ζημιών	19.296	12.264
Σύνολο αποθεμάτων Ζημιών	700.711	578.103
Λοιπές υποχρεώσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες		
Υποχρεώσεις από ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια (DAF)	187.371	167.963
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστές, πράκτορες και συνεργάτες πωλήσεων	60.214	47.713
Υποχρεώσεις προς αντασφαλιστές	24.670	26.856
Σύνολο	2.581.323	2.266.256

Κίνηση ασφαλιστικών αποθεμάτων ζωής

	Όμιλος	
	2009	2008
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.445.621	1.390.521
Αύξηση αποθεμάτων	458.142	427.026
Πληρωθείσες αποζημιώσεις και λοιπές μεταβολές	(295.406)	(371.926)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.608.357	1.445.621

Κίνηση ασφαλιστικών αποθεμάτων ζημιών

	Όμιλος	
	2009	2008
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	578.103	534.140
Επισυμβείσες ζημιές	278.708	214.318
Πληρωθείσες αποζημιώσεις και λοιπές μεταβολές	(199.823)	(164.223)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	43.723	(6.132)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	700.711	578.103

Απόθεμα εκκρεμών ζημιών

	Όμιλος			Όμιλος		
	31.12.2009			31.12.2008		
	Σύνολο	Αναλογία αντασφαλιστών	Αναλογία Ομίλου	Σύνολο	Αναλογία αντασφαλιστών	Αναλογία Ομίλου
Εκκρεμείς ζημιές	462.634	88.191	374.443	392.491	63.062	329.429
IBNR	12.740	3.541	9.199	11.028	2.105	8.923
Σύνολο	475.374	91.732	383.642	403.519	65.167	338.352

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: Λοιπά στοιχεία παθητικού

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Προμήθειες και τόκοι πληρωτέοι	455.217	598.389	448.355	604.193
Πιστωτές και προμηθευτές	360.310	318.218	266.260	249.954
Οφειλές προς το Δημόσιο και επιχειρήσεις του Δημοσίου	290.248	319.376	280.439	310.598
Κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών	142.429	117.562	-	-
Λοιπές προβλέψεις εκμετάλλευσης	131.457	118.053	38.806	24.025
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος)	88.336	113.534	27.452	44.148
Έξοδα πληρωτέα και έσοδα επομένων χρήσεων	106.401	96.663	87.260	61.943
Οφειλόμενες αμοιβές και έξοδα προσωπικού	69.101	48.661	28.691	22.264
Μερίσματα πληρωτέα	19.010	21.007	18.921	20.811
Δικαιώματα προαίρεσης πώλησης χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει η μειοψηφία	259.119	260.733	259.119	260.733
Μη διακανονισμένες συναλλαγές επί χρεωστικών τίτλων	781.154	11.793	781.154	11.793
Συναλλαγές επιταγών και πιστωτικών καρτών υπό εκκαθάριση	266.783	232.995	-	-
Λοιπά	306.571	375.130	194.106	273.250
Σύνολο	3.276.136	2.632.114	2.430.563	1.883.712

Τα δικαιώματα προαίρεσης πώλησης χρηματοοικονομικών μέσων, που κατέχει η μειοψηφία, επιμετρώνται στην εύλογη αξία, με τη χρήση κατάλληλων μεθόδων αποτίμησης βάσει των καλύτερων δυνατών εκτιμήσεων που βρίσκονται στη διάθεση της διοίκησης.

Η μεταβολή των λοιπών προβλέψεων έχει ως εξής:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2009	2008	2009	2008
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	118.053	237.189	24.025	52.214
Συναλλαγματικές διαφορές	(1.514)	(29.461)	(77)	54
Προβλέψεις-έξοδα / (Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις)	24.102	9.777	18.166	9.902
Προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν στην τρέχουσα περίοδο	(9.184)	(99.452)	(3.308)	(38.145)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	131.457	118.053	38.806	24.025

Οι λοιπές προβλέψεις περιλαμβάνουν κυρίως προβλέψεις για μη ληφθείσες άδειες, φορολογικά θέματα και δικαστικές αγωγές.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις

α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες εκκρεμείς απαιτήσεις και δικαστικές αγωγές κατά του Ομίλου, στα πλαίσια της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Κατά τη γνώμη της διοίκησης και σύμφωνα με γνωμάτευση των νομικών υπηρεσιών, η οριστική διευθέτηση των ανωτέρω δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στην οικονομική θέση ή λειτουργία του Ομίλου. Παρόλα αυτά, το ποσό των προβλέψεων που έχουν σχηματισθεί από τον Όμιλο και την Τράπεζα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2009 για επίδικες απαιτήσεις ανέρχονται σε €60,7 εκατ. και €29,2 εκατ. αντίστοιχα.

β. Φορολογικά θέματα

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά για ορισμένες χρήσεις και επομένως, οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση του Ομίλου. Κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου 2009 ολοκληρώθηκε ο τακτικός φορολογικός έλεγχος της Τράπεζας για τη χρήση 2008. Από τον παραπάνω έλεγχο και μετά από συμπηφισμό προβλέψεων προηγούμενων χρήσεων ποσού €3.308, προέκυψε επιβάρυνση στο αποτέλεσμα της χρήσης 2009 ποσού €2.113, ενώ δεν προέκυψε ποσό φόρου προς καταβολή. Πληροφορίες σχετικά με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις για τις θυγατρικές και τις συγγενείς υπάρχουν στις Σημειώσεις 47 και 24 αντίστοιχα.

γ. Δανειακές δεσμεύσεις

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο των συνήθων χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του, υπεισέρχεται σε συμβατικές δεσμεύσεις εκ μέρους των πελατών του και συμμετέχει σε χρηματοπιστωτικά μέσα που ενέχουν εκτός ισολογισμού κινδύνους, ώστε να εξυπηρετήσει τις χρηματοδοτικές ανάγκες των πελατών του. Οι συμβατικές δεσμεύσεις αφορούν σε υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές. Οι υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις είναι συμφωνίες χορηγήσεων που προϋποθέτουν τη μη αθέτηση των αναγραφόμενων όρων της συμφωνίας. Οι ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση αφορούν τη χρηματοδότηση από την Τράπεζα της εμπορικής συμφωνίας μεταφοράς αγαθών στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, με απευθείας πληρωμή του συναλλασσόμενου, με τον οποίο ο πελάτης της Τράπεζας έχει συνάψει τη συμφωνία. Οι ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές αφορούν σε δεσμεύσεις υπό όρους, και εκδίδονται από τον Όμιλο προκειμένου να παρασχεθεί εγγύηση για την εκπλήρωση από τον πελάτη των όρων της συμφωνίας. Όλες οι προαναφερθείσες συμφωνίες σχετίζονται με τις συνήθεις χρηματοδοτικές δραστηριότητες του Ομίλου. Στην περίπτωση μη καλής εκτέλεσης από τον αντισυμβαλλόμενο του χρηματοπιστωτικού μέσου που αφορά σε εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση καθώς και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές, ο κίνδυνος έκθεσης σε ζημιές που αντιμετωπίζει ο Όμιλος αντιπροσωπεύεται από την ονομαστική αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Όμιλος ακολουθεί την ίδια πιστωτική πολιτική με αυτή που ακολουθεί για τους εντός ισολογισμού κινδύνους.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια*	19.641.495	18.536.580	14.489.611	14.627.496
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	6.369.777	6.282.662	3.943.383	3.832.402
Δικαιούχοι ενέγγυων πιστώσεων προς εκτέλεση	452.273	654.996	135.189	93.606
Σύνολο	26.463.545	25.474.238	18.568.183	18.553.504

*Τα εγκεκριμένα πιστωτικά όρια περιλαμβάνουν την 31 Δεκεμβρίου 2009 ποσό €1.597 εκατ. για τον Όμιλο (2008: €1.985 εκατ.) και €396 εκατ. για την Τράπεζα (2008: €412 εκατ.), τα οποία αφορούν όρια που δεν μπορούν να ακυρωθούν άνευ όρων ανά πάσα στιγμή χωρίς προειδοποίηση ή δεν προβλέπουν αυτόματη ακύρωση εξαιτίας της χειροτέρευσης της φερεγγυότητας του δανειολήπτη και συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό των Σταθμισμένων για Κίνδυνο Στοιχείων Ενεργητικού με το ισχύον εποπτικό πλαίσιο.

δ. Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού

Τα δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν αξιόγραφα εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου, καθώς δάνεια και απαιτήσεις τα οποία έχουν δοθεί ως ενέχυρο στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, σε κεντρικές τράπεζες και οργανωμένα χρηματιστήρια. Στοιχεία του ενεργητικού έχουν δοθεί ως ενέχυρο στην Τράπεζα της Ελλάδος για την διευκόλυνση των συναλλαγών μέσω TARGET και με την Εταιρεία Εκκαθάρισης Συναλλαγών Επί Παραγώνων (ΕΤΕΣΕΠ). Τα δεσμευμένα στοιχεία αφορούν κυρίως ενεχυρίαση Ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ) ποσού €5.070 εκατ., καλυμμένων ομολογιών από στεγαστικά δάνεια ύψους €1.900 εκατ., ομολογιών εξασφαλισμένων με εταιρικά δάνεια ύψους €975 εκατ., καταναλωτικά δάνεια και πιστωτικές κάρτες ύψους €1.500 εκατ., τίτλους κυμαινόμενου επιτοκίου ύψους €5.100 εκατ. και ομολογιών εξασφαλισμένων με λουπές απαιτήσεις πελατών ύψους €1.559 εκατ. για τη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού	16.688.178	10.449.783	16.536.273	10.363.514

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ε. Πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου

Την 25 Νοεμβρίου 2008, η 100% θυγατρική της Τράπεζας Εθνική ΑΕΕΓΑ ανακοίνωσε πρόγραμμα καταγγελιών (συμβάσεων εργασίας) με συναινετικές διαδικασίες βάσει του οποίου εργαζόμενοι στην εταιρεία οι οποίοι πληρούν ορισμένα κριτήρια έχουν τη δυνατότητα να αποχωρήσουν από την υπηρεσία λαμβάνοντας επιπλέον απολαβές από αυτές που προβλέπει ο νόμος ως την 31 Δεκεμβρίου 2010 με προϋπόθεση την έγκριση της Επιτροπής Εθελουσίας που περιλαμβάνει εκπροσώπους της εταιρείας και των εργαζομένων. Οι εργαζόμενοι των οποίων η αποχώρηση δεν έχει ακόμη εγκριθεί, έχουν τη δυνατότητα να αποσύρουν το ενδιαφέρον τους έως την ημερομηνία αποχωρήσεως. Συνολικά 257 εργαζόμενοι συμμετέχουν στο πρόγραμμα, εκ των οποίων οι 179 είτε έχουν ήδη αποχωρήσει είτε πρόκειται να αποχωρήσουν μέχρι την 31 Μαρτίου 2010. Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει έξοδο €37,1 εκατ. (€15,0 εκατ. κατά τη χρήση 2008 και €22,1 εκατ. για το 2009) για τους εργαζόμενους των οποίων η αίτηση έχει γίνει αποδεκτή. Το μέγιστο πρόσθετο κόστος για τους εναπομείναντες εργαζόμενους που σχετίζονται με το πρόγραμμα υπολογίζεται στα €7,9 εκατ.

στ. Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Εως ένα (1) έτος	75.977	80.207	90.769	26.855
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	241.884	256.829	358.819	81.807
Πέραν των πέντε (5) ετών	128.240	157.430	1.484.550	80.526
Σύνολο	446.101	494.466	1.934.138	189.188

Το μεγαλύτερο μέρος των δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις αφορά σε δεσμεύσεις προς την Εθνική Παναγία Α.Ε.Α.Π., νεοιδρυθείσα εταιρεία του Ομίλου που δραστηριοποιείται σε επενδύσεις σε ακίνητα (Σημείωση 26 και 46).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: Μετοχικό κεφάλαιο, Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο & Ίδιες μετοχές

Μετοχικό Κεφάλαιο - Κοινές μετοχές

Τον Ιούλιο 2009 και βάσει της από 18 Ιουνίου 2009 απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα προχώρησε σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά €551.838 με καταβολή μετρητών και δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών κατόχων κοινών μετοχών με αναλογία 2 νέες προς 9 παλαιές μετοχές. Ειδικότερα αποφασίστηκε η έκδοση 110.367.615 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών ονομαστικής αξίας €5,00 και τιμής διάθεσης €11,30 η κάθε μία. Από το ποσό της αύξησης €1.247.154, ποσό ύψους €551.838 εμφανίστηκε στο λογαριασμό «Μετοχικό κεφάλαιο», ενώ το υπόλοιπο αφαιρουμένων των εξόδων αύξησης κεφαλαίου πιστώθηκε στο λογαριασμό «Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο». Οι νέες μετοχές διαπραγματεύονται στο ΧΑ από την 30 Ιουλίου 2009.

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας την 22 Δεκεμβρίου 2009, αυξήθηκε το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας κατά €99 με την έκδοση 19.693 κοινών μετοχών προερχόμενες από την εξάσκηση μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης σύμφωνα με τα προγράμματα Α και Β (βλέπε Σημείωση 11 για περισσότερες πληροφορίες).

Το σύνολο των κοινών μετοχών την 31 Δεκεμβρίου 2009 και την 31 Δεκεμβρίου 2008 ήταν 607.041.577 και 496.654.269 αντίστοιχα και η ονομαστική αξία των μετοχών ανέρχεται σε €5 ανά μετοχή.

Μετοχικό Κεφάλαιο – Προνομιούχες μετοχές

Την 6 Ιουνίου 2008, η Τράπεζα εξέδωσε 25.000.000 εξαγοράσιμες προνομιούχες μετοχές ονομαστικής αξίας €0,30 χωρίς δικαίωμα ψήφου και σωρευτικού μερίσματος. Οι προνομιούχες μετοχές διατέθηκαν με την μορφή American Depository Receipts (ADRs) στις Η.Π.Α., στην τιμή των USD 25 ανά μετοχή και διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αξιών της Νέας Υόρκης. Το ετήσιο μέρισμα προσδιορίστηκε σε USD 2,25 ανά προνομιούχο μετοχή.

Την 22 Ιανουαρίου 2009, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την έκδοση 70.000.000 εξαγοράσιμων προνομιούχων μετοχών ονομαστικής αξίας €5, με κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης των υφιστάμενων μετόχων υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τις αναλυτικές διατάξεις του Ν. 3723/2008 για την ενίσχυση της ρευστότητας της Ελληνικής οικονομίας. Στις 24 Φεβρουαρίου 2009, με την Κ2-1950 απόφαση που καταχωρήθηκε στο Μητρώο Α.Ε., το Υπουργείο Ανάπτυξης ενέκρινε την προαναφερόμενη έκδοση. Την 21 Μαΐου 2009, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας πιστοποίησε την ολοσχερή καταβολή της εν λόγω εκδόσεως από το Ελληνικό Δημόσιο. Η έκδοση καλύφθηκε με την μεταβίβαση προς την Τράπεζα ισόποσης (αποτιμηθείσας) αξίας ομολόγων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου, επιτοκίου ίσου με Euribor 6-μηνών πλέον 130 μονάδων βάσης. Στις 25 Μαΐου 2009, το πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας σχετικά με την προαναφερόμενη πιστοποίηση, καταχωρήθηκε στο Μητρώο Α.Ε. (Κ2-5300 απόφαση).

Οι προνομιούχες μετοχές δεν είναι μεταβιβάσιμες και έχουν, μεταξύ άλλων, τα εξής προνόμια:

α) δικαίωμα απόληψης σταθερής απόδοσης λογιζόμενης με ποσοστό 10% επί της τιμής διάθεσης της κάθε μετοχής καταβαλλόμενο εντός μηνός από την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της αντίστοιχης χρήσης από την Τακτική Γενική Συνέλευση:

(i) πριν από τις κοινές μετοχές,

(ii) πριν από τα ποσά μερίσματος που διανέμονται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 1 του Ν. 3723/2008 και

(iii) ανεξαρτήτως διανομής ποσών μερίσματος προς τους λοιπούς μετόχους της Τράπεζας, και εφόσον κατόπιν καταβολής της εν λόγω απόδοσης οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας και του Ομίλου ικανοποιούν τους εκάστοτε οριζόμενους από την Τράπεζα της Ελλάδος ελάχιστους δείκτες.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Η διανομή τελεί υπό την προϋπόθεση ύπαρξης διανεμητέων ποσών κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 44α του Κ.Ν. 2190/1920 και ειδικότερα κερδών της τελευταίας ή και προηγούμενων χρήσεων ή και αποθεματικών. Επί ανεπαρκείας των ως άνω διανεμητέων ποσών παρέχεται δικαίωμα προνομιακής (προ των κοινών μετόχων) απολήψεως της ως άνω αποδόσεως έως εξαντλήσεως των ποσών αυτών.

β) δικαίωμα προνομιακής ικανοποίησης από το προϊόν εκκαθάρισης έναντι όλων των άλλων μετόχων, σε περίπτωση που η Τράπεζα τεθεί σε εκκαθάριση.

Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, με έγγραφό του προς την Τράπεζα της Ελλάδος (ΑΠ 39389/Β2038/7.8.2009), διευκρινίζει ότι τα εισφερόμενα από το Ελληνικό Δημόσιο κεφάλαια προς τα πιστωτικά ιδρύματα, με την έκδοση από αυτά προνομιούχων μετοχών, αποτελούν ουσιαστική ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και όχι μία μορφή μεσοπρόθεσμου δανεισμού. Προς τούτο, το Υπουργείο την 17 Μαρτίου 2010 κατέθεσε προς ψήφιση στη Βουλή σχέδιο νόμου με τις απαραίτητες νομοθετικές ρυθμίσεις, ώστε οι προνομιούχες μετοχές να μην είναι υποχρεωτικά εξαγοράσιμες. Εφόσον όμως αυτές δεν εξαγοραστούν μετά την παρέλευση της πενταετίας, προβλέπεται προοδευτική σωρευτική προσαύξηση ποσοστού 2% κατ' έτος στο ετήσιο δικαίωμα σταθερής απόδοσης. Το σχέδιο νόμου αναμένεται να ψηφισθεί τον Απρίλιο του 2010.

Με βάση τα παραπάνω, η Τράπεζα αναγνώρισε τις προνομιούχες μετοχές ως στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2009, το σύνολο του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας ανερχόταν σε €3.392.708 διαιρούμενο σε α) 607.041.577 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας €5 ανά μετοχή, β) 25.000.000 εξαγοράσιμες προνομιούχες μετοχές χωρίς δικαίωμα ψήφου και σωρευτικού μερίσματος, ονομαστικής αξίας €0,30 ανά μετοχή και γ) 70.000.000 εξαγοράσιμες προνομιούχες μετοχές ονομαστικής αξίας €5 υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τις αναλυτικές διατάξεις του Ν. 3723/2008.

Διαφορά έκδοσης μετοχών υπέρ το άρτιο

Κατόπιν της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου μέσα στο 2009, η διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο την 31

Δεκεμβρίου 2009 και 31 Δεκεμβρίου 2008 ανέρχεται σε €3.335.881 και €2.682.050 αντίστοιχα. Η κίνηση του λογαριασμού είναι η ακόλουθη:

	2009	2008
Την 1 Ιανουαρίου	2.682.050	2.292.753
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με έκδοση κοινών μετοχών υπέρ το άρτιο	695.316	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με έκδοση προνομιούχων μετοχών υπέρ το άρτιο	-	395.138
Εξάσκηση μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης	313	6.642
Εξοδα αύξησης κεφαλαίου, μετά από φόρους	(41.798)	(12.524)
Συγχώνευση με Π&Κ	-	41
Την 31 Δεκεμβρίου	3.335.881	2.682.050

Ίδιες Μετοχές

Από τις 6.456.504 ίδιες μετοχές που κατείχε η Τράπεζα την 1 Ιανουαρίου 2009, αντιπροσωπεύοντας το 1,3% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, πώλησε την 15 Απριλίου 2009 5.954.000 ίδιες μετοχές με τιμή €13,50 ανά μετοχή και την 15 Σεπτεμβρίου 2009 τις υπόλοιπες με τιμή €21,40 ανά μετοχή. Τα κεφάλαια που αντλήθηκαν βελτίωσαν την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Αριθμός Μετοχών	Χιλιάδες €	Αριθμός Μετοχών	Χιλιάδες €
Την 1 Ιανουαρίου 2008	502.500	21.601	502.500	21.601
Αγορές	11.756.276	279.249	5.954.004	123.676
Πωλήσεις	(5.802.272)	(155.573)	-	-
Την 31 Δεκεμβρίου 2008	6.456.504	145.277	6.456.504	145.277
Αγορές	11.505.151	228.466	-	-
Πωλήσεις	(17.624.305)	(363.117)	(6.456.504)	(145.277)
Την 31 Δεκεμβρίου 2009	337.350	10.626	-	-

Σε επίπεδο Ομίλου, οι συναλλαγές των ιδίων μετοχών διενεργούνται από την Εθνική Π&Κ Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα Λοιπά Συνολικά Έσοδα

Όμιλος

Χιλιάδες €	Από 1.1 έως 31.12.2009			Από 1.1 έως 31.12.2008		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) περιόδου	20.238	(40.076)	(19.838)	(1.029.363)	238.384	(790.979)
Μείον: Αναταξινομήσεις για (κέρδη)/ζημιές που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(202.097)	28.176	(173.921)	(28.535)	4.868	(23.667)
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	(181.859)	(11.900)	(193.759)	(1.057.898)	243.252	(814.646)
Συναλλαγματικές διαφορές	(28.111)	-	(28.111)	(1.115.491)	-	(1.115.491)
Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης	(139.178)	27.970	(111.208)	(198.143)	49.536	(148.607)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα περιόδου	(349.148)	16.070	(333.078)	(2.371.532)	292.788	(2.078.744)

Τράπεζα

Χιλιάδες €	Από 1.1 έως 31.12.2009			Από 1.1 έως 31.12.2008		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) περιόδου	(113.041)	18.446	(94.595)	(861.879)	215.170	(646.709)
Μείον: Αναταξινομήσεις για (κέρδη)/ζημιές που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	61.616	(14.788)	46.828	27.608	(6.902)	20.706
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση	(51.425)	3.658	(47.767)	(834.271)	208.268	(626.003)
Συναλλαγματικές διαφορές	93	-	93	(515)	-	(515)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα περιόδου	(51.332)	3.658	(47.674)	(834.786)	208.268	(626.518)

113

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Τακτικό αποθεματικό	383.307	369.254	279.093	279.093
Αποθεματικό αναπροσαρμογής τίτλων χαρτ/κίου διαθεσίμων προς πώληση	(1.001.932)	(839.109)	(711.564)	(663.797)
Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών	(698.918)	(662.690)	(422)	(515)
Λοιπά αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	3.053.030	2.076.608	1.928.465	1.791.461
Σύνολο	1.735.487	944.063	1.495.572	1.406.242

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την μετατροπή των ιδίων κεφαλαίων των θυγατρικών εταιριών καθώς και το αποτελεσματικό μέρος της αντιστάθμισης κινδύνου επένδυσης σε αλλοδαπές θυγατρικές, αναγνωρίζονται στο αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών και μεταφέρονται στα αποτελέσματα κατά την πώληση της επένδυσης. Η μεταβολή του

αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών κατά τη διάρκεια της χρήσης οφείλεται κυρίως στην επίδραση των μεταβολών της ισοτιμίας των ιδίων κεφαλαίων σε τουρκικές λίρες και δολάρια Αμερικής της Finansbank και της NBG Finance (Dollar) Plc αντίστοιχα.

Η κίνηση του αποθεματικού αναπροσαρμογής τίτλων χαρτοφυλακίου διαθεσίμων προς πώληση συνοψίζεται παρακάτω:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2009	2008	2009	2008
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου	(839.109)	(24.501)	(663.797)	(37.794)
Καθ. κέρδη / (ζημία) από μεταβολές στην εύλογη αξία του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	(62.752)	(799.358)	(94.595)	(646.704)
Καθ. (Κέρδη)/ζημία μεταφερόμενες στα αποτελέσματα μετά από πωλήσεις	(173.921)	(23.667)	25.344	(4.264)
Πρόβλεψη απομείωσης της αξίας του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	73.850	8.417	21.484	24.965
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	(1.001.932)	(839.109)	(711.564)	(663.797)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: Δικαιώματα Μειοψηφίας

Όμιλος

2009 2008

	2009	2008
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου	842.408	507.889
(Εξαγορές) / πωλήσεις	5.480	311.723
Αναλογία στα αποτελέσματα θυγατρικών εταιρειών	40.777	38.931
Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης των διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων	(30.936)	(38)
Συναλλαγματικές διαφορές	(353)	(16.097)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	857.376	842.408

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: Προνομιοίχοι Τίτλοι

Η NBG Funding Ltd, 100% θυγατρική της Τράπεζας, εξέδωσε τους παρακάτω προνομιούχους τίτλους άνευ ψήφου και χωρίς δικαίωμα σωρευτικού μερίσματος ("προνομιοίχοι τίτλοι") με την εγγύηση μειωμένης εξασφάλισης της Τράπεζας. Όλοι οι προνομιοίχοι τίτλοι είναι αορίστου διάρκειας. Η εκδότρια διατηρεί το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του συνόλου των τίτλων δέκα χρόνια από την έκδοσή τους και εφεξής σε οποιαδήποτε ημερομηνία καταβολής μερίσματος και με τη συναίνεση της Τράπεζας της Ελλάδος:

Καινοτόμοι τίτλοι:

- €350 εκατ. Α σειράς, κυμαινόμενου επιτοκίου με ημερομηνία έκδοσης την 11 Ιουλίου 2003. Το επιτόκιο για την περίοδο μέχρι την 11 Ιουλίου 2013 καθορίστηκε σε Euribor 3-μηνών πλέον 175 μονάδων βάσης και εφεξής σε Euribor 3-μηνών πλέον 275 μονάδων βάσης. Η αποπληρωμή των μερισμάτων γίνεται τριμηνιαία.
- GBP 375 εκατ. Ε σειράς, σταθερού / κυμαινόμενου επιτοκίου με ημερομηνία έκδοσης την 8 Νοεμβρίου 2006. Το επιτόκιο καθορίστηκε σε 6,2889% σταθερό ετησίως έως την 8 Νοεμβρίου 2016 και εφεξής σε κυμαινόμενο Libor 3-μηνών πλέον 208 μ.β. Η καταβολή των μερισμάτων θα είναι ετήσια ως την 8 Νοεμβρίου 2016 και τριμηνιαία μετά την ημερομηνία αυτή.

Μη καινοτόμοι τίτλοι:

- €350 εκατ. Β σειρά Constant Maturity Swap Linked ("CMS") με ημερομηνία έκδοσης την 3 Νοεμβρίου 2004. Το επιτόκιο έχει καθοριστεί σε 6,25% για τον πρώτο χρόνο και εφεξής προσδιορίζεται με βάση το 10-ετές επιτόκιο του EUR CMS mid swap πλέον 12,5 μονάδων βάσης, επαναπροσδιοριζόμενο εξαμηνιαίως και με ανώτατο όριο το 8%. Η αποπληρωμή των μερισμάτων γίνεται εξαμηνιαία.
- USD 180 εκατ. C σειρά, Constant Maturity Swap Linked ("CMS") με ημερομηνία έκδοσης την 3 Νοεμβρίου 2004. Το επιτόκιο έχει καθοριστεί σε 6,75% για τον πρώτο χρόνο και εφεξής προσδιορίζεται με βάση το 10-ετές επιτόκιο του USD CMS mid swap πλέον 12,5 μονάδων βάσης επαναπροσδιοριζόμενο εξαμηνιαίως και με ανώτατο όριο το 8,5%. Η αποπληρωμή των μερισμάτων γίνεται εξαμηνιαία.
- €230 εκατ. D σειρά, Constant Maturity Swap Linked ("CMS") με ημερομηνία έκδοσης την 16 Φεβρουαρίου 2005. Το επιτόκιο

έχει καθοριστεί σε 6% μέχρι τη 16 Φεβρουαρίου 2010 και εφεξής προσδιορίζεται ως το τετραπλάσιο της διαφοράς του 10-ετούς επιτοκίου του EUR CMS mid swap μείον το 2-ετές επιτόκιο του mid swap με ελάχιστο όριο το 3,25% και με ανώτατο όριο το 10%. Η αποπληρωμή των μερισμάτων είναι ετήσια.

Τα ποσά από τους ανωτέρω τίτλους που εκδόθηκαν από την NBG Funding Ltd χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση των NBG Finance Plc, NBG Finance (Dollar) Plc και NBG Finance (Sterling) Plc μέσω της έκδοσης ευρώ-ομολόγων. Στη συνέχεια, με τους τίτλους αυτούς χρηματοδοτήθηκε η Τράπεζα συνάπτοντας δάνεια με όρους ίδιους με αυτούς των ανωτέρων τίτλων, αλλά διάρκειας 31 ετών. Για τη Τράπεζα τα ως άνω δάνεια περιλαμβάνονται στις "Λοιπές Δανειακές Υποχρεώσεις" (Σημείωση 34).

Την 22 Ιουνίου 2009, η Τράπεζα προέβη σε προαιρετική πρόταση για την απόκτηση έως και του συνόλου των πέντε διαφορετικών σειρών προνομιούχων τίτλων (υβριδικοί τίτλοι) έκδοσης της θυγατρικής της εταιρείας NBG Funding Limited. Η πρόταση αφορούσε το σύνολο των υβριδικών τίτλων ονομαστικής αξίας €1.050 εκατ. περίπου, στους οποίους δεν συμπεριλαμβάνονται αυτοί που η Τράπεζα είχε ήδη αποκτήσει από την αγορά, ονομαστικής αξίας €450 εκατ. περίπου.

Την 7 Ιουλίου 2009, η Τράπεζα ανακοίνωσε τα αποτελέσματα της προαιρετικής πρότασης, όπου κάτοχοι υβριδικών τίτλων συνολικής ονομαστικής αξίας €450 εκατ. περίπου (ήτοι 43% των υβριδικών τίτλων που αφορούσε η πρόταση) προσέφεραν τους υβριδικούς τους τίτλους σε αξία χαμηλότερη της ονομαστικής. Η ημερομηνία εκκαθάρισης της εξαγοράς από την Τράπεζα των υβριδικών τίτλων ήταν η 8 Ιουλίου 2009 και χρηματοδοτήθηκε από υφιστάμενη ρευστότητα της Τράπεζας. Μεταγενέστερα της 7ης Ιουλίου 2009 (ημερομηνία λήξης της προθεσμίας προαιρετικής πρότασης), η Τράπεζα προέβη σε περαιτέρω απόκτηση προνομιούχων τίτλων σε κυκλοφορία συνολικής ονομαστικής αξίας €19,1 εκατ. της σειράς A, B και D, GBP 46,6 εκατ. της σειράς E and USD 0,8 εκατ. της σειράς C. Αποτέλεσμα των ανωτέρω συναλλαγών ήταν η πρόσθετη ενίσχυση των κυρίων στοιχείων των βασικών εποπτικών κεφαλαίων της Τράπεζας (Core Tier I) κατά €318,4 εκατ. περίπου (μετά από φόρους).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Η κίνηση των προνομιούχων τίτλων είναι η ακόλουθη:

	Σειρά Α	Σειρά Ε	Σειρά Β	Σειρά C	Σειρά D	Σύνολο
	Καινοτόμοι προνομιούχοι τίτλοι		Μη καινοτόμοι προνομιούχοι τίτλοι			
31 Δεκεμβρίου 2008	350.000	393.700	350.000	129.339	230.000	1.453.039
Αποκτήσεις (αποτέλεσμα προαιρετικής πρότασης)	(184.307)	(269.316)	(271.382)	(62.974)	(155.135)	(943.114)
Συναλλ/κές διαφορές	-	9.020	-	(2.253)	-	6.767
31 Δεκεμβρίου 2009	165.693	133.404	78.618	64.112	74.865	516.692

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43: Μέρισμα ανά μετοχή

Βάσει της πρόσφατης νομοθεσίας (Ν. 3723/2008) αναφορικά με το σχέδιο ενίσχυσης της ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας, οι τράπεζες που συμμετέχουν σε αυτό, επιτρέπεται να διανείμουν μέρισμα το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 35% των διανεμητέων κερδών, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν. 148/1967. Οι εκπρόσωποι του Ελληνικού Δημοσίου στο Δ.Σ. των τραπεζών που συμμετέχουν στο σχέδιο έχουν το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης σχετικής με τη διανομή μερισμάτων.

Μετά την υπαγωγή της Τράπεζας στις διατάξεις του Ν. 3723/2008, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 3756/2009, και του σχεδίου νόμου που κατατέθηκε στην Ελληνική Βουλή στις 17 Μαρτίου 2010, η διανομή μερίσματος περιορίζεται αποκλειστικά στην διανομή μετοχών που δεν προέρχονται από επαναγορά. Ο περιορισμός αυτός δεν αφορά τις προνομιούχες μετοχές.

Την 2 Ιουνίου 2009, η ετήσια Γ.Σ. των μετόχων της Τράπεζας αποφάσισε τα ακόλουθα:

- Ενέκρινε την καταβολή του προμερίσματος ποσού €32,7 εκατ. (USD 42,2 εκατ.) προς τους κατόχους προνομιούχων μετοχών άνευ δικαιώμα ψήφου και άνευ σωρευτικού μερίσματος για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2008, η καταβολή του οποίου είχε αποφασιστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 17 Νοεμβρίου 2008.
- Αποφάσισε την διανομή μερίσματος προς τους κατόχους προνομιούχων μετοχών άνευ δικαιώματος ψήφου και άνευ σωρευτικού μερίσματος ποσού €42,2 εκατ. (USD 56,25 εκατ.), σύμφωνα με τους όρους έκδοσης των μετοχών αυτών.
- Αποφάσισε την μη διανομή μερίσματος προς τους κατόχους κοινών μετοχών, σύμφωνα με τους όρους συμμετοχής της Τράπεζας στο σχέδιο ενίσχυσης της ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας.

115

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44: Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Ταμείο και διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες	1.327.702	1.252.339	871.339	749.936
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	1.327.638	1.310.253	3.013.558	2.867.171
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	176.640	16.919	176.640	57.757
Τίτλοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου	87.196	43.467	-	-
Σύνολο	2.919.176	2.622.978	4.061.537	3.674.864

Για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα παραπάνω υπόλοιπα, τα οποία έχουν λήξη μικρότερη των 3 μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45: Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στη συνέχεια παρατίθεται η φύση των σημαντικών συναλλαγών τις οποίες πραγματοποίησε ο Όμιλος με συνδεδεμένα μέρη καθώς και τα σημαντικά εκκρεμή υπόλοιπα που προέκυψαν από τις συναλλαγές αυτές, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2009 και την 31 Δεκεμβρίου 2008. Οι συναλλαγές αυτές με τα συνδεδεμένα μέρη έγιναν στα πλαίσια της συνήθους λειτουργίας της Τράπεζας και όρους της αγοράς.

α. Συναλλαγές του Ομίλου με τα μέλη των Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές, οι βοηθοί Γενικοί Διευθυντές της Τράπεζας, τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των θυγατρικών, τα μέλη της Διοίκησης των θυγατρικών εταιρειών καθώς και στενά συγγενικά μέλη ή εταιρείες που ελέγχονται ατομικά ή από κοινού με τα πρόσωπα αυτά, πραγματοποίησαν, στα πλαίσια της συνήθους λειτουργικής δραστηριότητας, συναλλαγές με τον Όμιλο και την Τράπεζα. Κατάσταση με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας παρατίθεται στη Σημείωση 1 "Γενικές πληροφορίες".

Συγκεκριμένα το ύψος των δανείων, των καταθέσεων, των λοιπών υποχρεώσεων και των εγγυητικών επιστολών σε ισχύ ανήρχετο, σε επίπεδο Ομίλου, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2009 σε €25 εκατ., €78 εκατ., €0,2 εκατ. και €12 εκατ. αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2008: €29 εκατ., €139 εκατ., €0,4 εκατ. και €19 εκατ. αντίστοιχα) και σε επίπεδο Τράπεζας, σε €16 εκατ., €40 εκατ., €- εκατ. και €- εκατ. αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2008: €13 εκατ., €52 εκατ., €- εκατ. και €- εκατ. αντίστοιχα).

Τα λοιπά έσοδα για τον Όμιλο ανήλθαν σε €8,7 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2008: €-). Οι συνολικές απολαβές σε συνδεδεμένα μέρη όπως αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, των Γενικών Διευθυντών και των Βοηθών Γενικών Διευθυντών της Τράπεζας και των θυγατρικών, συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών, ανήλθαν σε €26 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2008: €33,1 εκατ.) για τον Όμιλο, ενώ σε €9,6 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2008: €14,7 εκατ.) για τη Τράπεζα. Στις συνολικές απολαβές συμπεριλαμβάνονται βραχυπρόθεσμες παροχές ποσού €25,3 εκατ., εισφορές σε προγράμματα παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία ποσού €0,6 εκατ. και λοιπές μακροχρόνιες παροχές ποσού €- εκατ., αποζημιώσεις εξόδου από την υπηρεσία ποσού €0,1 εκατ. για τον Όμιλο και βραχυπρόθεσμες παροχές για την Τράπεζα ποσού €9,6 εκατ.

β. Συναλλαγές με θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

Οι συναλλαγές μεταξύ της Τράπεζας, των θυγατρικών και των συγγενών εταιρειών καθώς και των κοινοπραξιών της παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα. Σε επίπεδο Ομίλου περιλαμβάνονται μόνο οι συναλλαγές με τις συγγενείς επιχειρήσεις και τις κοινοπραξίες καθότι οι συναλλαγές με τις θυγατρικές έχουν απαλειφθεί κατά την ενοποίηση.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Ενεργητικό				
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	5.633	34.622	6.657.477	6.353.077
Παθητικό				
Υποχρεώσεις προς πελάτες	11.159	14.015	2.390.801	4.805.383
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	1.416	5.410	229.178	85.343
Κατάσταση Αποτελεσμάτων	1.1.2009- 31.12.2009	1.1.2008- 31.12.2008	1.1.2009- 31.12.2009	1.1.2008- 31.12.2008
Έσοδα από τόκους και προμήθειες	598	5.642	186.280	279.594
Έξοδα από τόκους και προμήθειες	2.112	2.820	192.646	335.159

γ. Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Η Τράπεζα έχει χορηγήσει δάνειο στο ταμείο αυτασφάλειας του προσωπικού της, το υπόλοιπο του οποίου την 31 Δεκεμβρίου 2009 ανερχόταν σε €49,6 εκατ. (2008: €54,2 εκατ.) με λήξη το 2020 και επιτόκιο τριμηνιαίο Euribor, και έχει επίσης απαιτήσεις ύψους €118,2 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2009 (2008: 54,1 εκατ.) από άλλα ταμεία του προσωπικού της.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46: Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών

Στις 24 Φεβρουαρίου 2009, η Finansbank πώλησε την θυγατρική της Finans Malta Holdings Ltd στην NBG International Holdings B.V. (θυγατρική 100% της Τράπεζας), αντί τιμήματος €185 εκατ. Από την πώληση, η οποία έγινε για τους σκοπούς αναδιοργάνωσης της δομής του Ομίλου και σε τιμές αγοράς, δεν προέκυψε κέρδος ή ζημιά στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου. Η συναλλαγή χρηματοδοτήθηκε με αύξηση μετοχικού κεφαλαίου. Συνεπεία των ανωτέρω, η NBG International Holdings B.V. αύξησε το μετοχικό της κεφάλαιο κατά €185,5 εκατ.

Από τον Μάρτιο του 2009, η Τράπεζα ενοποιεί την Titlos Plc, Εταιρεία Ειδικού Σκοπού με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο, και αντικείμενο δραστηριότητας την τιτλοποίηση δανείων του Ελληνικού Δημοσίου, στην οποία η Τράπεζα είναι ο βασικός δικαιούχος.

Την 19 Μαΐου 2009, η Τράπεζα ίδρυσε την Εθνική Factors Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορείας Επιχειρηματικών Απαιτήσεων, στην οποία κατέχει ποσοστό 100%.

Την 8 Ιουνίου 2009, η Finansbank ίδρυσε την Finans Faktoring Hizmetleri A.S., στην οποία κατέχει ποσοστό 100%.

Την 30 Ιουνίου 2009, οι εταιρείες NBG Luxembourg Holding S.A. και NBG Luxfinance Holding S.A. συγχωνεύθηκαν, με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη. Η νέα εταιρεία μετονομάστηκε σε NBG Asset Management Luxembourg S.A.

Την 31 Ιουλίου 2009, η Τράπεζα και η εταιρεία «ΤΟΜΗ Ανώνυμη Βιομηχανική-Εμπορική-Τεχνική Εταιρεία» (ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ) του Ομίλου της ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε. υπέγραψαν ιδιωτικό συμφωνητικό σύμφωνα με το οποίο αποκτούν κοινό έλεγχο της επιχείρησης «ΑΚΤΩΡ Facility Management Διαχείριση και Συντήρηση Κτιρίων Α.Ε.» (ΑΚΤΩΡ FM), μέσω της αγοράς μειοψηφικού πακέτου μετοχών της ΑΚΤΩΡ FM από την Τράπεζα. Η συμμετοχή της Τράπεζας πραγματοποιήθηκε μέσω της πλήρους κάλυψης της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της ΑΚΤΩΡ FM όπως εγκρίθηκε κατά την Γενική Συνέλευση των μετόχων της την 18 Δεκεμβρίου 2009 και της παραίτησης του δικαιώματος προτίμησης εκ μέρους της ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ. Η Τράπεζα διέθεσε την 18 Ιανουαρίου 2010 σε μετρητά το ποσό των €161,5 αγοράζοντας 53.846 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές στην ονομαστική τους αξία των €3,00 ανά

μετοχή. Μετά την ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου την 18 Ιανουαρίου 2010, η συμμετοχή της Τράπεζας αντιστοιχεί στο 35% του μετοχικού κεφαλαίου, ενώ έχει και δικαίωμα αρνησικυρίας στη διαδικασία αποφάσεων επί ορισμένων ζητημάτων της ΑΚΤΩΡ FM. Η ΑΚΤΩΡ FM δραστηριοποιείται στο χώρο της συντήρησης και διαχείρισης κτιριακών εγκαταστάσεων. Η συμφωνία έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Η Finansbank συμμετείχε με 33,33% στην ίδρυση της Bantas A.S., μιας εταιρείας που δραστηριοποιείται στο χώρο παροχής υπηρεσιών ασφαλείας και μεταφοράς χρημάτων.

Την 16 Οκτωβρίου 2009, η UBB ίδρυσε την UBB Factoring EOOD, στην οποία κατέχει ποσοστό 100%.

Την 14 Ιανουαρίου 2010, η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την εισφορά ακίνητης περιουσίας της Τράπεζας λογιστικής αξίας €614.953, στην ανώνυμη εταιρεία επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΝΓΑΙΑ Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων Ακίνητης Περιουσίας». Η εισφορά της ακίνητης περιουσίας αντιπροσωπεύει εισφορά σε είδος έναντι υποχρέωσης κάλυψης κεφαλαίου από την Τράπεζα, ως μοναδικού μετόχου της ανωτέρω εταιρείας. Ποσό ύψους €589.868 θα εμφανιστεί στο μετοχικό κεφάλαιο ενώ το υπόλοιπο €25.085 θα εμφανιστεί σε λογαριασμό αποθεματικού. Η ακίνητη περιουσία που εισφέρθηκε περιλαμβάνει γήπεδα αξίας €352 εκατ. και κτίρια αναπόσβεστης αξίας €263 εκατ. ως ακολούθως:

	Τράπεζα 31.12.2009
Γήπεδα-Οικόπεδα	352.143
Κτίρια – Μηχ/κός Εξοπλισμός Συσσωρευμένες αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης	465.650 (202.840)
Σύνολο	614.953

Η κίνηση των επενδύσεων σε θυγατρικές μπορεί να συνοψισθεί ως ακολούθως:

	Bank	
	2009	2008
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	7.149.862	6.434.777
Εξαγορές / ίδρυση νέων θυγατρικών	614.953	128
Αγορές επιπλέον μεριδίων / αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου υφιστάμενων θυγατρικών	299.865	1.251.286
Πωλήσεις	-	(462.386)
Συγχωνεύσεις και αποσχίσεις κλάδων	(71)	(25.226)
Προβλέψεις απομείωσης	-	(48.717)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	8.064.609	7.149.862

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47: Ενοποιούμενες Εταιρείες

Ουγατρικές	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος %		Τράπεζα %	
			31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Εθνική Π&Κ Χρηματοπιστωτική Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	2008-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Κεφαλαίου Α.Ε.	Ελλάδα	2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	2005-2009	100,00%	100,00%	81,00%	81,00%
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	2006-2009	100,00%	100,00%	93,33%	93,33%
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε.	Ελλάδα	2007-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Προνομιούχος Α.Ε. Γενικών Αποθηκών Ελλάδος	Ελλάδα	2007-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Bapcassurace Α.Ε. Ασφαλιστικής Πρακτόρευσης	Ελλάδα	2007-2009	100,00%	100,00%	99,70%	99,70%
Καινοτόμες Επιχειρήσεις Α.Ε. (I-Ven)	Ελλάδα	2005-2009	100,00%	100,00%	-	-
Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική»	Ελλάδα	2006-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Audatex Ελλάς Α.Ε.	Ελλάδα	2008-2009	70,00%	70,00%	-	-
National Μεσιτική Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	2008-2009	95,00%	95,00%	-	-
ΑΣΤΗΡ Παλάς Βουλαγμένης Α.Ε.Ε.	Ελλάδα	2006-2009	85,35%	85,35%	85,35%	85,35%
Grand Hotel Summer Palace Α.Ε.	Ελλάδα	2007-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εκπαιδευτικό Κέντρο Ε.Τ.Ε. Α.Ε.	Ελλάδα	2007-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνodata Α.Ε.	Ελλάδα	2005-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2007-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2007-2009	99,91%	99,91%	99,91%	99,91%
Κτηματική Κατασκευαστική Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Α.Ε.	Ελλάδα	2007-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	2007-2009	77,76%	77,76%	77,76%	77,76%
Εθνοplan Α.Ε.	Ελλάδα	2007-2009	100,00%	100,00%	-	-
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Α.Ε.	Ελλάδα	2007-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	2009	100,00%	-	100,00%	-
Εθνική Παναγία Α.Ε.Ε.Α.Π.	Ελλάδα	-	100,00%	-	100,00%	-
Finansbank A.S. (*)	Τουρκία	2005-2009	99,79%	99,79%	82,22%	82,21%
Finans Finansal Kiralama A.S. (Finans Leasing) (*)	Τουρκία	2005-2009	61,68%	61,68%	2,55%	2,55%
Finans Yatirim Menkul Degerler A.S. (Finans Invest) (*)	Τουρκία	2005-2009	99,70%	99,70%	0,20%	0,20%
Finans Portfoy Yonetimi A.S. (Finans Portfolio Management) (*)	Τουρκία	2005-2009	99,70%	99,69%	0,01%	0,01%
Finans Yatirim Ortakligi A.S. (Finans Investment Trust) (*)	Τουρκία	2005-2009	86,15%	87,25%	5,30%	5,30%
IBTech Uluslararası Bilisim Ve İletisim Teknolojileri A.S. (IB Tech) (*)	Τουρκία	2005-2009	99,64%	99,59%	-	-
Finans Emeklilik ve Hayat A.S. (Finans Pension) (*)	Τουρκία	2007-2009	99,79%	99,79%	-	-
Finans Tuketici Finansmani A.S. (Finans Consumer Funding)(*)	Τουρκία	-	99,79%	99,79%	-	-
Finans Faktoring Hizmetleri A.S. (Finans Factoring)(*)	Τουρκία	2009	99,79%	-	-	-
Finans Malta Holdings Ltd ⁽³⁾	Μάλτα	2006-2009	100,00%	99,79%	-	-
Finansbank Malta Ltd ⁽³⁾	Μάλτα	2005-2009	100,00%	99,79%	-	-
United Bulgarian Bank A.D. - Sofia (UBB)	Βουλγαρία	2005-2009	99,91%	99,91%	99,91%	99,91%
UBB Asset Management	Βουλγαρία	2004-2009	99,92%	99,92%	-	-
UBB Insurance Broker	Βουλγαρία	2007-2009	99,93%	99,93%	-	-
UBB Factoring E.O.O.D.	Βουλγαρία	2009	99,91%	-	-	-
Interlease E.A.D., Sofia	Βουλγαρία	2004-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Interlease Auto E.A.D.	Βουλγαρία	2008-2009	100,00%	100,00%	-	-
ETEBA Bulgaria A.D., Sofia	Βουλγαρία	-	100,00%	100,00%	92,00%	92,00%
ETEBA Romania S.A.	Ρουμανία	2000-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Banca Romaneasca S.A. (*)	Ρουμανία	2006-2009	99,28%	99,28%	99,28%	99,28%
NBG Leasing IFN S.A.	Ρουμανία	2007-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
S.C. Garanta Asigurari S.A.	Ρουμανία	2003-2009	94,96%	94,96%	-	-
Voivodjanska Banka A.D. Novi Sad ⁽²⁾	Σερβία	2005-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Leasing d.o.o. Belgrade	Σερβία	2004-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Services d.o.o. Belgrade	Σερβία	2009	100,00%	100,00%	-	-
Stopanska Banka A.D.-Skopje (*)	F.Y.R.O.M.	2005-2009	94,64%	94,64%	94,64%	94,64%
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	2004-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	Κύπρος	2006-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Χρηματοπιστωτική Κύπρου ΛΤΔ	Κύπρος	-	100,00%	100,00%	-	-
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	2003-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) ΛΤΔ	Κύπρος	2003-2009	100,00%	100,00%	-	-
Εθνική Γενικών Ασφαλειών Κύπρου ΛΤΔ	Κύπρος	2005-2009	100,00%	100,00%	-	-
The South African Bank of Athens Ltd (S.A.B.A.)	N. Αφρική	2009	99,67%	99,67%	94,32%	94,32%
NBG Asset Management Luxembourg S.A. ⁽¹⁾	Λουξεμβούργο	-	100,00%	100,00%	94,67%	94,67%
NBG Luxfinance Holding S.A. ⁽¹⁾	Λουξεμβούργο	-	-	100,00%	-	94,67%
NBG International Ltd	Ηνωμένο	2004-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBGI Private Equity Ltd	Ηνωμένο	2004-2009	100,00%	100,00%	-	-
NBG Finance Plc	Ηνωμένο	2004-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Finance (Dollar) Plc	Ηνωμένο	2008-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Finance (Sterling) Plc	Ηνωμένο	2008-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Funding Ltd	Ηνωμένο	-	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBGI Private Equity Funds	Ηνωμένο	2004-2009	100,00%	100,00%	-	-
Eterika Plc (Special Purpose Entity)	Ηνωμένο	2008-2009	-	-	-	-
Revolver APC Limited (Special Purpose Entity)	Ηνωμένο	2009	-	-	-	-
Revolver 2008-1 Plc (Special Purpose Entity)	Ηνωμένο	2009	-	-	-	-
Titlos Plc (Special Purpose Entity)	Ηνωμένο	2009	-	-	-	-
NBGI Private Equity S.A.S.	Γαλλία	2008-2009	100,00%	100,00%	-	-
NBG International Inc. (NY)	H.P.A.	2000-2009	100,00%	100,00%	-	-
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	2008-2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
CPT Investments Ltd	Νησιά Cayman	-	50,10%	50,10%	50,10%	50,10%

(*) Το ποσοστό συμμετοχής περιλαμβάνει και δικαιώματα αγοράς και πώλησης δικαιωμάτων προαίρεσης

⁽¹⁾ Η εταιρεία NBG Luxembourg Holding S.A συγχωνεύθηκε με την NBG Luxfinance Holding S.A την 30.6.2009 και μετονομάστηκε σε NBG Asset Management Luxembourg S.A.

⁽²⁾ Η National Bank of Greece a.d. Beograd η οποία συγχωνεύθηκε με την Voivodjanska Banka a.d. Novi Sad είναι φορολογικά ελεγμένη μέχρι και το 2000.

⁽³⁾ Η εταιρείες Finans Malta Holdings Ltd και Finansbank Malta Ltd μετονομάστηκαν σε NBG Malta Holdings Ltd και NBG Bank Malta Ltd την 03.02.2010 και 10.03.2010. αντίστοιχα.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 48: Αμοιβές Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Το ελεγκτικό γραφείο Deloitte Χατζηπαύλου, Σοφινός & Καμπάνης Α.Ε. ήταν ο νόμιμος ανεξάρτητος ορκωτός ελεγκτής λογιστής για τη χρήση που έκλεισε την 31 Δεκεμβρίου 2009. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται οι συνολικές αμοιβές για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που

παρασχέθηκαν στον Όμιλο από το νόμιμο ελεγκτικό γραφείο Deloitte Χατζηπαύλου, Σοφινός & Καμπάνης Α.Ε., τις υπόλοιπες εταιρείες της Deloitte Χατζηπαύλου, Σοφινός & Καμπάνης Α.Ε. και των αντίστοιχων συνεργατών τους («Deloitte»).

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2009	2008	2009	2008
Αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	3.938	3.636	1.075	1.050
Αμοιβές για λοιπές υπηρεσίες ελεγκτικής φύσης	4.247	5.596	3.581	4.905
Αμοιβές για υπηρεσίες φορολογικών συμβουλών	83	66	-	-
Αμοιβές για λοιπές μη ελεγκτικές υπηρεσίες	28	31	20	18
Σύνολο	8.296	9.329	4.676	5.973

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 49: Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

Την 18 Φεβρουαρίου 2010, η Β' Επαναληπτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την εκχώρηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του δικαιώματος για έκδοση ομολογιακών δανείων με ομολογίες μετατρέψιμες σε μετοχές κατά τις διατάξεις του άρθρου 3α, 13 Κ.Ν. 2190/1920 και του άρθρου 5 του Καταστατικού της Τράπεζας, για μία πενταετία, και μέχρι ποσού που αντιστοιχεί στο 50% του καταβεβλημένου κατά το χρόνο της εκχώρησης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, ήτοι μέχρι ποσού

€1.696 εκατ., αποφασίζοντας κατά την κρίση του τους αναλυτικούς όρους έκδοσης αυτών, καθώς και κάθε λεπτομέρεια για την έκδοση του ομολογιακού δανείου και για τη διαδικασία μετατροπής ομολογιών σε μετοχές.

119

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 50: Συναλλαγματικές Ισοτιμίες

Από	Σε	Fixing	Μέση	Μέση
		31.12.2009	1.1 - 31.12.2009	1.1 - 31.12.2008
ALL	EUR	0,00725	0,00773	0,00832
BGN	EUR	0,51130	0,51130	0,51130
EGP	EUR	0,12586	0,13056	0,12677
GBP	EUR	1,12600	1,12297	1,25968
MKD	EUR	0,01635	0,01636	0,01642
RON	EUR	0,23606	0,23684	0,27307
TL	EUR	0,46410	0,46365	0,52782
USD	EUR	0,69416	0,71916	0,68341
RSD	EUR	0,01043	0,01071	0,01240
ZAR	EUR	0,09376	0,08618	0,08357

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 51: Αναμορφώσεις

Αναταξινομήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού Όμιλος

Το 2009 ο Όμιλος, σύμφωνα με την λογιστική πολιτική του (βλέπε Σημείωση 2.2), μετέφερε χρεόγραφα από την κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις στην κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση. Κατά την μεταφορά το αποσβέσιμο κόστος και η εύλογη αξία των χρεογράφων ήταν €1.721,2 εκατ. και €1.487,5 εκατ. αντίστοιχα.

Το 2008 ο Όμιλος μετέφερε χρεόγραφα από το χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση και από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο στα δάνεια και απαιτήσεις, και από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο στα χαρτοφυλάκια διαθέσιμων προς πώληση και επενδύσεων διακρατούμενων μέχρι τη λήξη.

Την 31 Δεκεμβρίου 2009, η λογιστική και η εύλογη αξία των μεταφερθέντων χρεογράφων που παραμένουν στο χαρτοφυλάκιο στο οποίο μεταφέρθηκαν ανέρχεται σε €2.813,1 εκατ. και €2.698,5 εκατ. αντίστοιχα. Κατά την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2009 αναγνωρίστηκαν €96,5 εκατ. έσοδα από τόκους, €1,2 εκατ. έσοδα από μερίσματα και €6,2 εκατ. προβλέψεις απομείωσης. Εάν οι τίτλοι αυτοί δεν είχαν μεταφερθεί, τα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2009 θα ήταν μειωμένα κατά €67,5 εκατ. (€50,7 εκατ. μετά από φόρους) και η μεταβολή μετά από φόρους του αποθεματικού αποτίμησης των διαθέσιμων προς πώληση χρεογράφων θα ήταν αυξημένη κατά €57,3 εκατ.

Τράπεζα

Το 2009 η Τράπεζα, σύμφωνα με την λογιστική πολιτική της (Σημείωση 2.2), μετέφερε χρεόγραφα από την κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις στην κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση. Κατά την μεταφορά το αποσβέσιμο κόστος και η εύλογη αξία των χρεογράφων ήταν €958,7 εκατ. και €826,6 εκατ. αντίστοιχα.

Το 2008, η Τράπεζα μετέφερε χρεόγραφα από το εμπορικό χαρτοφυλάκιο στα δάνεια και απαιτήσεις και στο χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση.

Την 31 Δεκεμβρίου 2009, η λογιστική και η εύλογη αξία των μεταφερθέντων χρεογράφων που παραμένουν στο χαρτοφυλάκιο στο οποίο μεταφέρθηκαν ανέρχεται σε €2.634,3 εκατ. και €2.523,2 εκατ. αντίστοιχα. Κατά την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2009 αναγνωρίστηκαν €90,6 εκατ. έσοδα από τόκους των μεταφερθέντων χρεογράφων, €0,6 εκατ. έσοδα από μερίσματα και €6,2 εκατ. προβλέψεις απομείωσης. Εάν οι τίτλοι αυτοί δεν είχαν μεταφερθεί, τα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2009 θα ήταν μειωμένα κατά €72,1 εκατ. (€54,8 εκατ. μετά από φόρους) και η μεταβολή μετά από φόρους του αποθεματικού αποτίμησης των διαθέσιμων προς πώληση χρεογράφων θα ήταν αυξημένη κατά €56,9 εκατ.

Λοιπές αναμορφώσεις

Ορισμένα ποσά στις προηγούμενες περιόδους έχουν αναμορφωθεί προκειμένου να είναι συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα της τρέχουσας περιόδου σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα:

Κατάσταση ταμειακών ροών

Χιλιάδες €	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2008	31.12.2008	31.12.2008	31.12.2008	31.12.2008	31.12.2008
	Αναταξινομη- μένα ποσά	Δημοσιευμένα ποσά	Αναταξινομή- σεις	Αναταξινομη- μένα ποσά	Δημοσιευμένα ποσά	Αναταξινομή- σεις
Ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων						
Μη ταμειακά στοιχ. & λοιπές προσαρμ. που περιλαμβ. στο καθ. αποτ. της περιόδου	858.083	822.919	35.164	452.163	424.434	27.729
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(15.808.523)	(16.691.669)	883.146	(14.220.725)	(15.219.034)	998.309
Λοιπές υποχρεώσεις	(291.370)	(269.205)	(22.165)	84.601	133.019	(48.418)
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από λειτουργικές δραστηριότητες	2.433.360	1.537.215	896.145	3.659.666	2.682.046	977.620
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων						
Απόκτηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	(18.699.256)	(17.495.817)	(1.203.439)	(6.507.008)	(5.212.804)	(1.294.204)
Έσοδα από πώληση και εξόφληση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	13.714.071	13.396.513	317.558	1.769.660	1.453.076	316.584
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από επενδυτικές δραστηριότητες	(5.686.924)	(4.801.043)	(885.881)	(5.978.955)	(5.001.335)	(977.620)
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων						
Αποπληρωμή πιστωτικών τίτλων, δανείων και μειωμένης εξασφάλισης στοιχείων παθητικού	(1.346.970)	(1.336.706)	(10.264)	-	-	-
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(23.179)	(12.915)	(10.264)	-	-	-
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδύναμων.	(3.541.943)	(3.541.943)	-	(1.781.932)	(1.781.932)	-

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Χιλιάδες €	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2008			31.12.2008		
	Αναταξινομη- μένα	Δημοσιευμένα ποσά	Αναταξινομή- σεις	Αναταξινομη- μένα	Δημοσιευμέν α ποσά	Αναταξινομή- σεις
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	69.897.602	73.076.469	(3.178.867)	53.440.200	55.798.270	(2.358.070)
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	12.909.576	9.730.709	3.178.867	10.066.441	7.708.371	2.358.070
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	258.819	774.205	(515.386)	173.947	640.171	(466.224)
Σύνολο ενεργητικού	101.323.242	101.838.628	(515.386)	83.819.855	84.286.079	(466.224)
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	104.443	619.829	(515.386)	-	466.224	(466.224)
Σύνολο παθητικού	93.056.188	93.571.574	(515.386)	77.386.069	77.852.293	(466.224)

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Χιλιάδες €	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2008			31.12.2008		
	Αναταξινομη- μένα ποσά	Δημοσιευμένα ποσά	Αναταξινομή- σεις	Αναταξινομη- μένα ποσά	Δημοσιευμέν α ποσά	Αναταξινομή- σεις
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	427.289	409.517	17.772	24.725	(61.636)	86.361
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	(537.631)	(519.859)	(17.772)	(408.558)	(322.197)	(86.361)
Σύνολο	(110.342)	(110.342)	-	(383.833)	(383.833)	-

Η αναμόρφωση στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης αφορά χρεώγραφα κατηγοριοποιημένα ως δάνεια και απαιτήσεις τα οποία πριν παρουσιάζονταν στα Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις) και τώρα στο Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων.

Η αναμόρφωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων αφορά απομείωση χρεωγράφων η οποία πριν παρουσιάζονταν στα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων

επενδυτικού χαρτοφυλακίου και τώρα στις προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων.

Πιστεύουμε ότι αυτή η παρουσίαση είναι πιο ουσιαστική για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας.

Τα συγκριτικά στοιχεία, όπου κρίθηκε αναγκαίο, έχουν αναπροσαρμοστεί, ώστε να συνάδουν με τις αλλαγές στην παρουσίαση που υιοθετήθηκαν για την τρέχουσα χρήση.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
Αρ. Μ.Α.Ε. 6062/06/Β/86/01 Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε.Ε. ΑΘΗΝΩΝ
ΕΔΡΑ: ΑΙΟΛΟΥ 86, Τ.Κ. 102 32 ΑΘΗΝΑ

ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΝΤΛΗΘΕΝΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΑΠΟ ΑΥΞΗΣΗ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΜΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ, ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΑΠΟ 18 ΙΟΥΝΙΟΥ 2009 ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ Β' ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ 15 ΜΑΪΟΥ 2008, Η ΟΠΟΙΑ ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ ΤΗΝ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2009.

Γνωστοποιείται ότι με την από 30 Ιουνίου 2009 απόφαση του Χρηματιστηρίου Αθηνών (Χ.Α.) εγκρίθηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με καταβολή μετρητών με δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών μετόχων με την έκδοση 110.367.615 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών, από την οποία αύξηση αντλήθηκαν κεφάλαια ύψους Ευρώ 1.247.154.049,50. Με την από 28 Ιουλίου 2009 απόφαση του Χ.Α. εγκρίθηκε η εισαγωγή των μετοχών στο Χ.Α. προς διαπραγμάτευση. Η διαπραγμάτευση των νέων μετοχών στο Χ.Α. ξεκίνησε την 30 Ιουλίου 2009. Η πιστοποίηση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έλαβε χώρα την 27 Ιουλίου 2009.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΝΤΛΗΘΕΝΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΜΕ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΜΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Περιγραφή χρήσης αντληθέντων κεφαλαίων	Σύνολο αντληθέντων κεφαλαίων (ποσά σε €)	Διατεθέντα κεφάλαια μέχρι την 31/12/2009 (ποσά σε €)	Υπόλοιπο κεφαλαίων προς διάθεση (ποσά σε €)
1. Ενίσχυση Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Upper Tier I)	1.193.001.591,00	1.193.001.591,00	-
2. Έξοδα έκδοσης	54.152.458,50	54.152.458,50	-
Σύνολο	1.247.154.049,50	1.247.154.049,50	-

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ο ΒΟΗΘΟΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΡΑΠΑΝΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Σ. ΤΑΜΒΑΚΑΚΗΣ

ΑΝΘΙΜΟΣ Κ. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Έκθεση Ευρημάτων από την Εκτέλεση Προσυμφωνημένων Διαδικασιών επί της Έκθεσης Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων.

Προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Α.Ε. «ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Σύμφωνα με την εντολή που λάβαμε από το Διοικητικό Συμβούλιο της «ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ» (η Τράπεζα), διενεργήσαμε τις κατωτέρω προσυμφωνημένες διαδικασίες στο πλαίσιο όσων προβλέπονται από το κανονιστικό πλαίσιο του Χρηματιστηρίου Αθηνών καθώς και το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο της κεφαλαιαγοράς, σχετικά με την Έκθεση Διάθεσης των Αντληθέντων Κεφαλαίων της Τράπεζας, που αφορά στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών. Η Διοίκηση της Τράπεζας έχει την ευθύνη για τη σύνταξη της προαναφερόμενης Έκθεσης. Αναλάβαμε αυτή την εργασία σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Συναφών Υπηρεσιών 4400, το οποίο ισχύει σε «Αναθέσεις Εκτέλεσης Προσυμφωνημένων Διαδικασιών Συναφών με Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση». Ευθύνη μας είναι να εκτελέσουμε τις κατωτέρω προσυμφωνημένες διαδικασίες και να σας γνωστοποιήσουμε τα ευρήματά μας.

Οι προσυμφωνημένες διαδικασίες που διενεργήθηκαν ήταν οι εξής:

1. Εξετάσαμε την πληρότητα της «Έκθεσης Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την Αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου με Καταβολή Μετρητών» (στο εξής η Έκθεση) και την συνέπεια του περιεχομένου της με τα αναφερόμενα στο Ενημερωτικό Δελτίο, που εκδόθηκε από την Τράπεζα για το σκοπό αυτό, καθώς και με τις σχετικές αποφάσεις και ανακοινώσεις των αρμόδιων οργάνων της Τράπεζας.
2. Συγκρίναμε το ποσό της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου που εμφανίζεται στην παραπάνω Έκθεση με το αντίστοιχο ποσό που αναφέρεται στην απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας που πραγματοποιήθηκε την 27 Ιουλίου 2009 και ενέκρινε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου καθώς και το ποσό που αναφέρεται στο Ενημερωτικό Δελτίο που συνέταξε η Τράπεζα με ημερομηνία 30 Ιουνίου 2009.
3. Συγκρίναμε το συνολικό ποσό που εμφανίζεται στο αντίγραφο της συναλλαγής (deal ticket) που εξέδωσε το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Ελλάδος Α.Τ.Ε. με αριθμό: 871.942, στις 24 Ιουλίου 2009 στο οποίο επιβεβαιώνει την πίστωση με τα ποσά που εισπράχθηκαν από την υπό εξέταση αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και την έναρξη προθεσμιακής κατάθεσης, με το αντίστοιχο ποσό που μεταφέρθηκε στον καταθετικό λογαριασμό με Αριθμό IBAN GR 830100042000000000610000 που τηρεί η Τράπεζα στην Τράπεζα της Ελλάδος την 27 Ιουλίου 2009.
4. Λάβαμε γνώση των λογιστικών εγγραφών που αφορούν στην υπό εξέταση αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και συγκρίναμε ότι τα υπόλοιπα των ποσών των καταθετικών λογαριασμών που αναφέρονται στην τρίτη παράγραφο ανωτέρω, καταχωρήθηκαν στα βιβλία της Τράπεζας στους λογαριασμούς «Μετοχικό Κεφάλαιο» κατά ποσό Ευρώ 551.838.075,00 και «Αποθεματικό από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο» κατά ποσό Ευρώ 695.315.974,50.
5. Συγκρίναμε τα υπόλοιπα των καταθετικών λογαριασμών που αναφέρονται στην τρίτη παράγραφο ανωτέρω με τα αντίστοιχα ποσά που αναφέρονται στο πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας υπ' αριθ. 1384 σύμφωνα με το οποίο το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας πιστοποίησε την καταβολή του προϊόντος της υπό εξέταση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου.
6. Λάβαμε και συγκρίναμε τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας που συντάχθηκαν από την Διοίκηση της Τράπεζας και προκύπτουν από τους Πίνακες Δείκτη Φερεγγυότητας και Μετοχικής Διάρθρωσης που υποβλήθηκαν από την Τράπεζα στην Τράπεζα της Ελλάδος, για τις περιόδους που έληξαν την 30 Ιουνίου 2009 και 30 Σεπτεμβρίου 2009, δηλαδή πριν και μετά από την υπό εξέταση αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.
7. Συγκρίναμε και ελέγξαμε σε δειγματοληπτική βάση σε σχέση με τα διαθέσιμα δικαιολογητικά, αναλυτική κατάσταση με τα έξοδα της έκδοσης του μετοχικού κεφαλαίου που έθεσε υπόψη μας η Διοίκηση της Τράπεζας με το αντίστοιχο ποσό Ευρώ 54.152.458,50 που αναφέρεται στην «Έκθεση Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την Αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου» που συνέταξε η Τράπεζα.

124

Τα ευρήματα που προέκυψαν από τις παραπάνω προσυμφωνημένες διαδικασίες ήταν τα εξής:

Το περιεχόμενο της Έκθεσης περιλαμβάνει τις κατ' ελάχιστον πληροφορίες που προβλέπονται για το σκοπό αυτό από το κανονιστικό πλαίσιο του Χρηματιστηρίου Αθηνών καθώς και το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο της κεφαλαιαγοράς και είναι συνεπές με τα αναφερόμενα στο οικείο Ενημερωτικό Δελτίο και τις σχετικές αποφάσεις και ανακοινώσεις των αρμοδίων οργάνων της Τράπεζας ως ακολούθως:

- Το συνολικό ποσό που εμφανίζεται στο αντίγραφο της συναλλαγής με αριθμό: 871.942 που εξέδωσε το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο Ελλάδος Α.Τ.Ε. στις 24 Ιουλίου 2009 και επιβεβαιώνει την πίστωση με τα ποσά που εισπράχθηκαν από την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και την έναρξη προθεσμιακής κατάθεσης ύψους Ευρώ 1.247.154.049,50. Το συνολικό ποσό που κατόπιν μεταφέρθηκε στον καταθετικό λογαριασμό με Αριθμό IBAN GR 830100042000000000610000 που τηρεί η Τράπεζα στην Τράπεζα της Ελλάδος την 27 Ιουλίου 2009 ανήλθε επίσης σε Ευρώ 1.247.154.049,50. Τα παραπάνω ποσά συμφωνούν με τα αντίστοιχα ποσά που εμφανίζονται στην υπό εξέταση Έκθεση (πριν την αφαίρεση των σχετικών εξόδων που αναφέρονται παρακάτω).
- Οι λογιστικές εγγραφές που έγιναν στα βιβλία της Τράπεζας και αφορούν στην υπό εξέταση αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου συμφωνούν με τα υπόλοιπα των ποσών των καταθετικών λογαριασμών που αναφέρονται ανωτέρω και τα σχετικά κονδύλια που καταχωρήθηκαν στους λογαριασμούς «Μετοχικό Κεφάλαιο» και «Αποθεματικό από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο» στις 27 Ιουλίου 2009 ανέρχονται σε Ευρώ 551.838.075,00 και Ευρώ 695.315.974,50, αντιστοίχως.

- Τα υπόλοιπα των καταθετικών λογαριασμών που αναφέρονται ανωτέρω συμφωνούν με τα ποσά που αναφέρονται στο Πρακτικό 1384 της συνεδρίασης της 27 Ιουλίου 2009 του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας που πιστοποίησε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.
- Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας που προκύπτει από τους Πίνακες Δείκτη Φερεγγυότητας και Μετοχικής Διάρθρωσης που υποβλήθηκαν στην Τράπεζα της Ελλάδος για τις περιόδους που έληξαν την 30 Ιουνίου 2009 και 30 Σεπτεμβρίου 2009 και συγκεκριμένα ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας (TIER I) αυξήθηκε από 15,3% για την 30 Ιουνίου 2009 σε 17,1% για την 30 Σεπτεμβρίου 2009.
- Το σύνολο της κατάστασης με τα έξοδα της έκδοσης του μετοχικού κεφαλαίου που τέθηκε υπόψη μας από την Διοίκηση της Τράπεζας, συμφωνεί με το ποσό των Ευρώ 54.152.458,50 που αναφέρεται στην «Έκθεση Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την Αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου» που συνέταξε η Τράπεζα. Επιπλέον, τα σχετικά δικαιολογητικά που επιλέξαμε σε δειγματοληπτική βάση και έθεσε στη διάθεσή μας η Τράπεζα, συμφωνούν με τα αντίστοιχα ποσά που αναγράφονται στην παραπάνω κατάσταση με τα έξοδα της έκδοσης που τέθηκαν υπόψη μας από την Τράπεζα.

Με δεδομένο ότι η διενεργηθείσα εργασία, δεν αποτελεί έλεγχο ή επισκόπηση, σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα ή τα Διεθνή Πρότυπα Ανάθεσης Εργασιών Επισκόπησης, δεν εκφράζουμε οποιαδήποτε άλλη διαβεβαίωση πέραν των όσων αναφέρουμε ανωτέρω. Αν είχαμε διενεργήσει επιπρόσθετες διαδικασίες ή είχαμε εκτελέσει έλεγχο ή επισκόπηση ενδεχομένως να είχαν υποπέσει στην αντίληψή μας και άλλα θέματα, πέραν των αναφερομένων στην προηγούμενη παράγραφο.

Η παρούσα Έκθεση απευθύνεται αποκλειστικά προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, στα πλαίσια της τήρησης των υποχρεώσεων της προς το κανονιστικό πλαίσιο του Χρηματιστηρίου Αθηνών καθώς και το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο της κεφαλαιαγοράς. Ως εκ τούτου, η Έκθεση αυτή δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί για άλλους σκοπούς αφού περιορίζεται μόνο στα στοιχεία που αναφέρονται παραπάνω και δεν επεκτείνεται στις οικονομικές καταστάσεις που συνέταξε η Τράπεζα για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2009 για τις οποίες εκδώσαμε ξεχωριστή έκθεση Ελέγχου με ημερομηνία 30 Μαρτίου 2010 .

Αθήνα, 30 Μαρτίου 2010
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Νίκος Σοφιανός
Deloitte.
Χατζηπαύλου, Σοφιανός & Καμπάνης Ανώνυμη Εταιρία
Ορκωτών Ελεγκτών & Συμβούλων Επιχειρήσεων
Λ.Κηφισίας 250-254, 152 31 Χαλάνδρι
Αρ Μ ΣΟΕΛ Ε 120

Πίνακας αντιστοιχίας παραπομπών με τις πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν. 3401/2005

Οι εταιρικές ανακοινώσεις του έτους 2009 έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας:

http://www.nbg.gr/wps/portal/!ut/p/c1/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3jXIFNnSzcPlwN3fx8AYMfVwtXXycfQ4MAM6B8JLK8YsrUD7Q0M_cyM_AwNKlgG4_j_zcVP3g1Bz9SP0oc5wqTU30I3NS0xOTK_ULciPKvROVFQGI-gN/dl2/d1/L0JJSklna21BL0IKakFBTxBQkVSOQpBISvWUZOQTFOSTUwLTVGd0EhIS83X0VNUM5RkgyMEdPTEQwMkxFOEVNQkwxMDUOL1dvX19fMzI!/?WCM_PORTLET=PC_7_ER5C9FH20GOLD02LE8EMBL1054_WCM&WCM_GLOBAL_CONTEXT=/wps/wcm/connect/nbg-gr/NBG+Site/Group/Press%2C+Publications/Press+Releases/Bank/2009/&WCM_Page.ResetAll=TRUE

Θέμα	Ημ/νια
Ολοκλήρωση συγχώνευσης της Εθνικής Τράπεζας με την Π & Κ ΑΕΠΕΥ	2/1/2009
Πρόσκληση Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων 22.1.2009, ημέρα Πέμπτη και ώρα 12:00	7/1/2009
Η Εθνική Τράπεζα ανάμεσα στις 150 κορυφαίες εταιρείες του κόσμου	15/1/2009
ΕΚΤΑΚΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ	21/1/2009
Ανακοίνωση Αποφάσεων Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης 22 /01/2009	22/1/2009
ΟΙ ΧΑΜΗΛΕΣ ΤΙΜΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ, ΑΝΑΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΤΟΠΛΟΪΑ	27/1/2009
Νέες μειώσεις επιτοκίων από την Εθνική Τράπεζα	3/2/2009
Πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών 9 Φεβρουαρίου με 24 Μαΐου 2009	4/2/2009
Μεταβίβαση της Finansbank Malta	4/2/2009
Αγορά 5.954.004 ιδίων μετοχών από την Εθνική Τράπεζα	9/2/2009
Η Εθνική Τράπεζα στηρίζει δυναμικά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις	10/2/2009
Ανακοίνωση της ΕΘΝΙΚΗΣ σχετικά με τα μέτρα στήριξης της οικονομίας	17/2/2009
Διευκρινίσεις ΕΤΕ για εκχώρηση απαιτήσεων από πιστωτικές κάρτες και καταναλωτικά δάνεια	25/2/2009
Σύνταξη μελέτης για την αναστήλωση του ιστορικού κάστρου της Καρύταινας με την υποστήριξη της Εθνικής Τράπεζας	26/2/2009
Εκλογή μέλους στο Δ. Σ. της ΕΤΕ και ορισμός εκπροσώπου του Δημοσίου	27/2/2009
Νέες μειώσεις επιτοκίων από την Εθνική Τράπεζα	5/3/2009
Ημερομηνία ανακοίνωσης αποτελεσμάτων έτους 2008	10/3/2009
Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων επέλεξε την Εθνική Τράπεζα για το πρόγραμμα JEREMIE	11/3/2009
Η Εθνική υιοθετεί πρόγραμμα απασχόλησης ανέργων νέων	17/3/2009
Αποτελέσματα Ομίλου Εθνικής Τράπεζας 12μηνου 2008	17/3/2009
Η Εθνική Τράπεζα στηρίζει δυναμικά τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις: Νέες πρωτοβουλίες.	19/3/2009
Συναντήσεις Προέδρου ΕΤΕ με επιχειρηματίες της Βορείου Ελλάδος	20/3/2009
Η Εθνική Τράπεζα συνεχίζει δυναμικά τη χρηματοδότηση της Ελληνικής Οικονομίας	31/3/2009
Χορηγία της Εθνικής Τράπεζας για τη δημιουργία του "Μουσείου Οικίας Άγγελου Σικελιανού" στη Λευκάδα	6/4/2009
Νέα χειρουργεία στον Ευαγγελισμό με χορηγό την Εθνική Τράπεζα	14/4/2009
Νέες μειώσεις επιτοκίων από την Εθνική Τράπεζα	15/4/2009
Πώληση ιδίων μετοχών στην τιμή των € 13,50 ανά μετοχή	15/4/2009
Δεύτερη χορηγία της Εθνικής Τράπεζας προς το Ίδρυμα Αστέγων του Δήμου Αθηναίων	21/4/2009
Αποκατάσταση Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου στην ιστορική Κοινότητα Αμπελακίων Λάρισας με χορηγό την Εθνική Τράπεζα	23/4/2009
i-bank Νέα πύλη πρόσβασης της Εθνικής Τράπεζας	28/4/2009
Ημερομηνία ανακοίνωσης αποτελεσμάτων 1ου τριμήνου 2009	30/4/2009
ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ της 2ας ΙΟΥΝΙΟΥ 2009, ημέρα Τρίτη και ώρα 13:00	6/5/2009
Εθνική Τράπεζα: Διατηρούνται οι υψηλοί ρυθμοί χρηματοδότησης επιχειρήσεων και νοικοκυριών με βάση και τα στοιχεία του Απριλίου	7/5/2009
Αρχίζει η εφαρμογή του προγράμματος για νέους που είναι άνεργοι	8/5/2009
Έναρξη υποβολής αιτήσεων για πρόγραμμα προσλήψεων πτυχιούχων ανέργων	11/5/2009
Η ΕΤΕ πιστοποίησε την ολοσχερή καταβολή του ποσού της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου	22/5/2009
Νέες μειώσεις επιτοκίων από την Εθνική Τράπεζα	26/5/2009
Αποτελέσματα Ομίλου Εθνικής Τράπεζας Α' 3μήνου 2009	29/5/2009
Ένα νέο Μουσείο στην Αθήνα από την Εθνική Τράπεζα	1/6/2009
Ενημέρωση για τις αποφάσεις της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εθνικής Τράπεζας	2/6/2009
Ομιλία Προέδρου ΕΤΕ κ.Τ. Αράπογλου στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων	2/6/2009
ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2009-2010 ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ Μ. ΒΡΑΝΟΠΟΥΛΟΥ	5/6/2009
Αποτελέσματα Προγράμματος Απασχόλησης Ανέργων Νέων Πτυχιούχων Πανεπιστημιακών Σχολών	10/6/2009
Ελληνική Αγορά Κατοικίας: Ελπίδες ανάκαμψης από τα μέσα του 2010	10/6/2009
Η Διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας προτείνει αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου	16/6/2009
Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της Εθνικής Τράπεζας	18/6/2009
Η Εθνική Τράπεζα αποφασίζει αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου	18/6/2009
Επιστημόνσεις της Διοίκησης της Εθνικής Τράπεζας για την ανακοίνωση της ΟΤΟΕ & την ανακοίνωση του Συλλόγου των εργαζομένων της	23/6/2009
Πρόταση για την εξαγορά υβριδικών τίτλων	23/6/2009
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	25/6/2009
Ακύρωση τριετούς Επιχειρησιακού Σχεδίου	26/6/2009
Ημερομηνία ανακοίνωσης αποτελεσμάτων Α' εξαμήνου 2009	26/6/2009
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. ΔΙΑΘΕΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ	30/6/2009
Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου με καταβολή μετρητών με δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών μετόχων: Ημερομηνία αποκοπής και	30/6/2009
περίοδος διαπραγμάτευσης δικαιώματος προτίμησης	
Ανακοίνωση αποτελεσμάτων πρότασης για την εξαγορά υβριδικών τίτλων	7/7/2009
Σύσταση Εταιρείας Πρακτορείας Επιχειρηματικών Απαιτήσεων (FACTORING) από την Εθνική Τράπεζα	7/7/2009
Βράβευση του i-bank της Εθνικής Τράπεζας στο Συνέδριο Contact Center World, όπου απέσπασε 9 τιμητικές διακρίσεις	20/7/2009
Ανακοίνωση αποτελεσμάτων Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου 2009	23/7/2009

Πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν. 3401/2005

Θέμα	Ημ/νια
Ανακοίνωση κάλυψης ΑΜΚ 2009	24/7/2009
Ανακοίνωση Διαπραγμάτευσης Νέων Μετοχών	28/7/2009
Χορηγία της Εθνικής Τράπεζας στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Αρεταίειο	30/7/2009
ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ δυνάμει των διατάξεων του ν. 3340/2005	31/7/2009
Η ΕΤΕ συνδράμει τους πληγέντες πελάτες της	25/8/2009
Αποτελέσματα Ομίλου ΕΤΕ Α' εξαμήνου 2009	28/8/2009
Ανακοίνωση εκλογής μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	28/8/2009
Ανακοίνωση - Δήλωση Πώληση Ιδίων Μετοχών	11/9/2009
Πώληση 515.199 ιδίων μετοχών από την Εθνική Τράπεζα	16/9/2009
Ποντοπόρος ναυτιλία: εξαιρετική προσαρμοστικότητα απέναντι στη διεθνή οικονομική κρίση, ωστόσο αντιμετώπιση με σημαντικές προκλήσεις	17/9/2009
Η διεθνής κρίση δοκιμάζει τις αντοχές της βιομηχανίας βασικών μετάλλων	22/9/2009
Ανακοίνωση διάθεσης καλυμμένων ομολογιών	30/9/2009
Διπλή βράβευση για την Εθνική Τράπεζα στα "Marketing Excellence Awards"	9/10/2009
Ημερομηνία ανακοίνωσης αποτελεσμάτων εννεαμήνου 2009	13/10/2009
Διατηρούνται οι υψηλοί ρυθμοί χρηματοδότησης από την ΕΤΕ	29/10/2009
Ομιλία του Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου της ΕΤΕ κ. Τάκη Αράπογλου στο «Ελληνικό Παρατηρητήριο» του LSE	13/11/2009
Ολοκληρώθηκε η προμελέτη ανέγερσης της νέας πτέρυγας του Νοσοκομείου "Ευαγγελισμός" από την ΕΤΕ	18/11/2009
Η ΕΘΝΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Α.Ε. σχετικά με την περιουσία της "παλαιάς Ολυμπιακής"	18/11/2009
Αποτελέσματα Ομίλου ΕΤΕ 9μηνο 2009	23/11/2009
Διαφορά μεταξύ φαρμακευτικής εταιρείας και νοσοκομείου	24/11/2009
Σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος	27/11/2009
Η Εθνική Τράπεζα αύξησε τη θέση της σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου	1/12/2009
Ιδιωτικά Νοσοκομεία: Ένας δυναμικός κλάδος με προοπτικές εξωστρέφειας	1/12/2009
Ανακοίνωση εκλογής μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	2/12/2009
Εθνική Τράπεζα: "Τράπεζα της Χρονιάς στην Ελλάδα το 2009"	9/12/2009
Σύγκλιση Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων	9/12/2009
Νέα υπηρεσία i-bank mobile banking της Εθνικής Τράπεζας	9/12/2009
Κορυφαία Τράπεζα η ΕΤΕ στη χρηματοδότηση της ελληνικής Ναυτιλίας	18/12/2009
Συμπάρασταση της Εθνικής Τράπεζας σε αστυνομικούς που τραυματίστηκαν σε απόπειρα ληστείας	21/12/2009
ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Για την 14η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2010, ημέρα Πέμπτη και ώρα 13:00	22/12/2009

Διαθεσιμότητα ετήσιας οικονομικής έκθεσης

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση, στην οποία περιλαμβάνονται:

- Οι Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Έκθεση Ελέγχου του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή
- Οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας
- Τα Στοιχεία και πληροφορίες του Ομίλου και της Τράπεζας
- Η Έκθεση Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων
- Έκθεση Ελέγχου επί της Έκθεσης Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων
- Πίνακας αντιστοιχίας παραπομπών με τις πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν. 3401/2005

είναι αναρτημένη στη διαδικτυακή διεύθυνση <http://www.nbg.gr/>